

SADDHAMMO PAYANAYA.

සධම්මොපායනය.

අගයතිරි කවිවක්‍රවණීති ආනන්ද
මහතෙරුන් විසින් විරචිතයි.

ආනන්ද සහ නම් ඇති අනා මහාසූචරිකෙනෙකුන්
විසින්

සන්න ලියනලදි.

පළමු වරට

ආමාසි බ්‍රව්වන්තුධානි පබ්බතා ලො

පාඨභාෂාදිස කරවා මුද්‍රණය කරවනලදින්

දෙවෙනි වරට

විද්‍යාදය පිරිවෙණේ උපාචායක

කහනි රතනසාර සූචරිසන් වහන්සේ ලො

ගුණපත්‍රාවලෝකනය කරවනලදි.

Printed & Published

BY

C. BOTEJU

SARASWATI PRINTING WORKS, COLOMBO.

1911.

“බොධි මුද්‍රා ගණතුලය.”

SADDHAMMOPAYANAYA.

සද්ධම්මොපායනාය.

අභයගිරි කවි චක්‍ර වන්ති ආනන්ද
මහ තෙරුන් විසින් විරචිතයි.

ආනන්ද යන නම් ඇති මහා සඨවිරකෙනෙකුන්
විසින්
සන්ත ලියන ලදී.

පළමු වරට

ආවාසී බමුණන්තුඩාවේ පඬිතුමා ලවා
පාසැලොබනාදිය කරවා මුද්‍රණයකරවන ලදීන්

දෙවෙනි වරට

විද්‍යොදය පිරිවෙණේ උපාචාර්ය
කහවේ රහතඤ්ඤ සඨවිරසන්වහන්සේ ලවා
ගුණිපත්‍රාවලෝකනය කරවන ලදී.

Printed & Published

BY

C. BOTEJU

SARASWATI PRINTING WORKS, COLOMBO.

1911.

සිංහල පනත.

මේ “සම්මේලන” නම් ග්‍රන්ථය වනාහි සෞභිලාෂාදී ගුණගුණාකරණවිභූෂිත සුවිශුඛාත්මයෙන් හා ත්‍රිභුවනතිලක කෙතූගුත සමන්තපාදායමාණ අරුණ ශරණ ශරණාගත චක්‍රපථරකරාණානිධාන දශබලධාරී තථාගතයන්වහන්සේගේ පිටකග්‍රය ධර්මවිෂයෙහි අප්‍රතිහතඥානමතිමයෙකු සුකතවූ හදනන ආනාද මහා සාමිපාදයන් විසින් සමුභවාරිවූ බුධසාම නම් භික්ෂූන්ට ධර්මාභාත වශයෙන් යැවීම පිණිස ධර්මකථානය ඥානවිරහිත ග්‍රන්ථරූ මනුබුද්ධිකයන්ට පවා සුවසේ දතහැකි පරිද්දෙන් අතිශයෝග්‍යවල විපුලානුභූත සුග්‍රසුකති නොසික්මවා අනතිවිසිනිණිකයෙන් කරණලද්දකි.

මෙය දුළිභවූ මනුෂ්‍යාත්මභාවය ලැබූ ගෘහස්ථවූ ජින සකල බෞද්ධයන් විසින් ලබාගතයුතු වූ අභිදුෂ්ටකෘත්විනිශ්චිතකෘත් සම්පන්න විභාගය පටන් අප්‍රමාදානිශංසය අවසන්කොට ඇති තානානායානිත විශිෂ්ටධර්මවිභාග වණිණතා එකුත්විස්සකින් සමලබ්‍ධිකා නවේ. මෙහි ඒ ඒ ධර්මයන් පිළිබඳ වණිණතාව මධුරමනොභර පද්‍ය චලිත් විරහිත බැවින් මෙය ධර්මකපිකයන්ටද මහොපකාරී වේමය. සාමාන්‍යයෙන් දුෂ්ප්‍රතිපත්ති මේ මේවා යයි දැන සුප්‍රතිපත්තිපුරණයෙහි තතපරවූ සකලබෞද්ධයන් විසින්ම මෙය පාඨමිකොට සිත්හි ලා දැරියයුත්තේවේ, අනතිවිසිනිණිකයෙන් සමුග්‍රකරණලද්දක් බැවින් එසේ පාඨමිකොට දරාගතහැක්කේද වේ.

තවද මෙහි අනුචිකුතයට අසමනාවූවන්ගේ පහසුපිණිස පසුව ආනාද නම් මහාස්ථවිරකෙනෙකුත් විසින් ලිඛනලද විකාරානු ච්ඡාඛ්‍යාතයද ඇති බැවින් පාලිභාෂාව නොදත් අයටද අත්‍යන්තා පකාරීවේ, මෙකී මහොපකාරීකය සලකා ක්‍රියා වූයෙන් 1874 අවුරුද්දේදී ශ්‍රී දෙවරක්කිනාමාසී බමුචන්ද්‍රාචාර්ය රාජාභිසේ භික්ෂූන් ලවා පාඨශෝධනාදිය කරවා මුද්‍රණයකොට නිබ්‍රත පොත් දැනට ලබාගැනීමට නොමැතිබැවින් දෙවෙනි වරට මෙසේ මුද්‍රණය කරවා ලෝකයා අතර ප්‍රකටකරවාලීමට අදහස්කෙළේමු. මේවරට මුද්‍රණයකරවීමේදී විද්‍යාදයපිරිවෙණේ උපාධ්‍යායී කහවේ රතන සාර ස්ථවිරයන්වහන්සේ මෙහි ගුණිපත්‍රාදිය බලාදෙන්ට යෙදුනා ඇත.

ඇන්. ජේ. කුරේ.
බබ්ලිම්. කොරෝලිය පෙරේරා.

පටුන.

පිටුව	ගාථාව
2	4 අකුණදීපනගාථා
12	53 දසඅකුණු ලිහිල් ගා එහි ආදී නවගාථා
22	97 ප්‍රත්‍යක්‍ෂවණ්ණනාගාථා
29	129 තීරවණ්‍යනද්‍රක්‍ෂවණ්ණනාගාථා
38	176 පාපාදි නවගාථා
45	211 පුඤ්ඤඵලදෙදසගාථා
56	263 දුකානිසංසගාථා
70	337 සීලානිසංසගාථා
92	451 භාවනානිසංසගාථා
101	497 පනතිදුකානිසංසගාථා
104	510 අනුමොදනානිසංසගාථා
105	517 දෙසනානිසංසගාථා
108	528 සවනානිසංසගාථා
110	539 පුජානිසංසගාථා
113	555 වෙසඤ්චලව්‍යානිසංසගාථා
114	563 සමප්පංසනානිසංසගාථා
115	569 සරණානිසංසගාථා
118	580 අනුසාරණානිසංසගාථා
120	588 අප්පමාදානිසංසගාථා

සධම්මොපායනය.

—+❧:§:❧+—

නමෝ නසස භගවතො අරහතො
සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

- 1 සබ්බාසථ විනිමුත්තං සබ්බසාධුගුණාකරං,
සබ්බලොකනරං චිරං භිතං අමතමග්ගදං.
- 2 සබ්බාදරෙන චඤ්චා සම්මාසම්බුද්ධවාදිනො,
අථ ධම්මෙ සබ්බසංසිද්ධා අහං.
- 3 සධම්මොපායනං කිම් රචයිස්සාමි පෙසිතුං,
නාමනො බුද්ධසොමස්ස පියසබ්බමාරිතො.

1 සබ්බාසථ, සියලු (කාමාශ්‍රව හවාශ්‍රව දුෂට්‍යාශ්‍රව අවිද්‍යාශ්‍රව යන) ආශ්‍රවයන්කෙරෙත්; විනිමුත්තං, මිදුනා වූ; සබ්බසාධුගුණාකරං, සියලු (ශීල සමාධි ප්‍රඥ විමුක්ති විමුක්තිඥාන දර්ශන යනාදි) උතුම් ගුණයට ආකර වූ හෙවත් උත්පන්නස්ථාන වූ; චිරං, (අනුන් විසින් නොකොට හැකි වූ ප්‍රතිපන්නක්‍රියාකොට අනුන් විසින් නොපැමිණිය හැකි වූ සම්පන්නාඥානාමිති අනුප්පාදිතවේ) විරජු; භිතං, (ව්‍යාධිහරණ ඝෞරවයක් රෝගිහට භිතනම්වන සෙයින් සියලුයතුන්ගේ දුක්භරණ හෙයින්ද වෛතෙයජනයන් පරිපාලනය කරණ හෙයින්ද) භීත වූ; අමතමග්ගදං, නිවන්මග්ගදෙන්නා වූ; සබ්බලොකනරං, සියලු ලෝවැසියන්ට ගුරු වූ

2 සම්මාසම්බුද්ධං, සමස්ත් සම්බුද්ධන්; ආදිනො, පළමුකොට; සම්බසා, සුඛාව කරුණකොට ගෙන; සබ්බාදරෙන, සියලු ආදරයෙන් උපලක්ෂිත වූ; මුඛිනා චඤ්චා, මුදුනෙන් වැද; අථ, නැවත; ධම්මඤ්ච, පයඝා පති ධම්මයා එක්කොට නවලොවුතුරාදහමිද; සබ්බසංසිද්ධා, අහංයම් පුද්ගල සම්බසාද; අහං, මම; (“මුඛිනා චඤ්චා, යි සොදනු.”)

3 පියසබ්බමාරිතො; ප්‍රියසබ්බමි සරුත් ඇති නොහොත් ප්‍රියසමාන බ්‍රහ්මචාරී වූ; නාමනො, නමින්; බුද්ධසොමස්ස, බුද්ධසොමස්සාහට; පෙසිතුං, යවන්නට; කිම්, මදකොට; සධම්මොපායනං, සධම්ම උපායනයක් (සදහම් පඤ්ඤා) එනම් ප්‍රකරණයක්; රචයිස්සාමි, රචනා කෙරෙමි හෙවත් බඳිමි.

- 4 අධිකරණ විනිමුද්‍රාණ, බණ පරමදුලහං,
උපලබ්ධි කතාබලා පුද්ගල පුද්ගලික සද්.
- 5 නයො අපායා ආරාප්පා සඤ්ඤා පව්වන්තිමපි ච,
පච්ඡේදානං වෙකලං මිච්ඡාදිට්ඨි ච දරුණා.
- 6 අපාතුභාවො බුඬස්ස සම්මාමනදායිනො,
අධිකරණා අසමයා ඉති එතෙ පකාසිතා.
- 7 කාරෙන්නො කාමකරණං නිරයෙ අභිදරුණං,
භයානකං භුසං ඝොරං කථා පුද්ගලා කරස්සති.
- 8 සම්මමසඤ්ඤාරහිතෙ සද උභික්ඛන්තිවිතෙ,
නිරව්ඡානභවෙ සන්නො කදං පුද්ගලා කරස්සති.

4 අධිකරණ විනිමුද්‍රාණ, අපට අඤ්ඤායෙන් මිදුනා; පරම දුලහං, අතිශයින් දුලිත; බණ උපලබ්ධි, ඝණාසම්පන්න සලකුණ; පුද්ගල පුද්ගලික, නුවණැත්තන් විසින්; සද, හැමවේලෙහි ම; පුද්ගලා කතාබලා, පින්කටයුතුයි.

5 නයො අපායා, (නරක ගියහින් ප්‍රේත ලෝකය යනමේ) තුන් අපායයෝද; ආරාප්පාසඤ්ඤා, අරාප.අසංඤ තලයද; පව්වන්ති මපි ච, ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන්ද; පච්ඡේදානං වෙකලං, (වකුළු සොන ඝණ ජවනා කායා යනමේ) පසිදුරන්ගේ විකල්බවද; මිච්ඡාදිට්ඨි දරුණා, කකිණවූ මිථ්‍යාදාහිතයද

6 සම්මාමනදායිනො, සම්මිනමැති අමාන දෙනසුලුවූ (සදහම් අමාදෙන); බුඬස්ස, බුදුන්ගේ; අපාතුභාවො, නො ඉපදුම්ද යන; එතෙ අධිකරණා, මේ අපට අඤ්ඤායෝ හෙවත් අපට දුෂට ඝණ යෝ; අසමයා ඉති, පින්කිරීමට සමය වූවානු නොවෙහිය; පකාසිතා, ප්‍රකාශකරණලද්දහුය. (හේළයේමැයි)

7 නිරයෙ, නරකයෙහි; අභිදරුණං, අතිශයින්ම දරුණුවූ; භයානකං, භයඋපදවන්නාවූ; ඝොරං, කකිණවූ; කාමකරණං, කම්කටුල්; භුසං, අනවරනයෙන්; කාරෙන්නො, තෙමේ තමහට කරවන්නේ; කථා පුද්ගලා කරස්සති, කවරපරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

8 සම්මමසඤ්ඤාරහිතෙ, සම්මිසංඤ වෙන්තොරවූ (සම්මිසක සංඤ වක් නැත්තාවූ); සද, හැමකල්හි; උභික්ඛන්තිවිතෙ, උච්ඛන්ති මරණ ගසින් හසපත්වූවන ඇති; නිරව්ඡානභවෙ සන්නො, නිරිසන් හවසෙහිවූයේ; කථා පුද්ගලා කරස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින් කෙරේද.

- 9 ගනනින පෙනතිවිසයං සන්නාපපරිසොසි නා,
බ්‍රහ්මපාසා පරිසංගෙනා කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 10 ආරාජ්‍යාසඤ්ඤලොකෙපි සවණොපායවජ්ජිතො,
සඬමම සවණා ගිණො කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 11 අවචනනාධම්මබ්‍රහ්මලෙ මුනිඤ්ජුතවජ්ජිතො,
පවචනනවිසයෙ ජාතො කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 12 ජලො මුහාදිකො වාපි විපාකාවරණෙ ඩිතො,
ගහණොපායරහිතො කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 13 පඤ්ඤානො පාපිකං දිසිං සඤ්චා අනිවතනිසං,
සංසාරබාහුභූතො හි කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.

9 පෙනතිවිසයං, ප්‍රත්තිමයං; ගනනින, ගොස් (එහිලා;) සන්නාප පරිසොසිතො, (අනිසන්නාප සොකසන්නාප යනමේ) දෙනා විමෙන් විසලෙන ලද්දේ; බ්‍රහ්මපාසා පරිසංගෙනා, සාපිපාසදෙකින් පරිශ්‍රාන්තවූයේ (මිරිකුනේ); කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

10 ආරාජ්‍යාසඤ්ඤලොකෙපි, අරුත්ල අසංඤාල යන මෙදෙලොවෙහි (දුක් නැති හෙයින්); සවණොපායවජ්ජිතො, අසන්නව උපාය වර්ජිත හෙයින්; සඬමම සවණා ගිණො, සඬමමුච්ඡිතයෙන් පිරි හුණුයේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

11 මුනිඤ්ජුතවජ්ජිතො, මුනිඤ්ජුතවු (තථාතතයාගේ දරුවු) ශ්‍රාවක සඤ්ඤාමිසින් වර්ජිතවු; අවචනනා, අතිශයින්ම; අධම්මබ්‍රහ්මලෙ, අධම්මබ්‍රහ්මලවු; පවචනනවිසයෙ ජාතො, ප්‍රත්‍යක්ෂ දෙශයෙහි උපන්නේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

12 ජලො, (දන්නාවුත් කිවාක් අසන දරණ පමණ නුවණ නැතිව) ජබවුද; මුහාදිකො වාපි, ගොඵව ජාත්‍යක ජාති බබරවුද; විපාකාවරණෙ ඩිතො, විපාකාවරණ අහෙතුක පිළිසිද සිටියේද; ගහණොපාය රහිතො, සදහම්ගන්නව උපාය නැත්තේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

13 සඤ්චා අනිවතනිසං, හැම සෙයින්ම නොනැවතිය හැකිවු; පාපිකං දිසිං, පව්වු මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය; පඤ්ඤානො, බවුයේ, සංසාරබාහුභූතො හි, සසාර කණුවක් බවුයේම; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

14 බුඩාදිවෙව අනුදිනෙ සිද්ධිමග්ගාවහාසකෙ,
මොහඬකාරෙ වනනනනනා කථං පුඤ්ඤං කරියාහි.

15 යං භාවනාමයං පුඤ්ඤං සච්චාභිසමයාවහං,
තස්සනොකාසභාවෙන එනෙ අකඛණ්ඨමෙතා.

16 අවස්කඛණ්ඨිනිමුත්තො ඛණො පරමදුලලහො,
තං ලබා කො පමජේය්‍ය සබ්බසම්පන්නිසාධකං.

17 අවෙකලල මනුස්සත්තං බුඩාදිව්‍යාභිමණ්ඩනං,
සුදුලලහතරං තාහි ඛණො නිබ්බාණසිද්ධියා.

14 සිද්ධිමග්ගාවහාසකෙ, නිවන් මග බබුලුවන (පහයන); බුඩාදි වෙවඅනුදිනෙ, බුඩාදිත්‍යයා නොනැතිකළහි; මොහඬකාරෙවනන නොනා, මොහනැළහි අදුරෙහි පවත්නේ; කථං පුඤ්ඤං කරියාහි, කවරපරිද්දෙහින් පින්කෙරේද.*

15 සච්ච, (දුඛ සත්‍යය සමුදය සත්‍යය නිරෝධ සත්‍යය මාග්ගී සත්‍යය යන) චතුස්සත්‍යයන්ගේ; අභිසමය, දැන්මය යන මාග්ගික කාන්තය; ආවහං, එලවන; භාවනාමයං, විද්‍යානාදි භාවනාමයවු; යං පුඤ්ඤං, යම් පිනෙක් ඇද්ද; තස්ස, ඒ පිනට; අනොකාසභාවෙන, අවකාශනොවන බැවින්; එනෙ, මොව්හු; අකඛණ්ඨමෙතා, අක්ෂණයහසි දන්නා ලදහු.

16 අවස්කඛණ්ඨිනිමුත්තො, අව අක්ෂණයෙන් හෙවත් අවදු භෙදයෙන් මුක්තවු; ඛණො, නව වනවු ක්ෂණය නොහොත් අවකාශය; පරමදුලලහො, අනිදුලීහය; (එබැවින්)—සබ්බ සම්පන්නි සාධකං, සියලු සම්පත් සාධන; තං ලබා, ඒ ක්ෂණ සම්පන්නිය ලදින්; කො, කවරෙක්; පමජේය්‍ය, පින්කිරීමෙහි පමා වන්නේද.

17 බුඩාදිව්‍යාභිමණ්ඩනං, බුඩාදිත්‍යයා විසින් ගොබනලද (බුඩො කපාදයෙන් හෙබි); අවෙකලල, (ගොඵ බිහිරි බැව් ආදී) වෙකලය නැති; මනුස්සත්තං, මනුෂ්‍යත්වය; සුදුලලහතරං, අනියමින් දුලී හය; තාහි, ඒ මනුෂ්‍යත්වයම; නිබ්බාණ සිද්ධියා, නිව්‍යාණ සිද්ධියට; ඛණො, ක්ෂණයයි අවකාශයි.

*මෙතැන පුඤ්ඤ ශබ්දයෙන් විද්‍යානා හා ලොකොත්තර කුසල් ගන්නේය.

- 18 හෙතුදුක්කරතො වෙව සාරතො ච මහංගනො,
මහාසාරංච රතනං මහුස්සන්තං සුදුලලහං.
- 19 මහුස්සන්තස්ස හෙතුහි පුඤ්ඤං තං අභිදුක්කරං,
ලොකෙ හි පුඤ්ඤකාමානං මඤ්ඤා නස්ස සාධිකා.
- 20 පුඤ්ඤස්ස දුක්කරත්තව අපුඤ්ඤසුඤ්ඤානනං,
ඝරං කන්ධාන දුග්ගත දහනෙන ච වෙදියං.
- 21 පාපෙ අනාදරෙනාපි සත්තං චක්කතෙ මනො,
පුඤ්ඤෙ අවිචාදරෙනාපි නදියා සාධිතබ්බකං.

18 හෙතුදුක්කරතො වෙව, මහුස්සානම්භ ලබන්තම් හෙතුච්ඡි පින් දුක්කරහෙයින්ද; සාරතො ච, මහුස්සානම්භ තමා සාරහෙයින් ද; මහංගනොච, මහාලිහෙයින්ද; මහාසාරං, මහාසාරච්ඡි; රතනං ඉව, රුවනක්මෙන්; මහුස්සන්තං, මහුස්සානම්භ; සුදුලලහං, අභි දුලිහයි.

19 මහුස්සන්තස්ස, මහුස්සානම්භ; හෙතුහි, හෙතුච්ඡි; තං පුඤ්ඤං, ඵ්ථිත්; අභිදුක්කරං හි, ඉතා දුක්කරමැයි; නස්ස, ඵ්ථිත් දුක්කරම වට; ලොකෙ, ලෙව්හි; පුඤ්ඤකාමානං, පින්කැමෙහිච්ඡිත්තේ; මඤ්ඤා, මදබැව්; සාධිකා හි, සාධක මැයි, (ඵබ්බ ඵසින්ම දත් තේමැයි යනුයි.)

20 පුඤ්ඤස්ස; පුණ්ණකම්මයාතේ; දුක්කරත්තකච්ඡි, දුක්කරමවද; අපුඤ්ඤ, පාපකම්මයාතේ; සුඤ්ඤානනං; සුච්ඡේක්ඛ හැකිමවද; ඝරං කන්ධාන, ගෙයක් කොට; දුග්ගත, දිමෙන්ද; දහනෙනව, ඵ ම ගෙය ගිහිලා දූවිමෙන්ද; වෙදියං, දත සුතුයි.

21 මනො, සිත; පාපෙ, පාපකම්මිභයෙහි; අනාදරෙනාපි, අන දරයෙනුද; සත්තං, හැමවේලෙහිම; චක්කතෙ, පවත්නේය; පු ඤ්ඤෙ, පුණ්ණකම්මිභයෙහි; අවිචාදරෙනාපි, අනිශ්චන් ආදරයෙන්වත් (පවත්නේය යන මෙදෙක); නදියා, භායකින්; සාධිතබ්බකං, සාදිය සුතුයි: (යම්ගේ භාය යමක්හට මෙන්ම වැඩක්නැති මුහුදට ගැසන්නේ අනුත්තරයෙන්ම යෙද වැඩපිණිය ගොඩ ව නගනුලබන්නේ ඉතාබලවත් උත්තරයෙන් නගනුලැබේද ඵවත්තමෙයි යනුයි.)

- 22 යථා දිස්සන්ති සම්පුණ්ණා අපුඤ්ඤඵලභුමියො,
තථා පුණ්ණා නදිස්සන්ති පුඤ්ඤානං ඵලභුමියො.
- 23 පිටිලිකාතං පුජො හි ඛිලා එකා විනිශ්චනො,
කිනත්ත සො නාහිරිච්චය්‍ය මත්තස්ස ජම්බුදිපකො.
- 24 පුඤ්ඤස්ස දුක්ඛාරතතාව මත්තස්සතං සුදුලලහං,
බිජාභාවො ඵලාභාවො අලං තං පටිභාවිතුං.
- 25 යං යමහි සම්මතං ලොකෙ තත්ත තං සාරස ඤාදිතං,
තතො සාරං මත්තස්සතං සාධු සම්මතභාවතො.
- 26 උළාරඵලදං කම්මං නිබ්බාණවහමෙව්ව,
ඉධ ඉත්ථානි සබ්බන්ති ඤෙය්‍යා එත්ත මහත්තතා.

22 අපුඤ්ඤ, පාපකම්මයාගේ; ඵලභුමියො, ඵලභුමිවූ සතරඅපාය යෝ; යථා සම්පුණ්ණා, යම්යේ පිරුණාහු; දිස්සන්ති, පෙනෙද්ද; පු ඤ්ඤානං; පුණ්ණකම්මයන්ගේ; ඵලභුමියො, ඵලභුමිවූ සත්විසි තල යෝ; තථා, - එසෙයින්ම; පුණ්ණා, පරිපුණ්ණිවූවාහු; නදිස්සන්ති, නොපෙනෙත්.

23 එකා ඛිලා, එක්ඛිලයකින්; විනිශ්චනො, නික්මුණු; පිටිලි කාතං, කිහිපයක් සම්මතවූ; සො පුජො හි, එරූස; ජම්බුදිපකො, ද ඔද්දවූ; මත්තස්ස, මිනිසුන්තාක්; කිනත්ත, කිම; නාහිරිච්චය්‍ය, ඉක්ම නොසිටිනේද.

24 පුඤ්ඤස්ස, පුණ්ණකම්මයාගේ; දුක්ඛාරතතා එව, දුක්ඛාර බැවින් ම; මත්තස්සතං, මත්තස්සය (මිනිසන්බව;) සුදුලලහං, අතිදුර්ලභ යි; තං, ඒ(පින්කිරිම උගහව බැවින්) මත්තස්සය දුර්ලභබව; පටි භාවිතුං, හඟවන්නව; බිජාභාවො, බිජුවටනැතිකල; ඵලාභාවො, ඵලනැතිබව; අලං, පමනි.

25 ලොකෙ, ලොවිහි; යමහි, යම්තැනෙක්හි; යං, යම්වස්තුවක්; සම්මතං, සාධුන්විසින් මැනවැයි සම්මතද; තත්ත, ඒ සම්මත තත් හිදු; තං, ඒමත්තස්සය; සාරස ඤාදිතං, සාරයයි දන්නාලදි; ත තො, ඒ; සාධුසම්මතභාවතො, සාධුන්විසින් සාරයයි සම්මත බැවින් නොහොත් මොනවටසම්මත බැවින්; මත්තස්සතං, මත්තස්සය; සාරං, සාරයි.

26 උළාර ඵලදං, උදරතරවූ විපාකදෙන; කම්මං, ලොකික කු සල කම්මයද; නිබ්බාණවහමෙව්ව, නිවන්ඵලවන විදගීනාභාවතා සහිතවූ ලොකොත්තර කුසලකම්මයද යන, සබ්බං, සියල්ල; ඉධ, මේ මිනිසන් බැවිහිලා; ඉත්ථානි, සිබ්බේනුයි; එත්ත, මේ මිනිස න් බැවිහි; මහත්තතා, මාහැඬිබව; ඤෙය්‍යා, දනසුතුයි.

- 27 එවමාදිඪි හෙතුති මහුසුත්තං සුදුලලහං,
තසාලාහෙ තු සගාදි සමපනති චෙව දුලලහං.
- 28 අච්චනලාමකායාපි අත්තථපටිපත්තියා,
ලබ්බනියමමහුසුත්තං යදි එවං සුදුලලහං.
- 29 අපො අච්චනකෙසලියාය-පරථපටිපත්තියා,
දුක්ඛරත්තසු උපමා නිලොකෙපි නච්ඡති.
- 20 පුත්තසු දුක්ඛං කමාපි ලොකෙ අත්තසුඛස්සිකෙ,
පරථං පටිපජ්ජන්තො කො හි නාම භවිස්සති.
- 31 අසනථුතසු ලොකසු සරණනති අයාචිතො,
අකතඤ්ඤාසු දුට්ඨසු කො සියා භාරවාහකො.

27 එවමාදිඪි, (හෙතුදුක්ඛරතො චෙව යනාදින් කියනලද) මේආදිවු; හෙතුති, හෙතුවෙන් (කාරණයෙන්); මහුසුත්තං, මහු ඡ්‍යාය; සුදුලලහං, අතිදුලිහය; තසා, ඒ මහුඡ්‍යාතම භාවයාගේ; අලාහෙතු; අලාහයෙහි එනාහි; සගාදිසමපනතිව, සමගාදියෙහි සමපනත්වුද; දුලලහා එව, දුකින්ලැබිය යුක්තානුමය.(ආදිශබ්දයෙන් නිථාණමහුඡ්‍යාසමපත්ගත්තේය)

28 අච්චනලාමකායාපි, අත්තත්ත ලාමකවුද(ඉතාහිතවුද); අත්තථපටිපත්තියා, ආභාමාථප්‍රතිපත්තියෙන් හෙවත් සියඑවැඩ පිළිවෙත පිළිපැදුමෙන්; ලබ්බනියං, ලැබියයුතු; මහුසුත්තං, මේමහුඡ්‍යාතමය; යදි, ඉදින්; එවං, මෙසේ; සුදුලලහං, අතිදුලිහවීම

29 අපො, නැවත; අච්චනකෙසලියා, අත්තත්තසුඤ්ඤාවු (ඉතා උතුම්වු); පරථපටිපත්තියා, පරාථ ප්‍රතිපත්තියාගේ; දුක්ඛරත්තසු, දුක්ඛරවවට; උපමා, උපමානොමේ; නිලොකෙපි, තුන් ලෙව්හිදු; නච්ඡති, නැති.(හේ එසේමැයි)

30 පුත්තසු දුක්ඛං කමාපි, පුත්තව දුක්කොටද; අත්තසුඛස්සිකෙ, තමතටසුවකැමති; ලොකෙ, ලෙව්හි; පරථං පටිපජ්ජන්තො, පරවැඩකරණ; කො හි නාම භවිස්සති, කවරෙක්නම් වන්නේද.

31 අසනථුතසු, හුපුරුදු හෙවත් නොවිස්වස්; අකතඤ්ඤාසු, කෙලෙහි ගුණනොදන්නා; දුට්ඨසු, දෂ්ටවු; ලොකසු, ලොකයා භව; සරණනති, සරණබවටයයි (කියා); අයාචිතො, ආරාධනා කර ණනොලද; කො, කවරෙක්නම්; භාරවාහකො සියා, බරඋසුලවු වන්නේද.

32 නරකඛගාර ලේඛමගි ධපෙතා සිතලං ජලං,
කො චිරං අනුරකෙඛය්‍ය සිතිභාවං අනිද්ධිමා.

33 තථෙව සත්තදෙසග්ගි සම්පදිතො භවාචචෙ,
කරුණාසිතලිභාවං පාලසිසුගි කො චිරං.

34 පරානුභවියං දුක්ඛං සබ්බං අත්තනි රොපිතුං,
යෙසං නිඛං අච්ඡිද්ධොත්තො විමොක්ඛනොත්තො මනොරථො.

35 රජ්ජනොචිත්තයා බුද්ධිරජ්ජමසංකමං,
අදදන්තා චිරං ධාතුං ලජ්ජතා වාහිනිබ්බුතා.

36 යෙ පරජිපරා ලොකෙ විරාසාරගුණාකරා,
දුක්ඛාරත්තං හි විඤ්ඤාතා කො තෙසං පටිපත්තිශ්‍යා.

32 සිතලං ජලං, සිතිල්ලිය; නරක, අවිචි නරකයෙහි; අඛගාර ලේඛමගි, ගිනිගෙණ දිලිගෙන අගුරුමැද; ධපෙතා, තබා; අනිද්ධිමා, සාපිනැහි; කො, කවරෙක්; චිරං, බොහෝකලක්; සිතිභාවං, සිතිල්බව; අනුරකෙඛය්‍ය, රක්‍ෂාකරන්නේද.

33 තථෙව, එසෙයින්ම; සත්තදෙසග්ගි, සතුන්ගේ දෙස්නාමහි ගින්නෙන්; සම්පදිතො, දිලිසුනු; භවාචචෙ, භවනාමහිවල; කරුණා, කරුණායෙන්; සිතලිභාවං, සිතිල්බවක්; කො, කවරෙක්; චිරං, බොහෝකලක්; පාලසිසුගි, රක්‍ෂාකරන්නේද?

34 පරානුභවියං, අනුත් විසින් අනුභවකවසුතු වූ; සබ්බං දුක්ඛං, සියලුදුක්; අත්තනි රොපිතුං, තබාගෙරෙහි පිහිටුවන්නට; යෙසං, යම්කෙනෙකුන්ගේ; විමොක්ඛනොත්තො, විමොක්‍ෂානනාවු (අභිත්ථල විමොක්‍ෂය කෙළවරකොටඇති); මනොරථො, මනොරථය (සිත); නිඛං, ගැමවෙලෙහිම; අච්ඡිද්ධොත්තො, අඛණ්ඩද?

35 රජ්ජනො, (එක්කලෙක) රාජ්‍යයදීමෙහි; චිත්තයා, පුරුදු බැවින්; අසංකමං, අසංකමවූ (දියවිගෝ තුදුසමක් කරා නොයන); බුද්ධිරජ්ජං, බුද්ධිරාජ්‍යය; අදදන්තා, අනුත්ට නොදෙන්නාහු; චිරං, බොහෝකලක්; ධාතුං, සිටිනට; ලජ්ජතා, ලජ්ජාඇත්ත වූන්ගෙන්; වාහිනිබ්බුතා, පිරිනිවන්පෑවුද.

36 ලොකෙ, ලෙව්නි; යෙ විරා, යම්විශිෂ්ටත්කෙණක්; පරජිපරා, පරා, පරාජිපරයෝද ගෙවත්පරවැඩ ඇලුනෝද; සාරගුණාකරා, සාරගුණයට ආකරයෝද (ලපදනාතැන්වූද); තෙසං, ඔවුන්ගේ; පටිපත්තිශ්‍යා, ප්‍රතිපත්තිශ්‍යෙන්; දුක්ඛාරත්තං, දුක්ඛාරත්තය (දුකිත්ක මහැසිබව); විඤ්ඤාතා, දන්නෝ; කොහි, කවරෙක්නම්ද.

- 37 අවිච්ච නිරසාදං ලොකං ඤාතීං දුබ්බිකං,
කෙවලං පරසතාථං කො සමචෝචනානිකං.
- 38 යෙසං නෙතනාදිදුනෙසු පසානාරුහිරසා ව,
සමානභාවං නොපෙනති චතුරොපි මහණණවා.
- 39 නෙසං පුඤ්ඤකදෙසමපි සඛාතා හි සුදුලලහො,
කාතුං තසාදරං කතා කො හි නාම භවිස්සති.
- 40 එවං සුදුලලහතතාව පරභ්වපිපතනියා,
බුධාදිවෙවාදයො වාපි මනො අච්චනනදුලලහො.
- 41 බුධාදිවෙව අනුදිනෙ මහං නිබ්බාණසාධකං,
බ්‍රහ්මඤ්චඤ්චවාපි න සකෙකානති විභාවිකං.

37. අවිච්ච දූව, දවිච්චනරකය සෙසින්; නිරසාදං, ආභ්‍යාදරකවූ; දුබ්බිකං, දුකින් පිඩිනවූ; ලොකං ඤාතීං, ලොව දැන; කෙවලං, හුදෙක්; පරසතාථං, පරසතුන්පිණිස; අවනානිකං, ඒලොවට වදනට; කො සමචෝ, කවරෙක් සමථිද.

38 යෙසං, යම්කෙනකුන්ගේ; නෙතනාදි, නෙත්‍රාදි අභ්‍යන්තර ගතන්ගේ; දුනෙසු, දීමෙහිලා; පසානා, වැගුරුණු; රුහිරසාව, රුධිරයාගේද හෙවත් ලොහිතය හාද; සමානභාවං, සමාන භාවයට(සමබවට); චතුරොපි මහණණවා, සතරමහසසුරේද; නො පෙනති, නොපැමිණෙද්ද.

39 නෙසං, ඔවුන්ගේ; පුඤ්ඤකදෙසමපි, පුණ්‍යයෙහි එකදෙයක කුදු: සඛාතා හි, හදහන්තෙක් පවා; සුදුලලහො, අනිදුලිහය; තසා, ඒපුණ්‍යයට; ආදරං කතා, ආදර කොට; කාතුං, කරන්නට; කො හි නාම, කවරෙක්නම්; භවිස්සති, වන්නේද.

40 එවං, මෙසෙයින්; පරභ්වපිපතනියා, පරාභ්වප්‍රතිපතනියාගේ; සුදුලලහතතාව, අනිදුලිහබවත්ම; බුධාදිවෙ, බුධාදිත්‍යයාගේ; උදයො වාපි, පහළවීමද; අච්චනනදුලලහො, අත්‍යන්තරයෙන් දුලිහ යි (ඉතානොලැබෙයි); මනො, දන්නාලදි.

41 බුධාදිවෙව, බුධාදිත්‍යයා; අනුදිනෙ, නොනැඟිකල්හි; නිබ්බාණසාධකං, නිව්‍යාණසාධකවූ (නිවන්පමුනුවන); මහං, මාගිය; විභාවිකං, පහළකරන්නට; බ්‍රහ්මඤ්චඤ්චවාපි, බ්‍රහ්මය ඉඤ්ඤය වඤ්ඤය ආදිත්‍යය යන මොහුද; නසකෙකානති, (මෙනවෙනද කැටිවද) වුව නොහැක්කෝයි.

- 42 යථාචර්යානසභාවාය ගරුභාෂෙත ලෙසිසුයා,
උඩං බෙපෙන ආකාසෙ ධානං අනිපරිත්තකං.
- 43 දෙසෙති සීද්ධපෙත්තස්ස නථෙව්වාපායහුමියං,
අනිච්ච බහුකං ධානං මඤ්ඤං සුගතියමමනං.
- 44 එකපුගලසුත්තෙන කාණ්ඩකච්ඡාප *මෙන ච,
උභින්නං දුලලහත්තං හි ටෙදිතබ්බං විජානතා.
- 45 උභයෙසං සමායොගො බණ්ණා අවචන්තදුලලහො,
අත්තදණ්ඩපරො විඤ්ඤා නවිජරාබෙය්‍ය තං බණ්ණං.
- 46 බණ්ණස්ස දුලලහත්තාච බුද්ධපුත්තා අනඤ්ජිනා,
කාමං තමො නහාරු ච අට්ඨි ච අවසුස්සතු.

42 ගරුභාෂෙත, ගරුබැවින්(බරබැවින්); අචර්යානසභාවාය, අසාන සභාවයවූ (නොසිටුවම සභාවකොටඇති); ලෙසිසුයා, ලෙසිටුවන්න; උඩං බෙපෙන, උඩබලා දමාලීමෙන්; ආකාසෙ, ආකාශයෙහි; ධානං, සිටීම; යථා, යම්සේ; අනිපරිත්තකා, ඉතා මදද.

43 නථෙව්, එසෙසින්ම; දෙසෙති, දුගව්‍යතදෙසයන් කරණකොටගෙන; සීද්ධපෙත්තස්ස, නමනමා ගලන්නහුගේ; අපායහුමියං, අපායහුමියෙහි; ධානං, සිටීම; අනිච්චබහුකං, ඉතාබෙහෙව; සුගතියං, සුගතියෙහි සිටීම; මඤ්ඤං, මදැයි; මනං, දන්නාලද.

44 එකපුගලසුත්තෙන, එකපුද්ගලයක්හුගේ ලොකයෙහි ඉපදීම දුලිභයයි වදාළ සුත්‍රයෙන්ද; කාණ්ඩකච්ඡාපමෙන ච, කාණ්ඩකච්ඡාපමසුත්‍රයෙන්ද; උභින්නං, (බුද්ධෝත්පාද මනුෂ්‍යත්ව) දෙදෙනාගේ; දුලලහත්තං, දුලිභබව (දුකින් ලැබෙනබව); විජානතා, දන්නා හු විසින්; ටෙදිතබ්බං හි, දතයුතුමැයි.

45 උභයෙසං, (බුද්ධෝත්පාදය මනුෂ්‍යත්වය යන) දෙදෙනාගේ; සමායොගො, එක්වීම යන; බණ්ණා, අවකාශය; අවචන්තදුලලහො, අත්තන්තදුලිභය; (එබැවින්) අත්තදණ්ඩපරො, ආත්මාණ්ඩපරවූ; (සියවැඩකැමති); විඤ්ඤා, නුවණැත්තේ; තං බණ්ණං, ඒ අවකාශය; නවිජරාබෙය්‍ය, නොවරදවන්නේය.

46 බුද්ධපුත්තා, බුද්ධපුත්‍රයෝ; අනඤ්ජිනා, අකුසිතවූවාහු; බණ්ණස්ස, මෙකී නවවනස්සණයාගේ; දුලලහත්තා ච, දුලිභබැවින්ම; කාමං, එකාත්තයෙන්; තමොච, ඡවිද; නහාරුච, නහරද; අට්ඨිච, ඇටද; අවසුස්සතු, වියලියේවායි.

(එසේදවුව).—

*මෙහි කාණ්ඩකච්ඡාපයන්ගෙන් පකාරයාගට ඡන්දස්පිණිය ලොප්කෙළේයයි දන්නේ.

- 47 අදිඨ්ඨා අච්චුතං සන්නං පදං සබ්බසද්ධිසිතං,
නා තාච පලලසිකමිමං හිඤ්ඤාම කථංකුතං.
- 48 ඉති සබ්බාදරෙතාපි භාවෙතා මග්ගමුත්තමං,
බණ්ඩගග්ගසාතීතං පත්තා පරමතිබ්බුතීං.
- 49 තෙසං පරමවිරාතං උසාහොච අවිනිකියො,
කීං නදිපෙති අභොකං බණ්ණසානිපාතකං.
- 50 දුලලහං අනිපාතිකුලං ලබා යානමිමං බුධො,
ජිවිතෙ ජාලමජ්ඣධිමකසංයොච අප්පකො.
- 51 අප්පසාසාදෙසු භොගෙසු නිසායෙසු පහඩ්දුසු,
සබ්බදා අසමුලෙසු අසජ්ජනො කථංකුතං.

47 සබ්බසද්ධිසිතං, බුදුන්විසින් වදාරණලද; සන්නං, කෙලෙස් නැවුලිනිවනගෙයින් ශාන්තවූ; අච්චුතං, (ජරා මරණ නැතිව සිටි පරිද්දෙන් සිටිනාගෙයින්) අච්චුතවූ; පදං, නිව්ඤ්ඤාපදය; අදිඨ්ඨා, නොදැක; තාච, ඒතාක්; ඉමං පලලසිකං, මේපලල; කථංකුතං, කවරපරිද්දෙකිනුදු; නහිඤ්ඤාම, නොකිඳුගෙයි:—

48 ඉති, මෙසේ; සබ්බාදරෙතාපි, හැමපරිද්දෙන් ආදර කොටද; උත්තමං, උතුම්වූ; මග්ගං, අර්ථවත්මග; භාවෙතා, වඩා; බණ්ඩගග්ගසාතීතං, සෂණ්ඩගග්ගයින් (සෂණ්ඩගග්ගයින් නැස්මෙන් වන ගෙයින්;) අනිතං, ඉක්මුණු; පරමතිබ්බුතීං, පරමතිබ්බුතියට (නිවනට); පත්තා, පැමිණියේ.

49 තෙසං පරමවිරාතං, ඒපරමවිරයන්ගේ; හෙවත් උතුම්විරයන්ගේ; අවිනිකියො, අවිනිකියාව (සිතන්නට නොපිළිවන්වූ); උසාහොච, උත්සාහයම; බණ්ණසානි, සෂණ්ඩගග්ගයේ (උත්තමවූ නව වනසෂණ්ඩගග්ගයේ;) අනිපාතකං, වහා ඉක්මයාම; අභොකං, අපව; නදිපෙති කීං, කිමනොගග්ගයයි. (ගග්ගාමයයි). (එබැවින්);

50 දුලලහං, දුලිහවූද; අනිපාතිකුලං, වහා ඉක්මයනුපුදුද; ඉමං යානං, මේසෂණ්ඩ සමපත්තිය යන ස්ථානය; ලබා, ලදින්; බුධො, පණ්ණිනතෙමේ; 'ජාලමජ්ඣධිමකසංයොච', මකුළුදැලමැදසිටි; මකසංයොච, මදුරුවක්හුගේ මෙන්; අප්පකො, ඉතාමදවූ; ජිවිතෙ, ජීවිතයෙහිද;

51 අප්පසාසාදෙසු, අල්පායාදාදාහි; නිසායෙසු, ප්‍රබසාර ආනමසාර රහිතවූ; සබ්බදා, සැමකල්මිම; අසමුලෙසු, දුර්වලවූ; පහඩ්දුසු, බිඳෙනුපුදු; භොගෙසු, භොගයෙහිද; කථංකුතං, කවරපරිද්දෙකිනුදු; අසජ්ජනො, නොඇලෙන්නේ;

- 52 ජනෝ ජිවිතුකාමෝචි විදිනං විසහෝජනං,
පාපං සම්පරිවජ්ජේති පුඤ්ඤකම්මරතෝ සියා.

අකුණ්ඩිපනගාථා සමන්තා

පඨමො කණ්ණො.

—()×()—

- + 53 පාපනති ලොහමොහෙහි දෙසමොහෙහි වා පුන,
සුඛමොහෙන වා සුත්තා වෙනනා පාපසඤ්ඤානා.
- 54 පාපවෙනනාජානාති මාරත්තයවසෙන ව,
අපුඤ්ඤාකිරිසම්මානි දස හොනති දිපසෙ.
- 55 භිංසාථේසසඤ්ඤදරානං ගමනං කාසිකා මනා,
මුසාපෙසුඤ්ඤඵරුසං සම්පට්ඨාති වාචිකා.

52 ජිවිතුකාමෝ, ජිවත්විසවි; ජනෝ, ජනයෙක්; විදිනං, හැදින; විසහෝජනං ඉට්ටි, විසහෝජනයක් මෙන්; පාපං, පට්ටි; සම්පරිවජ්ජේති, මොනවට්ටි හැමසෙයින්ම දුරුකොට; පුඤ්ඤකම්මරතෝ, පින්කම්මි ඇළහේ; සියා, වන්නේයි.

53 පාපනති, (සවකී ගාථායෙහි පාපං සංපරිවජ්ජේති යනනැන කී) පාපනම්; (කම්මදයන්?) ලොහමොහෙහි, ලොහමොහ දෙදෙනා හා ද; පුන, නැවත; දෙසමොහෙහි වා, වෙනමොහදෙදෙනාහාද; සුඛමොහෙන වා, සුදෙක්මොහය හා ද; සුත්තා, සම්ප්‍රසුත්තාමු; වෙනනා, වෙනනාතොමෝ; පාපසඤ්ඤානා, පාපය යන නම්ලද.

• 54 මාරත්තයවසෙන ව, මාරත්තයවසෙයින්(තුන්දෙරහෙයින්); පාපවෙනනා, පාපවෙනනායෙන්; ජානාති, උපත්; අපුඤ්ඤාකිරිසම්මානි, අපුඤ්ඤාත්‍රියාවැතුහු; දසහොනතිහි, දසදෙනෙකුළු වෙතියි; දිපසෙ, කියන්නේය. (හේකෙසේදයන්)÷

55 භිංසා, ප්‍රාණාතිපාතය; ථේසස, සොරකම; අඤ්ඤදරානං, පරදරාවන්කරා; ගමනං, යාමය; (යන මේ තුන්අපුඤ්ඤාත්‍රියාවෝ) කාසිකා, කාසවාරයෙන් (වෙතියි); මනා, දන්තාලදහ; මුසා, බොරය; පෙසුඤ්ඤ, කේලාමය; ඵරුසං, ඵරුෂ්චවනය; සම්පට්ඨා වාති, නිර්මුක්තපුල (යනමේ සතරඅපුඤ්ඤාත්‍රියාවෝ වනාහි); වාචිකා, වාක්මාරයෙන් (වෙතියි); මනා, දන්තාලදහ.

56 අභිජ්ඣා වෙව ව්‍යාපාදො මිච්ඡාදිට්ඨි ව චානසා,
එතෙ කම්මපථප්පන්නා අසම්පන්නා ච වෙදියා.

57 භිංසාදිභාවාසම්පන්නා පාපවේතනසමුච්ඡා,
කම්මපථං අසම්පන්නා වෙදියා රොධනාදිකා.

58 සතෙන සතෙතාහි සඤ්ඤා ච චධකම්මනමුපකකමො,
තෙන ජීවිතනාසො ච සහන්තා චතුරඛින්නො.

59 සථාධිප්පාසආණ්ණති තථා තං සම්පට්ඨන්තං,
පටිඤ්ඤං අවිනාසෙත්වා තථා ච කරණමපි.

56 අභිජ්ඣා වෙව, පරාඅයත්වංශුවෙහි ලොකසද; ව්‍යාපාදො, වෙෂසද; මිච්ඡාදිට්ඨි ව, මිථ්‍යාදැව්සද; (යනමේතුන් අපුණ්‍යත්‍රියා වෝ); චානසා, මනෝවාරසෙන්(වෙන්); එතෙ, මේදශඅපුණ්‍යත්‍රියා ධම්මෝ; කම්මපථප්පන්නා, කම්පථඛට්ට පැමිණියාහුය; අසම්පන්නා ව, කම්පථඛට්ට නොපැමිණියාහුය; වෙදියා, දතයුත්තෝයි.

57 පාපවේතනසමුච්ඡා, පාපවේතනාවෙන් සමුච්චාවූ; භිංසාදි භාව, ප්‍රාණාහිපානාදි දශඅකුශලකම්පථඛට්ට; අසම්පන්නා, නො පැමිණි; රොධනාදිකා, රොධනාදිහු (අඤ්ඤාසංසරගෙතිලාමත් කරන වැලකුම්භාදිහු); කම්මපථං, කම්පථඛට්ට; අසම්පන්නා, නො පැමිණියහයි; වෙදියා, දතයුත්තෝයි; (“රොධනාදිකා,, සන්තෙති ආදිශබ්දයෙන් ගෙයිදිම්බන්තොදිම් පෙලිබැඳුම් ආදි ගන්නේ”).

58 සතෙන, සතෙකුකෙරෙහි; සතෙතාහි සඤ්ඤාව, සතෙක යන සංඥාවද; චධකම්මනං, මරම් යන සිහිවිල්ලද; උපකකමො, උ පක්‍රමයද හෙවත් ආයුධදභුආදියෙන් ගැසීම්භාදියද; තෙන, ඒ උප ක්‍රමයෙන්; ජීවිතනාසො, දිව්නැසීමදයි; සහන්තා, සහන්තයෙ න් හෙවත් ත්මාත්මයාහිත් සිඛිවන භිංසානොමෝ; චතුරඛින්නො, ස තරඟයක් ඇත්තේයි.

59 සථාධිප්පාස, අභිප්‍රායවූපරිද්දෙන්; ආණ්ණති, නියෝගකිරීම ය; තථා, එසෙයින්ම; තං සම්පට්ඨන්තං, ඒ නියෝගකරණලද්ද හු විසින් ගිවිසීමය; පටිඤ්ඤං, ප්‍රතිඥාව, අවිනාසෙත්වා, නොනාසා; තථා ඵව, එසෙයින්ම; කරණමපි, කීර්තිය යන මේතුන් අගනා+

- 60 ප්‍රයානං ගොඨිච්ඡන්තො පුට්ඨොති සහ තෙති ච,
ඡලිකාණන්තිසා ගොති පාණතිංසාති දිපසෙ.
- 61 පරපරිගහගහණො ච පරපරිගහගහ ඤාදිනා,
ථොසාදිසොකච්ඡන්තො ධානා චාචනමෙව ච.
පයොගො වෙති පඤ්චගමදිනනං සාහජිකමිතං.
- 62 යථාධිප්පායමාණන් තථා තං සමපිච්ඡනං,
පටිඤ්ඤං අවිනාසෙත්වා තථාච කරණමපි ච.
- 63 ධානාචාචපයොගච අපනෙත්වාන පචසු,
ඡලිකං ආණන්තිසා ගොති අදිනනන්ති පදිපසෙ.

60 ගොඨිච්ඡන්තො, යට (සවාහස්තික ප්‍රයෝගයෙහි) කියනලද සතරඅගයයි; පයොගං, තමාඅතින් කරණ ප්‍රයෝගය; ඡලිකො, හැර; තෙති ච සහ, යට කී ඒතුන්අගයන්හා එක්ව; ආණන්තිසා, ආණන්තිසයන්සිඬවන; පාණතිංසා, පාණතිංසාවෙනනානොමෝ; ඡලිකා ගොති, සඅගක්අත්තියයි; දිපසෙ, කියන්නේය.

61 පරපරිගහගහණො ච, පරාපිළිබද භාණ්ඩයක්බවය; පරපරිගහගහ ඤාදිනා, පරාපිළිබදය යන සංඥාභවිබවය; ථොසාදිසු, ථොසාදින්අතුරෙහි; චකච්ඡන්තො, එක්සිතක්අභවිබවය; ධානා චාචනමෙව ච, තුබ්බතැනින්පහකිරිමය; පයොගොවෙති, තමාඅතින්කරණප්‍රයෝගයෙහි කියා; සාහජිකං, සෙහසනසෙත් සිඬවන; අදිනනං, අදනනාදනය; පඤ්චගමා, පස්අගක්අත්තේයයි; මතං, දත්තාලදි. (මෙහි ථොසාදිසු යන්නෙහි ආදිගාදයෙන් පසයාච භාරපරිකප්පාචගාරාදි සියලු අවහාර ගන්නේ).

62 යථාධිප්පාය, අභිප්‍රායවූපරිද්දෙන්; ආණන්ති, නියෝගකිරිමය; තථා, එසෙයින්ම; තංසමපිච්ඡනං, ඒනියෝගකරණලද්ද හුටිසින් ගිවිසිමය; පටිඤ්ඤං, ප්‍රතිඤ්ඤව; අවිනාසෙත්වා, නොනසා; තථාච, එසෙයින්ම; කරණමපි ච, කිරිමය යන මේතුන්අගහා:—

63 පඤ්චසු, (යට කී සවාහස්තිකප්‍රයෝගයෙහි) පස්අගයන් කෙරෙහි; ධානාචාච, තුබ්බතැනින්පහකිරිමද; පයොගො, (තමාඅතින් කරණ) ප්‍රයෝගයද (යනමේදෙක); අපනෙත්වාන, හැරපියා; (එකී තුන්අගහා එක්ව) ආණන්තිසා, ආණන්තියෙන් සිඬවන; අදිනනං, අදනනාදනය; ඡලිකං, සඅගක්අත්තේ; ගොති පදිපසෙ, මෙහි කියන්නේය.

- 64 පරපරිගහතිනිති ව පරපරිගහසංඤ්ඤා,
අභික්කමනනිත්තඤ්ඤා තථෙව්වාතික්කමොපිචි.
එවචපරස්සදරෙසු චතුරභෙයා අභික්කමො.
- 65 ලද්ධිගුහණවිත්තඤ්ඤා වාචා තදනුලොමිකා,
වචනභ්වවිචෙධො ච මුසාවාදො නිවසිත්තො.
- 66 පඤ්ඤානසංසිද්ධිතලපි හෙදධිප්පායකස්සච,
හෙදනුලොමිකා වාචා පෙසුඤ්ඤානි පකාසිතා.
- 67 පරං ඛොහෙතුකාමස්ස දුට්ඨවිත්තස්ස ජනතුනො,
අනිට්ඨසාවනං චුත්තං ඵරුයනති පජානතා.

64 පරපරිගහතින, පරපරිගහතිනවු; ඉත්ථි, සත්‍යත්වය; පරපරිගහසංඤ්ඤා, පරාපිළිබදය යන සංඥාභාවය; අභික්කමනනිත්තඤ්ඤා, ඉක්මියටි සිතය; තථෙව, එසෙයින්ම; අභික්කමොපිචි, ඉක්මිමදයි; එවං, මෙසේ; පරස්සදරෙසු, පරදරාවන්කෙරෙහි; අභික්කමො, ඉක්මිම; චතුරභෙයා, සතරඅගක්ඇත්තේයි.

65 ලද්ධිගුහණ, ලද්ධිගුහණයෙහි (දිට්ඨසුතාදිහෙයින්දී අදිට්ඨසුතාදිහෙයින්ද වසනුපිටවු ලබ්ධියගේ හෙවත් පරිඥායාමගේ සැහවීමෙහි); විත්තඤ්ඤා, සිතය; තදනුලොමිකා, ඵලබ්ධිගුහණයට අනුලොමිව සිටිනා; වාචා, තෙජුලය; වචනභ්වවිචෙධො, වචනාභ්වයාගේ (ප්‍රතිචෙදය යනමොහු කිනෙපුලෙහි ඇසුරාහු විසින් අභිදැන්ම)යයි මෙසේ; මුසාවාදො, මුසාවාදය; නිවසිත්තො, අභිග්‍රහයක්ඇත්තේයි.

66 පියත්තං, තමා අනුන්ව ප්‍රියබව; පඤ්ඤානසංසිද්ධි, පනන්න හුගේද; හෙදධිප්පායකස්සච, හුදක්අනුන්ගේ හෙදයෙහි අභිප්‍රාය ඇත්නහුගේද; හෙදනුලොමිකා, හැනිසිටියවුන්ගේ හෙදයට අනුකූලවසිටිනා; වාචා, වාක්තොමෝ; පෙසුඤ්ඤානි, ප්‍රේමශ්‍රවණයයි; පකාසිතා, කියනලදී.

67 පරං ඛොහෙතුකාමස්ස, අමමියෙන් ඇලලියවිටු; දුට්ඨවිත්තස්ස, වෙෂයෙන්දුට්ඨවු සිත්ඇති; ජනතු, නෙසකියාගේ; අනිට්ඨසාවනං, පරහට අප්‍රිය තෙජුල්බිඤ්ඤාව; පජානතා, දන්නා සම්ඥානවිසින්; ඵරුයනති, ඵරුයයි; චුත්තං, කියනලදී.

- 68 නිරන්තරයෙන් සා හි රාගදෙසාහිවඩනි,
තා රතනයා අකාලෙන් භාසනා සමපසාදිතා.
- 69 අකාලයපථනා සා හි පරොපකරණාදිසු,
ලොභාධිමතතනො සා හි අභිජායාති පකාසිතා.
- 70 සා සමපද්ධිවිතනයා අනන්තාතිතකාමනා,
බ්‍යාපාදෙති සමකමානො අබ්‍යාපනෙනාහි සබ්බතා.
- 71 අනන්තාහිනිවෙසො සො නන්දිනනනති ආදිනා,
මිච්ඡාදිට්ඨිති අකමානො සමමාදිට්ඨි විපකසිකො.

68 රාගදෙසාහිවඩනි, රාගවෙෂදෙකවඩනා; සාහි නිරන්තරයෙන්,
සම නිරන්තර කථාසෙක්ඇද්ද ඒ (නිරන්තරයෙන්); තා රතනයා,
එහිඇඳිනාහට; අකාලෙන්, භාසනා, කීම; සමප
සාදිතා, සමපසාදි කියනලදි. (මෙහි නොකප්‍රනම් පරදනිනා
රූප හඟවම් යන සිතින් හෝ කාව්‍යවිතරාසකුම හඟවම් යන සිතින්
හෝ පරාජිසින් අභිමත මෙවෙති ආනුභාවාත්තෝද පවා අතිතා
තාවට ගියහ ඒබව හඟවම් යන සිතින් හෝ නොකියා අසමත් හුන්
නන් එවිතය මෙහෙත් අපාසෙති උපදවන්නට නිසිවු අසමත්යයි
කියනලද කාව්‍යනාටකාදි එම පරමානුකූල ප්‍රතිපත්තියකට කි
යනු යටකි සතරපරිද්දෙන් සිටි කලින්පිටත්හෙයින් නොකල්
නම).

69 පරොපකරණාදිසු, පරොපකරණාදියෙහි; (පරවසන පරසත්‍රී
ආදියෙහි); සා හි අකාලයපථනා, සමඅනායසප්‍රාණිතාවක්ඇද්ද;
සාහි, ඒඅනායසප්‍රාණිතාවෝ; ලොභාධිමතතනො, තෙසුසමප්‍ර
සුකතධර්මයන්ට වඩා ලොභය බලවත්බවින්; අභිජායාති, අභිධ්‍යා
යයි; පකාසිතා, වදාරණලද.

70 සමපද්ධිවිතනයා, දැඩිවකිපිසින්ඇත්නාහුගේ; සා අනන්ත
තිතකාමනා, සමඅනන්තකාමනිබවෙක්ද හෙවත් අතිතකාමනිබවෙ
ක් ඇද්ද; සබ්බතා, හැමපරිද්දෙන්; අබ්‍යාපනෙනාහි, නොපෙරැළි
සිත්ඇත්නවුන්විසින්, බ්‍යාපාදෙති, බ්‍යාපාදයයි; සමකමානො, වදාර
ණලදි(මෙහි-අනුනිතම් නොවැඩිය, අතිතනම් නොවැඩිකාරණයයි).

71 නන්දිනනනති, දුන්දෙස පල නැතයන; ආදිනා, මේආදින්;
සො, යම්; අනන්තාහිනිවෙසො, අනන්තයෙහිඅතිනිවෙසෙයක් ඇද්
ද (වරදවාගැන්මක්ඇද්ද); සමමාදිට්ඨිවිපකසිකො, සමසන්ද්‍යවේයට
විපකසි; සො, හෙතෙම; මිච්ඡාදිට්ඨිති, මිථ්‍යාදෘෂ්ටියයි; අකමා
නො, කියනලදි.

(මෙහි“නන්දිනනනති ආදිනා, යනමෙහි ආදිබද්ධයෙන් “නන්දි
ධං නන්දිනනං නන්දිනනං නන්දිනනං නන්දිනනං නන්දිනනං නන්දිනනං
අයං ලොකො නන්දි පරො ලොකො නන්දි මානා නන්දි පිතා නන්දි
සතො මපපාතිකා නන්දි ලොකෙ සමනුබ්‍රාහ්මණා සමගහනා සමමාප
ටිපතනා “යන දශවස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ටි ගත්තේ)

- 72 ඉවෙසු බල වැඩුසු නිබ්බන්‍යා කම්ම සඤ්ඤා,
වෙනනානිට්ඨඵලද නං කථං ඉති වෙ වදෙ.
- 73 කම්මවිපාකඤ්ඤා හි බ්‍රහ්මඤ්ඤානති භාසිතං,
න සුබ්‍රහ්මනතු අඤ්ඤාසං තදඤ්ඤා කොති ඤ්ඤාති.
- 74 වචනං අනුගන්ත්වාන තස්සොවාදිවබ්බුතො,
ගුරුපදෙසං ලබෙන අනුමානෙන වෙදිසං.
- 75 දසවාපුඤ්ඤවැඩුනි යථාඵලවසෙන හි,
පබ්බාති අපායෙසු ඵලදානිතරානි තු.
- 76 මනුස්සෙසු හි ජාතස්ස යථාබල වසෙනව,
යථාපච්චයනොවාපි ඵලදානි කථනාති වෙ.

72 ඉවෙසු වැඩුසු බල, මේදශඅපුණ්‍යක්‍රියා වස්තුවෙහි වනාහි; නිබ්බන්‍යා, උපන්; කම්මසඤ්ඤා, කම්මකම්පාහි; වෙනනා, වෙනනානොමේ; අනිට්ඨඵලද, අනිඡට්ඨලදෙන්නිය; නං, ඒ; කථං ඉති, කෙසේදැයි, වෙ, ඉදින්; වදෙ, කියානමි:-

(කි දශඅකුසල්හි ආදිනවනමි)

73 කම්මවිපාකඤ්ඤා, කම්මවිපාකඤ්ඤා; බ්‍රහ්මඤ්ඤානති, බ්‍රහ්මඤ්ඤායයිම (බුදුන්ගේදශබලඤ්ඤානඅතුරෙහි එකෙකැයි); භාසිතං, පදාරණ්ලද; (එබැවින්)-අඤ්ඤාසනතු, අනුත්ථිසිත්වනාහි; නසුබ්බං, ඒකම්මවිපාක ඉතා නොදනහැක්ක; (එබැවින්) තදඤ්ඤා, ඒබුදුන්කෙරෙත්පිටත්; කොති, කවරෙක්නමි; ඤ්ඤාති, දන්නේද?

74 (එසේබැවින්) තස්සොව, එම; ආදිවබ්බුතො, ආදිවබ්බුතුන්ගේ; වචනං අනුගන්ත්වාන, තෙපුල්අනුවගෝස් දන; ගුරුපදෙසං, ගුරුන්විසිත් කරනලදඋපදෙසය; ලබෙන, ලද; අනුමානෙන, අනුමාන ඥානයෙන්; වෙදිසං, කම්මවිපාකදතයුතුයි.

75 දසවා අපුඤ්ඤවැඩුනි, අපුණ්‍යක්‍රියාවසතුහු දසදෙනද; යථාඵල වසෙන හි, තමතමන්ගේ විපාක නොඉක්මෙන හෙයින්ම තම තමන්ගේ විපාකයෙන්ම; පබ්බාති, ප්‍රබලවූකම්මපථබවටම පැමිණ අපුණ්‍යක්‍රියාවසතුහු; අපායෙසු, සතරඅපායෙහි; ඵලදානි, ඵලදෙන් නාහ; ඉතරානිතු, කම්මපථබවටනොපැමිණි අපුණ්‍යක්‍රියාවසතුහු වනාහි:-

76 මනුස්සෙසු, මනුෂ්‍යලොකයෙහි; ජාතස්ස හි, උපන්නහුව වනාහි; යථාබලවසෙනව, තම තමන්ගේ විපාකයෙන් යහපත් පරිද්දෙන්ද; යථාපච්චයනොවාපි, තම තමන්ට සුදුසුවූගති භාල ප්‍රයෝග ශරීරවිපතනිය යන ප්‍රයතනයවන පරිද්දෙන්ද; ඵලදානි, ඵලදෙහි; කථනාතිවෙ, කේකෙස්සේදයත්.

- 77 හිංසා අප්පායුකතතථ ඛට්ඨාඛාධත්තනම්පිව,
විසොගදුක්ඛබාහුලං ජනෙතුරිභිග්ගවාසනං.
- 78 දළිඤ්ඤාදිනතනං ආසාහඛග්ගාදුරුණං,
අඤ්ඤායතනපථවතතිඤ්ඤාදිනනාදාසි ලභෙ නරො.
- 79 සපතනබහුලො හොති සද වාපඤ්ඤිකො,
ඉත්ථි වා පණ්ඩකො වාපි පරදරරතො නරො.
- 80 වාචනාදුක්ඛබිනෙහොව අභුතකඛාණ්ණාදිනො,
අස්සභිසො සුදුග්ගකිම්බො හොති මුසාරතො.
- 81 සුසඤ්ඤාසි තස්සිධ මිත්තා භිජ්ජනත්තකාරණො,
පියසුඤ්ඤකරං යොති පෙසුඤ්ඤමකරී පුරා.

77 හිංසා, ප්‍රාණානිපාතවේතනානොමෝ; අප්පායුකතතථ, අප්පා
යුකතබවද; ඛට්ඨාඛාධත්තනම්පිව, බොහෝ රෝග ඇතිබවද;
විසොගදුක්ඛ, ප්‍රියවිප්‍රයෝග දුක්ඛයාගේ; බාහුලං, බොහෝබවද;
උරිභිග්ගවාසනං, උච්ඡාදවාසඇතිබවද; හෙවත් හසපත්ව විසිමද;
ජනෙති, කෙරේ.

78 අදිනනාදාසි, අදනනාදනකම්; නරො, සතතෙම; දළිඤ්ඤා
යඤව, දිළිඳුබවද; දිනතනං, බැහැබවද; දුරුණං, දරුණුවූ;
ආසාහඛග්ගාදුරුණං, කැමති වසතුනොලැබීමද; අඤ්ඤායතනපථවතති
ඤ්ඤා, අනුත්පිළිබදවූ ජීවිතවෘත්ති ඇතිබවද; ලභෙ, ලබයි.

79 පරදරරතො, පරදරාවත්කෙරේඇලුනු; නරො, පුරුෂ
තෙම; සපතනබහුලො හොති, සතුරන්බහුල වෙයි; සද, හැමක
ල්ලි; අපඤ්ඤා, අප්‍රාචීනවූ නොකමැති; ඉත්ථිකො ව, යනිහුදඇති
වෙයි; ඉත්ථිවා' තෙමේ යනිහෝ වෙයි; පණ්ඩකොවාපි, පණ්ඩකහෝ
වෙයි.

80 මුසාරතො, මාෂායෙහි ඇලුනු; (නරො, පුරුෂතෙම;) වා
චනාදුක්ඛ, වචනදුක්ඛයෙන්; බිනෙහොව, බිනනවූයේද; අභු
තකඛාණ්ණ, අභුතඅභ්‍යාඛ්‍යානයෙන්; නාදිනො, නාචිතවූයේද;
අස්සභිසොව, අස්සබ්බෙසවූ නොහැදිගිගහැකිතෙපුල්ඇතිවූයේද;
සුදුග්ගකිම්බො හොති, අනිදුගීකිම්බවැන්නේදවේ.

81 පුරා, පුමුච්ඡන්මයෙහි; යොති, යමෙන්; පියසුඤ්ඤකරං, පිය
යන්ගුණකරණහෙයින් හෙවත් පියයන් ඔපුනාවූන්කෙරෙහි
ප්‍රමනැතිකරණ; පෙසුඤ්ඤං, පියගුණක; හෙවත් කෙලාමි;
අකරී, කෙළේද; ඉධ, මේජාතියෙහි; තස්ස, ඔහුගේ; සුසඤ්ඤා
සි, ඉතාබුද්ධිපියාවූද; මිත්තා, මිත්‍රයෝ; අකාරණා, නිස්කාරණ
යෙන්; භිජ්ජනති, බිඳෙත්.

- 82 බිඳිවිඳෙසනියොව්සාවනියබරසාරො,
හොතීහාකතදෙසොපි එරුසාහිරතො පුරා.
- 83 අසමකකුහපච්චබෙහා; අනාදෙය්‍යවචොපිච,
සමඵප්පලාපං යො පුබ්බො අවදි අප්පයොජනං.
- 84 යං යමිඤ්ඤි සාධෙතුං නතං තස්සෙහ ඉඤ්ඤි,
අඤ්ඤයෙනඤ්ඤ අභේසු යොභිඤ්ඤමකරි පුරා.
- 85 විරුපො හොති අවචනනං විසමාබාධපිළිනො,
අප්පියොච මනුස්සානං යො බ්‍යාපාදරතො පුරා.
- 86 නිහිණාපුච්චිහොගෙසු රතො මයො ජලොපිච,
දුඨරොති කුදිඨිච මිච්ඡාදිඨි සියා නරො.

82 පුරා, පුච්ඡන්මයෙහි; එරුසාහිරතො, එරුඡවචනයෙහි
ඇලුනේ; ඉහ, මේජන්මයෙහි; අකතදෙසොපි, අකාතදෙසුවෑයේද;
කලුචරදක්නැතිවෑයේම; දිඬු, දුටුදුටුවන්; විඳෙසනියොව, විවෙ
ෂණීයවෑයේද නොරැස්වනලද්දේද; අසාවනිය, අසුරණීයවූ අසන්
නටනොරිසිවූ; බරසාරො හොති, කකිඹවූසාරඇත්තේදවේ.

83 යො, යමෙක්; පුබ්බො, පුච්ඡානියෙහි; අප්පයොජනං, නිෂ්
ප්‍රයොජනවූ; සමඵප්පලාපං, සමඵප්පලාපය; අවදි, කිද; සො, හෙ
තෙම; අසමකකු, නොයෙදනු; අකුහපච්චබෙහා, අකුහප්පත්තකුහ
ඇත්තේද; අනාදෙය්‍යවචොපිච, අනුන්විසින් නොතිවස්සයුතුනෙ
පුළුල්ඇත්තේදවේ.

84 පුරා, පුච්ඡයෙහි; යො, යමෙක්; අඤ්ඤයෙන, අනායසෙන්
හෙවත්. නායසඉක්ම; අඤ්ඤඅභේසු, අනුන්විලිබඳවසතුටෙහි;
ඉඤ්ඤං, අභිධ්‍යාන හෙවත් අධිකලාභය; අකරි, කෙළේද; සො,
හෙතෙමේ; ඉහ, මේලෝකයෙහි; යං යං, යම් යම්කාරිකක්; සා
ධෙතුං, සාදන්නට; ඉඤ්ඤි, කැමතිවේද; තං නස්ස, ඒ ඔහුට;
නඉඤ්ඤි, සිඬිනොවේ.

85 සො, යමෙක්; පුරා, පුච්ඡන්මයෙහි; බ්‍යාපාදරතො, ව්‍යා
පාදයෙහි ඇලුනේද; සො, හේතෙමේ; අවචනනං, අතිසෙයින්;
විරුපො, විරූපුවෑයේද; පිසමාබාධ, පිසමවුරෝගයෙන්; පිළි
නො, පිඬිනවෑයේද; මනුස්සානං, මනුෂ්‍යයන්ට; අප්පියොච හොති,
අප්‍රියවෑයේදවේ.

86 මිච්ඡාදිඨි, මිච්ඡාදාහිකවූ; නරො, නරතෙම (උපන්උපන්
තෙත) නිහිණ, අධමවූ; අපුච්ච, නොසකස්වූ; හොගෙසු, හොග
යෙහි; රතො, ඇලුනේද; මයො, නුවණමිදවෑයේද; ජලොපිච,
(එහෙයින්ම) ජබවෑයේද; දුඨරොති, දුෂ්ටවූ අසාධ්‍යවූ රොගඇත්
තේද; කුදිඨිච, කුන්සිතවූ දෑහිඇත්තේද; සියා, වන්නේයි.

- 87 කෙව්ව මජ්ඣානික සහ ඵකාදසෙතිව,
වදන්ති නං අනන්තසෙවනං ලොහමොහජං.
- 88 උමමනෙතා ඛින්නාපිනෙතා ච නිවවුන්ති මහාජලො,
අවඤ්ඤානො ච හොතිධ මජ්ඣානි පුරා නරො.
- 89 දළිඤ්ඤා මච්ඡරි හොති බට්ඨාබාධි විහෙදකො,
අප්පෙසකෙකා සද්ධං හොති සො ඉස්සාමානකො පුරා.
- 90 ඵබ්බොවඤ්ඤානකුලජො ජලො අපරිපුඤ්ඤා,
කුසකුරාදිවතාපිණේණා කුසකුරාදි සහව්‍යතං.

87 ඉධ, මේකමිපථකියනානන්ති; කෙව්, සමහරකෙනෙක්; මජ්ඣානික සහ, මද්‍යපානයනාචක්කොට්ඨ; ඵකාදසෙතිව, ඵකො ලොස්කමිපථසෙකායි; වදන්ති, කියති; නං, ඒමද්‍යපානය; අනන්තසෙවනං, අනන්තවිසෙවන ස අභිනාලභිනසෙවනයයි කාමමිථ්‍යා චාරයසහිතවූයේම; ලොහමොහජං, ලොහමොහමූලකයි (ලොහ මොහ දෙකින්වන්නේයි)

88 පුරා, පුළුල්වනසෙති; මජ්ඣානි, රාජ; නරො, පුරුෂතෙම; ඉධ, මේලොකයෙහි; උමමනෙතාව, විසරාහුනුවූයේද; ඛින්නාපිනෙතාව, නොඑකඟසිත්ඇත්තේද; නිවවුන්තිව, නිව්වානන්ඇත්තේද (යටත්වූපාවතුමිඇත්තේද) මහාජලොව, මහාජවූයේද; අවඤ්ඤානොව, (හැමදෙනාමසිත්) අවඤ්ඤානලද්දේද; හොති, වේ.

89 පුරා, පුළුල්වනසෙති; සො, යමෙක්; ඉස්සාමානකො, (පර සම්පත්තියෙහි) ඊෂ්ඨාකෙළේද; සො, හෙතෙමේ; දළිඤ්ඤා, දිළිඳු වූයේද; මච්ඡරිහොති, මසුරුවූයේදවෙයි; බට්ඨාබාධි, බොහෝ රෝගඇත්තේද; විහෙදකො, (එසෙයින්මඅනුන්)පෙළන්නේද; සද්ධං, හැමකල්හි; අප්පෙසකෙකා හොති, අප්පෙසකාකරවූයේද හෙවත් ආනුභාරතිතවූයේදවේ.

90 ඵබ්බො, මනිෂ්ඨානිගත්තේ එහෙයින්ම වැදපිදියයුත්තන්ම වැළුම්පිදිමිආදි නොකරන්නේ (අනික්ජාතියෙහි); අවඤ්ඤානකුලජො, නිශ්චිතවූකුලයෙහිඋපද්දී; අපරිපුඤ්ඤා, දනුමැත්තන්කෙරෙත්කට්ඨකුනොකට්ඨකු විචාරා නොදන්නේ; ජලො, (මතුජාතියෙහි) ජබවෙයි; කුසකුරාදිවත, කුසකුරාදිවනයන්; ආපිණේණා, පුරුදුකෙළේ; කුසකුරාදි, බඵආදීන්හා; සහව්‍යතං, සහභාවයට (ජාතින්එක්බවට):-

- 91 උපපජ්ජති ඉදේව ච මනනං පාපජං ඵලං,
විමංසිත්වාන විඤ්ඤයං සුත්තමග්ගානුසාරනො.
- 92 මයුරවඤ්ඤාසංචි විචිත්තා විත්තකමමජා,
තනනං තථෙව විඤ්ඤානා සොච ලොකග්ගපුග්ගලො.
- 93 පාපා ආසෙවිතා යෙති තෙ අපායෙසු ජායරෙ,
න අකඛාදොන පත්තඛං තත්ථ දුක්ඛං අනොපමං.
- 94 යෙන යෙන පකාරෙන යං යං පාපං කතම්පුරා,
තස්ස තස්සානුරූපං ඵලං හොති අසානිකං.
- 95 දුස්සහො දුක්ඛමො ඝොරො දුරනෙතා දුරභික්ඛමො,
අකඛමො අභිදුක්ඛාති අපායො භාසිතඛකො.

91 උපපජ්ජති ඉති, පෑමිණෙයි කියා; ඵලං, මෙසේ; අනනං, කෙළවරනැති; පාපජං ඵලං, පාපයෙන් උපන් ඵල; සුත්තමග්ගානුසාරනො, සුත්තමාග්ගානුසාරයෙන් (වදාලපෙලවදනුව) විමංසිත්වාන, විමාරා; විඤ්ඤයං, දතයුතුයි. (මෙහි කුකුරාදිවන යනනැත ආදිබෙදයෙන් ගොවුන අප්‍රවුතභසනිඅභවවුතාදිගන්නේ)

92 මයුර, මොනරහුගේ; වඤ්ඤාසංචි, ඇස්පිල්සමකිවූ; විචිත්තතා, විචිත්තානොමෝ (විසිතුරුබැව්තොමෝ) විත්තකමමජා, විත්තකමයෙන්විය; තං තං, ඒ ඒ; තථෙව, එසෙයින්ම; විඤ්ඤානා, දන්නෙක්; සොච ලොකග්ගපුග්ගලො, ඒලොකාග්‍රපුදාලමැයි.

93 යෙති, සම්කෙරෙනයුත්විසින්; පාපා ආසෙවිතා, පාපයෝපුරා දුකරණලදහුද; තෙ, ඔහු; අපායෙසු ජායරෙ, සතරඅපායෙහිඋපදිති; තත්ථ, එහි; අනොපමං, නිරූපමවූ; දුක්ඛං, දුක්; අකඛාදොන, ආකඛාතයෙන් හෙවත් කීමෙන්; පත්තඛං, කෙළවර දැක්ක හැකිනොවේ.

94 පුරා, පුළුල්ත්මයෙහි; යෙන යෙන පකාරෙන, යම්යම්ප්‍රකාරයකින්; යං යං පාපං කතං, යම්යම්පවෙක්කරණලද; තස්ස තස්සානුරූපං ඵලං, ඒඒකමයටසුදුසුමවූ; අසානිකං, අසාහසවූ (නොහැමිනිසහැකිවූ) ඵලංහොති, පලවේ.

95 දුස්සහො, දුස්සහසයි(ඉවසන්තවනොපිළිවනැයි)කියාද; දුක්ඛමො, නොකියහැක්කැයිකියාද; ඝොරො, භයංකරයයිකියාද; දුරනෙතා, කෙළවරනැත්තේයයිකියාද; දුරභික්ඛමො, දුරභික්ඛමය (නොසික්මියහැක්කැයි)කියාද; අකඛමො, නොඉසිලියහෙයිකියාද; අභිදුක්ඛාති, එහෙයින්ම අභිදුක්ඛයයිකියාද; අපායො, අපායතෙමේ; භාසිතඛකො, භසනවසුත්තේයි.

96 ලොභාධිකෙන පාපෙන පෙතලොකෙසු ජායරෙ,
මොහාධිකෙන තිරියෙ නිරයෙ දෙසාධිකෙන හි.

97 අසංවිභාගසීලා යෙ යථාසත්ති යථාබලං,
ඉසාසුකා මච්ඡරිනො තෙ පෙතෙසුපජායරෙ.

98 අජ්ජනාදිති දුක්ඛාති අනුභොනාපි අජ්ජනා,
අනෙත ලොභාදිග්ගතිතා යදි පෙතහවාචනා.

99 අජා අජාති ලොකො හි කිමන්මභිජ්ජනි,
ආදිමජ්ඣන්තනභාවෙසු යෙ අනාචාරිනා ඉමෙ.

100 සකමමචාරිතනනාපා අභාරන්තනාදිනා;
ඉතොචිතො ච පයනා ඉති පෙතාති සද්දිනා.

96 ලොභාධිකෙන, ලොභඅධිකකොටඇති; පාපෙන, පවිත්; පෙතලොකෙසු, ප්‍රෙතලොකයෙහි; ජායරෙ, උපදිත්; මොහාධිකෙන, මොහඅධිකකොටඇතිපාපකම්යෙන්; තිරියෙ, නිරිසන්යොනඋපදිත්; දෙසාධිකෙන, වෙෂඅධිකඅකුසලයෙන්; නිරයෙ හි, නරකයෙහිම උපදිත්.

97 යෙ, යම්කෙනෙක්; යථාසත්ති, තමතමන් ශක්තිවූපරිද්දෙන්; යථාබලං, නොගබලවූපරිද්දෙන්; අසංවිභාගසීලා, අනුන්ව බෙදුදෙනසුඵනොවුවාහුද; ඉසාසුකා, ඊෂ්ඨාබහුලයෝද; මච්ඡරිනො, තමාගේ සමපත්සහවන සුල්ලෝද; තෙ, ඔහු; පෙතෙසු, ප්‍රෙතලොකයෙහි; උපජායරෙ, උපදිත්.

98 අජ්ජනාදිති, අජ්ජනාදිවූ සෙවුම් ආදිකොටඇති; දුක්ඛාති, දුක්ඛයන්; අනුභවකොටද; අජ්ජනා, සංයනලද අභියෝ; ලොභාධිග්ගතිතා, ලොභයාවිසින් අධිග්ගතිතවූවාහු (ලොභයෙන් ගන්නාලද්දහු); අනෙත, කෙළවර; යදි, ඉදින්; පෙතහවාචනා, ප්‍රෙතබවචනවත්නම්:-

99 යෙ ඉමෙ, යම් මේ අජ්ජිකෙණෙක්; ආදිමජ්ඣන්තනභාවෙසු, ආදිමධ්‍යන්තනභාවයෙහි; අනාචාරිනා, අනාචාරිවනම්; තෙ, ඒ අභියෝ; ලොකො, ලොවැසිතෙමේ; අජා අජාති, අභිය අභියහති; කිමන්, කුමක්පිණිස; අභිජ්ජනි, පනාදෙහෝ.

100 සකමම, තම තමන්ගේ කම්යෙන්; චාරිත, චලකතලද; අනනාපා, බන්ධන් ඇත්තාහු; අනාදිනා, අනලංච සැතපුන් නැතිව; ආභාරන්, ආභාරපිණිස; ඉතොචිතොච, ඔබමොබද; පයනාඉති, යෙත්නුයි; පෙතාති, ප්‍රෙතයහයි; සද්දිනා, ශබ්දිතයෝයි (කියනලදහුයි)

- 101 බුප්‍රපාසපරිසරනා නිසා ධුලසිරා තථා,
දිසාමානවසිසණ්ඩානා විරලනතරථාසුලා.
- 102 පිට්ඨිකණ්ටකමලලීන පරිව්‍රාතොදරතතවා,
අපකක සුකඛලාදුව වලලිතාකුඤ්ඤානා සතා.
- 103 තවට්ඨිනහාරාසෙසඛනා පරිනිනනකඛිගණ්ඩකා,
දීඝව්‍යාකුලකෙසෙති අකිකාරිකතානනා.
- 104 පරාලහකච්ඡනබලොලා දුබකණ්ඨවලිතතවා
විරූපතෙව එකත්ථ පිණ්ඩිතා සබ්බලොකිකා.
- 105 පච්ඡානුතාපදුකෙකන අව්වනනපරිසොසිතා,
පච්චකඛණ්ණො අලකඛියා ඉති දිට්ඨෙති ලකඛියා.

101 බුප්‍රපාස, කුමුත්පිපාසයෙන්; පරිසරනා, පරිශ්‍රාන්තවෑවාහු (මිරිකුණාහු) නිසා, කාෂ්ටවෑවාහු; ධුලසිරා, මහත්සිරස්ඇත්තාහු; තථා, එසෙයින්ම; දිසාමාන, පෙනෙන; අවසිසණ්ඩානා, ඇවසවගන් ඇත්තාවූ; විරලා, තුනුවූ; අනතර, අතුරුඇති; ථාසුලා, මහපල ඇවැත්තාහු.

102 පිට්ඨිකණ්ටකං අලලීන, * පිටකවුයෙහි ඇලිපියාතිබෙන; පරිව්‍රාත, ඉතාසාහෙයින් විසලීය; උදරතතවා, බඩසම්ඇත්තාහු; අපකක, නොවිලික්සුනු, සුකඛ, විසලුනු; ලාපුඉව, ලබුපකක්සෙයින්; වලලිත, රැලිනුනු; ආකුච්ඡත, ඇකිලීය; ආසතා, සදුන් ඇත්තාහු.

103 තවට්ඨිනහාරා, ඇවසම්නහරම; සෙස, ඉතිරිකොටඇති; අකිකා, ගරිරඇත්තාවූ; පරිනිනන, ඉතාවැලනුනු; අකඛිගණ්ඩකා, ඇස්ගා කොපුලැත්තාවූ; දීඝ, දික්වූ; ව්‍යාකුල, අවුල්වූ; කෙසෙති, හිසකෙයින්; අකිකාරිකතා, අදුරුකරණලද (සුවහකරණලද) ආනතා, මුහුනුඇත්තාවූ.

104 පරාලහ, දික්වූ; කච්ඡ, කක්‍ෂයෙහිලොම්ගා; නබ, නියගා; ලොමා, ගරිරයෙහි ලොම්ඇත්තාවූ; දුබ, රුක්‍ෂවූ; කණ්ඨ, කාෂ්ණවූ; වලිතතවා, රැලිනුනුම්ඇත්තාවූ; එකත්ථපිණ්ඩිතා, එකතෙනක රැස්කරණලද; සබ්බලොකිකා, සියලුලොකයෙහිඇති; විරූපතාඉව, චෛරූපබදුවෑවාහු.

105 පච්ඡානුතාප දුකෙකන, පශ්චාත්තාප දුඛයෙන්; අව්වනන, අනිශයෙන්ම; පරිසොසිතා, විසලනලද්දහු; දිට්ඨෙති, දුටුදුටුවන් විසින්; පච්චකඛණ්ණො, ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් පෙනෙන; අලකඛියාඉති, අලක්‍ෂිතයි (අශ්‍රීතයි) ලකඛියා, ලක්‍ෂණවූවාහු (දක්නාලබන්නාහු සැලකිය යුත්තාහු)

* “වසටකවුයෙහි” යිතිබුනා

- 106 අනවුෂාදිතකොපිනා, අලඛිනනලවොදකො,
ඒසවුපරිදගෙන පරිසුන්නා සයනති තෙ.
107 නෙකවසුසහසෙසු නෙසං ආසා විවඛනො,
එති භුජ් පිබාහිති සදො, සුයති රිත්තකො.
108 අසමන්තාපි තෙ සබ්බෙ අපොදන ජලාසයා,
මහාදුක්ඛෙත වුට්ඨනති අඤ්ඤාඤ්ඤමචලමබ්බිය.
109 උට්ඨානතුරිතා ප්‍රපනා බ්‍රහ්මනා පතමානකා,
පරිමොචෙනති ආලග්ගෙ අසමන්තයා තයා.
110 පචෙධමානං අබලං පබලො කං පලමබ්බි,
අහො නික්කරුණොසි කං ඉති සාමාති යොජිය.

106 අනවුෂාදිතකොපිනා, නොවසනලද ලජ්ජා නොවසන රහස්පියෙස්ඇත්තාහු; අලඛි, නොලද; අනනලවොදකා, බත් පික්කපැනිත්තක් ඇති; තෙ, ඔහු; ඒසවුපරිදගෙන, යාගිත් නෙත්; පරිසුන්නා, පරිසුන්නවුවාහු; සයනති, හොචිති.

107 නෙසං, එසේ හෝනන්ට; නෙකවසුසහසෙසු, නොයෙක්වා දහස්හි; ආසා විවඛනො, ආසාවඛන; එති, මුඛිඑව; භුජ්, බත්කා; පිබාහිති, පැත්බොයිකියන; රිත්තකො, තුළුවු; සදො, ශබ්දයෙක්; සුයති, ඇසේ.

108 අථ, එහෙමැසුඉක්කිත්තෙන්; තෙසබ්බෙ, ඒ හැමදෙන; අසමන්තාපි, නැගිසිටින්ට අසමන්තවුවාහුද; මදනජලාසයා, බත්පැන් ආසායෙන්; අඤ්ඤාඤ්ඤමචලමබ්බිය, උනුන්ඇගඑල්බගෙන; මහා දුක්ඛෙත, මහදුකින්; වුට්ඨනති, නැගිසිටින්.

109 උට්ඨාන, නැගිසිටීමෙහි; තුරිතා, යුහුවු; පෙනා, ප්‍රෙනයෝ; බ්‍රහ්මනා, දුස්සත්වන්තාහු; පතමානකා, ඇතමිහු දැවෙන්නාහු; තයා, ඒ; අසමන්තයා, අසමන්තවින් ශක්තිනැතිවින්; ආලග්ගෙ; කමන්තමන්ඇග එලිත්ගන්නවුන්; පරිමොචෙනති, අත්ගලවා හරිත්.

110 අබලං, දුච්චවු; පචෙධමානං, චෙටුලනඇග; පබලො කං, පුබලවු නෝ; පලමබ්බි, එලෙහි; (එබැවින්) අහො, විසාදයහ; කං, තෝ, නික්කරුණොආසි, නිස්කාරුනිකයෙහි; (කරුණානැත්තන් යනුයි) ඉති, මෙසේ; සාමාති, නැලමිලි; යොජිය, පවතා යොදා.

- 111 උට්ඨගිත්ථා පතනෙන හෙ ජලවජ්ජායාච චක්ඛලෙ,
අලඤ්චුක්ඛලාභාසා උට්ඨාපෙති පුනපපුනං.
- 112 අට්ඨිතංඝාවමනනානං උට්ඨානබ්‍යසනං කථං,
අනුස්සරනෙතා ධාරෙය්‍ය ජීවිතං කරුණාපරො.
- 113 අජ්ජ අමොගි සද්දෙය්‍යං යතො භිතෙති සුයති,
ඔදනං උදකං වෙති අස්සසිඛෙතාච අබ්බුතො.
- 114 ඉති හෙ පටදනනාච පටිච්ඡනනාච අඤ්ජලිං,
අපස්සනනාච දුතාරං ධාවනති දිසතො දිසං.

111 උට්ඨගිත්ථා, නැගී; පතනෙන, හෙන; ජලවජ්ජායා ඉව, දියෙහි සෙවනැල්ල සෙසින්; චක්ඛලෙ, සසලවු; හෙ, ඔවුන්; අලඤ්චුක්ඛ, පුළුසෙහි නොලද්දවු; ලාභාසා, ලාභයෙහි තෘෂ්ණාතොමෝ; පුනපපුනං, නැවතනැවත; උට්ඨාපෙති, තහාසිටුවා.

112 අට්ඨිතංඝාවමනනානං, අස්ථිතංඝාතමාත්‍රවු ඒ ප්‍රෙතයන්ගේ; උට්ඨානබ්‍යසනං, (ලාභාසායෙන්) නැගීසිටිකල විඳිනාදක්; අනුස්සරනෙතා, සිහිකරණ; කරුණාපරො, කරුණාපරයෙක්; ජීවිතං කථං ධාරෙය්‍ය, දිවි කෙසේ උසුලන්නේද.

113 ඔදනං, බතැයි කියාද; උදකං වෙති, පැතැයි කියාද; අයං සද්දෙය්‍ය, මේ ශබ්දය; අබ්බුතො, අද්භූතවු; අස්සසිඛෙතා ඉව, අයවශාගය ක්සෙසින්; යතො භිතෙති, උපන්නැත් පවත්; අජ්ජ අමොගි, අද අපවිසින්; සුයති, අසනුලැබෙයි.

114 ඉති, මෙසේ; හෙ, ඔහු; පටදනනාච, බණන්නාහුම; අඤ්ජලිං පටිච්ඡනනාච, දෙගොන්කරන්නාහුම; දුතාරං අපස්සනනාච, (තමන්සිතුවක්) දෙන්නක්හු නොදක්නාහුම; දිසතො දිසං, ඒ ඒ දිගින්දිග; ධාවනති, දිවෙත්.

- 115 තනො මුහුතනමනෙන න තෙසං ආයාසකාරකො,
කණ්ණෙ දඬුසලාකාව නච්ඡද්දෙපි විජ්ඣති.
- 116 කිං තසොස්සනති තෙ පෙතා නච්ඡද්දං සුදරුණං,
යෙති සනෙහසු දෙයෙසසු බිතතා නච්ඡති යාවකා.
- 117 තෙ විසාදපරිස්සනතා සභාවෙනාපි දුක්ඛලා,
පතනති තාලා ජිනතාව විවජ්ජනාසා විසංඝදිනො.
- 118 යං ජිසව්ජාදුඛං ලොකෙ එකාගච්ජිනාභතනතො,
දුස්සභං තඤ්ඤි පෙතානං කො දුක්ඛං විනාසිස්සති.

115 තනො මුහුතනමනෙන න, පසුව මදආසිල්ලකින්; තෙසං ආයාසකාරකො, ඒ ප්‍රෙතයන්ට පීඩාකරණ; නච්ඡද්දෙපි, නැති යන හමෙකුදු; දඬුසලාකාඉව, ගිනිගත් සලාවක්ගෙයින්; කණ්ණෙ විජ්ඣති, කණියන්විද්දී. (හේඵසේමැයි)

116 දෙයෙසසු සනෙහසු, දෙයාවැකු ඇතිව; යෙති, යම්කෙනෙකු කුන්විසින්; නච්ඡති, නැතැයි; යාවකා, යාවකයෝ; බිතතා, තෙරණලදහුදු; තෙ පෙතා, ඒ ප්‍රෙතයෝ; සුදරුණං, ඉතාදරුණු වූ; නච්ඡද්දං, නැතැයි යන බෙදය; කිං තසොස්සනති, කුමකැයි නො අසද්ද.

117 තෙ, ඔහු; සභාවෙනාපි දුක්ඛලා, සභාවගෙන්ම දුච්ඡව්වාහු; විසාද, විසාදගෙන් (රැණියෙන්); පරිස්සනතා, පරිශ්‍රාන්තවූවාහු; විවජ්ජන, සිද්ධිය; ආසා, තෘෂ්ණා ඇතවාහු; විසංඝදිනො, විසංඝදිත වූවාහු; ජිනතා, මුලින්කපතලද; තාලාඉව, තල්ගෙයින්; පතනති, ගෙන්.

118 ලොකෙ, ලෙව්හි; එකාගච්ජිනාභතනතො, එක්දවසෙක්හි සුන්බවත්වන; යං ජිසව්ජාදුඛං, යම් සාදුකෙක් ඇද්ද; තඤ්ඤි, ගෙද; දුස්සභං, දුස්සභය (හැමිනිය නොහැක්ක); පෙතානං, ප්‍රෙතයන්ගේ; දුක්ඛං, සාපිපාසාදුක්; කො, කවරෙක්; විනාසිස්සති, සිහන් වේද.

- 116 කෙසෙකුට රොමකුපෙති ජාලාමාලා සමුට්ඨිතා,
දහනති සකලං දෙහං අග්නිජාලාටි සාතයං.
- 120 කුට්ඨිජ්ඣවජ්ජාදායෙන බාහිරං දෙහජ්ඣනිතා,
චිත්තං පච්ඡානුතාපෙන පෙතානං දය්‍යතෙන සදා.
- 121 විච්ඡද්ධිතං නුට්ඨුහිතං විජාතානකුට්ඨිකං මලං,
සද්දසුඤ්ඤං වාපි අසුචි ලොකොතාතිජ්ඣුට්ඨිකං.
- 122 තදන්තකුට්ඨිකං තෙ පෙතා ධාවනතා තෙකයොජ්ඣතං,
අච්ඡිද්ධිතාන අකුසලානුසංගං ලහනති නලහනති ච.
- 123 ඡායා ආතපතං යනති ඊතතතකුට්ඨිකං මහාසරා,
උණ්ණාච භොනති පෙතානං වාතා පකතිසිතලා.

119 කෙසෙකුට, ඇතැම් ප්‍රත්‍යක්ෂකතෙකුත්ගේ; රොමකුපෙති; රොමකුපයෙන්; සමුට්ඨිතා, නැගි; ජාලාමාලා, ජාලාපනනීහු; සාතයං, සායනය (තමන්ට ආයුසාවු දරදවන), අග්නිජාලා ඉව, වහනි ජාලාවන් සෙසින්; සකලං දෙහං, සියලුමරය; දහනති, දවත්.

120 පෙතානං කුට්ඨි, ප්‍රත්‍යක්ෂකත්ගේ බඩ; ජ්ඣවජ්ජාදායෙන, සාතින් තෙත්ද; බාහිරං දෙහජ්ඣනිතා, පිටතමරයෙන් නැගි ගින්නෙන්ද, චිත්තං, සිත; පච්ඡානුතාපෙන, පච්ඡානුතාපදුකින්ද; සදා, හැමවේ ලෙහිම; දය්‍යතෙන, දයි.

121 විච්ඡද්ධිතං, තනාපිසතලදද; නුට්ඨුහිතං; මුසෙන්දමනලද සෙමද; විජාතානකුට්ඨිකං මලං, දැවුන්ගේ සම්මතමලයෙන්ද; ලොකෙත, ලෝචය්‍යාපිසින්; අච්ඡිද්ධිතං, අච්ඡිද්ධිතයාවු (ඉතා පිළිකුල්කවසුනාවු); සද්දසුඤ්ඤං, මෙකිදෙසින් පිටත්සම්මානවු සෙත්ද.

122 තදන්තකුට්ඨිකං, එකිකුණුපිණිසද; තෙ පෙතා, ඒප්‍රත්‍යක්ෂකත්ගේ; තෙකයොජ්ඣතං, තෙකයෙන්යොජ්ඣත්; ධාවනතා, දිවත්තාහු; අකුසලානුසංගං, ඔවුනොවුත්; අච්ඡිද්ධිතාන, උදුරා ද; ලහනති, ලබන් හෝය; නලහනති ච, නොලබන්හෝයි.

123 පෙතානං, ප්‍රත්‍යක්ෂකත්ව; ඡායා ආතපතං යනති, ඡායාවෝ අවු බවට පැමිණෙති; මහාසරාව, මහත්වු විල්පොකුණු ආදිහුද; ඊතතතං, සිත්බවටයෙති; පකතිසිතලා වාතා, තිහාවයෙන් සිහිල්වන යෝ; උණ්ණාච භොනති, හුණුමදවත්.

- 124 ප්‍රසන්නී අග්නිජාලාට සිසිරා චන්ද්‍රංසියො,
සක්කං විපරිසයං ගොති යං ලොකෙ සාධුසමමනං.
- 125 පෙතලොකහවං දුක්ඛං අනන්තං සන්නජිවිකා,
කථනනු වණ්ණණ්ණනීග ඛිඤ්ඤාමනනං ච වණ්ණණිතං.
- 126 එවං බුධාපරෙතානං පෙතානං දුක්ඛජිවිතං,
ඉච්ඡාචිකානාද් දුක්ඛං කීං නරකං නාතිරිච්චති.
- 127 විදිකා පෙතතිවිසයෙ දුක්ඛං ලොභොපපාදිතං,
ලොභසතනුවිතාසාය කතුස්සාගො හි පඤ්ඤවා.
- 128 දුතං සන්ධං සභායා මෙ පටිග්ගාභාති චිත්තිය,
සමංසමපි දීනානං දදෙය්‍ය අවිසංකිතො.

124 සිසිරා චන්ද්‍රංසියො, සිසිල්සඳැස්සු; අග්නිජාලාඉව, වහනි
භාලාසෙසින්; ප්‍රසන්නී, සපතීන්තරෙති; (මෙසේ)- ලොකෙ, ලෙවි
ති; යං සාධුසමමනං, යමෙක් සාධුසයි(මැනවැසි)සමමනද; (තං)සක්කං,
ඒසියලල; විපරිසයං ගොති, විපරිසයට පැමිණේ.

125 පෙතලොකහවං, ප්‍රෙතලොකයෙහිවූ; අනන්තං, කෙලවර
නැති; දුක්ඛං, දුක්; සන්නජිවිකා, සන්නවූ හෙවත් කෙලවර සහි
ත-දිවිඇත්තානු; කථනනු, කෙසේනම්; වණ්ණණ්ණනී, වණ්ණනාකෙ
රෙද්ද; (එහෙයින්) ඉග,මෙප්‍රෙතදුක්කියනතන්ති; ඛිඤ්ඤාමනනංඑව,
ඛිඤ්ඤාමාත්‍රයක් (අංසමාත්‍රයක්)ම; වණ්ණණිතං, වණ්ණනාකරණලදී.

126 එවං, මෙසේ; බුධාපරෙතානං, සාදුකින්වලදනාලද; දුක්ඛ
ජිවිතං, දුකින් ජිවත්වන; පෙතානං, ප්‍රෙතයන්ගේ; ඉච්ඡාචිකානං,
කැමතිදෙයක් නොලැබීමෙන්වන; දුක්ඛං, දුක්; කීං, කීම; නරකං
නාතිරිච්චති, නරකය ඉක්ම නොසිටින්තේද.

127 පෙතතිවිසයෙ, ප්‍රෙතවිසයෙහි; ලොභොපපාදිතං, ලොභ
යෙන්උපදවනලද; දුක්ඛං, දුක්; විදිකා, දුත; ලොභසතනුවිතා
සාය, ලොභනැමතිසතුරාගේනැසීමට; කත, කරණලද; උස්සාගො,
උත්සාහඇති; පඤ්ඤවා හි; නුචණ්ණත්තේවනාති:-

128 දුතං, දන්තෙමේ; සන්ධං, (ඒලෝභය නසන්නට) යඤ්ඤයයි
කියාද, පටිග්ගාභා, දන්පිළිගන්නානු; මෙ සභායා ඉති,මට සභායයි
කියාද; චිත්තිය, සිතා; අවිසංකිතො, නිසැකව; සමංසමපි, තමා
ඇඟමසුදු; දීනානං, යාවකයන්ට; දදෙය්‍ය, දෙන්නේයි.

(ප්‍රෙනදාම වණ්ණනාසි.)

- 129 දුනනිගම මහාදුකෙඛ්ඛි තිබ්බරාගෙ මහාභයෙ,
විධමමසකෙඤ්ඤ ජායනති තිරවජානෙපි පාපතො.
- 130 තිරියතො එව විනෙතනති ගවජනතිව සයනතිව,
තිරොගතිවජා ධම්මෙසු තිරවජානා තතො මතා.
- 131 තිරවජජාතිසංඛා හි කතථෙහිපි දුක්ඛරා,
තාසු දුක්ඛං මහත්තං කො සකලං වණ්ණයිස්සති.
- 132 පුභිමවෙජ වණෙ වාපි තථා චන්දනිකාය වා,
කුපිතාසු විදුග්ගකුපෙනිලෙ සමලෙ හි වා.
- 133 කෙපි සත්තා විජායනති ජායනති විවරනති ව,
බාදනති කාමං සෙවනති සයනති ව මියනති ව.

129 දුනනිගමෙ, දුර්නිගිමවු; (ගැලවිසන්තට නොපිළිවන්වු;)
මහාදුකෙඛ්ඛි, මහත්වුදුක්ඇති; තිබ්බරාගෙ, තීව්‍රවු (බලවත්වු) රා
ගඇති; මහාභයෙ, මහත්භයඇති; විධමමසකෙඤ්ඤ, විගතවුධම්මසඤ
ඇති; තිරවජානෙපි, තිරිසන්යොනියෙහිද; පාපතො, පාපකම්යෙන්;
ජායනති, උපදිත්.

130 (යතො, යම්භෙයකින්;) තිරියතො එව, (කටයුක්තට) සරස
ම; විනෙතනති, සිතද්ද; තිරියතො, සරසම; ගවජනතිව, යෙද්ද;
තිරියතො, සරසම, සයනති ව, ගොවිද්ද; ධම්මෙසු, ධර්මයෙහි; ති
රොගත, මුවහවු; ඉවජා, ඉවජාඇත්තන්ද; තතො, එහෙයින්; ති
රවජානා, තිරවජානගහය; මතා, දන්තාලදහ.

131 තිරවජ, තිරිසනුත්තේ; ජාතිසංඛා හි, ජාතිගණනපටා; ක
තථෙහිපි, කාතාභිවුදුක්විසිනුදු; දුක්ඛරා, දුස්කරය; තාසු, ඒ
තියනික්ජාතියෙහි; දුක්ඛමහත්තං, දුක්මහත්මව; සකලං, මුළුකො
ට; කො, කවරෙක්; වණ්ණයිස්සති, වණිතාකරන්නේද.

132 පුභිමවෙජ, කුණුමසද; වණෙවාපි, වුණයෙද; තථා, එහෙ
යින්ම; කුපිත, කකියන; අසුචි, නොසකස්; දුග්ගකු, දුගිකවු; ථෙ
නිලෙ, පෙනනැතිනැගිසිටි; වා, නොහොත්; සමලෙහි, අසුචිගාමි
ග්‍රවු; චන්දනිකායවා, මෝලංකණද (දියගතතැනද.)

133 කෙපි සත්තා, සමහරසත්කෙණෙක්; විජායනති, දරුවන්ල
බති; කෙපි, සමහරසත්කෙණෙක්; ජායනති, උපදිත්; (කෙපිසත්තා,
සමහරසත්කෙණෙක්;) විවරනති ව, ඇවිදිත්; කෙපි, සමහරසත්
කෙණෙක්; කාමං සෙවනති, කාමසෙවිති; කෙපි, සමහරසත්කෙ
ණෙක්; මියනති ව, මියෙත්.

9

- 134 අනො ඉමසම් දෙහෙපි සකලාසුච්ඡාකරො,
අසිතිකුලමත්තානි කිම්හං නියතානි හි.
- 135 තෙසං සපුත්තනත්තානං යතො සුතිසරො ප්‍රසං,
පවුඛිකලහධානං වඩ්ඛමො සයනිසරො.
- 136 බාදනීයමලධානං රොගභොගාදි භූමි ව,
දෙහවිච්ඡිද්ධිං ධානං සුඤ්ඤානඤ්ඤා ඉදං යතො,
තතො දෙහෙ විරජ්ජනති නරජ්ජනති විපස්සිනො.
- 137 අවචන්තාසුච්ඡාකානං අමෙජ්ඣාභාරභොජනං,
චිත්තාසුච්ඡිද්ධිනකරී කිමු තජ්ජාතිදස්සනං.
- 138 ජාතා ඛඵ තිරච්ඡානෙ ඵලජ්ජලජාපිචා,
අඤ්ඤාඤ්ඤා මපි භිතාච සංනති විවරනතිව.

9 134 අනො, නැවත; සකලාසුචි, සියලු අසුචියට; ආකර, ආකරවු; ඉමසම් දෙහෙපි, මේගිරියෙහිදු; කිම්හං, කාමින්සමබකිවු; අසිතිකුලමත්තානි, අසුචක්ෂමකුලයෝ; නියතානිහි, නියතයෝ මයි.

135 යතො, යම්හෙයකින්; අයං, මේදේහය; සපුත්තනත්තානං, දරුමුහුමුරන් සහිතවු; තෙසං, ඔවුන්ට; සුතිසරොපි, හිඹිරියෙයද; පවුඛි, වැඩිමටද; කලහ, බබරටද, ධානං, ස්වාභයද; වඩ්ඛමො, සක්මනද; සයනිසරො, තෝනාගෙයද:-

136 යතො, යම්හෙයකින්; ඉදං, මේගිරිය; බාදනීයං, ඔවුන්ටගොදුරුද; මලධානං, වැසිකිළිද; රොගභොගාදිභූමිව, රොගභොගාදියට භූමිද; දෙහවිච්ඡිද්ධින, මලගිරිය දමන්ට; ධානං, ස්වාතවු; සුඤ්ඤා, සොභොනද; තතො, එහෙයින්; විපස්සිනො, දක්නාහු (හු වණැත්තාහු); දෙහෙ, මේගිරියෙහි; විරජ්ජනති, විරජන වෙති; නරජ්ජනති, නොඇලෙත්.

(මෙහි රොගභොගාදි යන නැත ආදියබදයෙන් වෙය්‍යානි අබි පත්‍යාදිය ගන්නේ)

137 අවචන්තා, අත්තන්තයෙන්ම; අසුච්ඡාකානං, අසුචියෙන්ට පත්; අමෙජ්ඣා, අමෙධ්‍යවු; ආභාරභොජනං, අහර කන ඒසතුන්ගේ; චිත්තාපි, සිතිවිලිද; උච්ඡිද්ධි නකරී, ඡද්දිටපදවන්නිය; තජ්ජාති, ඒජාතීන්ගේ; දස්සනං, දක්ම; කිමු, කියසුතු කිම.

138 තිරච්ඡානෙ, තිරසන්යොන්හි; ජාතා, උපත්; ඵලජ්ජලජාපිචා, නොබලපත් සත්හුද දියලපත් සත්හුද; අඤ්ඤාඤ්ඤාමපි, ඔවුනොවුත්කෙරෙහිද; බල, ඒකාන්තයෙන්; භිතාච, හසපත්වු වාහුම; සංනති, හොවිහි; විවරනතිව, ඇදින්.

139 වාලලොමනබතභාරුමංසසිඛගට්ඨිකාදිනං,
කාරණා කෙච්ඡි නිද්දොසා මරියනනි අනෙකධා.

140 වමමුප්පාටනදුක්ඛෙන ඵ්ඤ්ඤානා ගාච්ඡාදයො,
යං දුක්ඛමධිගමන්ති කානු තස්සොපමා සියා.

141 විජ්ඣන්තා අකඛ්ඤානං විලම්බිතා අවංසිරා,
නිසන්ධා මාරණභාසා දුක්ඛං පපොසනනි අණ්ඩජා.

142 සජ්ඣාද ජලෙ උණො ඛිපිතා පච්චමානකා,
යං දුක්ඛමධිගමන්ති තං කො ඛලු මිනිස්සා.

143 අදිට්ඨපුබ්බාදිකා අවිච්ඡින්නාදකෙ රතා,
නිද්දොසෙති මනුස්සෙති සජ්ඣාද සමුද්ධා.

139 (ඵ්ඨවුත්තෙරෙත්) නිද්දොසා, නිද්දොසා; කෙච්ඡි, ඇතැම්සත් කෙණෙත්; වාල, වාලය; චොම, රොමය; නබ, නිසය; නභාරු, නභාරු; මංස, මස; සිඛග, හගය (දලය); අට්ඨිකාදිනං, අට්ඨිකාදිනං ගේ; කාරණා, කාරණාපිණස; අනෙකධා, නොයෙක්පරිද්දෙන්; මරියනනි, මරණලැබෙත්.

140 වමමුප්පාටනදුක්ඛෙන, සම්මොච්ඡිත්; ඵ්ඤ්ඤානා, වෙවුලන; ගාච්ඡාදයො, දෙනුත්ආදිනු; යං දුක්ඛං අධිගමන්ති, යම්දුක්ඛං වප්මිණෙද්ද; තස්ස, ඵ්ඤ්ඤා; කානු උපමා සියා, කවරඋපමායෙක් වන්නිද.

141 අණ්ඩජා, පණ්ඩු; අකඛ්ඤානං, අස්සගල;; විජ්ඣන්තා, විද; අවංසිරා, ගිස්සිම්බලා; විලම්බිතා, එල්වානෙණ; මාරණභාසා, මරණපිණස; නිසන්ධා, නෙණං නුලබන්තානු; දුක්ඛං පපොසනනි, දුක්ඛං වප්මිණෙනි.

142 සජ්ඣාද, දිව්ඤ්ඤාව; උණො ජලෙ, හුණුදියෙහි; ඛිපිතා, බහාලා; පච්චමානකා, පිසනුලබන්තානු; යං දුක්ඛං අධිගමන්ති, යම්දුක්ඛං වප්මිණෙද්ද; තං ඛලු, ඵ්ඤ්ඤාව; කො, කවරෙත්; මිනිස්සා, පමණකෙරේද.

143 අදිට්ඨපුබ්බා, නොදිවුපිරිවු; ඵලකා, ගොඩඇති; අවිච්ඡින්නා, නොසිදුනු; උදකෙ, දියෙහි; රතා, ඇලුනු; නිද්දොසෙති මනුස්සෙති, නිස්කාරුණිකවු මිනිසුන්විසින්; සජ්ඣාද, දිව්ඤ්ඤාව; සමුද්ධා, ගොඩවනගතලදුව.

- 144 නිතිතා පුබ්බංසුමති පාසානෙන සමුත්ථා,
සමුද්ධාපාතුරිතා බුපපිපාසාබලාගතා.
145 කරුණං පරිකුප්පතා සමාතාපිකුබ්බකා,
අලඛපරිවතනතා අතනතරිතවෙදතා.
146 සං දුක්ඛමධිගව්ඡනති නිද්දොසා සංඛසිපපිකා,
තෙසං දුක්ඛලවංසමපි නාහං සකෙකාමි දීපිකුං.
147 වගනති අවසා කෙවි දණ්ඩංකුසකසාගතා,
පතොදපණ්ණිපාණීති බහුසො පරිතප්පතා.
148 බඬා නෙකෙති රජ්ජුති අලඛ්ඡන්ද්වාරිනො,
පබලා දුඛලෙ සනෙන සකමමපරිනාමිතා.

144 පුබ්බංසුමති, රුක්ඛවූවියලිපස්ති; නිතිතා, ලතලද; පාසානෙන සමුත්ථා, තලින්මත්තෙහි වතුරුවනලද; සමුද්ධාපා, ආතපයෙහිමිරිකීමෙන් උපන්දුකින් (නොහොත්) මිරිකීමෙන්හා තාපසත්තාපදුකින්; ආතුරිතා, පිඩිනවූ; බුපපිපාසාබල, බලවත්සාපිපාසයෙන්; ආගතා, පෙළෙනලද:-

145 කරුණං, බැගෑව; පරිකුප්පතා, කොදුරණ; සමාතාපිකුබ්බකා, මවුපියතැණින්හා එක්වූ; අලඛපරිවතනතා; තොලදපරිවතීතඇතිබැවින්(පෙරඑමිඇතිබැවින්); අතනතරිතවෙදතා, මදඇසිල්ලකද මුවගතොවූ (තොරතොවූ) දුඛවෙදනාඇති:-

146 සංඛසිපපිකා, සන්ඛප්ප්ලගයන සත්ත්තු; නිද්දොසා, නිදොසව; සං දුක්ඛං අධිගව්ඡනති, යම්දුක්ඛක්ලබ්දද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; දුක්ඛ, දුක්ඛයෙහි; ලවංසමපි, අංශයෙන්අංශයකුදු; දීපිකුං, ගතවන්නව; අහං, මම; නසකෙකාමි, නොහැක්කෙමි.

147 148 කෙවි, ඇතැම්සත්කෙනෙක්; දණ්ඩ, දණ්ඩයෙන්ද; අංකුස, අංකුසයෙන්ද, කසා, සාමිපියෙන්ද; ආගතා, පහරණලද්දහු; පතොද, කැහැටින්ද; පණ්ණි, විඵමෙන්ද; පාණීති, අතින්ද; බහුසො, බොහෝසේ; පරිතප්පතා, පරිතප්පිතවූවාහු (බවනලද්දහු); නෙකෙති රජ්ජුති, නොයෙක්රැහැණින්; බඬා, බෙදනාලද්දහු; අලඛ, තොලද; ඡන්ද්වාරිනො, ඡන්ද්වාරඇත්තාහු (තමන්සිත්සේඇවිදුම්ඇත්තාහු); සකමම, සකමයෙහි; පරිනාමිතා, එලවනලද්දහු; පබලා, ප්‍රබලවූවාහු; දුඛලෙ සනෙන, දුච්චලසන්න; අවසා, සියවිසි නොව; වගනති, උසුලති.

149 යෙසං සබ්බං පරායනං ඡන්දවාරො නවිජ්ජති;
තෙසං දුක්ඛස්ස පරියන්තං තදඤ්ඤා කොභිඤ්ඤාති.

150 කෙවි සුත්තා රථධුරෙ නඩගලෙ සකථෙ හි වා;
වහන්ති වණ්ණකක්ඛකා තජ්ජතා අභිභාරියං.

151 නාහං සන්තොමි වතිතුං උණො ඡාතො පිපාසිතො,
භාරියන්ති ව වතතුමපි යෙසං සත්ති න විජ්ජති.

152 තෙසං ආරොපයිත්වා අවිසයනං මහාහරං
අසමන්තෙ සිතෙ දිනෙ තාමියන්ති පුතප්පතං.

153 කඤ්ඤානි නාසාරජ්ජමි වාලං නිබ්බේදියන්ති ව,
නිබ්බේදකන්ති පතොදෙහි පණ්ණිති පහරන්ති ව.

149 යෙසං සබ්බං, යම්කෙණෙකුන්ගේ සියලු පැවතුම්; පරායනං, පරායනාද (අනුක්‍රමික); ඡන්දවාරො, සිත්සේ පැවැත්මක්; නවිජ්ජති, නැද්ද; තෙසං, ඔවුන් සම්බන්ධව; දුක්ඛස්ස, දුක්ඛයෙන්; පරියන්තං, කෙළවර; තදඤ්ඤා, ඔවුන් කෙරෙහි පිටත්; කොභි, කවරෙක් නම්; ඤ්ඤාති, දන්නේද.

150 කෙවි, ඇතම් සත්තෙණක්; රථධුරෙ, රියවියෙහිද; නඩගලෙ, නගුලෙහිද; සකථෙ හි වා, ගැලද; සුත්තා, යොදනලද්දහු; වණ්ණකක්ඛකා, වුණුවත්කඳ ඇත්තාහුද; තජ්ජතා, දන්තෙත්කැ ගැටිත්තවනලද්දහු; අභිභාරියං, ඉතාබරද; වහන්ති, උසුලති.

151 අහං, මම; වතිතුං, උසුලන්නට; න සන්තොමි, නොගැක්කෙ මැයි කියාද; උණො, ගිමැයි කියාද; ඡාතො, සාම් කියාද; පිපාසිතො, පිපාසිතයෙමි කියාද; භාරියන්ති ව, බරයයිකියාද; වතතුමපි, කියන්නටත්; (ඉහ), මේ තිරිසන් යොනියෙහි; යෙසං, යම්සත් කෙණෙක්හට; සත්ති න විජ්ජති, ශක්තියෙන් නැද්ද.

152 තෙසං, ඔවුන්ට; අවිසයනං, අවිසයනවු (නොඉසිලියගැනිවු); මහාහරං, මහාබර; ආරොපයිත්වා, නගාලා; අසමන්තෙ, උසුලන්නට අසමානව; සිතෙ දිනෙ, සිටිබැගැපතුන්, පුතප්පතං, නැවත නැවත; තාමියන්ති, තමයි.

153 නාසාරජ්ජමි, නැගැරැණෙහි ගෙණ; කඤ්ඤානි, අදහි; වාලං, වාලයාද; නිබ්බේදියන්ති, හකුළුවාමරිකති; පතොදෙහි, කැගැටිත්; නිබ්බේදකන්ති, විදිති; පණ්ණිති ව, විචිත්; පහරන්ති; පහරති.

154 දහනති වාලමුලංග පිට්ඨිපසොදරාදිසු,
කණ්ණණ ජිකුනති තජ්ජනති විලික්ඛනතිව සබ්බසො.

155 තෙ භිතා උඨ්භනතා ව පතනතා අසමන්තො,
යං දුක්ඛමධිගව්ජනති කොත්ත තං දීපසිස්සති.

156 තිරව්ජානෙසු ලොකෙන දෙවතා සාති සමමතා,
රසග්ගසොපදානෙන මාතාව පරිපොසිතා.

157 මනුඤ්ඤා මඛගලා පුඤ්ඤා සුඤ්ඤාතිව සඤ්ඤාතා,
තාසමපි දුක්ඛමතුලං තත්ථ අඤ්ඤාසු කා කථා.

158 පාදෙ බාණුසු බක්ඛිතා කතා අග්ගිං සමන්තතො,
තසිතෙ පුත පායෙතා දුපෙප්පාං ලවණොදකං.

154 වාලමුලංග, වාලබිමුලය පතුහොටග; පිට්ඨිපසොදරාදිසු,
පිට්ඨ ඇලය බඩය යනආදී තන්හිදු; දහනති, පලහති; කණ්ණණ
ජිකුනති, කන්කපති; තජ්ජනති, (දඬුමුගුරු ආදීන්) බවති; සබ්බසො,
හැමපරිද්දෙන්ම; විලික්ඛනතිව, (පලකැහැටින්) හිරිදඇදපියන්.

155 තෙ, ඔහු; භිතා, හඟපත; උඨ්භනතාව, නැගිසිටිනාහුද;
අසමන්තො, අසමන්තෙයිත්; පතනතා, හෙත්තාහුද; යංදුක්ඛං
අධිගව්ජනති, යම් දුක්ඛව පැමිණෙද්ද; කං, ඒ දුක්; කො, කවරෙක්;
දීපසිස්සතිහු, පහමකරන්නේද.

156 තිරව්ජානෙසු, තිරසන්නයෝන්ති; දෙවතාසාති, දෙවතාග
හසි; ලොකෙන, ලෝවැස්සා විසින්; සමමතා, සමමතවු; රසග්ගසා,
රසයෙහි අග්‍රවු භාවයාගේ; උපදානෙන, ඵලවාදීමෙන්; මාතාඉව,
මවකයේ; පරිපොසිතා, පරිපොසිතවු (සතුටින් රසාකරණ):—

157 මනුඤ්ඤා, මනෝඤ්ඤා කියාද; මඛගලා, මඛගලයහසි
කියාද; පුඤ්ඤා, පුණ්ණයහ (පවිත්‍රයහ)හි කියාද; සුඤ්ඤාතිව, ශුද්ධිද
හ (මොවුන් දුන් හඬ ඇසුව වෙර අන්තුව සුඛවෙස්) කියාද; යා, යම්
දෙන්නෙකුගේත්; සඤ්ඤාතා, ලෝවැස්සා විසින් සලකණලදහුද;
තාසමපි, ඔවුන්ගේද; දුක්ඛං, දුක්; අතුලං, අතුලය (පමණ නොකො
ටහැක්ක); තත්ථ, ඒ තිරසන්නයෝන්ති; අඤ්ඤාසු, සෙසු සතුන්කෙ
රෙහි දුක්; කා කථා, කියයුතුකිම. (හේථයේමැනු):—

158 පාදෙ බාණුසු බක්ඛිතා, බාණුගෙහි පයවැද; සමන්තතො,
සිසාරා; අග්ගිං කතා, ගිනිකොට; තසිතෙ, පිපාසිතවුකල; පුත,
නැවත; දුපෙප්පාං, නොපියහැකිවු; ලවණොදකං, එණුදිය;
පායෙතා, පොවා:—

- 159 විරිතෙහ පුන පායෙතා සුදුකකිං කටුකොදකං,
මහාදණ්ඩෙති නෙකෙති ආකොටොනාන නිදදයං
160 ජිවදහං විදයහනනා යවනෙ ගාච්ඡාදයො,
මහාදහපරිසානෙනා පසානෙනා පාපජංඵලං.
161 විසාරං විරවනතාව නිසායනතාව ආයතං,
මිලානදීනවදනා උදිකකිනනා ඉතො තතො.
162 යං දුකකිනෙහොනනිහ යවණෙපි අසාහියං,
තං දුකකිං විනායනනසා හදයංඵලනිව මෙ.
163 යා හි බාලතතනෙ නාම සබ්බලොකානුකම්පියෙ,
අනුකම්පා විපනනාව සා තිරවජානජාහියං,
තං කථං ඉති වෙ විඤ්ඤා වදෙ විසදමන්තො.

159 විරිතෙහ, විරවනවහිසකල; පුන, නැවත; සුදුකකිං, අති දුකකියවහෙකුටු නොහොත් ඉතා දුකසේ බියපි; කටුකොදකං, කුළුදිය; පායෙතා, පොවා; නෙකෙති මහාදණ්ඩෙති, නොයෙක් මහන්දන්බෙන්; නිදදයං; නිදියාව (කරුණානැතිව); ආකොටො නාන, තමා:—

160 ජිවදහං, ජිවත්දහයෙන්; විදයහනනා, දවනුලබන; යවනෙ, යොන්රව; ගාච්ඡාදයො, දෙත්ආදිහ; මහාදහ, මහත්දහ යෙන්; පරිසානෙනා, පරිශ්‍රානනවුටාහු (මිරිකුණාහු); පාපජංඵලං, පාපයෙන්වුඵල; පසානනා, දක්නාහු:—

161 විසාරං, විශායතරව (මරණහසින් හයපත් හඬඇතිව); විර වනතාව, හඬත්තාවුම; ආයතං, දික්කොට; නිසායනතාව, මියවුහුරුලත්තාවුම; මිලාන, මලානිකවු; දීන, බැගාවු; වදනා, මුහුනඇති; ඉතොතතො, ඔබමොබ; උදිකකිනනා, බලත්තාහු:—

162 ඉහ, මේ තිරිසන්යොන්තිලා; යවණෙපි, ශ්‍රවණයෙහිද (ඇසි මෙහිද); අසාහියං, අසායහවු (නොහැමිනියහැකිවු); යං දුකකිං, යම් දුකෙක්; අනුහොනනි, අනුහවකෙරෙද්ද; තං දුකකිං, ඒදක්; විනායනනසා, සිතන; මෙ, මාගේ; හදයං, ලය; ඵලනිව, පැළියත් තාක්මෙති.

163 සබ්බලොක, සියලුලෝවැසියා විසින්, අනුකම්පියෙ, අනු කම්පාකටයුතුටු; බාලතතනෙ නාම, බාලබැවිති නම්; යා හි අනුකම්පා, යම්කරුණායෙක් ඇද්ද; සා, ඒ කරුණානොමෝ; තිරවජාන ජාහියං, තිරිසන් ජාහියෙහි; විපනනාව, නටමැසි; තං, එය; අන්තො, අභියෙන්; කථං, කෙසේ, විසදමිති, ව්‍යාකෘතවේදයි; වෙ, ඉදින්; විඤ්ඤා, නුවණැත්තෙක්; වදෙ, කියානම් (ගේ මෙසේ දතයුතු)

- 164 අසහනතා විශෝගනතු මුහුත්තමපි ව මාතුයා,
පිලලකා අතිමඤ්ඤතා අනාථා සසිතා තහිං.
- 165 කථං නදිස්සතෙ අමබා තද පාතොව නිගගතා,
කිනත්තු මෙ පිලලකා අත්ථි ඉති විනතාපි නත්ථිවා.
- 166 ඉති විනතාපරා හුත්වා කුප්පතා දිනලොචනා,
උදික්ඛනතා ගතදිසං උසසිඛික්ඛනතා දිසොදිසං.
- 167 දිස්වාච මාතරං සායං ගොවරාතො සමාගතං,
පහට්ඨා පට්ඨාවන්ති පාමුජ්ජ්ඣත්තිලභාවතො.
- 168 විස්සජේ මාතුපෙතෙන විලඛික්ඛනෙන සමන්තතො,
ලාලනෙන කණ්ණපුච්ඡපි සලිලොපගතෙව තෙ,

164 මාතුයා, මවගේ; විශෝගනතු, විශෝගය වනාහි; මුහුත්තමපිව, මදඥාසිල්ලකුදු; අසහනතා, නොසහන; තහිං, ඒ තිරිසන් යොත්ති; පිලලකා, පැටවු; අනාථා, අසරණව; අතිමඤ්ඤතා, ඉතා මදහෙසින් (දුඵලහෙසින්); සසිතා, උන්තැනම හොත්තාහු:—

165 පාතො ඵව, උදසනම; තද, ඒ වේලෙහිම; නිගගතාඅමබා නික්මුනු මෑතිගේ; කථං නදිස්සතෙ, කුමකට නොපෙනේදෙහේ; මෙ, මාගේ; පිලලකාඅත්ථිඉති, පැටවුඇතයන; විනතාපි, සිතිවිල්ල කුදු; නත්ථිවා කිනත්තු, ඇවතැද්ද කිමිදයි:—

166 ඉති, මෙසේ; විනතාපරා හුත්වා, විනතාපරව (සිතිවිලිවිසිව); කුප්පතා, කොදුරන්තාහු; දිනලොචනා; බැගැවු ඇස් ඇත්තාහු; ගතදිසං, මව ගිය දිසාව; උදික්ඛනතා, බලන්තාහු; දිසොදිසං, ඒ ඒ දික්; උසසිඛික්ඛනතා, (එනමට වෙර ගඳ අසන පිණිස) හිඹිනාහු (ඉව කරන්තාහු):—

167 සායං, සවස් වේලෙහි; ගොවරාතො සමාගතං, ගොදුරැහි මත්ථා; මාතරං දිස්වා ඵව, මව දකිමින්ම; පාමුජ්ජ, ප්‍රීතියෙන්; උඤ්ඤාලභාවතො, ඉපිළිබැවින්; පහට්ඨා, සතුටුව; පට්ඨාවන්ති, මෙව අභිමුඛව දිවෙත්.

168 මාතුපෙතෙන, මාතෘප්‍රෙමයෙන්; විස්සජේ, නිසකවුවන්; සමන්තතො, මවසියාරා; විලඛික්ඛනෙන, පතන; කණ්ණපුච්ඡ පිලාලනෙන, කන් හා වාලයිය සලනා, සලිල, ලිලාශක්තව; උපගතෙව තෙ, එලඹුනාදවු ඔවුන්:—

- 169 ඡාතෙ යාතෙ එනං පාතුං මාතා නොති සිතෙහතො,
තරුණේ තරුණකිති වඤ්චලෙහි උදිකිතිතා.
170 ඡධෙඤ්ඤා පුත්තපෙමඤ්ඤා අබ්බාසව රුද්දතං,
තං ඛණෙනෙව අඤ්ඤාච ජාතා මාතාපි පුත්තකෙ.
171 විරවනෙතව කරුණං එඤ්ඤාතෙ යදි බාදති,
ඉතො පරං කිං වත්තාඤ්ඤා භයං තිරියසමනවං.
172 යජ්ඣාගච්ඡති පුත්තාතං මාතුතොපි මහාභයං,
යජ්ඣ නත්ති විසුසමො ලජ්ජාධම්මසනිපි වා,
අකත්තාඤ්ඤාති වා තමා කථං නිගමනං සියා.
173 අයමපි දුතනිගමනො නිච්චුඤ්ඤා මහාදුඛො,
අඤ්ඤාඤ්ඤා භක්කො අසිවො මොහජාලාවගුණසිතො.

169 ඡාතෙ, යා වුනවුන් විසින්; මාතා නොති, අපගේ මවයි; එනං පාතුං, කිරිබොත්තව; යාතෙ, ලගවු; තරුණේ, බාලයන්; වඤ්චලෙහි, සසලවු; තරුණකිති, ලා ඇසින්; සිතෙහතො, සෙතහයෙන්; උදිකිතිතා, බලනලද්දී.

170 පුත්තපෙමඤ්ඤා, පුත්‍රප්‍රේමය පවා; ඡධෙඤ්ඤා, ගැරපියා; රුද්දතං, රුද්ධව (දඩබව); අබ්බාසව, ඉවා නොගොත් දරුණුවෙහි සිට; තං ඛණෙනෙව, එකෙණෙහිම; අඤ්ඤාච ජාතා, අතිකක් මෙන්වු; මාතාඅපි, මව්නොලේම; පුත්තකෙ, දරුවලවුන්:—

171 කරුණං, බැගුණෙකව; විරවනෙතව, හඬන්නවුන්ම; එඤ්ඤාතෙ, ගැලෙන්නාවුන්; යදි, ඉදින්; බාදති, කසි නම්; තිරියසමනවං, තියණික්ජාතියෙහිවු; භයං, භය; ඉතොපරං, මෙයින් මත්තෙහි; වත්තාඤ්ඤා කිං, කියපුතුකිම.

172 යජ්ඣ, යම් තිරිසන්යොනියෙක්හි; පුත්තාතං, දරුවන්ව; මාතුතොපි, මවකෙරෙණුදු; මහාභයං ආගච්ඡති, මහත්භය එද; යජ්ඣ, යම් තිරිසන්යොනියෙක්හි; විසුසමො, විශ්‍රමයෙක් (සෙනහ යෙක්); නත්ති, නැත්මද; ලජ්ජා, ලජ්ජායෙක් හෝ; ධම්මසනිපිවා, ධර්මය යන සිතිපමණෙක්හෝ; අකත්තාඤ්ඤාතිවා, නොකවුණත්තෙක යන්නෙක්හෝ; (තුච්ඡි, නැද්ද;) තමා, ඒ තිරිසන්යොනින්; නිගමනං, නිගිමනයෙක් (ගැලවීගැන්මෙන්); කථං සියා, කෙසේ වන්නේදෝ.

173 දුතනිගමනො, දුර්නිගිමවු (ගැලවීගැන්මට නොපිළිවන් වු); නිච්චුඤ්ඤා, නිත්‍යදිට්‍තවෙගඇති; මහාදුඛො, මහත්දුක්ඇති; අඤ්ඤාඤ්ඤා භක්කො, අනෙකානෙකහඤ්ඤාවු; අසිවො, අගෞරවවු; මොහජාල, මොහ නැමති දෑලින් (නුනුවතින්); අවගුණසිතො, වල දනාලද:—

- 174 සක්කානන්දසමවායො තීරව්ජානොති සඤ්ඤිතො,
සංසාරෙ සංසරන්තානං සක්කිලෙසානන්ව්ජයා.
175 සියා අද්ධිසමවානං ඉති සංවිග්ගමානසො,
සමවාභිසමයජාය පරක්කමති පණ්ඩිතො.
176 අබ්ධිතනාති පාපාති අවිසංකා වරන්ති යෙ,
නිරයෙ තෙ මහාසොරෙ උපපජ්ජන්ති අසංසයං.
177 සුඛං අයොති සංඛාතං යතිං සො නොපලබ්භති.
නිග්ගතායොති නිරයො ඉති චුතො තදඤ්ඤාති.
178 චතුක්කණේණ චතුචාරො විහතො භාගසො මිතො.
අයොපාකාරපරියතො අයසා පටිකුජ්ජනො.

174, 175 සක්ක, සියලු; අනන්දසමවායො, අනන්දසමවායවු (නො වැඩැසක්බඳවු); තීරව්ජානොති සඤ්ඤිතො, තීරව්ජානය යන නම ඇති; (අභිමි, මේභවයද;) සංසාරෙ සංසරන්තානං, සසරඇවිදින; අද්ධිසමවානං, අද්ධිසත්තයනව (යටත්පිරිසෙසින් සොවාන්මගද නොලද); සක්කිලෙසානං, කෙලෙස්සහිතයන්ට; අනිව්ජයා, අනිව්ජයෙන් (තිරිසන් යෝනව යාම නැතයනනිව්ජයක් නැතිහෙයින්) නොහොත් අනිව්ජයා, නොකමැතිසේද; සියාඉති, වන්නේයයි; සංවිග්ග, හයපත්; මානසො, සිත්ඇති; පණ්ඩිතො, නුවණැත්තේ; සමවාභිසමයජාය, සත්‍යාධිගමය පිණිස(මාගීඵලඋපදවන පිණිස); පරක්කමති, පරාක්‍රමකෙරේ (උත්සහ කෙරේ).

තීරව්ජාන දුක්ඛදිණ්ණනා නිට්ඨිතා.

176 යෙ, යම්කෙනෙක්; අවිසංකා, නිසංකිතාව (සැකනැතිව); අබ්ධිතනාති පාපාති, බලවත්වු පව්; වරන්ති, කෙරෙද්ද; තෙ, ඔහු; මහාසොරෙ, මහාසොරවු (හයානකවු); නිරයෙ, නරකයෙහි; උපපජ්ජන්ති, උපදිති; අසංසයං, නිසැකයි.

177 සුඛං, සුවතෙමේ; අයොති, අයයි කියා; සංඛාතං, කියනලද; සො, ඒ අයතෙමේ (සුවතෙමේ); යතිං, යමිනෙතෙක්හි; නොපලබ්භති, නොලැබේද (එබැවින්); නිග්ගත, නැතිවු; අයොඉති, අයඇත්තේනුයි(සුවඇත්තේනුයි); තදඤ්ඤාති, එහි අභිදන්තවුන් විසින්; නිරයොඉති, නරකයයි; චුතො, කියනලදි.

178 (ඒ නිරයතෙමේ) චතුක්කණේණ, සතරකොණක් ඇත්තේය; චතුචාරො, සතරදොරක්ඇත්තේය; විහතො, (මහානරක ඔසුපතැයි කියා) බෙදනලද්දේය; භාගසො, කොටසින්; මිතො, (දත්තවුන් විසින් ආයුෂයෙන් ස්ථානයෙන්) පමණදන්නා ලද්දේය; අයොපාකාරපරියතො, යපවුරුම කෙටිවරකොට ඇත්තේය; අයසාපටිකුජ්ජනො, යකබලින්ම වසනලද්දේය.

- 179 තස්ස අයොමයා භූමි ජලිතා තෙජසා සුතා,
සමන්තා යොජන සතං පුටා තිට්ඨති සඤ්ඤා.
180 කතපාපොපි යංදුක්ඛං ඝනජාලනිරන්තරේ,
ජලමානඛගපච්චඛෙතා අනුභොති අවිවිශං.
181 විස්සරං වීරවන්තොච ධාවන්තොච ඉතො තතො,
තස්සෙකදෙසමන්තමපි කො සමජො විභාවිතුං.
182 යස්සායොමය මොනඬං කපාලමඛගලමපිව,
අනෙතා අය්සි ජවාදිත්තං අතන්තං අණ්ණවොදකං.
183 චතුඤ්ඤාතො පක්ඛන්තං ඛණ්ණෙත යදි සුස්සති,
තස්සනෙතා චන්තමානස්ස සුකුමාලි සරිරිතො.

179 තස්ස, ඒ නිරයාගේ; භූමි, බිම; අයොමයා, යමුවාය; (හෙද) ජලිතා, දිලිසෙන්නීය; තෙජසාසුතා, තෙජසින්සුන්නීය; (හෙද මදතැනක් පැතිරෙන්නේනොවෙයි) සමන්තා, හාත්පසින්; යොජන සතං, යොදුන් සියයක්තැන්; පුටා, පැතිර; තිට්ඨති, සිටි; (ඒද එක් කලෙක සිටිනේ නොවෙයි) සඤ්ඤා, ගැමකල්ගිමැයි.

180, 181 කතපාපොපි, කරණලද පව්ඇත්තේද; ඝනජාල නිරන්තරේ, ඝනවුවහනිභාලායෙන් නිරන්තරවූ (ගැවසිගත්); අවි විශං, අවිවිශෙහි; ජලමාන, ගිනිගෙණ්දිලිසෙන; අඛගපච්චඛෙතා, අහපසගඇත්තේ; විස්සරං, බැගෑපත්ගබ්බැතිව; වීරවන්තොච, ගඩන්තේම; ඉතො තතො, උබිත් මොම මොබිත් මම බලා; ධාවන්තොච, දිවන්නේ; යංදුක්ඛං, යම්දුක්ඛය; අනුභොති, අනුභව කෙරේද; තස්ස, ඒ දුඃඛයාගේ; එකදෙස මන්තමපි, එකදෙසමාත්‍ර යකුදු; විභාවිතුං, ප්‍රකාශකරන්නට; කො, කවරෙක්; සමජො, සමාජීය.

182 යස්ස, යම්නිරයක්සම්බන්ධවූ; අයොමයං, යමුවාවූ; මනඬං, වැලඳසිටිනාලද; ඛගලමපිව, නව යොදනක් පමණ බොල්වූ; කපාලං, යකබල; අනෙතා, ඇතුළෙහිසිටි; අය්සිජව, වහනිජවයෙන් (වහනිවෙගයෙන්); ආදිත්තං, දිලිසුනේ; අතන්තං, පමණතැනි; අණ්ණවොදකං, මුහුදුදිය:—

183 චතුඤ්ඤාතො, සතරදිගින්) පක්ඛන්තං, (වඩබාමුවයෙන්) වැහුනු චතුර; ඛණ්ණෙත, ඝණයකින්; යදි, ඉදින්; සුස්සති, වියලා නම්; තස්ස, ඒ නිරයාගේ; අනෙතා, ඇතුළෙහි; චන්තමානස්ස, ආවේණාවූ; සුකුමාල, මොලොක්වූ; සරිරිතො, සරිරිඇති:—

- 184 විලිසමාන ගතනසා ආතුරසා විච්ඡතො,
 බලනතසා පතනතසා මුවන්නතසා මුහුං මුහුං,
 ආසාහඛයාහි තුනතසා ආසාසෙන විකම්පතො.
 185 විලපනතසා කරුණං අනාථසා විවින්නතො,
 අසයන මතුලං තිබ්බං කො දුක්ඛං චණ්ණසිසාහි.
 186 සිමබලිං ආයසථුලං සොභසඛතුලකණ්ණං,
 ජාලමාලා පරික්ඛින්නං උද්ධං යොජනමුග්ගතං.
 187 චණ්ණඛති යමදුතෙති දණ්ඩයනො පුතපපුතං
 විදො පතොදයට්ඨිති සන්නිසාදිති වාගතො.
 188 විචාලිතඛත පච්චඛෙයා විරවනොච විසාරං,
 භිතො රුදමමුඛො දීනො ආරුහනො පුතපපුතං.

184 විලිසමාන, (වෙබරුපිඛක්සේ) විරෙණ; ගතනසා, ගරීරඇති; ආතුරසා, පීඩිතවූ; විච්ඡතො, සැලෙන; බලනතසා, (තැන තැන) පැකිලෙන; පතනතසා, (තැනතැන) හෙන; මුහුං මුහුං, කෙණෙහි කෙණෙහි; මුවන්නතසා, මුර්ථිතවත; ආසාහඛය, ආසාහඛයෙන්; අභිතුනතසා, පීඩිතවූ; ආසාසෙන, බලවත්විධායෙන්; විකම්පතො, කම්පිතවත:—

185 කරුණං, බැගෑකෝ; විලපනතසා, ඒ ඒ දූඛණත; අනාථසා, අසරණවූ; විවින්නතො, (නොයෙක්ද) සිතන; අසයන, අසයනවූ (අසන්නනුදු විසින් නොනැමිනියහැකි); අතුලං, පමණ නැති, තිබ්බං, බලවත්වූ; දුක්ඛං, දුක්; කො, කවරෙක්; චණ්ණසිසාහි, චණ්ණාකරෙද (විහාරයෙන් කිසිත්තේද.)

186 ආයස, අයොමයවූ; ථුලං, මහත්වූ; සොභසඛතුලකණ්ණං, සොභසභිභූත පමණකවූඇති; ජාලමාලා, ජාලමාලායෙන් (හිනි සිළුපෙළින්); පරික්ඛින්නං, වලදනාලද; උද්ධං, උඩින්; යොජනං, යොදනක්පමණ; උග්ගතං, උස්වූ; සිමබලිං, හිමුලගගට:—

187 චණ්ණඛති යමදුතෙති, වඩවූ යමදුතයන් විසින්; පුතපපුතං, නැවත නැවත; දණ්ඩයනො, දණ්ඩකකරණුලඛන්නේ, (දඩුව ආඥාකරණු ලඛන්නේ); පතොදයට්ඨිති, කැහැටුයටින්; විදො, විදිනාලද්දේ; සන්නිසාදිති, තෙප්පුආදීන්ද; ආගනො, පහරණ ලද්දේය:—

188 විචාලිත, (යකඩයෙන්) පලනලද; අඛතපච්චඛෙයා, අභ පහතඇත්තේ; විසාරං, විවසව (බැගෑහකින්); විරවනොච, ගඩන්නේම; භිතො, හයපත්වූයේ; රුදමමුඛො, කදුළුමුහුං මුහුහු ඇත්තේ; දීනො, බැගෑවූයේ; පුතපපුතං, නැවත නැවත; ආරුහනො, නැගෙන්නේ (නැගෙමින්සිට.)

- 189 උඤ්ඤානන්තරානුමුඛං උදික්ඛනේනාච රක්ඛයේ,
භයෙන විනිමිලෙනෙතා අඛගමඛෙගච ගුහයං.
- 190 අලඛා ලියනට්ඨානං වෙධමානො විචේතනො,
අනුභොති හි යං දුක්ඛං තස්ස කා.උපමා සියා.
- 191 එකන්තදුක්ඛා නිරයා යතො ඵලං සුදුරුණා,
න අක්ඛානෙන පත්තඤ්ඤා ඉති තස්මා ජිනො බ්‍රවි.
- 192 යථා හි අන්තරං දුරං අග්ගිනො ව්‍යුත්තස්ස ව,
තථෙව අන්තරං දුරං නිරයග්ගි ඉධග්ගිනං.
- 193 තිස්සනිස්සන විධස්ස යං දුක්ඛමවිචින්නියං,
තනොනරසික්ඛදුක්ඛස්ස හිමවා සාසපන්තරං.

189 මුඛං, මුහුත; උඤ්ඤානන්තරානු, අඛරාගෙණ; රක්ඛයෙ ඵල, රාක්ඛයෙන්ම; භෙවත් යමපලන්ම; උදික්ඛනේනා, බලමින්; (වැලිදු)-භයෙන විනිමිලෙනෙතා, භයෙන් හැස්පියාගෙන්; අඛගා, (තමාගේ) ගර්භය; අඛගඵල, (තමාගේ) ගර්භයෙහිම; ගුහයං, සඟවන්නේ.

190 ලියනට්ඨානං, සැඟවෙනතෙතක්; අලඛා, නොලදින්; වෙධ මානො; වෙවුලන්නේ; විචේතනො, විචේතනවන්නේ (විසංඤ්චන්තේ; යං දුක්ඛං, යම්දුකෙක්; අනුභොති, අනුභවකෙරේද; තස්ස, ඒදුකට; උපමාහි, උපමානම්; කා සියා, කවරක් වන්නිද.

191 යතො, යම්ගෙයකින්; නිරයා, නිරයේ; ඵලං, මෙසේ; සුදුරුණා, ඉතාදුරුණයේද; එකන්තදුක්ඛා, ඒකාන්තදුක්ඛයේද; තස්මා, එහෙයින්; ජිනො, තථාගතතෙම; (එහිදුක්)-න අක්ඛානෙන පත්තඤ්ඤාමිති, ආබ්‍යාසයෙන් (පශ්චිත්තානප්‍රාප්තනොවෙයි කි මෙන්) කෙළවර පැමිණියහැකි නොවෙයි; අබ්‍රවි, වදාළේ.

192 යථා, යම්ගේ; අග්ගිනො, වහනිනුගේහා; ව්‍යුත්තස්සව, ව්‍යුත්තසාගේහා (දෙදෙනාගේ); අන්තරං, අතුරු; දුරං හි, දුරුමද; තථෙව, එහෙයින්ම; නිරයග්ගි, තරකාගතිනුගේහා; ඉධග්ගිනං, මෙහි වහනිනුගේහා; අන්තරං, අතුරු; දුරං, දුරි.

193 තිස්සනිස්සන, තුන්සියක් තෙතින්; විධස්ස, විදිනාලද්දනු පිළිබඳවූ; අවිචින්නියං, නොසිතියහැකිවූ (සිතන්නටද බරවූ); යං දුක්ඛං, යම්දුකෙක්අද්ද; තං, ඒදුක්; නෙරසික්ඛදුක්ඛස්ස, නරකයෙහි දුකට; හිමවා සාසපන්තරං, හිමවත් සම්පාන්නරයි (හිමවත් පඵතය හා සිද්ධ අවටක් හා දෙක තොරතුරවැනි.)

- 194 අවිච්ඡි ගුප්තකරයො කුකකුලං කුට්ඨිමබ්බේ,
අසිපතතවනඤ්චාපි තථා බාරොදිකා නදී.
195 අඛාර පඤ්ඤා වාපි සඛිකානං රොරුචමපිච,
කාලහතී මහායනෙතා ලොහකුමාරාදිකාපිච.
196 අමිතා දුස්සභා භිමා සොරා හදයදුරුණා,
මහාදුක්ඛානුභොතඤ්ඤා නිරයෙ පාපකමමිතා.
197 එතෙසු එකමෙකස්ස විපාකොපි අත පාකො,
දුක්ඛෙවො අථ නිස්සෙසං නෙකවස්සං නෙසුපි.
198 තං හි තොරසිකං දුක්ඛං ඵ්ඨසිමා වෙදිතඤ්ඤා,
වදනෙතාපි ච නිස්සෙසං කථං තං දීපයිස්සති.

194 අවිච්ඡි, අවිච්ඡි මහානරකය; ගුප්තකරයො, අගුචිතරකය; කුකකුලං, හඵ තරකය; කුට්ඨිමබ්බේ, කුඵගිමුල් තරකය; අසිපතතවන ඤ්චාපි, අසිපත්වන තරකය; තථා, එසෙසින්ම; බාරොදිකානදී, බාරොදිකානදීනම් තරකය:-

195 අඛාරපඤ්ඤාව, අභුරුපච්චි තරකය; අපි, නැවත; සඛිකානං, සඛිකාන තරකය; රොරුචං, රොරුච තරකය; අපිච, නැවතද; කාලහතී, කලුඇත්තීරය; මහායනෙතා, මහායනානු තරකය; ලොහකුමාරාදිකාපිච; ලොහකුමාරාදිකානදීනම් තරකයෙද:-

196 අමිතා, දුක්ඛත්පමණනැත්තාහ; දුස්සභා, එහෙයින්ම නො හැමිනියහැක්කාහ; භිමා, හයානකයහ; සොරා, සොරයහ; හදයදුරුණා, අසන්තප්පුදු ලයපැලෙන්නවුන් වැන්නහ; (එබැවින්)-පාප කමමිතා, පච්චිකමිකලිනුවිසින්; නිරයෙ, තරකයෙහි; මහාදුක්ඛා, මහත්දුක්ඛයෝ; අනුභොතඤ්ඤා, අනුභවකටයුත්තෝය.

197 එතෙසු, මේපාපකමමියෙහි; එකමෙකස්ස, එකෙකී කමියක් හුණේ; විපාකොපි අතපාකො, විපාකද බෙහෙව; දුක්ඛෙවො, කියත්තට නොපිළිවන; අථ, නැවත; නිස්සෙසං, නිස්සෙසයෙන්; නෙක වස්සං නෙසුපි, අනේවා සියයෙහිද:-

198 තං, ඒ යටකීප්පකාරඇති; තොරසිකං දුක්ඛං, තරකයෙහිවූ දුක්ඛය; ඵ්ඨසිමා, සපඨිකොට (අනුභවකොට); වෙදිතඤ්ඤා, දනුයුතුය; වදනෙතාපිච, කියන්නෙකුද; තං, ඒ තරක දුක්ඛය; නිස්සෙසං, නිස්සෙසකොට, කථං දීපයිස්සති, කෙසේ හඟවාද.

199 එළුගිනි වුනෙතට කිනනු පාදෙ දහියනි,
අසදහනෙතො අකනනෙතො දුකකි පපොති දරුණු.

200 තසමා ඉසිනං වචනං සදහනෙතො විවකිණො,
පාපකමානි වජ්ජනා න නං පපොති ආලයං.

201 කණටකෙනපි විඤ්ඤා සතඤ්ඤා විලියනං,
යාවතා අග්ගදුගො හි පථිකාරො පි දුකමො.

202 නෙකවස්සසහස්සෙසු නිරයෙ තිබ්බණගිනා,
එකජාලිකතානං කො දුකකිසු බමනං වදෙ.

203 එකග්ගකිකිභුතාපි කමෙතන පරිරුකිතා,
නිරයෙ යදි ජිවනති අගො කමං සුදරුණු.

204 අතිමඤ්ඤාසුඛස්සාථං යමමුත්තෙතන කිබ්බසං,
කතං තස්සාතුලං කාලං එලං යදි තු ඊදිසං.

199 එළු, මෙනන; අග්ගිනි වුනෙන, වහනිය කියා කියත්ම; පා
දෙ දහියනි නු, පසදන්තේදේසි; කිං, කිමෙක්ද; අසදහනෙතො,
එකස නොඅදහා; අකනනෙතො, ඇත්මුණේ; දරුණු, දරුණුවු;
දුකකි පපොති, දුකට පාමිණේ.

200 තසමා, එහෙයින්; ඉසිනං වචනං, බුදු පසේබුදු ආදී සාහිත්
යේ තෙසුල්; සදහනෙතො, හදහන; විවකිණො, විවක්ෂණතෙමේ;
පාපකමානි වජ්ජනා, පවිකම්දරුකොට; නං ආලයං, ඒ තරකා
වාසයට; න පපොති, නොපාමිණේ.

201 කණටකෙන අපි, කටුයෙකිනිදු; විඤ්ඤා, විදිනාලද්දහුට;
සතඤ්ඤා, සාතඤ්ඤාහුගේ; විලියනං, විරිවා එලිමය යන; පථිකා
රොපි, ප්‍රතිකාරපිණිසද කරණ; අග්ගදුගො, වහනිදහස (ගින්නෙන්
දැවීම); යාවතා, යම්තාක්; දුකමොති, දුක්ෂම මය (ඉවසිය
නොහැකිමැයි.)

202 නෙකවස්සසහස්සෙසු, නොයෙක් දහස්වස්සි; නිරයෙ,
තරකයෙහි; තිබ්බණගිනා, තික්ෂණවු ගින්නෙන්; එකජාලිකතානං,
එකජාලාකරණලද්දවුන්ගේ; දුකකිසු, දුකියාගේ; බමනං, ඉව
සීම; කො, කවරෙක්තෙම; වදෙ, කියන්නේද.

203 එකග්ගකිකිභුතාපි, එක් ගිනිකඳක් වැනිවුවාහු; කමෙ
ත, කම්යෙන්; පරිරුකිතා, වලිකනලද්දහු; නිරයෙ, තරකයෙහි;
යදි ජිවනති, ඉදින් ජිවත්වෙන්නම්; අගො, විසාදයහ; කමං, කම්
යතෙම; සුදරුණු, අතිසුන්දරුණුයි.

204 අතිමඤ්ඤාසුඛස්සාථං, ඉතාමදවුසුවසක්පිණිස; මුත්තෙතන,
මොහොතකින්; යං කිබ්බසං, යම්පාපයක්; කතං, කරණලද්දේද;

205 කොභි මානුසදුකෙතින මහනෙතනාපි අට්ටිනො,
මුහුන්තමපි අනුමමනො කරෙ පාපාදරං නරො.

206 අහො මොහානුභාවොයං යෙනායං පරිමොතිනො,
එවං දුක්ඛාවහං කමමං කරොති ච සුඛඤ්ඤො.

207 භාසිතඤ්ඤා භි පාපානො එවං දුක්ඛඵලං යනො,
කුසලෙ ආදරො නිච්චං කත්තඤ්ඤො දුක්ඛහිරුනා.

208 පදිත්තධාරකාසුංච පපාතංච භයානකං,
පසසනො දුග්ගතිමග්ගං පාපං සමපරිවජ්ජයෙ.

209 අමනෙ ච විසෙවාපි යථා හත්ථගතෙ'නරො,
අනාදිසිත්වා අමතං විසං භුඤ්ජෙය්‍ය දරුණං.

ත ස්ස, ඒකමීයාගේ; ඵලං, ඵලය (විපාකය); අතුලංකාලං, පමණ
නැතිකල්; යදිතු, ඉදින්වනාහි, ඊදියං, මෙබඳුවෙනම්: -

205 අනුමමනො, උමතුනොවු; කොභිනරො, කවරමනුෂ්‍ය
යෙක්; මහනෙතනාපි, මහත්වුද; මානුසදුකෙතින, මනුෂ්‍යලොක
යෙහිවූ දුකින්; අට්ටිනො, පිහිතවූයේ; මුහුන්තමපි, මදඇසිල්ලකුදු;
පාපාදරං, පාපයෙහි ඇල්ම; කරෙ, කරන්නේද.

206 යෙන, යම්බඳුවෙනයකින්; පරිමොතිනො, භාත්පසින් මුලා
කරණලද; අයං, මේබාලතෙම; සුඛඤ්ඤොච, සැපකැමතිවූයේද;
එවං, මේසේ; දුක්ඛාවහං, දුක් ඵලවන; කමමං, පාපකමීය; කරො
ති, කරන්නේය; අයං, මේ; මොහානුභාවො, මොහයාගේ ආනුභා
වය; අහො, විස්මය.

207 යනො, යම්බඳුවෙනයකින්; එවං, මේසේ; දුක්ඛඵලං, (පාපනම්
දෙය) දුක්ඵලකොටඇත්තේද; (එහෙයින්)-දුක්ඛහිරුනා, දුක්ඛිය
ඇත්තහු විසින්; පාපානො, පවින්; භාසිතඤ්ඤාභි, භයකටයුතුමය;
නිච්චං, සත්තයෙන්, කුසලෙ, කුසලයෙහි; ආදරො, ආදරය;
කත්තඤ්ඤො, කටයුතුයි.

208 පදිත්ත, දිලියෙන; අධාරකාසුංච, අභරුවලක්මෙත්ද;
භයානකං, භයගෙනෙදෙන; පපාතංච, ප්‍රපාතයක් මෙත්ද;
පසසනො, දකිමින්; දුග්ගතිමග්ගං, දුග්ගතියට මාගීවු; පාපං, පවි;
සමපරිවජ්ජයෙ, දුරුකරන්නේයි.

209 නරො, පුරුෂතෙම; අමනෙච, අමානසද; විසෙචඅපි, විෂයද;
හත්ථගතෙ, හත්තගතකල්හි; යථා, යම්සේ; අමතං, අමානස; අනා
දිසිත්වා, නොගෙන; දරුණං, දරුණුවු; විසං, විෂය; භුඤ්ජෙය්‍ය,
අනුභවකරන්නේද.

- 210 එවං හි සම්පදම්දං ලභිතා මානුසං භවං,
පුඤ්ඤකම්මං විචජ්ජන්තා පාපකම්මාහිසෙවනං.
- 211 පුඤ්ඤන්ති රාගාදිනන්තු පටිපක්ඛා හි චේතනා,
පඤ්ඤාදි ගුණසංයුතතා විඤ්ඤායා සුඛදායිකා.
- 212 සා දුකාදිසු එකේකෙ යද වාදසව්ඤ්ඤා,
චක්කන්ත තෙන තෙනෙව නාමෙන වොහරියති.
- 213 දුකං සීලඤ්ඤා භාවනා පත්ති පත්තානුමොදනා,
දෙසනා සචණං පුජා වෙය්‍යාවච්චං පසංසනා,
සරණං අනුස්සන්තිවෙව පුඤ්ඤවඤ්ඤාති ඛාරය.
- 214 අනනාදිදුතවඤ්ඤානං මාගො සුබ්බද්ධිපුඤ්ඤා,
යොතං දුතන්ති දිපෙනති බුද්ධා දුතනාදායිකො.

210 මානුසං භවං, මිනිස්ඛව; ලභිතා, ලදන්; පුඤ්ඤකම්මං, පින් කම්; විචජ්ජන්තා, දුරුකොට; පාපකම්මාහිසෙවනං, පවිකම් සෙ විමස යන; ඉදං, මෙය; එවං සම්පදං හි, එවැනිමැයි.

පාපාදිනම් ගාථා නිවසිනා.

211 පුඤ්ඤන්ති, පින්නම්, රාගාදිනන්තු, රාගාදීන්ට; පටිපක්ඛා, ප්‍රතිපක්ෂවූ; පඤ්ඤාදිගුණසංයුතතා, ප්‍රඥාදිගුණයෙන් යුක්තවූ; සුඛ දායිකා, (උපනුපත්තන්ති) සුවදෙන; චේතනා, සිත්තොමෝමයයි; විඤ්ඤායා, දතයුත්තිය.

(මෙහි “රාගාදිනං” යනනැත ආදිශබ්දයෙන් වෙෂ මොහ මද මාන මානසිකාදි කෙලෙසුන් දන්තේ; “පඤ්ඤාදි ගුණසංයුතතා” යන තන්ති ආදිශබ්දයෙන් දෙන සම්ප්‍රසුක්ත බවහා සෞමන්‍යය උපෙක්ෂා වේදනාහා සසංසකාරිකබැව් ගන්තේ)

212 සා (චේතනා,) ඒ (චේතනානාමෝ); දුකාදිසු, දන්ආදිවූ; වාදසව්ඤ්ඤා, දෙළොස්වයනුයෙහි; එකේකෙ, එකෙක් එකෙක්හි; යද, යම්කලෙක්හි; චක්කන්ත, පවතිද; තෙන තෙනෙව නාමෙන, ඒ ඒ තමන්ම; වොහරියති; ව්‍යවහාරකරණුලැබේ.

213 දුකං, දුකය; සීලං, සීලය; භාවනා, භාවනාය; පත්ති, අනුත්තර පින්දීමය; පත්තානුමොදනා, අනුගන් පින් අනුමොදන් වීමය; දෙසනා, බණකීමය; සචණං, බණඤ්ඤාය; පුජා, පිදියයුත්තන් පිදීමය; වෙය්‍යාවච්චං, (අත්පා මෙහෙකළ මැනවුත්ත) අත්පා මෙහෙකිරීමය; සරණං, තුනුරුවන් සරණයාමය; අනුස්සන්තිවෙව, බුද්ධානුස්මාහි ආදිය සිහිකිරීමය යන; පුඤ්ඤවඤ්ඤාති, පුණ්‍යවයනුයුත්ත ඛාරය, දෙළොස්දෙනයි.

- 215 කායකමො ච චිකමො භාවජා විරතී නි යා,
මිච්ඡාජ්චා ච තං සීලං ඉතිවුත්තං මහෙසිනා.
- 216 විත්තස්සොපකකිලෙසානං යා විත්තා පටිපක්ඛිකා,
තස්සා යා භාවනා සාති භාවනාති පක්ඛිත්තා.
- 217 පරමුඤ්ඤා යං දානං අනුභවන්තො දිග්ගො,
පතතිදානනති තං ආහු සුත්තසංඛිතං දෙසකා.
- 218 මඤ්ච පුත්තදානමිති දින්නස්සාහු මොදනා,
පත්තානුමොදනාතිහ වුත්තා උත්තමවාදිනා.

114 අනුභවී දානවස්ථානං, ආහාරආදිවු දානවස්ථානන්ගේ; සුමුඛි පුඤ්ඤා, සුමුඛිපුඤ්ඤා (මනානුචණ් පෙරදැරිකොට ඇති;) යො වාගො, යම්තනාගයෙක් ඇද්ද; තං, ඒ; දානගාදියෙනා, දානයෙහි අග්‍රාදේ(වරධන සුත භායා අඛන ජිවිත යනමේ) දෙනසුළුවු; බුධා, බුදුහු; දානනති, දානයයි කියා; දිග්ගො, කියත්. (“අනුභවීදානං” යනනන්ති ආදියබදයෙන් පාන ගාහවස්ථාන මාලාගනි විලෙපන සෙයා ගිතෙල් ආදි පහන් උපකරණ යාන වාහන ගන්තේ)

215 සාවජා, වරද සහිතවු; කායකමො, ත්‍රිපිටකායකමයෙන්ද චිකමො, චතුර්ධ වාක්කමයෙන්ද; මිච්ඡාජ්චා, මිච්ඡාජ්චයෙන්ද, යා විරතී, යම් විරතියෙක් ඇද්ද; තංති, ඒවානාති; සීලංඉති, සීල යයි; මහෙසිනා, බුදුන් විසින්; වුත්තං, වදාරණලදී.

(මෙහි මිච්ඡාජ්චනම් ජිවිකාපිණ්ඩ යටකි නිත්තනාවය වාක්කම් කිරීමහා එක්ව එක්විසි අනෙක්තෙන් දවස් යැවීමහා ගාතස්සාව පස්වෙලෙමින් දිවිපෙවෙන් වැටිමි)

216 විත්තස්ස, සිතට; උපකකිලෙසානං, උපකෙලයවු (කිළිවු)රා ගාදිකෙලයෙන්ට; පටිපක්ඛිකා, ප්‍රතිපක්ඛි; යා විත්තා, යම්විත්තා වක් ඇද්ද; තස්සා, ඒ විත්තාවගේ; යා භ.වනා, යම්භාවනාවක් වැ භිමක්වෙද; සාති, හෝව නාති; භාවනාති, භාවනායයි; පක්ඛිත්තා, කියනලද.

217 පරං උඤ්ඤා, අනුන්තිඤ්ඤා; අනුභවන්තො, බන්ධිලි ආදිවු; යං දානං, යම්දානයෙක්; දිග්ගො, දෙනුලැබේද; තං, ඒ; සුත්ත සංඛිතංදෙසකා, සුත්තවු සංඛිතදෙසකයෝ(බණ්කියන්තෝ;) පතති දානනති, ප්‍රාප්තිදානයයි; ආහු, කියත්.

218 පුත්තදානමිති, යාමිහුදුන් පුත්තදානයෙහි; මඤ්ච, මද්‍රිය සෙයින්; දින්නස්සා, අනුන්ති පුණ්ණයාගේ; අඤ්ඤාමොදනා, අනු මොදනා නොමේ; ඉහ, මේපුණ්ණත්‍රියා වස්තු නිදේශයෙහි;

- 219 හිතජ්ඣාසයතො යාති පරස්ස හිතදෙසනා,
දෙසනාමය පුඤ්ඤනති දෙසයි නං සුදෙසකො
- 220 විහාය විකෙඛපමලං අට්ඨිකත්තාන සාධුකං,
සඤ්චමත්තවණං එත්ථ සවණනති පකාසිතං.
- 221 ගුණසුත්තෙසු සකකාරකිරියා වඤ්ඤාදිකා,
පුජරහෙන මුනිනා පුජති පරිකිත්තිතා.
- 222 ගිලාන ගුණවත්තානං දුතාදිකිරියාසු වා,
ආසනොදකදුතාදි වෙය්‍යාවච්චනති සඤ්ඤිතං.
- 223 කුසලං හි කරොන්තානං පහාසුස්සාහකාරිකා,
ගුණතො චණ්ණතා යා සා පසංසාති පකිත්තිතා.

උත්තමවාදිනා, උත්තමවාදිවු නොහොත් ලොකොත්තර ධර්ම දෙසකවු බුදුන් විසින්; පත්තානුමොදනාති, ප්‍රාප්තානුමොදනයයි (පිත්තැණිමයයි); වුත්තා, වදාරණලද.

219 පරස්ස, මෙරමාගට (අනුන්ට); හිතජ්ඣාසයතො, හිතවු ආධ්‍යායෙන්; යාති හිතදෙසනා, කරුණාධ්‍යායපෙරදුරි යම්දෙසි මෙක් ඇද්ද; නං, එය; සුදෙසකො, මනාදෙසුම්ඇති තථාගතතෙමේ; දෙසනාමයපුඤ්ඤනති, බණකීමමයපිනැයි; දෙසයි, වදාලේ.

220 විකෙඛපමලං, විකෙසමලය (නොඑකඟ බැව්තැමති කීවු); විහාය, හැර; අට්ඨිකත්තාන, අභිව; නොහොත් ඒ අයතබණ තමහට අභිකොටගෙණ; සාධුකං, සකස්කොට; සඤ්චමත්තවණං, බණඇසීම; එත්ථ, මේ පුණ්‍යක්‍රියා වසතුකියනතැන; සවණනති, ශ්‍රවණමයපුණ්‍යයයි; පකාසිතං, වදාරණලදි.

221 ගුණසුත්තෙසු, සීලාසාධ්‍යාදී ගුණඇත්තවුන් කෙරෙහි; වඤ්ඤාදිකා, වැළුම්ආදිකොටඇති; සකකාරකිරියා, සත්කාරකිරීම් නොමෝ, පුජරහෙන මුනිනා, පුජනීවුමුනිහු විසින්; පුජති; පුජයයි; පරිකිත්තිතා, වදාරණලද. (“වඤ්ඤාදිකා” යනතැන ආදි ශබ්දයෙන් මල්ලම් පහන් ආදීන් දැකනුකස්තෙන් නැගිසිවුම් මගදී පහවීම් ආදිගත්තේ)

222 ගිලාන, රෝගීන්ටද; ගුණවත්තානං, සෙසුගුණ ඇත්තන්ටද; වා, නොහොත්; දුතාදිකිරියාසු, දන්ආදික්‍රියායෙහිද; ආසනොදකදුතාදි, හිදිනා හෝනා අසුන්පණවාදිම් අත්පාමෙහෙ කිරීම් නහන බොහ මුවදෙයා පැන් දැහැවුදමු ආදී සපයාදීම්ද; වෙය්‍යාවච්චනති, වතාවතැයි (අත්පාමෙහෙයයි); සඤ්ඤිතං, දන් නාලදී.

224 ගුණසමභාවනා පුබ්බං තාණසඤ්ඤාය භාවතො,
වජ්ඣන්තයස්ස සරණංගමනං සරණං මතං.

225 ඡලානුස්සතිවජ්ඣසු අඤ්ඤාසු කුසලෙසු වා,
උපකෙලාසවිනිමමුත්තා ගුණතොනුස්සති හි යා.

226 ඉමෙසු බල වජ්ඣසු නිබ්බතතා පුඤ්ඤාසමමතා,
වෙනතා ඉට්ඨඵලදා තං කථං ඉති වෙ වදෙ.

227 චුත්තොටස්සපරිභාරො ඉමස්ස තමඵලනතිව,
ගුරුපදෙසාගමතො කිඤ්චිමත්තං භණ්ණි යති.

223 කුසලං කරොත්තාතංහි, පින්කරන්තවුන්ව; පහස, සතුටු
හා, උස්සාහකාරිකා, උත්සාහකරන්තාවු, ගුණතො ඒකරණ පින්
ගුණසෙන්; යා හි වණණතා, යම්බදගුණ වණ්ණිනාවක් වන්තිද; සා,
මිත්තාමෝ; පසංසාති, ප්‍රසංසායයි; පකිත්තිතා, කිතලද.

224 ගුණසමභාවනාපුබ්බං, ගුණසමභාවනා පුළුකොට ඇති; තාණ
සඤ්ඤාය, තාතසංඥායෙන් (මටරක්කායයන සංඥායෙන්); භාවතො,
සිතින් අදහාගෙණ; වජ්ඣන්තයස්ස, වඤ්ඤායාගේ; සරණංගමනං,
සරණයකොට දුනගැන්මද; සරණං, සරණයයිකියා; මතං, දන්තා
ලදී.

225 ඡලානුස්සතිවජ්ඣසු, ඡව්ඤ්ඤාසමාතිවඤ්ඤායෙහිද; අඤ්ඤාසුකු
සලෙසුවා, එයින් පිටත්කුසලයෙහිද පවත්නා; උපකෙලාසවිනිමමු
ත්තා, උපකෙලයවු රාහාදීන් කෙරෙන් මිදුනු; ගුණතො, යටකිඡව
අනුස්සාති ධර්මාදිකුසලයන්ගේ ගුණයෙන්; යාඅනුස්සාති, යම්සිති
කිරීමක්ඇද්ද; සා, හෝතොමෝ, විගනුපක්කිලයෙහි, බැහැර
හිසරාශාදි උපකෙලයඇත්තවුන් විසින්; අනුස්සාතිහි, අනුස්සාතියි;
දෙසිතා, වදාරණලද. (ඡව්ඤ්ඤාසමාතිනම්, බුද්ධානුස්සාති ධර්මානු
ස්සාති සංඝානුස්සාති සීලානුස්සාති වාගානුස්සාති දෙවතානුස්සාති
යතමෙයි.)

226 ඉමෙසු වජ්ඣබල, මේවඤ්ඤායෙහිවනාහි; නිබ්බතතා, උපන්;
පුඤ්ඤාසමමතා, පුණ්ණසමමතවු (පිතූයිදන්තාලද); වෙනතා, වෙන
නාතොමෝ; ඉට්ඨඵලදා, කැමති කැමතිසැපදෙන්නීය, තං, ඒ; කථං
ඉති, හේතකසේදයි; වෙ, ඉදින්; වදෙ, කියාතම්:—

227 අස්ස, මේප්‍රභවයට; පරිභාරොව; පරිහාරද; ඉමස්ස, මේ
පුණ්ණයට; එතමඵලනතිව, මේපලයයිකියාද; චුත්තොඵව; චුදන්
විසින් වදාරණලදමය; (එබැවින්) කිම්මත්තං, සව්‍යා මාත්‍රයක්;
ගුරුපදෙසාගමතො, ගුරුන්විසින් කරණලද උපදෙසයෙන්හා ආග
මය යන පෙළඟෙකුකොටගෙණ; භණ්ණි යති, මාවිසින් කියනුලැබේ.

- 228 දුනං භොගාචරං සීලං කුලසංහාරිකාධිකං,
රූපාරූපභවාවාහිඤ්ඤා මොක්ඛා භාවනසම්මතා.
- 229 පතතිදුනං දුනඵලං මොදනාභාසදාසිකා,
දෙසනා සවණා වාපි උභො උඤ්ඤාවතා මනා.
- 230 පුජා හි පුජනියෙසු කුලෙසු උදයාවතා,
වෙය්‍යාවච්චං පරිවාරසම්පදගෙතු සමමනං.
- 231 පාසංසිසම්පසංසාය සරණෙනරණන්තනං,
අනුසාහි විසෙසසා සබ්බාසම්පන්නියො ඵලං.
- 232 සද්ධිසනතු ඵලං ඵවං ඵලං විසද්ධිසම්මි ව,
පච්චයානං විසෙසෙන අනන්තමිති වෙදියං.

228 දුනං, දුනස; භොගාචරං, භොගඵලවත්තේය; සීලං, සීලය; කුලසංහාරිකාධිකං, උතුම්කුල හා සම්මාදි භාවය සාදයි; රූපාරූප භව, රූප අරූපවුහමලොකය; අභිඤ්ඤා, උඤ්ඤාවාහිඤ්ඤාය; මොක්ඛා, මොක්ඛය යන මොහු; භාවනසම්මතා, භාවනායෙන් සම්මතවත්. (මෙහි සංගාදි යන නැත ආදිය බෙදෙත් උපත් උපත් නැත ආශ්‍රය යෙන් වණියෙන් බලයෙන් සුඛයෙන් ආධිපත්‍යයෙන් අනුත් මැඩ සිටිනා බැව් ගත්තේ)

229 පතතිදුනං, පාපහිදුනස (පින්දීම); දුනඵලං, දුනඵල කොට ඇත්තේය (මතු මතු ජාතියෙහි බොහෝසේ දන්දීමට හෙතුවෙයි); මොදනා, අනුත් කළ පින් අනුමොදන්වීම යන මොදනා නොමෝ; භාසදාසිකා, උප නුපත්තා යන සතුටුදෙන්නිය; දෙසනා, බණකීම; සවණඤ්ඤාපි, බණඇසීම යන; උභො, දෙදෙනා, උඤ්ඤාවතා, ප්‍රඥාවතා (නුවණ ඵලවන්නාහයි;) මනා, දන්තාලය.

230 පුජනියෙසු, පුජනියයන් කෙරෙහි (පිදිසුන්තන් කෙරෙහි); පුජාහි, පුජා වනාහි; කුලෙසු, අභිසම්මතවූ රජ බවුණු වෙලද කුලෙහි; උදයාවතා, ඉපදම් ඵලවයි; වෙය්‍යාවච්චං, මෙහෙකලමනා වුත්ව කරණ අත්පා මෙහෙ; පරිවාර සම්පදගෙතු, පරිවාරසම්පන්නි යට හෙතුගයි; සමමනස, සමමනයි.

231 පාසංසාය, ප්‍රසංසායෙන්; පාසංසියං, උපනපත්තාන බොහෝ දෙනාවසින් කරණ ප්‍රසංසා ලැබීම වෙයි; සරණෙන, තෙ සරණ පිහිටීමෙන්; අරණන්තනං, කෙලෙසුන් නැති වෙයි; අනුසාහි විසෙසසා, අනුසාහි විසෙසයහට; සබ්බා සම්පන්නියො ඵලං, සියලු සම්පන්නිත්‍රම ඵලවෙත්.

232 සද්ධිසං ඵලනතු, කම්මදායඵලවනාහි; ඵවං, මෙසේය; විස

- 233 මග්ගං අපට්ඨනවිත්තඤ්ඤා ධර්මො භාවනාමයෙ,
සබ්බං දුතාදිකං පුඤ්ඤං කාමලොක ඵලාවහං.
- 234 ආයුරායුරාග්ග චණ්ණඤ්ඤා යසො කිත්ති කුලං බලං,
රජ්ජං ඉන්ද්‍රතනතං තොගො බුධිරූපාදිකාපි ව.
- 235 යා හි අඤ්ඤාපි සමපත්ති විපාකපුබ්බවට්ඨා,
මග්ගානිකානථලෙ නිත්වා සකලා කාමපුඤ්ඤජා.
- 236 රූපාරූපිකපුඤ්ඤනතු රූපාරූප භවාචගං,
මග්ගඤ්ඤානුබ්බිකඤ්ඤාපි සථාසකඵලාවහං.
- 237 එතෙ ආනෙවිතා යෙහි තෙ සග්ගෙසුපජායරෙ,
ත අකම්මානෙන පත්තඤ්ඤං සුඛංතථ අනොපමං.

දිගමපිට ඵලං, කම්මදායකතාවුද ඵල; පච්චායානං විසේසෙන, ප්‍රත්‍යය විසේසයෙන්; අනන්තමිති, අනන්තයයි; වෙදිගං, දතසුතු. (මෙහි ප්‍රත්‍යයනම් ගති සමපත්ති කාල සමපත්ති ප්‍රයෝග සමපත්ති ගරීර සමපත්තිය යනමෙයි)

233 භාවනාමයෙ, භාවනාමය පුණ්‍යයෙහි; මග්ගං, ලොකොත්තර මාගීද; අපට්ඨනවිත්තඤ්ඤා, රූපාරූප අවිඤ්චිතතයද; ධර්මො, තමා; සබ්බං, සෙසු සියලු පරිකම් උපවාර ඇතුළත් කොට ඇති; දුතාදිකං පුඤ්ඤං, දත් ආදිවූ පින්; කාමලොක ඵලාවහං, කාමලොකයෙහිම ඵල ඵලවත්තේය.

234 ආයු, ආයුද; ආරොග්ග, නිරෝගිබවද; චණ්ණඤ්ඤා, යාපත් රූද; යසො, යසස් (දැනින් උපත් ගුණනා පරිවාරද); කිත්ති, සෙසු බොහෝගුණද; කුලං, උතුම්කුලද; බලං, කායබල ඤාණබලද; රජ්ජං, රජබවද; ඉන්ද්‍රතනතං, ප්‍රධානබවද නොහොත් ශක්‍රබවද; තොගො, මහත්හොගද; බුධිරූපාදිකාපිව, බුදුරූආදීද. (මෙතන ආදිශබ්දයෙන් පසේවුදුබැව් රහත්බැවින්තේ)

235 යා හි, යම්; අඤ්ඤාපි, මෙකීදෙසින් පිටතුවුද; විපාකපුබ්බවට්ඨා, විපාකයට ප්‍රත්‍යවූ; සමපත්ති, සමපත්තියක් ඇද්ද; මග්ගානිකාන ඵලෙ නිත්වා, ලොකොත්තරමාගී හා රූපාරූපධ්‍යාන හා ලොකොත්තරඵලය යන මොවුන් හැර; (සා) සකලාසමපත්ති, ඒ සියලු සමපත්තිනොමෝ; කාමපුඤ්ඤජා, කාමාවචර පුණ්‍යයෙන් උපන්නයි.

236 රූපාරූපික පුඤ්ඤනතු, රූපාරූපකුලයෙහි; රූපාරූප භවාචගං, රූපාරූපභව ඵලවත්; වතුබ්බිකඤ්ඤාපි මග්ගා, සතරවැදු රුමිවුද ලොකොත්තර මාගීයනමේ; සථාසකඵලාවහං, තමාපිළිබද වූ සතර ඵලය නමා ඉක්බිතිම දෙන්නේයි.

237 එතෙ, මේකුලධර්මයන්; යෙහි ආනෙවිතා, යම්කෙසෙ

238 සඟෙසු හෙට්ඨමසුඛං චක්ඛවතීසුඛෙනති,
පාණීමත්තකපාසාන හිමචන්තනතරලතං.

239 යාති පඤ්ඤාසලස්සාති මනුස්සානං දිනංතති,
තිංසරතනිඤ්චො මාසො මාසා වාදස චච්ඡරං,
තෙන සංචච්ඡරෙතාසු දිඤ්ඤං පඤ්ඤාසතමතං.

240 හෙට්ඨමානනතු දෙවානං ආයුතො හි චතුගුණං,
උපරුපරි දෙවානං ඡන්තඤ්චාපි විජානියං.

241 රතනුත්තමවිතෙතති විගඛගපථවාරිති,
විමානෙති චරන්තානං කො සුඛං චණ්ණයිස්සති.

242 එකොට රුකො ඵලති සඤ්ඤං ඉච්ඡානකුලකං,
යමති තත්ථ චන්තනානං කො සුඛං චණ්ණයිස්සති.

කුන් විසින් සෙවුනාලදහද; තෙ, ඔහු; සඟෙසු, සබ්භිකයෙකි; උපජායරෙ, උපදිනි; තත්ථ, ඒ සබ්භිකයෙකි; අනෙතාපමං, අනුපමවු (උපමා කොට නොහැකිවු); සුඛං, සුව; අක්ඛානෙන, කීමෙන්; තපත්තඤ්ඤං, කෙලවර පාමිණියහැකිනොවේ.

238 සඟෙසු, දෙවලොකයෙකි; හෙට්ඨමසුඛං, හාමයෙන් අධම පඤ්ඤෙහි සුවතෙමේ; චක්ඛවතීසුඛෙනති, සක්විති රජසුව හා එක්කරත් හොත්; පාණීමත්තකපාසාන, අත්ලක්සා පහනක්හා; හිමචන්තනතරං, හිමාලපඵතය හා දෙදෙනාගේ තොරතුර වැන් නැයි; මතං, දන්තාලදි.

239 මනුස්සානං, මිනිසුන්ට; යාති පඤ්ඤාසලස්සාති යම්පණ්ණ හවුරුද්දක්ද; තතිං, ඒ හාමයෙන්ට දෙවිලොව; දිනං, එක්දවසෙක; (ඒදවසින්) තිංසරතනිඤ්චො, තිස්සරවැලක් ඇත්තේ; මාසො, එහි මසෙක; (එවසින්) වාදසමාසා, දෙලොස්මසකෙණක්; චච්ඡරං, හවුරුද්දකි; තෙන සංචච්ඡරෙන; ඒ හවුරුද්දෙන්; දිඤ්ඤං පඤ්ඤාසතං ආයු, දිව්‍යවු පන්සිය හවුරුදු ආයුසයි; මතං, දන්තාලදි.

240 උපරුපරි, ඉහළින්තෙහි; ඡන්තඤ්චාපි දෙවානං, සදෙවිලොව දෙවියන්ගේ ආයුතෙමේ; හෙට්ඨමානං දෙවාන නතු, යටතටදෙවියන්ගේ වනාහි; ආයුතොති, ආයුහුගේ; චතුගුණෙන, සතරුගුණ ගුණකයෙන් දිවුනුවුයේයි; විජානියං, දනෙකුයි.

241 රතනුත්තමවිතෙතති, උතුම් රුකින් විසිතුරුවු; විගඛග පථවාරිති, අගග ඇවිදින; විමානෙති චරන්තානං, විමන් ඇවිදිනවුන්ගේ; සුඛං, සුව; කො චණ්ණයිස්සති, තවරෙක්කිණි නොකෙරේද.

242 යමති, යම්තැනෙක්හි; ඉච්ඡානකුලකං, ඉච්ඡාවටඅනුකූල

- 243 සුගතො සුබසම්පන්නා සොවණ්ණංපි පිලිකින්නා,
යෙසං පුඤ්ඤාන කො තෙසං සුබගං වණ්ණංදිස්සති.
- 244 අවජ්ජාච්ඡුඤ්ඤාචාරා අවේරසතමණ්ඩිතා,
මුත්තාලුකසංජනනා සුත්තා පුඤ්ඤඵලත්තනෙන.
- 245 සම්පජ්ජලලතාලම්බමනුඤ්ඤාතිඤ්ඤාසිතා,
විවිත්තපත්තංකතිතං වගගුතිගෙසාසනාදිතා.
- 246 සුවණ්ණමණිසොපාන නිලාමලජලාසයා,
අවණ්ණරතිතා තෙක සුගතිකුසුමොත්ථවා.
- 247 පුඤ්ඤකම්මමහාසිප්පිකපටිතා පිතිවදානා,
පාපකම්මරතාවාසා විපකඛ සුබදායකා.

(සිතව රුස්තා); සබ්බං, සියල්ල; එකො රුකොඵව, එක රුකක්ම;
ඵලසී, නිෂ්පානනකරේද් හෙවත් නිපදවාද; තත්ථ, එසේවූතත්
ති; වසන්තානං, වසන්තාවුත්තේ; සුබං, සුව; කො වණ්ණංදිස්සති,
කවරෙක් වණිනාකෙරේද.

243 යෙසං පුඤ්ඤාන, යම්කෙනෙකුත්තේ පිණිත්; සොවණ්ණං
පි පිලිකින්නා, සවණ්ණිමයවද ආහරණයෝ; සුගතො, සුවදහුද; සුබ
සම්පන්නා, සුවපහස් ඇත්තන්ද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; සුබගං, අගුමු
සුව; කො වණ්ණංදිස්සති, කවරෙක් වණිනාකෙරේද.

244 අවජ්ජාච්ඡුඤ්ඤාචාරා, දෙවගණ නමැතිවිදුලිඤ්ඤාචාරඇති;
අවේරසතමණ්ඩිතා, අංගව්‍යාපිතයෙන් හෙවත් අපුච්ඡි අපුච්ඡි පෙ
තෙන නොයෙක් සිය විශේෂයෙන් හෙබි; මුත්තාලුකසංජනනා,
මුතුමැල්ලෙන් ගැටසිනත්; පුඤ්ඤඵලත්තනෙන සුත්තා, පුණ්‍ය ඵල
මැවිති රෙදුනු:-

245 සම්පජ්ජලල තාලම්බ, සුපිපිලියතව ආශ්‍රයවූ එයින්වලදතා
ලීද; මනුඤ්ඤාතිඤ්ඤාසිතා, මනොඥවූ වාණ්‍ය උපයන්විසින්හෙබි;
විවිත්තපත්තංකතිතං, විසිතරූපත්ඇති පක්ෂින්ගේ; වගගු, මනො
ඥවූ; නිගෙසාසනාදිතා, හඬින් ගිගුම්ගත්:-

246 සුවණ්ණමණිසොපාන, රත්මසවූ මැණික්වියවූ පියගැටඇති;
නිල, නිල්වූ; අජල, ජම්බුවූ; ජලාසයා, විල්පොකු ඡුඇති; අවණ්ණ
රතිතා, සියලු දෙවර්ජිතවූ; අපනක, නොයෙක්; සුගතිකුසුම, සුව
දමලින්; මත්ථවා, ගැටසිනත්:-

247 පුඤ්ඤකම්ම, පුණ්‍යකම්මන මැති; මහාසිප්පි, මහාසිල් පිහිටිසින්;
කපටිතා, කරණලද; පිතිවදානා, ප්‍රිතිවචන; පාපකම්මරතාවාසා,
පාපකම්මයෙහි ඇවිත්වූත් වසනතැනව; විපකඛ, ප්‍රතිපක්ෂවූ; සුබදාය
කා, සුවදෙන;

- 248 සබ්බොද්ධාන සුඛාරම්මා උය්‍යානා නිද්දන්තාදයො,
යෙ පමොදෙනති කො තෙසං සුඛගං චණ්ණසිස්සති.
- 249 සරාලංකාර චණ්ණාදි යාසං දෙවජාවසානුගා,
තාති සද්ධිං රමන්තානං කථං දුක්ඛාගමො සියා.
- 250 අරොගා අජරා යෙසං පදිපඤ්ච නිව්චලා,
කායා සයම්පතා තෙසං කො සුඛං චණ්ණසිස්සති.
- 251 ආරමමණං පරිත්තමපි සත්‍යධම්මානාම නාපියං,
දුලලහං තමති සග්ගමති කො සුඛං චණ්ණසිස්සති.
- 252 අබ්භූතං කාමජං සුඛං දෙවලොකමති යාදිසං,
තං තථාච පදෙස ඤ්ඤා කො සුඛං චණ්ණසිස්සති.

248 සබ්බොද්ධාන, සියලුසාතුයෙහිමවු; සුඛා, සුවභාව; රමා,
රමයවු; නිද්දන්තාදයො, නදුන්උයන් ආදි කොටභාව; උය්‍යානා, උද්‍යා
නයෝ; යෙ, යම් කෙනෙකුත්; පමොදෙනති, සතුටුකරවද්ද; තෙසං,
ඔවුන්ගේ; සුඛගං, අග්‍රවුසුව; කො චණ්ණසිස්සති, කවරෙක්
චණ්ණානෙරේද.

249 යාසං, යම් දෙවසරකෙනෙකුත්ගේ; සර, ශබ්දද; අලංකාර,
පමිදනාද; චණ්ණාදි, ශරීරප්‍රභාආදනුද; දෙවජාවසානුගා, දෙවජා
අනුගතයෝද (ඔවුන්ගේ රිසිපිළිබදවු පැවතුම් ඇත්තාහුද); තාති
සද්ධි, ඔවුන්හා එක්ව; රමන්තානං, කෙලිනවුන්ව; දුක්ඛාගමො
දුක්ඛාගමයෙක් දුක් ලබවීමෙන්; කථං සියා, කෙසේවන්නේද.

250 යෙසං, යම් කෙනෙකුත්ගේ; කායා, ශරීරයෝ; අරොගා, රෝ
ගනැත්තාහුද; අජරා, ප්‍රකට ජරා නැත්තාහුද; පදිපඤ්ච, පහන්
සිළුසේ; නිව්චලා, නිශ්චලයෝද; සයම්පතා, තමන්ගේ ප්‍රභාසයන්ම
දිලියෙන්නාහුද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; සුඛං, සුව; කො චණ්ණසිස්සති,
කවරෙක් චණ්ණානෙරේද.

251 සත්‍යධම්මා, යම් තෙතකසිටියාහට; අමනාපියං, අප්‍රියවු;
පරිත්තමපි, මදද; ආරමමණං, අරමුණෙක්; දුලලහං, දුලිහද; තමති,
ඒ සමඟයෙහි; සුඛං, සුව; කො චණ්ණසිස්සති, කවරෙක් චණ්ණා
නෙරේද.

252 දෙවලොකමති, දෙවලෙවති, කාමජං, කාමයෙන් උපන්;
අබ්භූතං, අද්භූතවු; යාදිසං සුඛං, යම් බදු සුවයෙක්ද; තං තථාච,
ඒ ඇති පරිද්දෙන්ම එක දෙයක්; පදෙස ඤ්ඤා, ප්‍රදෙශඤ්ඤා (සම්මුඛ
නොවු); කො, කවරෙක්; සුඛං, සුවසේ; චණ්ණසිස්සති, චණ්ණානෙ
රේද.

253 පුඤ්ඤසු ලාමකස්සාපි කො දිට්ඨං,
සංහරෙය්‍ය මුත්තතමපි පුඤ්ඤත්‍රිය පරතකමං.

254 හිතං ගමමං අනරියං ඉති සමුද්ධානිඤ්ඤං,
සුඛං කාමාවචරිකං තස්සාපෙවං උචාරතා.

255 ක්කායිනො අමිතාහා යෙ පිතිහක්කා භිද්ධිකා,
බ්‍රහ්මාණො කො සුඛං තෙසං න මුනි වණ්ණයිස්සති.

256 තිභාගකප්පං ජිවන්ති බ්‍රහ්මලොකෙසු හෙට්ඨිථො,
චතුරාසිති සහස්සානි කප්පානි තෙසු උත්තමො.

257 පුරා සාසපියො කොට්ඨි සබ්බතො යොජ්ජායතෙ,
තතො වස්සසතෙ පුණ්ණෙ ජයෙධ්ධන්තා එකමෙකකං.
යාවතා රිත්තකං හොති දිසො කප්පො තතොපිව.

253 පුඤ්ඤසු, කුලලයෙහි; ලාමකස්සාපි, අධමවුත් කාමාවචර කුලලයාගේපවා; ර්දිකං ඵලං දික්ඛා, මෙබඳු ඵලදක; කො, කවරෙක්; මුත්තතමපි, මදආසිල්ලකුදු; පුඤ්ඤත්‍රියපරතකමං, (වාදගවිධවු) පුණ්ණත්‍රියාගෙහි උත්සාහ; සංහරෙය්‍ය, හකුළුවන්නේද නොකරන්නේයි.

254 හිතං, අධමයයි කියාද; ගමමං, ග්‍රාමයයි කියාද; (ගමවසන දනාවිසින් සෙවනාලදයිද) අනරියං ඉති, අනරියයිද (ගම්පසතුදු වලවසතුදු අධමජ්ජායත් විසින් සෙවනාලද්දේයයි) සමුද්ධානිඤ්ඤං, බුදුන්විසින් නිසුකරණලද; (යං) කාමාවචරිකං සුඛං, සම කාමාවචරයෙහිවු සුවයෙක්ද; තස්සාපි, ඒ කාමාවචර සුඛයාගේද; උචාරතා, උදරබල නොහොත් උතුම්බව; එවං, මෙසේය. (ඒපවා මගේවත්.)

255 යෙ බ්‍රහ්මාණො, යම්බ්‍රහ්මකෙණෙක්; ක්කායිනො, අනවරත යෙන් ධ්‍යානයෙන් දවස් යවද්ද; අමිතාහා, පණ්ණාසිකාරී ප්‍රහා ඇත්තාහුද; පිතිහක්කා, ප්‍රිතිම හක්කොටඇත්තාහුද; භිද්ධිකා, මහත්සාද්ධිඇත්තාහුද; තෙසං සුඛං, ඒ වුන්ගේසුද; න මුනි, බුදුහු වූ; කො, කවරෙක්; වණ්ණයිස්සති, විණ්ණනාකෙරේද.

256 බ්‍රහ්මලොකෙසු, විසිබ්බලොවෙහි; හෙට්ඨිථො, හැමයෙන්මව බ්බලොව වසන්නෝ; තිභාගකප්පං, ත්‍රිභාගකල්පයක් (කපිත්තුනින් භාගයෙක්හි); ජිවන්ති, ජිවත්වෙති; තෙසං, ඒබ්බලොවෙහි; උත්තමො, කෙමවර බ්බලොව වසන්නාහු; චතුරාසිතිසහස්සානි කප්පානි, සුවාසුදහසෙක්කප්; ජිවන්ති, ජිවත්වෙත්.

257 සබ්බතො, හැමදිසාගෙන්ම; යොජ්ජායතෙ, යොද්දන ක්පමණවු; කොට්ඨි, කොටුවෙක්හි; සාසපියො, සම්පතිරයෝ; පුරා, පරිපූර්ණවුය; තතො, ඉන්; එකමෙකං, එකෙක්කෙක්; වස්සසතෙ

- 258 ආයුතා එව විඤ්ඤායයා තෙසං තෙසො සුඛොදයො,
ඉමිනා සුභිකායෙන මඤ්ඤාලෙන සාධිතො.
- 259 තෙක කප්පතං ආයු සුඛං වාපි මනොමයං,
යෙසං තෙසං සුඛගායා කා එන් උපමා සිතා.
- 260 විසිට්ඨමිහ යං පුඤ්ඤං නිබ්බාණවග්ගමෙව තං,
උථාරඵලදං එවං බුහමලාකෙසු මජ්ඣිමං.
- 261 පරිත්තං කාමලොකමහි පඤ්ඤාමාමගුණොදයං,
අඤ්ඤං වයං හිතසුඛං සඤ්ඤා දෙති අයෙසකං.
- 262 සුදුලලහං බුබුලුලුඤ්ඤං ඉමං
සරිරමෙවං විධපුඤ්ඤාසාධකං,
අපුඤ්ඤාකමෙමසු පයොජයං ජනො
සිතෙරමුද්ධා පතිතොව තොවිතො.

පුණ්ණ, හවුරුදු සියක්බැගින් පරිපුණ්ණිකල; ඡබ්බෙකා, දමා;
යාචනා, යම්තාක්කලින්; රිත්තකංගොති, ඒකොට්ඨසිත්ථේදා, කපො,
කපා; තතොපි ව, ඒකලටදවඩා, දිසො, දිසි.

258 තෙසං, ඔවුන්ගේ; තෙසො සුඛොදයො, තෙසු සුඛොදයතෙ
මේ; ආයුතා එව, මෙකී ආයුසගෙන්ව; විඤ්ඤායයා, දතයුතුයි;
(ඒමගත්සුවද) මඤ්ඤාලෙන, මදඇසිල්ලෙක්සිටින; ඉමිනා සුභිකා
යෙන, මෙකුණුගර්ථයෙන්; සාධිතො, සාධනයවි (සපයාගැනැත්තේ.)

259 යෙසං, යම්කෙනෙකුන්ගේ; ආයු, ආයුතෙමේ; තෙකකප්ප
සතං, තොයෙක්කප්පයෙද; සුඛඤ්ඤාපි, සුවද; මනොමයං, සිත
සිත දේවේද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; සුඛගායා, සුඛාග්‍රයව; එන්, මේ
ලෙවිහි, කා උපමා සිතා, කවර උපමාවක් වන්නිද.

260 ඉහ, මේ වාදගපුණ්ණත්‍රියායෙහි; යංපුඤ්ඤං, යම්පුණ්ණයෙක්;
විසිට්ඨං, උතුම්ද; තං, ඒ; නිබ්බාණවග්ගමෙව, නිවන්ම ඵලවයි; මජ්ඣි
මං, මධ්‍යමවුපින්; බුහමලාකෙසු, බහුලෙවිහි ලා; එවං මේයටකී
ගෙයින්; උථාරඵලදං, උදාරවුපලදේ.

261 පරිත්තං, අධම්මසාමාවචරපින්; කාමලොකමහි, කාමලොක
යෙහි; පඤ්ඤාමාමගුණොදයං, පඤ්ඤාමාමගුණම ඵලකොටඇත්තේය;
අඤ්ඤං වයං, ඉතිරිදෙන්නා; සඤ්ඤා හිතසුඛං, සිතලු හිතසාප; අයෙ
සකං දෙති, නිස්සේසකොට දෙයි.

262 සුදුලලහං, අතිශයින්ම දුර්ලභයි; බුබුලුලුඤ්ඤං, දියබුබුළුගේ
දුර්ලභයි; එවංවිධ, මෙබඳුයි; පුඤ්ඤාසාධකං, පත්සාධකය; ඉමංසරිරං,
මේගර්ථය; අපුඤ්ඤාකමෙමසු, පාපකම්මයෙහි; පයොජයං ජනො,
දතජනතෙමේ; සිතෙරමුද්ධා පතිතොඉව, මෙරගල් මුදුනෙන්

- 263 පුතාපි පුඤ්ඤවජ්ඣනං ආරිසංස මහනතතං,
කිඤ්චි මතතං භණ්ණිසාමි සුඤ්ඤානං බුද්ධිමොදකං.
- 264 විතතවජ්ඣ පටිග්ගානවසා දුතච්ඡෙසනා,
තිනමජ්ඣවිසිට්ඨං තං භොගසංගාච්චමොක්කදං.
- 265 දුතං බලු සභාවෙන සංගාමානුස භොගදං,
පරිණාමවසෙතෙව නොති මොක්ඛාපනිසංසං.
- 266 දෙය්‍යධම්මපටිග්ගානකම්මකම්මඵලසු ති,
ලොභාදීනං අභාවෙන හොති විතතංසං සම්පදා.
- 267 ඉධ මජ්ඣ චනිජ්ජාදි පරොපද්ධව මෙව ව,
අකාමා ඤායතො ලභං හොති වජ්ඣංසං සම්පදා.

බිමුහුත්තවත්තෙන්; සොච්ඡයො, නොකකිඳහුයි.

පුඤ්ඤඵලදෙදෙසො න ධර්මතො පඤ්ඤමො කණ්ණො

263 පුතාපි, නැවතද; පුඤ්ඤවජ්ඣනං, වාදශුඤ්ඤානක්‍රියා වස්තුවක්
ගේ; ආරිසංස මහනතතං, අනුසස්මතත්වව; සුඤ්ඤානං, සුඛයන්ගේ
හෙවත් පිත්තලවුන්ගේ; බුද්ධිමොදකං, සිතට සතුටුකාරණකොට;
කිඤ්චි මතතං භණ්ණිසාමි, කිඤ්චිත්මාත්‍රයක් කියන්නෙමි.

264 විතත, සිත්ස; වජ්ඣ, දෙයඳිසතුය; පටිග්ගානවසා, ප්‍රතිග්‍රාහ
යන මේහෙයින්; දුතච්ඡෙසනා, දුතයාගේ හෙදවෙයි (හෙතෙමේ)
තිනමජ්ඣවිසිට්ඨං, තිතය මධ්‍යමය විශිෂ්ටයෙහි තුනෙක; තං, ඒතුන්
හෙදය ස්ථානුමයෙන්; භොගසංගාච්චමොක්කදං, භොගය ස්වර්ග
විමොක්ඛය යන තුන දෙන්නෙයි.

265 දුතං බලු, දන්වනාති; සභාවෙන, සභාවයෙන්ම; සංගා
මානුස භොගදං, ස්වර්ගානුෂ්ඨ ලොකයෙහි භොගදෙන්නේය; පරිණා
මවසෙතෙව, පරිණාමවසයෙන්ම (සිතින් පරිණාම කලිලෙසින්);
මොක්ඛාපනිසංසං, මොක්ඛයට උපනිශ්‍රයවේ (නිවනුදු සිඬවෙයි.)

266 දෙය්‍යධම්ම, දෙයධම්ම; පටිග්ගාන, ප්‍රතිග්‍රාහය; කම්මකම්මඵ
ලසු; කම්ම කම්මඵලය යනමෙහි ස්ථානුමයෙන්, ලොභාදීනං දසකු
යෙහි ලොභය වෙෂ්‍ය මොහය පිළිගත්ත වුත්තෙරෙහි ලොභය වෙ
ෂ්‍ය මොහය කම්ම කම්මඵලදෙකෙහි ලොභය වෙෂ්‍ය මොහය යන
කෙලෙසුන්ගේ; අභාවෙන, නොවීමෙන්; විතතංසං, සිත්තුගේ;
සම්පදා හොති, සම්පත්වේ.

267 ඉධ, මේදුතයමපත් විෂයෙහි; චනිජ්ජාදි, ජාවෙලිදම්
මස්වෙලිදම් ආදියද, පරොපද්ධවෙව්ව, එයින්පිටත් අනුත්ව උදු
වකිරීමද; අකාමා, නොකොට; ඤායතො, නායෙත්සුකතීන් (ගො
විතාත්වෙලිදම් ආදිවු මනා ක්‍රියායෙන්) ලබං, වසනුහුගේ ලැබීම;
වජ්ඣංසං, වසනුහුගේ; සම්පදා හොති, සම්පත්තම්වේ.

- 268 ලාභාලාභොපහොගෙසු ලොභාදීනං අභාවතො,
සන්නාමාසනා හොති පටිගාහක සමපදා.
- 269 තීති චිති අපේකෙන සුචිපුඬං තිධාපිව,
විපුඬාඤ්ච විසිට්ඨනති ඤෙය්‍යං දානං යථාකමං.
- 270 යථා සාපමන්නමා බිජා නිග්‍රොධපාදපො,
ජායතෙ සතසාධසේඨා මහානිලමුදෙපමො.
- 271 තපේව පුඤ්ඤකමමමා අනුමා උපුලං ඵලං,
හොතිති අපපුඤ්ඤනති නාවමඤ්ඤෙය්‍ය පණ්ඩතො.
- 272 පච්චයානං බලෙ ලඤ්ඤෙ දිට්ඨධමමෙ පරජීව,
පුඤ්ඤකමමං අපුඤ්ඤාඤ්ච ඵලනීති විජානියං.

268 ලාභාලාභොපහොගෙසු, ලාභය අලාභය ලාභවිඤ්ඤානුගේ ලැබීමය අලාභවිඤ්ඤානුගේ නොලැබීමය ලදවිඤ්ඤානුගේ අනුභවකිරීමය යන මෙහි; ලොභාදීනං, ලාභයෙහි ලොභය අලාභයෙහි දෙමිකස පිළිගැන්මෙහි මාත්‍රඥනොච්ච වැළඳීමෙහි නොපස්විකීම යන මෙහි වන කෙලෙසුන්ගේ; අභාවතො, නොවීමෙන්; සන්නාමාසනා සනා, සන්ත්‍රන් සින් ඇතිබව; පටිගාහකසමපදාහොති, ප්‍රතිග්‍රාහක සමපත්තමිවේ.

269 තීති, (යව කී මිත්ත වැනු ප්‍රතිග්‍රාහක යන) තුන් අඩගයෙන් හෝ; චිති, දෙඅඩගයකින් හෝ; අථ, නොහොත්; ඵකෙන, ඵක අඩගයකින් හෝ; සුචිපුඬං, ඉතා සුඛවූද; අපිව, නොහොත්; තිධාව, තුන්අඩගයෙන්ම; විපුඬං, විපුඬවූහෝ; දානං, දානය; යථාකමං, යථාක්‍රමයෙන්; විසිට්ඨංඉති, විශ්චයයි; ඤෙය්‍යං; දතුසතුයි.

270 යථා, යම්සේ; සාපමන්නමා, සමීපමාත්‍රවූ; බිජා, බිජුව වීන්; සතසාධසේඨා, සියගණන් සාධායෙන් ආඨාසවූ; මහානිලමුදෙපමො, මහත්වූ නිල්වලාකුලක්බඳුවූ; නිග්‍රොධපාදපො, නුගගයෙක්; ජායතෙ, උපදිද.

271 තපේව, ඵයෙයින්ම; අනුමා, මදවූද; පුඤ්ඤකමමමා, පින්කමින්; විපුලං ඵලං හොතිති, මහත්වූ විපාකදේනුයි; පණ්ඩතො, නුවනැත්තෝ; පුඤ්ඤං, පින්; අපපංඉති, මදදෙයකැයි; නාවම ඤෙය්‍ය, අවඥ නොකරන්නේයි.

272 පුඤ්ඤකමමං, පුණ්‍යකමීද, අපුඤ්ඤාඤ්ච, පාපකමීද; දිට්ඨධමමෙ, මෙම ජන්මයෙහිද; පරජීව, පරජන්මයෙහිද; පච්චයානං, ප්‍රත්‍යයන්ගේ; බලෙ ලඤ්ඤ, බලයක්ලද කල්කීම; ඵලනීති, විපාක දෙයි; විජානියං, දතුසතුයි.

- 273 සංචිතං ඵලං ඩිජා අංකුරං වා තිමඤ්ඤං,
පාරජිකං ඵලං යනං ඵලං අවිචිතනියං.
- 274 සංචිතං පඤ්චවිධං දදතො විපුලං ඵලං,
සීහස්ස සෙනාපතීනො මුනිසීහෙන භාසිතං.
- 275 පියො දුනපතී භොති ගිමනකාලො අමුදො,
භජනති තං බහුසන්තා ඵලරුක්ඛං ච අණ්ඩජා.
- 276 කිත්තිසද්දඤ්ඤා පපොසාති තිලොකමතිතං භිතං,
දායකො සසරාජා ච නරිඤ්ඤාජ්ජමො විය.
- 277 විසාරදො ජරිසං පසංකමති දායකො,
කතස්සමො ච සඤ්ඤා ජරිසං අකතස්සමං.

273 සංචිතං ඵලං, මෙම ජන්මයෙහි වූ ඵලය; ඩිජා, බජ්ජවට්ඨි නැති, අකුරු ඉව, දළුවසෙයින්; අතිමඤ්ඤං, ඉතා මදය; පාරජිකං ඵලං, යම්පරජන්මයෙහි වන ඵලයෙක්ද; තං, ඒ; ඵලං ඉව, බිජ්ජයෙන් නැති ගස ඵලයෙයින්; අවිචිතනියං, නොසිතිය හැකිවේ.

274 දදතො, දන්දෙන් නාහව; සංචිතං, මේ ජන්මයෙහි ම දක්කසුනු වූ; විපුලං, මහත් වූ; පඤ්චවිධං ඵලං, පඤ්චවිධ වූ ඵලය; මුනිසීහෙන, මුනිසිංහයා විසින්; සීහස්ස සෙනාපතීනො, සීහනම් සෙනාපතීහව; භාසිතං, වදාරණලදී.

275 දුනපතී, දුනපතීනෙම (නොමිහිරක්වලද අනුන්ව මිහිරක් දෙන්නේ); ගිමනකාලො; ගිමිකල්ලි; අමුදො, මේසයක්සෙයින්; පියොභොති, හැමදෙනාහව ප්‍රියවෙයි; ඵලරුක්ඛං, පලගත් රුක්කන්; අණ්ඩජා ඉව, පක්ෂීන්මෙන් (දුනපතීහු); බහුසන්තා, බොහෝ බුදු පසේබුදු ආදීහු; භජනති, සෙවිත්.

276 දායකො, දායකනෙමේ; සසරාජා ඉව, සසරයෙහි සසරජහු සෙයින්ද; (පරිභූතානම් නුවරදී සිටිනම් බුදුන්ව හඤ්ඤාදි මග දන්දන්. අපමහබෝසත් වූ) අරිඤ්ඤා, අරිඤ්ඤානම් වූ; නරිඤ්ඤා විය, නරෙඤ්ඤාසෙයින්ද; තිලොකමතිතං, තුන්ලෝවැස්සන් විසින් පුදනලද; භිතං, නොසෙක්කැන පැමිණ; කිත්තිසද්දඤ්ඤා, කිත්ති බෙදියවද; පපොසාති, පැමිණේ.

277 දායකො, දායකනෙමේ; සඤ්ඤා, ශාස්ත්‍රයෙහි; අකතස්සමං, අකතාශ්‍රම වූ (ශාස්ත්‍රයෙහි අභ්‍යාසනොකම්); ජරිසං, පිරිසකව; කතස්සමො ඉව, කරණලද ශාස්ත්‍ර අභ්‍යාස ඇත්තක් වූමෙන්; විසාරදො, විසාරදවම (නුවතින්සුන් සොමනසින් සුකතවම); ජරිසං, පිරිසව; උපසංකමති, ඵලවේ.

- 278 යද, අන්තිමසෙය්‍යායං ජරාරොගාහිපිළිනො,
පුබ්බකම්ම ජවෙ සනෙත සසිතො හොති දුක්ඛිනො.
- 279 දිට්ඨාරිට්ඨො ච වෙජ්ජෙති මහාතික්කාහිපිළිනො,
තුරුමානොව සුලෙහි ජ්ජුමානෙසු සක්ඛිසු.
- 280 තතොපරුජ්ඣමානෙසු ඉඤ්ඤෙසු උපෙසකො,
ඉඤ්ඤෙ උපරුජ්ඣනෙත අක්කාරෙ උපාගතෙ.
- 281 මහාසොකාහිතුනොසු රුදමානෙසු ඛණ්ඩුසු,
ඛතෙ ඛාරෙන සිතෙතව ඛණ්ඩුසොකෙන අද්දිතො.
- 282 අත්තාණෙ සබ්බතො ජාතෙ ආගතො ච මහබ්බසෙ.
මහාපපාතං පාතෙව භුසමමුය්‍යති ආනසං.

278 යද, යම්කලෙක්ති; ජරාරොගාහිපිළිනො, ජරායෙන් හා රොගයෙන් පෙළෙනලද්දේ; දුක්ඛිනො, දුප්පත්වූයේ; පුබ්බකම්ම ජවෙ; පුළුකම්පවය (ඒ ජාතියෙහි සිටින හේතුවූ පුළුපත්මයෙහි කරුණුලදකම්පයාගේ වේගය); සනෙත, සාන්තවියකල්හි; අන්තිම සෙය්‍යායං, අන්තිම සෙය්‍යායෙහි; සසිතො හොති, හොත්තේවිද (එවේලෙහි.)

279 වෙජ්ජෙතිව, වෙදවරුන් විසිනුද; දිට්ඨ, දකිනලද; අරිට්ඨොව, අරිට්ඨාත්තේ; මහාතික්කාහිපිළිනො, මහත්තික්කායෙන් පෙළෙනලද්දේ; සක්ඛිසු, සක්ඛිතාක්; ජ්ජුමානෙසු, සිදෙනකල්හි (බැලවෙනකල්හි); සුලෙහිව, සුලයෙනෙදු (රුජායෙනෙදු); තුරුමානොව, විදුනාලබන්නේ (පෙළෙනු ලබන්නේම).

280 තතො, පසුව; ඉඤ්ඤෙසු, ඉදුරන්; උපරුජ්ඣමානෙසු, තස් මන්සිවිකල්හි; අපෙසකො, නිශ්ශෙෂව; ඉඤ්ඤෙ, ඉඤ්ඤයන්; උපරුජ්ඣනෙත, නස්සාකල්හි; අක්කාරෙ, අදුරු; උපාගතො, එලඹුනුකල්හි (අදුරු ඇතිවූකල්හි).

281 මහාසොක, මහත් සොකයෙන්; අහිතුනොසු, පිඩිනවූ; ඛණ්ඩුසු, නෑයන්; රුදමානෙසු, වලප්පනාකල්හි; ඛතෙ, ඝෘතයෙක්හි හෙවත් වුණයෙක; ඛාරෙන, ඝෘරයෙන්; සිතෙතොඉව, සෙකකරුණලද්දක්නුමෙන්; (වුණයෙක්හි ඝෘරලද්දනුමෙන්) ඛණ්ඩුසොකෙන, නෑයන්ගේ සොකයෙන්; අද්දිතො, පෙළෙනලද්දේ.

282 සබ්බතො, භාත්පසින්; අත්තාණෙ ජාතෙ, අත්තාණවූකල්හි (රඝාවක්නැතිවූකල්හි); මහබ්බසෙව ආගතෙ, මහත්භයන් ආකල්හි; මහාපපාතං පාතොඉව, මහාපපාතයෙක හෙතකල්හිමෙන්; මුතායං, (හේමෙස්මත්තානුගේ) සිත; භුසං, බොහෝයේ; මුය්‍යති, මලාචි.

- 283 තද අකතපුඤ්ඤාය කතපුඤ්ඤායවාපිව,
සකමං සමුපට්ඨාති අපකාරොපකාරතො.
- 284 යානිස්ස තමහි සමයෙ පාපකානි කතානිති,
තානිස්ස තමහි සමයෙ අජේක්ඛාලමඛනති මානසං.
- 285 තදනිට්ඨනිමිත්තානි අභිඝෝරානි දිස්සරෙ,
නිරයපාලගතිආදීනි නිරයගාමිස්ස ජනතුතො.
- 286 තමඛකඛිකෙ චංකදුඨෙ හරිදුසි සිරොරුතෙ,
පුද්දෙ අඤ්ජන පුඤ්ජාතෙ උගගදණ්ඨෙ සුදුරුණේ.
- 287 කරුණං දුරතොකකා කාලදණ්ඨන ආගතෙ,
යමදුතෙ තද දිස්වා බ්‍යථතෙ තස්ස මානසං.
- 288 තද මුවණ පිපාසා ච ජරො ච අභිවඤ්චිති,
පච්ඡානුතාපදුක්ඛං තං අච්චතතං අභිමද්දති.

283 තද, එකල්ලි; අකතපුඤ්ඤායවා, කලපිත්තැත්තනුට
හෝ; කතපුඤ්ඤායවාපිව, කලපිත්තැත්තනුට හෝ; සකමං, තම
තමාගේ කමිතෙමේ; අපකාරොපකාරතො, අපකාර උපකාරව
(දුක්ඛ සුවයට හෙතුටම); සමුපට්ඨාති, සිතටවැටහේ.

284 අස්ස, (ඒ දෙදෙනාකෙරෙන්) පච්චිකලිතැත්තනුට; තමහි
සමයෙ, ඒ වේලෙහි; යානිපාපකානි, යම්පාපකෙණේත්; කතානිති,
එලඹසිටිනාසේ හෙවත් ආසෙවිතයෝව කරුණුලදනුද; තානිති,
ඒ කමියෝ; තමහිසමයෙ, ඒවේලෙහි; අස්ස මානසං, ඔහු සිත;
අජේක්ඛාලමඛනති, අධ්‍යාලමඛනය කෙරෙන් (වැලඳගනිත්).

285 තද, එවේලෙහි; නිරයගාමිස්ස ජනතුතො, නරකයටයන
සකයහට; නිරයපාලගති ආදීනි, නිරයපාලයෝ ගිනිආදීනු; අභි
ඝෝරානි, ඉතා හයංකරනු; අනිට්ඨනිමිත්තානි, අනිථනිමිත්තයෝ
(අප්‍රියනිමිත්තයෝ); දිස්සරෙ, පෙනෙත්.

286 තමඛකඛිකෙ, තඹවත් ඇස්ඇති; චංකදුඨෙ, චක්චඇඹරු
ණුදලඇති; හරිදුසි, සිංහයන්ගේ කෙසුරුසේ රත්වත්නු; සිරො
රුතෙ, හිසකේ ඇති (නොහොත්); හරි, රත්වත්නු; දුසි, දූලිහා;
සිරොරුතෙ, හිසකේ ඇති; පුද්දෙ, දරුණුනු; අඤ්ජනපුඤ්ජාතෙ,
අදුක්ඛස් බදුනු; උගගදණ්ඨෙ, උගුදුදු ඇති; සුදුරුණේ, අති
දරුණුනු:-

287 කරුණංදුරතොකකා, කරුණා දුරුකොට හෙවත් දයා
නැතිව; කාලදණ්ඨන, කාලදණ්ඨයෙන් (යමයාගේ ආඥයෙන්);
ආගතෙ යමදුතෙ, ආවානු යමදුතයන්; දිස්වා, දැක; තස්සමානසං,
ඔහුගේ සිත; තද, එකල්ලි; බ්‍යථතෙ, පෙළේ.

288 යොකසලෙත විදො යො පනො ඛසසනසාගරං,
සමජොචා කතනනාණො විනෙකති භූමිදිසං.

290 අකතං චත කලාණං කතං කිංඛසකං මයා,
අවසොනුභවිස්සාමි නිරයෙ පාපජං ඵලං.

291 ඉච්චං විරවනොච භිනො උඛ්ඛිගමානසො,
සකෙන පාපකමෙත ඵඤ්ඤො විවසොච සො.

292 මණ්ඩුකො දෙඬුභෙනෙව නිරයං නිසති දුමභි,
සමමුලුත මරණං තස්ස නිසතං පාපකමිතො.

293 ඵං දුරන්තං මරණං සබ්බසත්තානුභාවිසං,
දුරතිකමතං ඝොරං අවස්සං ආගමිස්සති.

288 තද, එකල්හි; මුච්ඡා, මුර්ඡාද; පිපාසාව, පිපාසාවද; ජරොච
භරයද; අභිච්ඡිති; වසී; තං, ඔහු; පච්ඡානුතාපදුක්ඛං, පශ්චාත්තා
පදුක්ඛයද; අවචනාං, අතිශයෙන්; අභිමද්දති, මඩි (හේ කෙසේද
යත්)

289 යො, හේතෙමේ; යොකසලෙත, යොකසලයෙන් (යොක
නමැතිහුලින්); විධො, විදුනාලද්දේ; ඛසසනසාගරං, ව්‍යසනනමැති
මහමුහුදට; පනො, පැමිණියේ; සමජොචා, සමජීවම (පෙර
ශක්තිඇතිකල්ම); අකතනනාණො, නොකරණලද භයනාණවු පින්
ඇත්තේ; භූසං, නැවත නැවත (බොහෝසේ); ජදිසං විනෙකති,
මෙඛදුකොට සිතා.

290 මයා, මාවිසින්; චත, ඒකාන්තයෙන්; කලාණං, පින්;
අකතං, නොකරණලද; කිංඛසකං, නින්දිතවු පව්; කතං, කරණ
ලද; (දුන්වුකල්) නිරයෙ, නරකයෙහිලා; පාපජංඵලං, පාපයෙන්වු
ඵල; අවසො අනුභවිස්සාමි, සවසනොට (නොකමැතිසේ) අනුභව
කෙරෙමි.

291, 292 ඉච්චං, මෙසේ; (පශ්චාත්තාප දුඛයෙන්) විරවනො
ච, හඬන්නේම; භිනො, මහත්හසින් භයපත්වුයේ; උඛ්ඛිගමා
නසො, කලකිරුණු සිත්ඇති; යො, හේතෙමේ; විවසොච, තමා
විසිනොවම; ඵඤ්ඤො, හසින්සැලි සැලිවෙවුලක්කේ; දුමභි,
ඒනුවණනැත්තේ; දෙඬුභෙන, දියබරණක්හු විසින්; (ශාහිතං)
මණ්ඩුකොඉට, මඩුවක්හුමෙන්; සකෙන පාපකමෙත, තමාපිළි
බදවු පව්කමින්; නිරයං නිසති, නරකයට යවනුලැබේ; පාප
කමිතො, පව්කමිකල; තස්ස, ඔහුගේ; සමමුලුතමරණං නිසතං,
ඒකාන්තයෙන්ම සමමුඵමරණ නිසම මැයි.

293 ඵං, මෙසේ; මරණං, මරණයනෙමේ; දුරන්තං, කෙලවර
නොකොට හැකිය; (ජාතිජාතියෙහිම අවුදුසුභවත්තේය) සබ්බ

- 294 තත් දරුණකමසා දුකඛං ගොති හි ඊදිසං,
අපකකමති තං දුකඛං දුරතො අකතාගසො.
295 කතපුඤ්ඤා පන යද මච්චුවෙගෙන අද්දිතො.
තථෙව සසිතො ගොති සයනෙ මාරණන්තිකෙ.
296 යාතිස්ස තමහි සමයෙ කල්‍යාණානි කතානි හි,
තාතිස්ස තමහි සමයෙ අජේක්ඛාලමිනනි මානසං.
297 තද්ධිධිතිමිත්තානි අනුකුලානි දිස්සරෙ,
අග්ගයාන විමානාදි සග්ගගාමිස්ස ජනතුතො.
298 අවුත්ථරගණසංඝුට්ඨෙ අවුත්ථරසතමණ්ඩිතෙ,
විමානසානෙ දිස්වාන ගොති තස්ස උදග්ගතා.

සත්ත, සියලු සතුන් විසින්; අනුභාවය, අනුභවකටයුතුය; දුරති කකමනං, දුරතීකූමණය (යමෙක් විසිනුදු නොගුක්මය හැකිය); කොරං, හයංකරය; අවස්සං, අවශ්‍යයෙන්; ආගමිස්සති, යමක් හුදුකරා එයි.

294 තත්, ඒ මරණ සමනවුකල්හි; දරුණකමසා, දරුණුවූ පාපකම්ඥාත්තනුවම; ඊදිසං දුකඛං ගොතිහි, මේ යටකියනලද දුක් බඳුවූ දුක්වෙයි; තං දුකඛං, ඒ දුක්; අකතාගසො, අකාතාගස්ස කෙරෙන් (කලිපවි නැත්තනු කෙරෙන්); දුරතො, දුරින්ම; අපකකමති, පහවේ.

295 කතපුඤ්ඤාපන, කලිපින් ඇත්තේවනාහි; යද, යම්කලෙක්හි; මච්චුවෙගෙන, මරණවෙගයෙන්; අද්දිතො, පිහිතවූයේ; තථෙව, ඒ යටකියෙසින්; මාරණන්තිකෙ, මරණානතයෙහිවූ; සයනෙ, සහන්ති; සසිතොගොති, ගොත්තේවේද.

296 අස්ස, ඔහුගේ; තමහිසමයෙ, එකල්හි; කතානි, කරණලද (එලඹසිටි); යාතිකල්‍යාණනි, යම් පුණ්‍යකෙනෙක් ඇද්ද; අස්සමානසං, ඔහුගේ සිත; තමහිසමයෙ, එවේලෙහි; තානි, ඒ එලඹ සිටි කල්‍යාණධර්මයෝ; අජේක්ඛාලමිනනි, ආලමිනකෙරෙන්.

297 තද, ඒ වේලෙහි; සග්ගගාමිස්ස, සබ්බසට්ඨන; ජනතුතො, සකියහට; අනුකුලානි, දෙවිලොවට අනුකූලවූ; අග්ගයානවිමානාදි, අග්‍රවූ රථය විමානස යන මේ ආදීවූ; ඉධිතිමිත්තානි, ඉථිතිමිත්තයෝ; දිස්සරෙ, පෙනෙන්.

298 අවුත්ථරගණ, දිව්‍යජසරා සමූහයා විසින්; සංඝුට්ඨි, හිගුම්ගත්; අවුත්ථරසතමණ්ඩිතෙ, ආග්‍යවය්‍යීගතයෙන් හෙබි; විමානසානෙ දිස්වාන, විමන් හා උථදක; තස්ස, ඕහට; උදග්ගතා, උදග්ගවට (ඔදවැඩි බව); ගොති, වේ.

- 299 තද සො පරමසාසං ලහතෙ දයකො නරො,
වජ්ජිකා ජිණ්ණකං සාලං පාසාදරොගණෙ විය.
- 300 සුකතං වත කල්‍යාණං භිරුතතාණං කතමයා,
උමාරං අනුභොසාමි සග්ගෙ කුසලජථං.
- 301 ඉති සො සමපහට්ඨාච අභිනො සමපමොදිනො.
සකෙන පුඤ්ඤකමෙතන අච්චනතමුපලාලිනො.
- 302 පුඤ්ඤකමරතාවාසං සග්ගං නිගති පණ්ඩිතො,
අමුලිහමරණං තස්ස නිගතං පුඤ්ඤකමිතො.
- 303 තසමාහි දනපතිනො අමුලිහමරණෙනව,
සන්ධිකප්පලානිති පඤ්ඤා වුත්තාති තාදිනා.

299 තද, ඒවේලෙහි; දයකො, දයකවු; සොනරො, ඒනර තෙම; ජිණ්ණකං සාලං, මහඵසාලාවක්; වජ්ජිකා, ගැර; පාසාදරොගණෙවිය, පහසකව නැගෙන කලෙක්තිමෙන්; පරමසාසං, විශිෂ්ටවූ ආශවාසයක් (අස්වැසිලියක්); ලහතෙ, ලබා. (හේ කෙසේ දයන්)

300 මයා, මාවිසින්; කල්‍යාණං, පින්; වත, එකානනයෙන්; සුකතං, මොනවටකරණලද; භිරුතතාණං කතං, හසට රක්ෂාවෙන් කරණලද; (එහෙයින්) සග්ගෙ, සවග්ගියෙහි; කුසලජං, කුසලයෙන්වූ; උමාරං, උදාරවූ; ඵලං, විපාක; අනුභොසාමි ඉති, අනුභව කෙරෙ මැයිකියා.

301, 302 ඉති, මෙසේ; සො, හෙතෙමේ; සමපහට්ඨාච, සතුටු වූයේම, අභිනො, හසනැත්තේ හෙවත් මරණය හසකොට නුදු වූයේ; සමපමොදිනො, ඉතා සතුටු වූයේ, අච්චනතං, අත්‍යන්තයෙන්; උපලාලිනො, පුණ්‍යකම් බලයෙන් උපලාලන විලාසයට නොහොත් නැලවිලිබවට පැමිනියේ; පණ්ඩිතො, පණ්ඩිතතෙමේ; පුඤ්ඤකමරත, පුණ්‍යකමියෙහි ඇළුනාවුන්ට; ආවාසං, වසන තැන්වූ; සග්ගං, දෙව්ලොවට; සකෙන පුඤ්ඤකමෙතන, තමාපිළි බඳවූ පුණ්‍යකමියෙන්; නිගති, පමුනුවනලදවෙයි; තස්ස, ඒ; පුඤ්ඤකමිතො, පින්කම්කමාගට; නිගතං, එකානනයෙන්ම; අමුලිහ මරණං, අසමුද්ධමරණයි.

303 තසමාහි, එහෙයින්ම; දනපතිනො, දනපතිගට; අමුලිහ මරණෙනව, අසමුද්ධමරණහා එක්කොට; සන්ධිකප්පලානිති, මේජන් මයෙහිම දැක්කයුතු ඵලයයි; පඤ්ඤා, පස් අනුසස් කෙණෙක්; තාදිනා, ලාභාලාභාදියෙහි එකාකාරයෙන් එක්පරිද්දෙන් සිටි නාවූ බුදුරජා විසින්; වුත්තාති, වදාරණලදහු.

304 මච්චුනො උග්ගදණ්ඩස්ස මුඛනතරගතමපිච,
යදි තොසෙති පුඤ්ඤං තං අකරොනොතාච වඤ්චිතො.

305 සඤ්චරිකානිසංසා හි අනන්තා දුතසම්භවා,
පඤ්ඤාති හි විනෙය්‍යානං වසෙන පරිදිපිතං.

306 පරස්ස විස්සාසනියො සජ්ජස්ස යසාවහො,
කුලාලංකාරභූතොච සංසිතානං මුදාවහො.

307 නාථභූතො අනාථානං සබ්බෙසං පිතිවඤ්ඤානා,
සතඤ්ඤා සුඛසංවාසො සතතං ගොතිද්‍යයනො.

308 සෙට්ඨොති සමමනො ගොති දුට්ඨොති ච අධංසියො.
ඉට්ඨදොති මුදලොකො පහට්ඨො තං උදික්කති.

304 උග්ගදණ්ඩස්ස, උග්ගදණ්ඩවූ (බලවත් ආඥාදායක); මච්චුනො, මරණයේ; මුඛනතරගතමපිච, මුවෙහි ඇතුළත්වුවාහුද; යදි, ඉදින්; පුඤ්ඤං, පින්; තොසෙති, සතුටුකෙරේනම්; තං, ඒපින්; අකරොනොතා, නොකරන්නේ; වඤ්චිතොථව, වඤ්චිතමැයි (වඤ්චා උද්දේමැයි).

305 දුතසම්භවා, දුතයෙන්වන; සඤ්චරිකානිසංසාහි, මේ ජන්මයෙහි දක්කයුතු වූ අනුසස්ත්‍ර; අනන්තාහි, අනන්තයෝමය; (එසේ දවුවත්) විනෙය්‍යානං වසෙන, වෛනෙයජ්ජනයන්ගේ අසවසයෙන්; පඤ්ඤාතිහි, පසෙක්මයයි; පරිදිපිතං, වදාරණලදි (දුතයෙහි අනුසස් අනන්තපරිදි කෙසේය යත්)

306 (දයකො, දයකනෙමේ) පරස්ස, සතුරක්භවදවුව; විස්සාසනියො, විශ්වාසකටයුතුවෙයි; සජ්ජස්ස, සමජ්ජනයාහව; යසාවහො, යසස්ථලවන්නේය; කුල, තමාගේ කුලයව; අලංකාරභූතොථව, අලංකාරයක්වැනිවෙයි; සංසිතානං, ආශ්‍රයකලවුන්ව; මුදාවහො, සතුටුථලවන්නේවෙයි.

307 දයකො, දයකනෙමේ; අනාථානං, අසරණයන්ව; නාථභූතො, පිළිසරණවෙයි; සබ්බෙසං, සියලුසතුන්ට; පිතිවඤ්ඤානො, ප්‍රීතිවඩයි; සතතං, හැමවේලෙහිම; සතඤ්ඤා, බුදු පසේබුදු ආදි සජ්ජනයන්ට; සුඛසංවාසො ගොති, සුවසේ එකවසිරියහැකිදවේ.

308 සෙට්ඨොති, ශ්‍රේෂ්ඨයයිකියා; සමමනොගොති, සමමතවෙයි; දුට්ඨොතිච, වෛෂ ඇත්තාවූත් විසිනුදු (සතුරන් විසිනුදු); අධංසියො, නොමැඩිය හැකිවෙයි; ලොකො, ලෝවැසි නෙමේ; ඉට්ඨදොඉති, අපටකැමතිද දෙන්නේයයි; පහට්ඨො, සතුටුවූයේ; මුදා, සතුටු සිතින්ම; තං උදික්කති, ඒ දයකයා බලයි.

- 309 යං යං දිසං දුනපති ඊනනහනේච භවත්ති,
සාහිසංඛාරිකා තස්ස සුලභා හොනති පච්චයා.
- 310 ඔහුසාධාරණා හොගා සබ්බවෙරහයාචගා,
මයා අවෙරසුඛද අසාධාරණකා කතා.
- 311 මහානිධානං නිහිතං අක්කයං අනුගාමියං,
අවිලෝපියමඤ්ඤෙති අනන්තසුඛදියකං.
- 312 ආපදසු සහායො මෙ අහෙපේඤා අපදසුසීයො,
ගුණසෙඨා අනුකුලොව ගතිතො සබ්බද භිතො.
- 313 සගගුණොප්පො හරො වොරො හතො මචේත්තරකකියො,
ඉස්සාපිසාවො විහතො අස්සායො පරමො කතො.

309 දුනපති, දුනපතියෙමේ; ඊනනහනේචච, සිස්සත්ත්ව; යං යං දිසං, යම්යම් දිසාවකට; භවත්ති, යේද; තස්ස, ඕනට; සාහිසංඛාරිකා, ඉතාසංස්කාරයෙන් යුක්තවූ; පච්චයා, සතරපසයෝ; සුලභා හොනති, සුලභවත්.

310 (සො දුසකො, ඒ දුසකයෙමේ;) හොගා, හොගයෝ; ඔහු සාධාරණා, (රජසොරගිතිඅප්‍රිත දුශාද නිමිසන) බොහෝදෙනාගට සාධාරණයහ; සබ්බවෙරහය, සියලුවෙර හා හස; ආචගා, එලවත් නාහ; (ඔහුදුන්) මයා, මාවිසින්; අවර, වෙරනැතිකොට; සුඛද, (අනවරතයෙන්) සුවදෙන්නාහු; අසාධාරණකා කතා, යටකි අනුත් හා අසාධාරණවූවාහු කරණලදුසි කියාද:—

311 අක්කයං, ඝෂයකොටන; අනුගාමියං, යතයනජාතියට අනුට යන; අඤ්ඤෙති, අනුත්විසින්; අවිලෝපියං, විලෝප නොකොට හැකි; අනන්ත, පරිණතැති; සුඛදියකං, සුවදෙන; මහානිධානං, මහත්තිධානයෙක්; නිහිතං, මාවිසින් නිධානකරණලදුසි කියාද:—

312 අහෙපේඤා, යමෙකුටිසින් බිදපියනොහැකිවූ; අපදසුසීයො, (බිදුම්නබා) රැහැණිදු කටනොහැකිවූ; ගුණසෙඨා, අනුසස් ගුණ යෙන් ආභාසවූ; අනුකුලො ව, හැමවේලෙහිම වසගවූ; සබ්බද, හැම කල්හිම; භිතො, භිතවූ; ආපදසු, ආපදයෙහි; සහායොව, සබ්බද කුදු (මිත්‍රයෙකුදු); මෙ, මාවිසින්; ගතිතො, ගත්තාලදුසි කියාද:—

313 සගගුණ, සත්ගුණතමැති; ඔප්පොහරො, ඔප්පොගත්තාවූ; වොරො, සොරවූ; මචේත්තරකකියො, මසුරැහමැති රාක්ෂසයා; හතො, තසනලදුසි කියාද; ඉස්සාපිසාවො, පරසමපත් අසගනලක්ෂණවූ ඊෂ්ඨානැමති පිසාවනෙමේ; විහතො, තසනලදුසිකියාද; පරමො, විශිෂ්ටවූ; අස්සායො, ආශ්වායයෙක් (දුටුහුරෙක්); කතො, කරණලදුසිකියාද:—

314 ලොහපාසො සමුවන්නො දෙසසනතු විනාසිනො,
තිතාවගුණධනං පුලං මොහජාලං විසාපිතං.

315 අනාථානං කපණතා හතා සමපන්නියා මම,
පරිග්‍රහකතො දීපො භීමෙ සංසාරසාගරෙ.

316 වඬිමුලං සුනිකඛිතනං පටිග්‍රහමහාකුලෙ,
අසිඬ්ඨා හි අනන්තා මෙ පරලොකෙ භවිස්සති.

317 අසාරතරභොගෙහි සාරාද්‍යනං පරං කතං,
කතං සග්‍රහස්ස සොපානං සුඛාරොහං අවඤ්චලං.

318 විරසතතා අනුගතා මාරසනතු විනිජ්ජනො,
සක්කසමපන්නිජ්ජමෙම රොපිතං නානුපොසිසං.

314 ලොහපාසො, ලොහනාමති මල; සමුවන්නො, කඩනලදැසි කියාද; දෙසසනතු විනාසිනො, වෙනමැති සතුරුතෙමේ නසන ලදැසි කියාද; තිතාවගුණධනං, හිතතාක් කැමතිසේ නොපවැත්තදී වැලඳගත්තාවූ හෙවත් වලක්වත්තාවූ; පුලං, මහත්වූ; මොහජාලං, මොහනාමති දල; විසාපිතං, උනනලද නොහොත් නිරන්තර දැසිද:—

315 මම සමපන්නියා, මාගේ සමපන්නියෙන්; අනාථානං, අනාථ යන්නෙන්; කපණතා, කපණතා නොමේ; හතා, නසනලද; භීමෙ, හයඹකරවූ; සංසාරසාගරෙ, සංසාරනාමති සාගරයෙහි; දීපො, නොතස්සා දීපයක් හෙවත් ප්‍රතිෂ්ඨාවෙන්; පරිග්‍රහකතො, පරිග්‍රහ කරණලද හෙවත් මාපිළිබඳ කරණලදැසිද:—

316 පටිග්‍රහ, ප්‍රතිග්‍රාහකනාමැති; මහාකුලෙ, මහාකුලයෙහි; වඬිමුලං, වාඬිමුලය හෙවත් පොළියවදෙන ද; සුනිකඛිතනං, මනාකොට තබනලද; (ඵබ්බවිත්) මෙ, මට; පරලොකෙ, පරලොවහි; අනන්තා, පමණනැති; අසිඬ්ඨා; අසිඬ්ඨතානොමේ, භවිස්සතිහි, වත්තියැසිද:—

317 අසාරතර, (නිත්‍ය සාරාදී සාර රහිතයෙහි) අසාරතරවූ; භොගෙහි, භොගයන්කෙරෙන් නොහොත් භොගයන් කරණකොට ගෙණ; පරං, විශිෂ්ටකොට; සාරාද්‍යනං, සාරගැන්මෙන්; කතං, කරණලද; සග්‍රහස්ස; දෙවිලොවට; සුඛාරොහං, සුවසේ නැන්ගහැකි; අවඤ්චලං, නොසෙලෙන; සොපානං, හිනෙන්; කතං, කරණලදැසිද:—

318 විරසතතා; (සම්පන්නවූ මහබෝසත්හු යන) විර සත්වයෝ; මෙ, මාවිසින්; අනුගතා, අනුගතන ලදහැසි කියාද; මාරසනතු, මාර ගුණ; මිනිජ්ජනො, මාවිසින් පරදවනලදැසි කියාද; නානු

- 319 නිප්පාදිතො හදදස්සටො පඤ්ඤාපදායකො,
වචිතා නාසමුලා මෙ සචිතා ගුණසමපදා.
- 320 සාධුති සක්කතො ජාතො සාධුතං උපනිස්සයො,
සාධුතං යා ගතී සා මෙ ඉව්ඡාමනෙතාපසාධියා.
- 321 දුග්ගතියො පිදතිතා අග්ගං පුඤ්ඤං විගොධිතං,
මග්ගනාචාය පට්ඨානං ධර්මං උජ්ඣං ඵිරං.
- 322 සක්කානන්ධාවගෙ අනේ අනිකානං දදං අහං,
ආනිසංසොදධිපපනෙතා සඵලං ජිවිතං මම.
- 323 ඉවෙච්චං සරමානො සො අත්තනො වාගසමපදා,
අතිහට්ඨො උදග්ගොව සද ජිවති දායකො.

පොසියං, අනවරතයෙන් අනුපෝෂ්‍යවූ (රැක බලා වැඩිය යුතු නොවූ); සක්කමපනති, සියලු සමපනතියව; බිජං, බිජුවව; මෙ, මාවිසින්, රොපිතං, රොපණයකරණලදයි (ඉදුවනලදයි කියාද):—

319 පඤ්ඤා, පැතු පැතු වැඩ; උපදායකො, ගෙණදෙන; හදද සටො, හදසටයනෙම; නිප්පාදිතො, මා විසින් සිඬකරණ ලදයි කියාද; මෙ, මාවිසින්; නාසමුලා, විනාසමුලයෝ; වචිතා, වලභන ලදයි කියාද; ගුණසමපදා, ගුණසමපන්නිත්‍ර; සචිතා, රැස්කරණ ලදහයි කියාද:—

320 සාධුති, සුජනකත් විසින්; සක්කතො ජාතො, සත්කාරවිම් (සත්කාරලදිම්) කියාද; සාධුතං උපනිස්සයො, සතරපසය දීමෙන් සත්පුරුෂයන්ට උපනිශ්‍රයවිම්බි කියාද; සාධුතං, සජ්ජනයන්ට; යා, යම්; ගතී, ප්‍රතිස්ථාවෙන් (නිවානනියෙන්) ඇද්ද; සා, හෝතෙමෝ, මෙ, මව; ඉව්ඡාමනත, ඉව්ඡාමාත්‍රයකින්; උපසාධියා, උපසාධයයි (සිඬවෙයි) කියාද:—

321 දුග්ගතියො, දුර්ගතිත්‍ර; පිදතිතා, පියනලදයි කියාද; අග්ගං, අග්‍රවූ; පුඤ්ඤං, පින්; විගොධිතං, යෝද සක්කකරණලදයිද; මග්ග නාචාය, ලොකොක්කර මාගීනාවට; උජ්ඣං, සාජ්ඣ; ඵිරං, සීරවූ (නොනස්නා); පට්ඨානං, පවන (මුලදරුව) හෙවත් ඵීරාව; ධර්මං, තබාලද (ඇති කරණලද)යි කියාද.

322 සක්කානන්ධාවගෙ, සියලු අනන්ධ ඵලවන; අනේ, අනිසන් හෙවත් වඤ්ඤාත්; අනිකානං, අනිවිත්ව හෙවත් යාවකයන්ට; දදං, දෙමින්; අහං, මම; ආනිසංස, අනුසස්නමැති; උදධිං, සාගරයට; පනෙතා, පැමිණියෙමි; මම, මාගේ; ජිවිතං, ජිවිතය; සඵලං ඉති, සඵලයයිද:—

323 ඉතිඵලං, මෙසේ; අත්තනො, තමාගේ; වාගසමපදා, නාස

324 යංහි දුතපති දීනං යාවකං සමුපාගතං,
ලබ්‍ථං පසාති හට්ඨං තනො කිං විපුලං ඵලං

325 දීනස්ස දුතමාසස්ස තුට්ඨං ඉට්ඨන්ධිසිඤ්ඤා,
සුපුලලකමලොභාසං දස්සනීයතරමමුඛං.

326 දුතා දිස්වානුභවති ලබා සාධාරණං සුඛං,
අලං දුතඵලං එතං නොවෙපි පරලොකීයං.

327 සන්ධිවිකං දුතඵලං අනන්තං ඵවමාදිකං,
පරලොකඵලනතස්ස කො සමන්තොවගාතිතුං.

328 අග්ගං සංගහවජ්ඣනං මග්ගං සග්ගස්ස අසුඤ්ඤං,
පාරමිතමඵග්ගඤ්ඤා දුතං භොගගතදයකං.

සමපතති; සුරමානො, සිහිකරන්නේ; සොදයකො, ඒ දයක
තෙමේ; අතිහට්ඨා, ඉතාසතුටුටුයේ; ලදගොඵව, ඔදවැඩියේම;
සද්ද, සුමවෙලෙහි; ජිවති, මේජන්මයෙහි ජිවත්වේ.

324 දුතපති, දුතපතිතෙමේ; යංහි, යම්; දීනං, බැහැවූ; සමුපා
ගතං, තමාකරා ඵලම්; යාවකං, යාවකයක්නු; ලබ්ථං, තමාකෙ
රෙත් ලදවැනුණැත්තානු; හට්ඨං, සතුටුටුවානු; පසාති, දකීද;
තනො, එයට වඩා; විපුලං ඵලං, විපුලවූඵලයෙක් නම්; කිං, කිමෙක්ද.

325 දුතං දාසස්ස, තමාදුක්දතව පැමිණ; තුට්ඨං, සතුටුටු; ඉට්ඨ
න්ධිසිඤ්ඤා, තමාකැමති අභිසිඬවූ බැවින්; සුපුලල, සුපිපි; කමලො
භාසං, පිසුමක් බඳුනු ගොභාආභි; දීනස්ස, යාවකයාගේ; දස්සනීය
තරං, දර්ශනීයතරවූ (ඉතාබැලියයුතු); මුඛං, මුහුතද:—

326 දිස්වා, දැක; දුතා, දන්දන්නේ; අසාධාරණං, අසාධාරණවූ;
සුඛං, සුව; ලබා, ලදින්; අනුභවති, අනුභවකෙරේද; පරලොකීයං,
පරලොකයෙහි වන; දුතඵලං නොවෙපි, දුතඵලනැතද; එතං,
මෙම; අලං, පමණි.

327 සන්ධිවිකං, මේජන්මයෙහි වන; අනන්තං, පමණනැති; දුත
ඵලං; දුතඵල; ඵවමාදිකං, මේආදිය; තස්ස, ඒදුතයාගේ; පරලො
කඵලං, පරලොකයෙහි වන ඵල; අවගාතිතුං, නිශ්ශෙෂකොට තමා
එයට වදනට; කො සමන්තො, කවරෙක් සමභීද.

328 දුතං; දුතනම්දෙය; සංගහවජ්ඣනං, සතරසංග්‍රහවැනුත්ව;
අග්ගං, අග්‍රය; සග්ගස්ස, සාග්‍රය; අසුඤ්ඤං, සාප්‍රවූ, මග්ගං, මග්‍රය;
අඵ, නැවත; පාරමිතඤ්ඤා, දශපාරමි ධර්මයන්වද; අග්ගං, අග්‍රය;
භොගගතදයකං, භොගාග්‍රදයකයා ගෙවත් අග්‍රවූ භොග දෙන්නේයි.

329 ඉට්ඨිභ්සාධකතයා දුතං හද්දසට්ඨං,
පරලොකඵලතතස්ස කථං චණ්ණෙය්‍ය මාදියො.

330 මහාකාරුණීකෙනෙව මංසනෙත්තාදිදසිනා,
මහාඵලතතං දුතස්ස සුත්තනනෙත්තස්ස විභාවිතං.

331 ඵචං මහාගුණං දුතං දෙය්‍යධම්මෙ සයාවතෙ,
විජ්ජමානෙ අදෙනෙතා හි ධුටං හවති චම්මො.

332 දින්නාං ඵලත්තිනා දුතං චණ්ණිජං ජගුට්ඨං,
සක්කථා අපරාමට්ඨං විසිට්ඨන්ති පදිපිතං.

333 හවහොගවිසෙසස්ස මාමට්ඨිදිට්ඨි ආදිති,
යං දුතං තං පරාමට්ඨං අනාමට්ඨං විපරිසයෙ.

329 දුතං, දුතය; ඉට්ඨිභ්සාධකතයා, ඉට්ඨිභ්සාධකතෙයින් (මේලෙවිතිම කාමති කාමති චක්ඛුදෙනතෙයින්); හද්දසට්ඨං, හද්දසට්ඨයක්කදස; තස්ස, ඒදුතයාගේ; පරලොකඵලං, පරලෙවිති චතපල; මාදියො, මාඛන්දෙත්; කථං චණ්ණෙය්‍ය, කෙසේ චණ්ණා කරන්නේද.

330 මංසනෙත්තාදි, මංසනෙත්තාදි (මස් ඇස් ආදි); දසිනා, දෙන සුලු; මහාකාරුණීකෙන ඵච, මහත්කාරුණා ඇති බුදුරජා විසින්ම; දුතස්ස, දුතයාගේ; මහාඵලතතං, මහාඵලබව; සුත්තනනෙත්තස්ස, නොගත් සුත්තනතයෙහි; විභාවිතං, විකාරකොට වදාරණලදි.

331 සයාවතෙ, සාවකයන් සහිතවූ; දෙය්‍යධම්මෙ, දෙය්‍යවක්ඛු; විජ්ජමානෙ, ඇතිව (ගන්නා සාවකයන්හා දියුණුවක් ඇතිව); ඵචං, මෙසේ; මහාගුණං, මහත්ගුණඇති; දුතං අදෙනෙතා, දත් නොදෙන්නේ; ධුටං, එකානන්තයෙන්; චම්මො හි හවති, චම්මතමවේ.

332 ඵලත්තිනා, ඵල පතන්නප්‍රවිසින්; දින්නාං, දෙනලද; දුතං, දත්තෙමේ; චණ්ණිජං ඉට්ඨං, චෙලදමක් සේ; ජගුට්ඨං, නිසු දුතයි; අපරාමට්ඨං, කාණ්ණාදුභිආදියෙන් නොගන්නාලදදුතය; සක්කථා, හැමපරිද්දෙන්ම; විසිට්ඨං ඉති, විශිෂ්ටයයි; පදිපිතං, දක්වනලදි.

333 යං දුතං, යම් දුතයෙක්; දිට්ඨිආදිති, දුභිස කාණ්ණාය සත කෙලෙසුන් විසින්; ආමට්ඨං, ගන්නාලදද; හවහොගවිසෙසස්ස, හවහොගවිසෙසම අනුකොට ඇත්තේ (ප්‍රයොජනකොට)යයි; තං, ඒදුතය; පරාමට්ඨං, පරාමාභිනම; විපරිසයෙ, එකිනෙක විපරිසයෙහි ඒකිපරිද්දෙන් පිටත්විනමි; අනාමට්ඨං, අනාමාභිනමවේ.

- 334 අපීකානං කරුණං භවතිභීරණපීතා,
බොධිසත්තෙන යං දුනං දීයතෙ තං විසිඪිකං.
- 335 භවභොගපීකො හිණො මජ්ඣො අත්තසුඛපීකො,
උත්තමො සඤ්ඤානානං දුක්ඛපසමනපීකො,
- 336 යතො දදාති දානාති තස්මා ධීරා අතඤ්ඤා,
උත්තමෙනෙව විධිනා දෙනති දානාති සාධවො.
-
- 337 දානාතිසංසා යෙ වුත්තා නිසේසසා සීලතොපිව,
භවන්ති අධිකාවාපි අතන්තා සීලසම්මතා.
- 338 ඥානානනභවපමෙය්‍යානං දුස්සීලා විරතො ජනො,
අවෙරං අභයඤ්ඤාපි අඛ්‍යාපජ්ඣසුඛමපි ව.

334 භවතිභීරණපීතා, සංසාරයෙන් නික්මීමපසස්තා (නිවන්ම ප්‍රයොජනකොට ඇති); බොධිසත්තෙන, බොධිසත්තයා විසින්; කරුණං, කරුණාවෙන්ම; අපීකානං, යාවකයන්ට; යං, දුනං, යම්දුන යෙක්; දීයතෙ, දෙනුලැබේද; තං, ඒදුනග; විසිඪිකං, ඉතා විශිෂ්ට (ඉතා උතුම්).

335, 336 යතො, යම්හෙයෙකින්; හිණො, හිණාධ්‍යායග ඇත්තේ; භවභොගපීකො, භවභොගපසස්තේද; මජ්ඣො, මධ්‍යම ආධ්‍යාය ඇත්තේ; අත්තසුඛපීකො, තමහට සුවකැමතිවූයේද; උත්තමො, උත්තමතෙමේ; සඤ්ඤානානං, සියලු සතුන්ගේම; දුක්ඛපසමනපීකො, දුක් සන්සිදුවීමෙහි අතීතිවූයේ හෙවත් ප්‍රයොජනකොට ඇත්තේ; දදාති, දේද; තස්මා, එහෙයින්; ධීරා, පණ්ණිනවු; සාධවො, සජ්ජනගේ; අතඤ්ඤා, අනලසවුවාහු; උත්තමෙනෙව විධිනා, තුන්වනුව උත්තමවිධියෙන්ම; දානාති දෙනති, දන්දෙන්නෝයි.

සවනුව දානාතිසංසා ගාථා නිමිශාග.

337 යෙ, යම්; දානාතිසංසා, දානයෙහි අනුසස්කෙණක්; වුත්තා, කීයතලදහුද; තෙ, ඒඅනුසස්තු; නිසේසසා, නිශ්ශෙෂවු වාහු; සීලතොපිව, සීලයෙකුද; භවන්ති, සිඬවෙති; සීලසම්මතා, සීලයෙන්වනඅනුසස්තුම; අධිකාවාපි, (දනිත්වන අනුසස්තව වඩා) අධිකවුවාහුද; අතන්තා, පමණනැතිවද; භවන්ති, වෙත්.

338 දුස්සීලා, දුස්සීලබැවින්; විරතො, විරතවු; ජනො, ජන තෙමේ; අපමෙය්‍යානං, පමණනැති; ඥානානනභු, සන්තට ව නාති; අවෙරං, අවෙරද; අථ, නැවත; අභයඤ්ඤා, අභයද; අඛ්‍යාප ජ්ඣසුඛමපිව, අඛ්‍යාපාදවු (නිදුක්වු) සුවයද—:

- 339 දදුති දැනා පවණ සො අවෙරං අභයමපිව,
අඛාපජ්ඣකුසලොපි ලභනිති ජනො බ්‍රවි.
340 චුත්තා දුතාතිසංසා හි සීලසම්පන්නියාපිව,
ගොනනි එවෙති විඤ්ඤායා අනගා සුත්තියුත්තියා.
341 සික්ඛාපදුතික්කමතො ඉඤ්ඤානං අගුත්තියො,
මිච්ඡාජ්ඣොපගොගාව විරතීති චතුබ්බියා.
342 සීලං චතුබ්බියං පාතිමොක්ඛො ඉඤ්ඤාසංචරො,
ආජ්ඣපාරිසුඛිව සීලං පච්චයතිසසිතං.
343 සඛා සතීව විරියං පඤ්ඤාව අනුපුබ්බතො,
චතුබ්බියධුරෙතෙව තං සීලං පරිරක්ඛියං.
344 පඤ්ඤානමහි පඤ්ඤායො පරෙසං හිතාහිතං,
විවෙය්‍ය ඤානා අක්ඛාසි විතයාදි විතයකො.

339 දදුති, දෙසි; දැනා, දී; සො, ඒ ජනතෙමේ; පවණ, පසුව; (ල පනුපත් ජාතියෙහි); අවෙරං, (හැමයකුත් විසින්) අවෙරද; අභය මපිව, අභයද; අඛාපජ්ඣකුසලොපි, නිදක්සුවද; ලභනිඉති, ලබයිකියා; ජනො, තථාගතතෙමේ; අබ්‍රවි, වදාළේ.

340 අනගාසුත්තියුත්තියා, මේසීලානිසංස කී සුත්‍රසුත්තීන්; චුත්තා, කියනලද; දුතාතිසංසා හි, දුතාතිසංසයෝ වනාහි; සීලසම්පන්නියා පිව, සීලසම්පන්නියෙකුද; ගොනනිඑවඉති; වෙන්මයයි කියා; විඤ්ඤායා, දතග්‍රකුයි.

341 (ඒ සීලයතෙමේ කවරයත්) සික්ඛාපද, සික්ඛාපදයන්ගේ; අතික්කමතො, ඉක්මිමෙන්ද; ඉඤ්ඤානං, ඉඳුරන්ගේ; අගුත්තියො, අසංචරයෙන්ද; මිච්ඡාජ්ඣා, මිච්ඡාජ්ඣයෙන්ද; උපගොගාව, නොපස්විකා වැලඳීමෙන්ද යන මේ; චතුබ්බියා, සතරවැදූරැම්බූ; විරතීති, විරහිමැයි.

342 පාතිමොක්ඛො, ප්‍රාතිමොක්ඛසංචර සීලය; ඉඤ්ඤාසංචරො, ඉඤ්ඤාසංචර සීලය; ආජ්ඣපාරිසුඛිව, ආජ්ඣපාරිසුඛි සීලය; පච්චය සනතිසසිතං, ප්‍රත්‍යය සනතිශ්‍රිත සීලයයි; සීලං, සීලයතෙම; චතුබ්බියං, සතරවැදූරැම්බේ.

343 තං සීලං, ඒ සීලය; අනුපුබ්බතො, සථානුමයෙන්; සඛා, සදුහය; සතීව; සිහිය; විරියං, විශ්විය; පඤ්ඤා, නුවණය යන, චතුබ්බිය, සතරවැදූරැම්බූ; ධුරෙතථව, ධුරයෙන්ම (මේසතර ධර්මයන් ප්‍රධාන කොටගෙනම); පරිරක්ඛියං, රක්ෂාකටග්‍රකු වෙයි.

344 ගො, යම්; විතාසකො, විතාසකයෙක් (යම්තථාගතයෙක්) පඤ්ඤානමහි පඤ්ඤාය, ආදිප්‍රාණිකායෙහි පවත්නෙණ; පරෙසං,

845 සබ්බසංඝො භො භි භගවා සබ්බද්ධ කරුණාපරො,
අවංකිවාදී අතුලො අබ්බතොරාගුණාකරො.

846 තෙන සද්ධා පටික්ඛිතනං යං අණුං ඵලමෙවවා,
අනතික්කමනීයනනං ජිවිතාතික්කමෙපිව.

847 ආණාහි මග්ගසාමිස්ස අනුමතතාපි විඤ්ඤානා,
මහාමෙරුදුරුකේඨා ඉතිදිස්වාපි රක්ඛියා.

848 අතික්කමිතා චචනං බුද්දදෙසිස්සරස්සව,
දුක්ඛං පපෙපාති වෙ කිනත්ත සබ්බලොකිස්සරස්ස නං.

849 මුනිසුණමතික්කමම කුසග්ගචෙජදමනනතො,
ඵරපතෙනන යං ලඛං තදිදං දීපසිස්සති.

පරසත්තව; හිතාතිතං, හිතඅතිත; විවෙය්‍ය සද්ධා, විවාරාදුත; වින
යාදි, විනයාදි පිටකත්‍රය; අක්කාසි, වදාලේද.

845 සො භි භගවා, ඒ භගවත්තෙමේ; සබ්බසංඝො, සම්මුත සියල්
ලදත්තේ; සබ්බද්ධ, හැමකල්හිම; කරුණාපරො, කරුණාපරය (සො
ණාකරුණා දෙකින් යුක්තබාවිත්); අවංකිවාදී, අවකාශවාදිය (නො
සිස්තෙපුල් ඇත්තේය එහෙයින්ම); අතුලො, අනුත්තර අසාධාරණ
ය; අබ්බත, නොවැඩිවැඩි; උරා, මහත්වැඩි; ගුණාකරො, ගුණයන්ට
ආකරයි.

846 තෙන, ඒ බුදුරජානු විසින්; සද්ධා, දැන; යං, යම්; අණුංවා,
මදවුගේ (කුඩාවුගේ); ඵලමෙවවා, බොහෝවුගේ; (මහත්වුගේ)
(මේනොකොට හැක්කයි); පටික්ඛිතනං, ප්‍රතික්ෂේපකරණලද දෙයක්
ඇද්ද; නං, ඒ; ජිවිතාතික්කමෙපිව, ජිවිතාති ක්‍රමයෙහිද; අනතික්ක
මනීයං, නොසිත්මියසුතුයි.

847 විඤ්ඤානා, නුවණැත්තනු විසින්; මග්ගසාමිස්ස, මාග්ගසාමිවු
තථාගතයාගේ; අනුමතතාපි, මදවුද; ආණා, ආඥානොමේ; මහාමේ
රු, මහමෙරසෙයින්; දුරුකේඨාඉති, දුරුක්ෂේපයයි (නගාදුරු
කරත්තව නොපිළිවනයි); දිස්වාපි, දැනද; රක්ඛියාහි, රක්ෂාකට
සුතුමයි.

848 බුද්දදෙසිස්සරස්සව, කුසදෙසෙගවරයක්හුගේද (මද නැතකට
ප්‍රධානවසිටින්නෙය්ද). චචනං, තෙපුල; අතික්කමිතා, ඉක්ම; වෙ,
ඉදින්; දුක්ඛං පපෙපාති, දුක්ඛපැමිණේනම්; සබ්බලොකිස්සරස්ස,
සබ්බලොකෙගවරවු බුදුරජානුගේ; නං, ඒ තෙපුල් ඉක්මනෙන්;
කිනත්ත, කවර දුක්ඛප නොපැමිණෙන්නේද.

849 කුසග්ගචෙජදමනනතො, කුසග්ගචෙජදමාත්‍රයෙන්; මුනිත්ත
ණං අතික්කමම, මුනිසුණයාගේ ආඥා ඉක්ම; ඵරපතෙනන, ඵරපත්
තයින් විසින්; යං ලඛං, යම් දුක්ඛකල්බනලද්ද; නං, ඒ; ඉදං,
මේවුද තෙපුල්ඉක්මමෙන් වනදක්; දීපසිස්සති, පහලෙකරේ.

- 350 සබ්බසං සත්තදෙසානං විනයොපායකොවිදෙ,
සොච සඤ්ථා පඤ්ඤානි නාහං ජනාමි කිඤ්චනං.
- 351 වෙදෙජා කොමාරහවෙචාච බාලකානං හිතාහිතං,
ජනනානි නතු බාලා තෙ එවරුපා මයං ඉධ.
- 352 අග්ගිං පකඛඤ්ඤා අඵවා පබ්බතඤ්ඤා පතෙති වා,
යදි වකඛති කත්තබ්බං ඤ්ඤාකාරිති සො ජිනො.
- 353 අනතික්කමති නති යං චුත්තං තෙන සඤ්ඤා,
ජිවකාමො * පපාතංච ආරකා තං විචල්ලයෙ.
- 354 ඉවෙච්චං සද්ධයා සාධු පටිච්ඡිකාන මුද්ධනා,
යථාණ්හතිවසෙතෙව කත්තබ්බං සඤ්ඤා සාසනං.

350 සබ්බසං සත්තදෙසානං, සියලුසත්ත්වයන්ගේදෙස; විනය,
දුරුකිරීමෙහි; උපායකොවිදෙ, උපායෙහි දක්ෂවු; සොසඤ්ථාඵච,
ඒශාසනාම; පඤ්ඤානි, (මේ චරිතලක්ෂණ ල මෙවැනිදුක්වෙයියනු)
දනි; අහං, මම; කිඤ්චනං, කිසිවක්; නාජනාමි, නොදනිමි.

351 බාලකානං, බාලයන්ට; හිතාහිතං, හිතාහිතවු; කොමා
රහවෙචා, කුමාරයා විසින් පොෂණය කරණලද බාලවිකිත්ත.
යෙහි දක්ෂවු; වෙදෙජාඵච, ජිවකාවදම; (ජනනානි, දනි;
තෙ බාලා, පිළිගම් ලබන ඒබාලයෝ; නතු ජනනානි, නොමි
දනිති; ඉධ, අපට හිතාහිතදුන්ම යනමෙහි බුදුන් හා අපහා දෙප
ක්ෂයෙන්; මයං, අපි, එවරුපා, දුන්දුමුත් තමහට හිතාහිත නො
දන්නාබාලයන් වැන්නමෝ.

352 සො ජිනො, ඒ තථාගතතෙමේ; ඤ්ඤාකාරිති, ඤ්ඤාකාරි
මය (යමක්දුනකරණසුලුමය) (එබැවින් තථාගතතෙමේ යමක්
හට;) අග්ගිං පකඛඤ්ඤා, හින්තා වදුසි කියා හෝ; අඵවා, නො
හොත්; පබ්බතඤ්ඤා පත ඉතිවා, පඵතාග්‍රයෙන් හෙයි කියාහෝ; යදි
වකඛති, ඉදින් කියානම්; කත්තබ්බං, ඒ එසේම කටයුතුයි.

353, 354 (එබැවින්) තෙන සඤ්ඤා, ඒ ශාසනානුවිසින්; අනතික්ක
මනියනානි, මේ නොයික්මියයුතුයයි; යං චුත්තං, යමෙක් වදාරණ
ලදද; තං, ඒ; ජිවිකාමො, ප්‍රාණකාමැත්තෙක්; පපාතං ඉච්ච,
ප්‍රපාතයක් මෙන්; ආරකා, දුරින්; විචල්ලයෙඉති, දුරුකරන්නේ
යයි. එවං, මෙසේ; සද්ධයා, සද්ධායෙන්, සාධු, මනාකොට;
සඤ්ඤාසාසනං, බුදුන්ගේ ශාසනය (අවවාදය); මුද්ධනා, මුදුනෙන්;
පටිච්ඡිකාන, පිළිගෙන; යථාණ්හතිවසෙත ඵච, අංඤකොටවද
ලපරිද්දෙන්ම; කත්තබ්බං, කටයුතුයි.

* පොත්වල “ජිවිකාමො” මෙසේයි එකල අනුමුඛප්‍රකාශයද.

- 355 එව, සඬාධුරෙනෙව පානිමොකකං හි රකකිතං,
අනන්තං ඵලදං හොති ජිනසමමානමණ්ඩිතං.
- 356 ඡසු වාරෙසු අජානං ආපාථාගමනෙ සහි,
සතිදෙවාරිකං තත් උපට්ඨාපෙය්‍ය පණ්ඩිතො.
- 357 නෙ කිලෙසමහාවොරු ආලබ්භිණවනාසයා,
න ධංඝෙනාති මනොගෙහං සතාරකෙහි උපට්ඨිතෙ.
- 358 අලංකිට්ඨමහි දිට්ඨංව තදුඛං න චිකප්පියං,
අභුතසංකප්පබලා බාලා නට්ඨා හරිවිස.
- 359 දිස්වා අසුචිපිණ්ඩියා වණ්ණමත්තංව බාලියා,
අලඬා ආදිසං කිඤ්චි යොජෙනති පද්මාදිහි.

355 එවං, මෙසේ; පානිමොකකං, ප්‍රානිමොක්‍ෂශීලය; සඬාධුරෙනඑව, ශ්‍රඩාධුරයෙන්ම (සාදුහැප්‍රධානකොටම); ජිනසමමාන, ජිනපුත්තයෙන් (සමඥවචනයට පුජකිරීමෙන්); මණ්ඩිතං, හොඳ කාලදුකොට; රකකිතං, රක්‍ෂාකරණලද්දේ; අනන්තං, පමණ නැති; ඵලදං හොති හි, ඵලදෙන්නේදෙයි.

356 ඡසු වාරෙසු, වස්සු ශ්‍රොත ස්‍රාණ ජිහවා කාය මනස් යන මේ සදෙරෙහි; අජානං, ආලබ්භිණයන්ගේ; ආපාථ, හමුබවට; ආගමනෙ සහි, පැමිණීමක් ඇතිකල්හි; තත්, ඒ ආලබ්භිණවිෂයෙහි(ඒ සදෙර); පණ්ඩිතො, නුවනැත්තේ; සතිදෙවාරිකං, සිහි නමැති දෙරටුගොව්වා; උපට්ඨාපෙය්‍ය, ඵලවාසිටුවන්නේයි.

357 සතාරකෙහි, සිහිනමැති ආරක්‍ෂකයා; උපට්ඨිතෙ, ඵලම සිටිකල්හි; ආලබ්භිණවනාසයා, අරමුණුනමැතිවල ආශ්‍රයකොට ගත්; නෙ කිලෙසමහාවොරු, ඒ කෙලෙස්මහසොරහු; මනොගෙහං, සිත්නමැති ගෙය; නධංඝෙනාති, නොපහරිත්(නොනසත්).

358 දිට්ඨමහි, දක්නාලදදෙයක; දිට්ඨං එව, දූෂටමාත්‍රයක්ම; අලං, පමණි; තදුඛං, එයින්මත්තෙහි; නචිකප්පියං, නිමිත්තානුබන්ධුතවෙයින් විකල්පනා කටයුතු නොවෙයි; අභුතසංකප්පබලා, අභුතසංකල්පනා බලයෙන් (නැති යහපතක් ඇතිකොට සිතීමෙහි ශක්තීන්); බාලා, අඥනයෝ; හරිවිස, (තමන බදනා ලදබවනොදූන අත්ලාබාදෙන) වදුරන්සෙයින්; නට්ඨා, නවනු.

359 (හේකෙසේදයත්) බාලියා, අඥනයෝ; අසුචිපිණ්ඩියා, අසුචිපිඩක්වූ කායයාගේ; වණ්ණමත්තංඑව, වණ්ණිමාත්‍රයක්ම; දිස්වා, දැක; සාදිසංකිඤ්චි, සදූශ්‍රවූ කිසිවක්; අලඬා, නොලදින්; පද්මාදිහි, පිපුම්ආදීන් හා; යොජෙනති, එක්වැනියයි යොදත්.

- 360 එතං සොණණසමුග්ගාහං මුඛං පුලලේබ්බපමං,
නෙත්තා නිලබ්බජනිහා මුත්තා දනෙතති නිජ්ජිතා.
- 361 අඛං අනිඤ්ඤාය අනඛාසඛවඩ්ඪනං,
ඉවෙවමාදිවිනෙත්තා විතතං දුසෙන්නි අත්තනො.
- 362 තතො මොගවසෙතෙත්ථ සඛාපාසෙන වෙසිතා,
අත්තඛසනං සොරං පපොසනි පරිකප්පිතා
- 363 අමෙජ්ඣපොත්ථකාකාරං තනුවජ්ජිමොතිතා,
දෙහං සභාවතො දට්ඨා නසකෙකානති පුට්ඨජා.
- 364 ඉඤ්ඤාති කිලෙසෙනි දෙසෙ සංරක්ඛිතං පරෙ,
ඉඤ්ඤාසෙත්ථ සඛානතු වාරෙනති ජිනසාවකා.

360 එතං සොණණසමුග්ගාහං, තතස් රත්තමග්ග වැන්නා
සිද්ධි; මුඛං, මුත්තා; පුලලේබ්බපමං, පුලුස්සමක්වැන්නාසිද්ධි;
නෙත්තා, නෙත්තයෝ; නිලබ්බජනිහා, නිල්මහනෙල්වැන්නාසිද්ධි;
දනෙතති, දන්තයන් වසින්; මුත්තා, මුතුපළ; නිජ්ජිතා, පරදවන
ලද්ධිකිසාදි:-

361 අනිඤ්ඤාය, අනිඤ්ඤා අඛගැනියගේ (උතුම් තුනු
වහාත්තියගේ); අඛං, ශරීරය අනඛ, අනඛයාගේ (කාමයා
ගේ); අසඛවඩ්ඪනං, ඉතාදාමී වඩන්නේයයිද; එවමාදි
විනෙත්තා, මෙආදීන් සිතන්නාහු; අත්තනො, තමාගේ; විතතං
දුසෙන්නි, සිත කිලුටුකෙරෙත්.

362 තතො, එයින් ඉක්බිති; මොගවසෙන, මොගවසගේ;
එත්ථ, මේ ශරීරයෙහි; සඛාපාසෙන, ඇළුම්තමැති මලින්; වෙ
සිතා, වෙළුනලද්දහු; පරිකප්පිතා, තමන් වරදවා කළ පරිකල්ප
නාගේ; සොරං, හයංකරවු; අත්තඛසනං, අතිතවුදකව;
පපොසනි, පාමිණෙත්.

363 අමෙජ්ඣ, අග්‍රවිශේෂ කර්ණලද; පොත්ථකාකාරං, පොතුළු
රුවක්බද; දෙහං, ශරීරය; සභාවතො, සභාවගේ; දට්ඨං,
දක්කව; තනුවජ්ජි, තුනුවජ්ජිමාත්‍රයෙන්; විමොතිතා, මුලාකර්ණ
ලද; පුට්ඨජා, පුට්ඨනෝ; නසකෙකානති, නොහැක්කෝ.

364 පරෙ, තථාගතශ්‍රාවකයන් කෙරෙන් පිටත්අත්හු; දෙසෙ,
සිත්ති වන කෙලශදෙසෙන්; සංරක්ඛිතං, රක්ෂාකරන්නව; ඉඤ්ඤා
යාති, තමතමන්ගේ ඉඤ්ඤායෙන්; කිලෙසෙනි, පද්ධතාපාදිවස
ගෙන් පෙළති; ජිනසාවකාතු, බුඩ්ධිශ්‍රාවකයෝ වනාහි; ඉඤ්ඤා
සෙත්ථ සඛානතු, ඉඤ්ඤායෙන් හා ආලම්භයෙන් කෙරෙහි ඇළුම;
වාරෙනති, වලකත්.

- 365 සතාරකෙබ්බා හි සමණො ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියගොවරො,
අතිවාදිං විපස්සනෙනා සජ්ජනීයං නපස්සති.
- 366 ඉන්ද්‍රියස්සෙහි දුන්නිතො දුරතො හිතමග්ගතො,
අපවිඤ්ඤා ජනො ලොකෙ සදෙවාසුරරක්කසො.
- 367 සනිගන්තමහි බ්බිකා තෙ දුට්ඨස්ස සුද්දමො,
පඤ්ඤපතොදා සාරෙනති සමණා සති ගොවරො.
- 368 සරීරවෙදනාවිත්තධම්මෙසු අසුභාදිකා,
පසසිතබ්බා යථාතථ්මං චුත්තාව සති ගොවරො.
- 369 යං යං ආලම්බණං ඤාතුං ඉච්ඡන්ති ජිනසාවකා
සනියා තං විපසිකා පච්ඡා පෙසෙනති තෙ මනො.

365 සතාරකෙබ්බා හි, සිහිමආරක්ෂාඇති (සිහිමරැකවල්ඇති); සමණො, මහණතෙමේ; ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියගොවරො, ඉන්ද්‍රියයන් හා ඉන්ද්‍රියයන්ට විෂයවූ රූපාදියෙහි; අතිවාදිං, අතිස් දුක් අනත්තාත් ලකුණු; විපස්සනෙනා, විශේෂයෙන් (නොයෙක් පරිද්දෙන්) දක්නේ; සජ්ජනීයං, ඇලියයුතුවූයෙක්; නපස්සති, නොමදකි.

366 ලොකෙ, ලෙව්හි; සදෙවාසුරරක්කසො, දෙවියන් අසුරයන් රාක්ෂසයන් සහිතවූ; ජනො, ජනතෙමේ; ඉන්ද්‍රියස්සෙහි, ඉන්ද්‍රියනමැති අභවයන් විසින්; දුන්නිතො, දුන්නිතවූයේ; නොමගග්ගෙයනලද්දේ; හිතමග්ගතො, හිතමාගීයෙන්; දුරතො, දුරකොට; අපවිඤ්ඤා, දමනලදී.

367 සමණා, ශ්‍රමණයෝ වනාහි; සති ගොවරො, ගොවරයක් හෙවත් අරමුණක් ඇතිකල්හි; සුද්දමො, අතිදීම්මවූ (ඉතා නොදූම්භැකිවූ); තෙදුට්ඨස්ස, ඒ ඉන්ද්‍රියනමැති දුෂ්ඨඅභවයන්; සනිගන්තමහි, සිහිනමැති යනුයෙහි; බ්බිකා, බැඳ; පඤ්ඤපතොදා, නුවනනමැතිකැහැටින්; සාරෙනති, පවත්වන් හෙවත් හික්මවන්.

368 සරීරවෙදනාවිත්තධම්මෙසු, ශරීරය වෙදනය විත්තය ධර්මය යන සතරතන්හි; අසුභාදිකා, අසුභඅනිස් දුක් අනිත් ලකුණු යනමොනු; යථාතථ්මං, යථාතුථ්මයෙන් (ඇතිපරිද්දෙන්ම); පසසිතබ්බා, දුක්කසුත්තාහ; චුත්තාව, මෙකියනලද සතරධර්මයෝම; සතිගොවරො, සමානිගොවරයෝසි (සිහියට ආලබ්හවූ සතරසිවවන්හුයි).

369 ජිනසාවකා, තථාගතශ්‍රාවකයෝ; යං යං ආලම්බණං, යම් යම් අරමුණක්; ඤාතුං, දක්නට; ඉච්ඡන්ති, කැමැතිවෙද්ද; තං, ඒ අරමුණ; සනියා විපසිකා, සමානියෙන් පිරිසිදුදන; තෙ, ඒ බුදු සච්චෝ; මනො, සිත; පච්ඡාපෙසෙනති, පසුවමෙහෙයන්.

- 370 එවං සතිපරුනනතු දෙසාවිච්ඡිනනපච්චයා,
නවාශාගනනි විතනගතිං නරකගතිංව නිරජ්.
- 371 තයමා සනිධුරෙතෙව සමමාසලුඛසාවකා,
පරිපුරෙනති නිසසඛගා සීලං ඉන්ද්‍රියසංවරං.
- 372 සිනෙතාබ්බතදයෙ බ්බවෙපිව සද්ධයා,
පහාය පබ්බජ්ඣාන දුලලෙහ ජිනසාසනෙ.
- 373 සමමාජ්චමනිකකමම සබ්බසාධු නිසෙවිතා,
මිච්ඡාජ්චෙන ජ්වෙය්‍ය යදි කුච්ඡස්ස කාරණා.
- 374 කිසුච ගෙහෙ පරිවච්ඡන්තං ආමිසං ආමිසඤ්චනා,
කොවා තෙන ගුණො ලද්ධො ඉධවා මුණ්ඩයං විතා.
- 375 කුහනාදීති වජ්ජති ගහලොස් උපලාප්‍රිය,
ලඞ්ලාගෙන ආජ්චො මිච්ඡාජ්චොති චෙදිගො.

370 එවං, මෙසේ; සතිපරුනනතු, සමාතිපරුයණයන්ගේ වනාහි; විතනගතිං, විතනනමැතිවහනියව; විච්ඡිනනපච්චයා, සිදි නාලදආවිද්‍යානමැති ප්‍රත්‍යයඇති; දෙසා, දෙලග්දෙසයෝ; නර කගතිං, නරකාගනියව; නිරජ් ඉව, මහනෙල්සෙසින්; නආවගා හනති, නොවදිත්.

371 තයමා, එහෙයින්; සමමාසලුඛසාවකා, සමස්ත්සලුඛ ශ්‍රාව කයෝ; සනිධුරෙතච, සමාතිධුරය ප්‍රධානකොටගෙනම; නිසස ඛගා, වස්තුරදිඉන්ද්‍රියගෝචරයෙහි ඇළුම්නැතිව; ඉන්ද්‍රියසංවරං, ඉන්ද්‍රියසංවරනැමති; සීලං. ශීලය; පරිපුරෙනති, පුරත්.

372 සිනෙත, සෙනෙතයෙන්; ආබ්බතදයෙ, බදනාලදසිත්ඇති; බ්බවෙපිව, නැයනුදු; පහාය, හැරපියා; දුලලෙහ ජිනසාසනෙ, දුලිහවු තථාගතශාසනයෙහි; සද්ධයා, සාද්ධයෙක්; පබ්බජ් ඣාන, මහණවතඛා:-

373 සබ්බසාධුනිසෙවිතං, සියලු සුඤ්චනයන් විසින් සෙවුනා ලද; සමමාජ්චං අනිකකමම, සමස්ත්ආජ්චය ඉක්ම; කුච්ඡස්සකා රණා, වනමුල්පලායෙනුදු (යැපෙනකුස මතුපිණිස); යදි, ඉදින්; මිච්ඡාජ්චෙන, මිථ්‍යාආජ්චයෙන්; ජ්වෙය්‍ය, ජ්විකාකරන්නේ විනම්.

374 තෙන ආමිසඤ්චනා, ඒ ආමිසකාමෙහි නැතැත්තහු විසින්; ගෙහෙ, ගෙහිලා; කිසුචපරිවච්ඡන්තං, කිසේක්හරණලදද; ආමි සං, ආමිසයෙක්; ඉධවා, මේ ශාසනයෙහිම; මුණ්ඩයං විතා, මුඩු බවමුත්; කොවා ගුණො ලද්ධා, කවරගුණයක්ගේ ලබනලදද.

375 කුහනාදීති, ත්‍රිවිධකොහොත්කම්ආදීවු; වජ්ජති, එක්විසි අනෙසුන්කාරණයෙන් නොගොත් නොපරිද්දෙන් වයතුසෙවු

- 376 සමමාජ්‍යං පරික්කායං මිත්‍රාජ්‍යෙත ජිවති,
 යො සො සමණධම්මාච ගිහිධම්මාච බාහිරො.
 377 සමමාජ්‍යවිසුඤ්ඤා ඉහලොකෙ පරස්ව,
 සුලභා පච්චයා භොනනි ඉති තෙන කම්මස්සුතං.
 378 වරුණොවාසුච්චියානෙ ඡන්දොච්චා සුඛභොජනං,
 භිණ්ණාච්චුත්තනිතො තස්ස විතතං ධාවති වා සදා.
 379 ගලග්ගප්පතතිමත්තෙන යං සුචාවන්තසාදිසං,
 භවිස්සති තදස්මිං කො ආජ්‍යං දුස්සිස්සති.

මෙන්; ගහටෙහි, ගෘහස්ථයන්; උපලාප්‍රිය, නලවා; ලඬලාහෙන,
 ලදලාහයෙන්; ආජ්‍යො, ආජ්‍යය දිවිපස්වැටීම; මිත්‍රාජ්‍යොති,
 මිත්‍රාජ්‍යයයි; චෙදියො, දනසුතුයි.

(මෙහි ත්‍රිවිධකොහොත්කම්මානම් ලාභසත්කාර උපයනුනිසා අපිස්
 සතොස්ව මනාපස බොහෝපස පිළිකෙටකොට නපුරුපස මද
 පස වලදනබවෙකින් විස්මය කිරීම, පරියායෙන් තමානෙරේ
 නැති උතුරුමිතිස්දම් ඇතිබදකොට දුක්වීම, බුහුමන් කැමතිව
 ගමනාදි ඉරියව් පැවැත්වීම යනමෙයි. 'කුහතාදිති, යන නැත
 ආදිශබ්දයෙන් ගත් උපනදනත්පස උපයනුනිසා තමාහුවා
 උපාසකයන්හුවා එව් නොහොත් තමාහුවා උපාසකයන් හුවා
 එව් පොලඹන විසින් බිහිමි.)

376 යො, යමෙක්; සමමාජ්‍යං, සමසක්ආජ්‍යයට; පරික්කායං,
 (මහඵමඵයෙහි ඇදුරුවත් තෙරුන් මැදයෙහි)ප්‍රතික්කායොචතබා;
 මිත්‍රාජ්‍යෙත ජිවති, මිත්‍රාආජ්‍යයෙන් ජිවත්වේනම්; සො, හෙ
 තෙම; සමණධම්මාච, මහණුන්ගේ සභාවයෙන්ද; ගිහිධම්මාච,
 ගිහිත්ගේ සභාවයෙන්ද; බාහිරො, පිටති.

377 තෙන, ඔහු විසින්; සමමාජ්‍යවිසුඤ්ඤා, සමසක්ආජ්‍යයෙන්
 පිරිසිදු වූවාහට; ඉහලොකෙ, මේලෙව්හිද; පරස්ව, පරලෙව්හිද;
 පච්චයා, සතරපසයෝ; සුලභාභොනනිඉති, සුලභවෙතියි; අස්ස
 තං කිං, කිමඅසනනොලද්දේ දෙහෝයි.

378 සුඬභොජනං, පරිගුඛභොජනය; ඡන්දොච්චා, හැරපියා;
 අසුච්චියානෙ, නොසකස්තන්හි ඇලෙන; වරුණොඉච, ගම්හුරකු
 යේ; තස්ස, ඔහුගේ; විතතං, සිත; සදා, හැමවේලෙහිම; භිණ්ණාච්චු
 ත්තනිතො, භිතස්ථානයෙහි නැමෙනබවෙකින් නපුරුතැන
 බලාම තතු වනබැවින්; ධාවතිවා, මිත්‍රාජ්‍යයට දිවේදෙහෝ.

379 යං, යම්අතරෙක්; ගලග්ගප්පතතිමත්තෙන, ගලාග්‍රප්‍රාප්ති
 මාත්‍රයෙන්; සුචාවන්තසාදිසං, බල්ලෙකු නගාපියන ලද්දෙක්

- 380 අධොක්ඛිපනොනා අකඛිති සණ්ඨාපෙනොනා ගතාදිකං,
අදනොනා දනනරූපාති කරොනොනා කිනනවො න සො.
- 381 තිණ්ණන ගොවිකතෙනන වරං කුච්ඡිද්දරිතො,
අක්ඛය ලඛ්ඛාසෙන නතු කුච්ඡිද්දරිතො.
- 382 තස්ස නිලලජ්ජරුජස්ස අසගගුණවිභාවිතො,
අථවා චොරජෙට්ඨස්ස ගරහෙ තො න ජිවිකං.
- 383 විසුඛං සොති සඛ්ඝග්ගිං කථංනාමාවතාහති,
සිත්ථපොත්ථකරූපොච කථං වා න විලීයති.
- 384 සහත්ථාදො එවාහං සිරි උස්සාහලබ්භියා,
කිමත්ථං දුස්සය්‍යාමි ඉසිවෙසං දුරුසදං.

වැති; භවිස්සති, වේද. තදත්ථං, එසේ නපුරුවූ ආහාරමාත්‍රයක් පිණිස; කො, කවරෙක්; අජීවං දුස්සය්‍යාති, ආජීවය කීථවුකරන් නේද.

380 සො, ඒ අහාරමාත්‍රයක් පිණිස කොහොත්තම් කරනව සිතන්නේ; අකඛිති, ඇස්; අධොක්ඛිපනොනා, යටිසිතිකරන්නේ; ගතාදිකං, යන එන පසුපෙරව බැලීම් හැඳුම් පෙරවුම් ආදිය; සණ්ඨාපෙනොනා, යහපත්කොට තබන්නේ; අදනොනා, තෙමේ ඉන්ද්‍රියදමන නැතිව; දනනරූපාති කරොනොනා, දනනයන්ගේ සුභාවකරන්නේ; කිං, කිම; නවොන, නාටකයෙක් නොවෙයි.

381 තිණ්ණන, තික්කණුව; ගොවිකතෙනන, ගොවිකතා යෙන් හෙවත් ගෙරි කපන කැත්තෙත්; කුච්ඡිද්දරිතො, කුසපල නලදනම්; වරං, යහපත; අක්ඛයලඛ්ඛ, අනායෙන් ලබවූ (බුදුන්විසින්වළකනලද වෙළඳනාදියියායෙන් ලබනලද); ලාහෙන, ලාභයෙන්; කුච්ඡිද්දරිතො, කුසපුරවනලද්දේ; නතු වරං, නොම මැනවි.

382 අසගගුණවිභාවිතො, අසත්ගුණවිභාවිවූ (නැතිගුණපහළ කරණසුලු); නිලලජ්ජරුජස්ස, නිලීජජිත්ව රජවූ; අථවා, නොහොත්; චොරජෙට්ඨස්ස, සොරදෙවූවු; තස්ස, ඔහුගේ; ජිවිකං, ජිවිකාව; කො නගරහෙ, කවරෙක්නම් නිකුතොකරන්නේද.

383 සොති, හේ පාපයා වනාහි; විසුඛං, පිරිසිදුවූ; සඛ්ඝග්ගිං, සඛ්ඝනමැතිවහනියට; කථනනාම, කෙසේනම්; අවගාහති, වදි දෙහෝ වනද; සිත්ථපොත්ථකරූපොච, හිටියෙන්කළපොතඑ රුවක්සේ; කථං, කෙසේ; නවිලීයතිවා, ඒ ගින්නෙහි විරි නොයේදෙයි.

384 අහං, මම; සහත්ථාදොච, අත්පාඇත්තෙමිමය; සිරි, බත්පිළිආදිවූ ශ්‍රිතොමෝද; උස්සාහලබ්භියා, උත්සාහකළාහට

- 385 යෙන යෙන උපායෙන යඤ්ඤාති ජිව්තුං,
සකකාති එකච්ඡතමපි කිනනු තස්ස නඡයති.
- 386 මිච්ඡාජ්චොපලඥෙන පච්චයෙනෙව ජිවතා,
සියා නිබ්බාණමග්ගගො පත්තබ්බො නතු අඤ්ඤාථා.
- 387 තථාපිව සලජ්ජස්ස සබ්බසත්තාධමොවිතො,
මිච්ඡාජ්චො කථං සකකා පරලාලනවස්සවිතො.
- 388 සියා ජිහ්වජාචගමො හිණ්භකකස්ස පිති කිං,
බ්‍යගෙසා බාදෙය්‍ය භු තිණං සංහතාමිසභොජනො.

ලැබෙන්නිය (එබැවින්); දුර්ඝදං, ලභනොවියහැකිවූ; ඉසිවෙසං, බුදු පසේබුදු ආදී මහතුන්ගේ සාම්ප්‍රදාය; කිමඤ්ඤාසං, දුර්ඝදං, කිමඤ්ඤාසං, කුමනට කිමඤ්ඤාසං.

385 යෙන යෙන උපායෙන, යම් යම් උපායකින්; යඤ්ඤාති, යම්කිසි ගෘහස්ථව ආදිතැනෙක්හිදු; ජිව්තුං, ජිවත්වත්ව; සකකාති, පිළිවනැයි; එකච්ඡතමපි, එකච්ඡතකුදු; තස්ස, ඕනට; කිනනු නඡයති, කුමැයි නොඋපදිදෙහෝ.

386 මිච්ඡාජිව, මිච්ඡාජිවයෙන්; උපලඥෙන, ලද; පච්චයෙන එව, සතරපසයෙන්ම; ජිවතා, ජිවත්වන්නාහුම වීසින්; නිබ්බාණමග්ගගො, නිවණට අනුමුඛය; පත්තබ්බො සියා, පැමිණිය යුතුනම්; අඤ්ඤාථා, අනික් පරිද්දෙකින්; නතුසියා, පැමිණිය යුතුනොවිනම්.

387 තථාපිව, එසේදවුවහොත්; පරලාලන, අනුන්ට කරණ කැලවිල්ලෙන්; වස්සවිතො, වළඟණලද, සබ්බසත්තාධම, සියලු සතුන්කෙරෙහි අධිමයන්විසින්; උචිතො, පුරුදුකරණලද; මිච්ඡා, ජිවො, මිච්ඡාජිවය; සලජ්ජස්ස, උපජාභුත්තාහට; කථං සකකා, කෙසේපිළිවන් වන්නේද (මිච්ඡාජිවයෙන්ලද ප්‍රත්‍යයෙන්ම ජිවත් වන්නෙහිවිසින් උතුම්ව නිව්‍යාණමාගියට පැමිණිය යුතුවිනම් අනික් පරිද්දෙකින් නොපැමිණිය හැකිවිනමුදු පරලාලනයෙන් වචනවූ සියලුසතුන්ට අධිමයක්වූවිසින් පුරුදුකරණලද මිච්ඡාජිවය උපජාභුත්තාහටවිසින් නොකටහැක්කේ යනු භාවයි, (තේඑසේ මැයි)

388 සංහත, තමාවිසින් මරණලද; ආමිසභොජනො, ආමිස ගොදුරුකොට ඇති; බ්‍යගෙසා, ව්‍යාභූතෙමේ; හිණ්භකකස්ස අපි, තාණ්හන්‍යාණ්‍යෙහටද; ජිහ්වජාචගමො, ජිහ්වජාචගමය සාදකින් විගමය; සියාඉති, වන්නේයයි; කිං, කිම; තිණං බාදෙය්‍යනු, තාණ අනුභවකරන්නේයයි සේයි.

- 388 රජ්ජලාභසුපායොයං ඉති ඤ්ඤපති මානිතො,
විෂාසං කිතනු බාදනති නිරාභාරාපි සුක්කිතො.
389 කසිං චණ්ණිජං ඉසාසං අඤ්ඤංවා පිච තාදිසං,
අකරොනෙතන සකකාච ජිවිතුං භික්කපිණ්ඩතො.
390 විචිණ්ණො ජලවුදිපොයං මග්ගානෙකෙ අනාවුතා,
සකකාච අකුසිතෙන සුඛං සකකාච ජිවිතුං.
391 ඉති විරියං ධුරං කතා සරනෙතා කසාපාදිකෙ,
ආජිවසුද්ධිං රකෙඛයා අකරොනෙතා අනෙසනං.
392 විවරං පිණ්ඩපාතඤ්ඤා භොසජ්ජං සයනාසනං,
පටිසංඛාස සෙවෙයා ලභං ලභං විචක්කිණො.
393 පටිසංඛාණ්ණරහිතො පච්චයං අඤ්ඤාදනතිකං,
ගථිතො පරිභුඤ්ජනෙතා ගාධං ඛණ්ඩි අත්තනො.

388 මානිතො, අභිමානඇත්තාහු; නිරාභාරා, නිරාභාරව; සුක්කිතාපි, විසල්භියාහුද; අයං, මේ; රජ්ජලාභසු, රාජ්ජලාභයව; උපායො ඉති, උපායසිකියා; ඤ්ඤපති, දත්තල්ලිදි; විෂාසං, අනුත් ඉදුල්; කිං, කිම; නු බාදනති, කද්දේ නොකන්නාහුය.

389 කසිං චණ්ණිජං, ගොවිතැන්වෙලෙදිද; ඉසාසං, දුනුවාකම්ද; තාදිසං, එබඳුවු (ජිවිකාවටහේතුටු); අඤ්ඤංවා පිච, අතික්කිසිදෙ යක්ද; අකරොනෙතන, නොකරන්නහු වසින්; භික්කපිණ්ඩතො, භික්ෂාපිණ්ඩයෙන් (සිභාලදඅහරින්); ජිවිතුං, ජිවත්වත්ව; සකකාචව, පිළිවත්මයයිද.

390 අයං ජලවුදිපො, මේදඹදිව; විචිණ්ණො, විසිණ්ණු (මහත්වු), අනෙකෙ, නොයෙක්; මග්ගා, මානියෝද; අනාවුතා, යමක්විසින් අවුරණනොලද්දවු (එබැවින්); අකුසිතෙන, නොමැලියක්හුවිසින්; සකකාච, හැමතැන්හිම; සුඛං, සුවසේ; ජිවිතුං, ජිවත්වත්ව; සකකාචව, පිළිවත්මයයිකියාද.

391 ඉති, මෙසේ; විරියං, වීර්‍යයම; ධුරං කතා, ප්‍රධානකොටගෙණ; කසාපාදිකෙ, මහසුප්මහතෙරුන් ආදිවු (අපිසනොස්වෙතත්); සරනෙතා, සිහිකරන්නේ; අනෙසනං, එක්විසිඅනෙසුන්; අකරොනෙතා, නොකරන්නේ; ආජිවසුද්ධිං, ආජිවපාරිසුද්ධි සිලය; රකෙඛයා, රක්ෂාකරන්නේයි.

392 විචක්කිණො, නුවණැත්තේ; ලභං ලභං, ලදලද; විවරං, සිවුරුද; පිණ්ඩපාතඤ්ඤා, අහරද; භොසජ්ජං, බෙහෙත්ද; සයනාසනං, සෙනසුන්ද; (භිදිතාගොතාදද) පටිසංඛාය, ප්‍රත්‍යවෙක්ෂාකොට (නුවණින්දන); සෙවෙයා, අනුභවකරන්නේයි.

395 වණලෙපංච වණිතො සාධු සුඛා පයොජනං,
ආහාරං පරිභුක්ඤ්ජය්‍ය රසතණ්ඩාවිචජ්ජතො.

396 වාතාතපපරිත්තානං මක්ඛිකාදි නිවාරණං,
වණවජ්ඣාදනවොලංච විවරං පටිසෙවයෙ.

397 තස්ස තස්සාමයස්සෙව පටිසෙධනමත්තකං,
අභ්‍යාපජ්ඣාචිකං සෙවෙ හෙතජ්ජං සෙනනවජ්ජනං.

398 සරීරං මංගපිණ්ඩංච අනනෙතාපද්දවං ඉදං,
දුරක්ඛං ගොපිතඛානානි නිස්සංඛො වසතිමහජේ.

399 දෙවො ධාතුනානානෙකාති පච්චයෙති විචජ්ජතො,
තිදණ්ඩා එකදණ්ඩාච දණ්ඩවයවිචජ්ජතො.

394 අසුඤ්ඤතතිකං, අනුත්තිසිත් දෙනලද; පච්චයං, සිව්පයය; පටිසංඛාණරහිතො, නුවණින්යෙදී කරණ පස්විකුම්භැතිව; ගපීතො, අභිධ්‍යානායග්‍රන්ථයෙන් ග්‍රහිතව (ලොභයෙන් බැඳී); පරිභුක්ඤ්ජනො, වලඳන්නේ; අත්තනො, තමහට; භාධං, පිහිටක්; ඛණ්ති, කණී; (උපුටාපියන්නේයි).

395 (එබැවින්) රසතණ්ඩා විචජ්ජතො, රසතෘණ්ඩාව විවර්ජිත වූයේ (රසතෘණ්ඩාවිසින් හරණලද්); වණිතො, වුණිතයෙක් (වුණයෙක් ඇත්තෙක්); වණලෙපංඉච, වුණලෙපයක්මෙන් (වුණයෙහි ගල්වන බෙහෙදක්මෙන්); පයොජනං, අහරගැන්මෙහි ප්‍රයොජන; සාධුසුඛා, මනාකොට ප්‍රත්‍යවස්ඤාඤාතයෙන්දුන; ආහාරං පරිභුක්ඤ්ජය්‍ය, අහරවලඳන්නේයි.

396 වාතාතපපරිත්තානං, වාතාතප්‍රව පරිත්‍රාණකොට; මක්ඛිකාදි, මැයිමදුරුආදීන්; නිවාරණං, වැලකුම්කොට; විවරං, සිවුරු; වණවජ්ඣාදනවොලංඉච, මැයිමදුරුවන්වලක්කට වුණයෙහි බඳනා කඩක්සෙයින්; පටිසෙවයෙ, වැලඳගන්නේය.

397 හෙතජ්ජං, බෙහෙත්; තස්සතස්සාමයස්ස, ඒ ඒ රොගගට; පටිසෙධනමත්තකංඵච, ප්‍රතිසෙධනමාත්‍රකොට (වැලකුම් පමණ කොටම); අභ්‍යාපජ්ඣාචිකං, ඒ ඒ රොගදුරලිම් ඇඹිකොට (ප්‍රයොජනකොට); සෙනනවජ්ජතො, එහි තෘණ්ණයෙන් ඇලුම්නැත්තේ; සෙවෙ, සෙවුනේයි.

398 මංගපිණ්ඩංඉච, මස්පිඩක්බඳුටු; අනනෙතාපද්දවං, අනන්‍ය වූඋපද්‍රවඇති; දුරක්ඛං, රක්තවතොපිලිවන්ටු; ඉදං සරීරං, මේ ශරීරය; ගොපිතඛානංඉති, රක්ෂාකවසුක්තේයි කියා ඒ රක්තාපිණ්ඩ; නිස්සංඛො, ඇලුම්නැතිව; වසතිං, තෙතසුත් හිඳිනාගොතාදු; හජේ, හෙවුනේයි.

400 සමමා පසුජ්ජමානො සො මහතොජ්ඣය චත්තති,
ඉති සමමාපයොගථං දෙහං රක්ඛන්ති පණ්ඩිතා;

401 සරීරජලකමෙපන විත්තනාචා තදයසීනා,
වාතාගතලතගොච නසනෙකාති සමාතිතුං.

402 අසමාතිනවිත්තසං න යථාභූතදස්සනං,
අයථාභූතදස්සී හි නමුච්චති කුද්වතං.

403 තස්මා විත්තනාමාධිපී සරීරපරිරක්ඛණං,
කරෙය්‍ය පටිසෙවනො පටිසංඛාය පච්චයෙ.

404 අග්ගිනා කරණීයාති කරොනො සුචිරමිච්ච,
අග්ගිදෙසනනාපපොනති උපායොපගතා තරා.

399 දණ්ඩවයවිචජ්ජනො, දණ්ඩවයකින් විචර්ජිතවු; එක දණ්ඩා, එකදණ්ඩක්වතුබු; ඊදණ්ඩාව, ත්‍රිදණ්ඩයක්මෙන්; පච්චයෙහි, සතරපසයෙන්; විචජ්ජනො, විචර්ජිතවු; දෙහො, ශරීරය; චාතුං, සිටිනව; නසනෙකාති, නොහැක්කැයිකියා.

400 සො, එශරීරය; සමමා පසුජ්ජමානො, මොනවට කටුසුකෙතහි යොදනලදවන්නේ; මහතො අජ්ඣය චත්තති, මහත්වු වැඩට වැටෙයි; ඉති, මෙසේ; සමමාපයොගථං, සමස්තප්‍රයෝගය පිණිස; පණ්ඩිතා, නුවණැත්තෘහු; දෙහං රක්ඛන්ති, ශරීරයරකිත්.

401 සරීරජලකමෙපන, ශරීරනමැති ජලයාගේ කම්පාවෙන්; තදයසීනා, ඒ ශරීරජලය ඇසිරුකොට පවත්නා; විත්තනාචා, සිත් නමැති නැව; වාතාගත, සුලභිත්පහරණලද; ලතගොච්ච, ලිය අගක්සෙසින්; සමාතිතුං, සමාතිතවත්තට; නසනෙකාති, නො හැකිවේ.

402 අසමාතිනවිත්තසං, නොඑකඟවුසිත්ඇත්තාගට; යථාභූතදස්සනං, සත්‍යත්‍යනාමරූපධර්මයන්ගේ යථානු දර්ශනය ඇති පරිද්දෙන් නොවෙයි; අයථාභූතදස්සී, එසේඅයථානුදර්ශිට්‍රියේ; කුද්වතං, කිසිකලෙක්කිත්; නමුච්චති, නොසසරදුකිත්මිදේ.

403 තස්මා, එහෙයින්; පටිසංඛාය, පස්විකා; පච්චයෙ, සතරපසයෙන්; පටිසෙවනො, සෙවුනේ; විත්තනාමාධිපී, සිත්හුගේ සමාධි කැමැත්තක් (එකඟවකැමැත්තක්); සරීරපරිරක්ඛණං, ශරීරයාගේ පරිරක්ඛණය (රැකීම); කරෙය්‍ය, කරන්නේය.

404 උපායඋපගතාතරා, උපායෙන් උපගතවු උපායැතිතරයෝ; අග්ගිනා කරණීයාති, හිත්තෙන් කටයුතුකාරිය; සුචිරමිච්ච, බොහෝ කලකුදු; කරොනො, කරන්නාහු; අග්ගිදෙසනනා පපොනති, වග්ගියෙන්වන දහදෙසෙකට නොපැමිනෙත්.

- 405 අනුපායෙනුපගතා අග්නිදෙසෙන අවටිතා,
සද්දාඤ්ඤා අසාධෙනතා දුක්ඛං පපොභානති දරුණං.
- 406 අග්නිව පච්චයා ඤෙය්‍යා අඤ්ඤායොපගමො විය,
සෙනහපුක්ඛිසංඛාය ආහාරාදිනිසෙවනං.
- 407 නබ්බානුචිරියායානං නව ඤාතිකුලාගතං,
පරපසසාදලභං කිං සුත්තං ගම්මනභොජනෙ.
- 408 ගම්මනො මුච්ඡිතො සනෙතා භුඤ්ජනෙතා පරභොජනං,
සුචාවතනංව භුඤ්ජනෙතා සමණොති ජිගුච්ඡියො.
- 409 රසතණ්හා පරිචිතා අනාදිනවදය්‍යිනො,
ස චිත්තං පරිදුසෙන්නති අතිලුබ්භි පච්චයෙ.

405 අනුපායෙන, අනුපායෙන්; උපගතා, ගින්නටලගවුවාහු; අග්නිදෙසෙන අවටිතා, වහ්නිදෙසයෙන් පිහිනවුවාහු; සද්දාඤ්ඤා අසාධෙනතා, සාධාදි සාධාගතකොහෙන්නාහු; දරුණං, දරුණුවූ; දුක්ඛං පපොභානති, දුක්ඛපෑම්ණෙන්.

406 පච්චයා, සතරපසයෝ; අග්නිඉව, ගිනිසෙසින්; ඤෙය්‍යා, දතයුත්තාහ; අඤ්ඤායොපගමොවිය, ඒ ගින්නට නුනුවණින් ලග විසෙසින්; සෙනහපුක්ඛං, ඇලුම්පෙරදැරිකොට; අසංඛාය, කොපස්විකා; ආහාරාදි, ආහරආදීවූ සතරපසයන්ගේ; නිසෙවනං, සෙවුම; ඤෙය්‍යා, දතයුතුයි.

407 (මේසතරපසයතෙමේ) නබ්බානුචිරියායානං, බාහුවියරියෙන් පැමිනෙනලද්දේ නොවෙයි; නඤාතිකුලාගතඤ්ඤා, නැගත්ගෙන් ගෙනායේද නොවෙයි; පරපසසාදලභං, අනුන්ගේවිතන ප්‍රසාදයෙන් ලබනලද්දේය (හෙතෙමේ); ගම්මනභොජනෙ, තෘණානාවෙන් ඇලිවැලිදගැන්මෙයි; සුත්තං කිං, කිමෙක්දසුක්කවත්තේදේ (නොවෙයි).

408 ගම්මනො, මොහයෙන්බැඳි; මුච්ඡිතො සනෙතා, අනාදිනව දැකිගිහසින් මොහයෙන්මුර්ච්ඡිතවූ; පරභොජනං, අනුන්ගෙන් දුන්ආහාර; භුඤ්ජනෙතා, වලිඳන; සමණො, ශ්‍රමණතෙමේ; සුචාවතනං, බල්ලන්තැගුදෙයක්; භුඤ්ජනෙතාඉව, කන්නහු මත්; ජිගුච්ඡියොති, ජිගුපසනිසමැයි (නිසුකටයුතුමැයි).

409 රසතණ්හාපරිචිතා, රසතෘණ්හායෙන් පුරුදුකරණලද; අනාදිනවදය්‍යිනො, අනාදිනව දැකිවූවාහු; සචිත්තං, සියසිත; අතිලුබ්භි, අතිරූප්‍යාවූ; පච්චයෙ, සතරපසයෙහිලා; පරිදුසෙන්නති, තාත්පසින් කිලුටුකෙරෙත්.

- 410 රසතණ්‍යාවිරහිතා සද්දීනවදසසිනො,
විතතදෙසනනපපොනති උලාරෙපිව පච්චයෙ
411 ආදීනවානුපසසිති තිතිදසියොපහොජ්ජෙ,
පච්චයෙපිව නිසසබ්බො හොති නික්කණ්ණාගිගො.
412 මතං මතොනිසංසංඤ්ඤා පභාතබ්බඤ්ඤා තතතතො,
බහුසො පච්චවෙනිති හපේ අග්ගිව පච්චයෙ.
413 තසමා පඤ්ඤාධුරං කතො ආදීනවදෙකනිග,
පච්චවෙක්කණ්ණපං සීලං පරිරක්කනති ඡණ්ඩිතො.
414 එවං චතුබ්බං සීලං ඤායතො පරිසොධිතං,
සුසොධිතසුචණ්ණංව හොති ඉච්ඡා පසාධිකං.
415 ඉදං හි සීලරතනං ඉධලොකෙ පරත්ථව,
ආනිසංසවරෙ දතො පච්ඡා පාපෙති නිබ්බුතං.

410 සද්ද, භෑමවේලෙහිම; ආදීනවදසසිනො; ආදීනවදක්තා සුලුහු; රසතණ්‍යාවිරහිතො, රසතණ්‍යායෙන්විරහිතවූවාහු (විශේෂ වූවාහු); උලාරෙපිව පච්චයෙ, උදරතරවූ සතරපසෙහිලා; විතතදෙසං, විතතදෙසයව (සිත්හුගේ කිලුටුකිරීමට); නපපපොනති, නොපාමිණෙත්.

411 ආදීනවානුපසසිති, ආදීනවදක්තා සුලුතැනැත්තේ; තිතිදසියොපහොජ්ජෙ, සක්රජහුදුවිසින් වැලඳගතයුතුහු; පච්චයෙපිව, සතරපසෙහිද; නිසසබ්බො, ඇළුම්තැත්තේ; නික්කණ්ණාගිගො, නිවාණ්ණාගිවූයේ (නිවන්සෙවූනේ); හොතිහි, වේමැයි.

412 මතං, සෙවීමෙහි පිළිගැන්මෙහි වැලඳීමෙහි පමණද; මතො නිසංසංඤ්ඤා, පමණදැන්මෙහි අනුසස්ද; පභාතබ්බඤ්ඤා, දුරැකටයුතු වූ නොවටන නොසරැජකටයුතු වූ නොවටන නොසරැජදද; තතතතො, ඇතිපරිද්දෙන්ම; බහුසො, බොහෝසේ; පච්චවෙනිති, පස් විකා; පච්චයෙ, සතරපසෙන්; අග්ගිඉව, වග්ගිසෙසින්; හපේ, සෙවීමෙයි.

413 තසමා, එහෙයින්; පඤ්ඤාධුරංකතො, ප්‍රඥප්තානකොට; ආදීනවං, නොපස්විකා වැලඳගැන්මෙහි ආදීනව; අපෙකනිග, බලා; ඡණ්ඩිතො, නවණැත්තාහු; පච්චවෙක්කණ්ණපං, ප්‍රත්‍යවෙක්කණ්ණපවූ (පස්විකීමෙන්වන); සීලං, සීලය; පරිරක්කනති, රක්ෂාකෙරෙත්.

414 එවං, මෙසේ; ඤායතො, න්‍යායයෙන්; පරිසොධිතං, සුඛකරණලද; චතුබ්බං සීලං, සතර වැදෑරුම්වූ සීලය; සුසොධිත සුචණ්ණංඉව, සහපත්කොට සෝදගත්තාලද රණක්සෙසින්; ඉච්ඡාපසාධිකං හොති, ඉච්ඡාපසාධිකවූ සිතුවනාක්ද සිඛකරන්නේවේ.

- 416 පව්වකුඩං නිනජ්චවා හී අව්වනෙකාලාරවංසජා,
තරිඤ්ඤ සීලසම්පන්නං නමස්සන්තිහ භාවනො.
- 417 මානිනො බ්‍රාහ්මණාවාපි ගුරුසුපි අසන්නතා,
තෙපි සීලෙන සම්පන්නං නමස්සන්තිහ භාවනො.
- 418 සාහන්තරෙන යෙ වුඬා ධනිස්සරියතො පිට්ඨා,
තෙපි සීලෙන සම්පන්නං නමස්සන්තිහ භාවනො.
- 419 කුලෙජ්ජව්වා ච පුරිසා යෙව මාතාපිතාදයො.
තෙපි සීලෙන සම්පන්නං නමස්සන්තිහ භාවනො.
- 420 යං නමස්සන්ති තෙවිජ්ජා සඤ්ඤාමාච බන්තිසා,
චන්දනාරොච මහාරාජා තිදසාච සසස්සිනො.

415 ඉදං, මේඝතරවැදුරුම්මු; සීලරතනං, සීලනැමතිරතනං; ඉධිලොකෙ, මේලෙවිතිද; පරඤ්ච, පරලෙවිතිද; ආනිසංඝවරෙද නා, උතුම්මඤ්ඤාදී; පට්ඨා, පසුව; නිබ්බුතං පාපෙතිති, නිවණට ප මුණුවාමැයි.

416 පව්වකුඩං, ප්‍රත්‍යක්ෂවු (මේජන්මයෙහිම දක්කයුතු වූ සීලයෙ හි අනුස්ථිතියනුලැබේ හේකිසේයයන්); නිනජ්චවාහී, නිනජ්චාතිද වු; සීලසම්පන්නං, සීලසම්පන්නයා, අව්වනෙකාලාරවංසජා, අත්‍යන්තරයෙන්ම උදරවු වංසයෙහි උපන්; තරිඤ්ඤ, තරෙඤ්ඤාදී; ඉහ, මේලොකයෙහිලා; භාවනො, සිතින්ම; නමස්සන්ති, වදිති.

417 (යෙ, යම්;) ගුරුසුපි, ගුරුත්කෙරෙහිද; අසන්නතා, හකන් යෙන් යොමුද වු; මානිනො, අභිමානපරවු; බ්‍රාහ්මණාවාපි, බමුණු කෙතෙක් ඇද්ද; තෙපි, ඔහුද; සීලෙනසම්පන්නං, සීලයෙන්සම්පන්නවුවහ; නමස්සන්තිහ භාවනො; මේලෙවිති සිතින්වදිත්.

418 යෙ, යම්කෙනෙක්; සාහන්තරෙන; තනතුරෙන්හෝ; ධනිස්සරියතොපිට්ඨා, ධනයෙන් ඵෙඤ්ඤාසීයෙන්හෝ; වුඬා, වැඩිසිටියා හුද; තෙපි, ඔහුද; සීලෙන, සීලයෙන්, සම්පන්නං, සම්පන්නවුවහ; නමස්සන්තිහ භාවනො, මේලෙවිති සිතින් වදිත්.

419 (යෙ, යම්;) කුලෙජ්ජව්වා, කුලයෙහිදෙවුවු මසීලහ සිලිසහ යනාදීවු; පුරිසා, පුරුෂකෙනෙක් ඇද්ද; යෙ, යම්; මාතාපිතාදයො ච, වෙපිය ආදීහුද; තෙපි, ඔහුද; සීලෙනසම්පන්නං, සීලයෙන්සම්පන්නවුවහ; නමස්සන්තිහ භාවනො, මේලෙවිති සිතින් වදිත්.

420 තෙවිජ්ජා, ත්‍රිවෙදදන්නා බ්‍රාහ්මණයෝද; සඤ්ඤාමාච, සියලු මුළුපොලවට; බන්තිසාච, රජුරුවෝද; චන්දනාරොච මහාරාජා, සතරවරම්මහරජහුද; සසස්සිනො, සසස්විථෙඤ්ඤාසී ඇති; තිදසාච, තිදස්පුරෙහි ඇත්තොද; යං නමස්සන්ති, යමක්හුවදිත්ද.

- 421 දෙව්‍යානම්ඥා පට්‍ථරො සඤ්ඤාම සම්බිඤ්ඤා,
 ඥාපි සිලෙන සමපන්නං නමස්සති සද්ද සතො.
 422 කුන්ධස්සිරිසත්‍යමපනෙතා යො හි බ්‍රහ්මාසත්‍යමපති,
 ඥාපි සිලෙන සමපන්නං නමස්සති සද්ද සතො.
 423 ඉහාපි යදි සක්කාරං සිලමඵලති ඊදිසං,
 කිනත්‍ර සක්කාරවිචාරං පරලොකෙ ඵලිස්සති.
 424 පඤ්චිකාන සක්කලං සාගරන්තං මහාමහිං,
 සද්ද සිලවතං යාති බ්‍රහ්මලොකමපි තං බණ්ණං,
 425 පට්ඨානානුචානෙසු සඤ්ඤාචිතිතක්කමො,
 ඉති සිලමයො ගණ්ණො සඤ්ඤානෙසු උත්තමො.
 426 ලාමකා පට්ඨයාචාපි සට්‍ථෙතො අත්තදජ්ඣං,
 යො නිපථාදෙත්‍යමසමජො ගිතිභුතො සතෙ සර.

421 පට්‍ථරො, ප්‍රවරවු; සඤ්ඤාමසම්බිඤ්ඤා, සියලුකාමසමාති ඇති; ඥාපි දෙව්‍යානම්ඥා, ඒදෙවෙඤ්ඤා; සිලෙන, සමපන්නං, සිලයෙන් සමපන්නවූ (පරිපුර්ණවූවු); සද්ද, සාමචේලෙතිම; සතො, සිහිඇත්තේ; නමස්සති, වදි.

422 කුන්ධස්සිරිසත්‍යං, ධ්‍යානසමපේශවස්සකොට ඇතිබවට; පනෙතා, පැමිණි; යොහි, යම්; සත්‍යමපති, සත්‍යමපි නම් බ්‍රහ්මයෙක් ඇද්ද; ඥාපි, හෙද; සිලෙන සමපන්නං, සිලයෙන් පරිපුර්ණවූවු; සතො, සිහිඇතිව; සද්ද, සාමචේලෙතිම; නමස්සති, වදි.

423 සිලං, සිලයතෙම; ඉහාපි, මේලොකයෙහිදු; ඊදිසං සක්කාරං, මෙබදුවූ සත්කාරයක්; යදි, ඉදින්; ඵලති, නිසා නානාකරේනම් පරලොකෙ, පරලෙවිහි; කිනත්‍ර සක්කාරවිචාරං, කවර සත්කාර විචාරයක්; ඵලිස්සති, නිපයායෙහි.

424 සිලවතං, සිල්වතුන්ගේ; සද්ද, ගුණශබ්දය; සාගරන්තං, මුහුදු කෙළවරකොට ඇති; සක්කලං, සියලු; මහාමහිං, මහාපොලව; පඤ්චිකාන, පැතිර; තං බණ්ණං, එකෙණෙහි (සෑණ්ණයක් වීම); බ්‍රහ්මලොකමපි, බ්‍රහ්මලොවටද, යාති, යෙයි.

425 පට්ඨානානුචානෙසු, උඩුසුලග යටිසුලගෙන්; සඤ්ඤා, හැම කැන්තිම; අවිගත, නොනව (නොපැකිලෙන); කණ්ණො, ක්‍රමයෙන් හේනුයි; සිලමයො ගණ්ණො, සිලමයවූ සුවදෙනමේ; සඤ්ඤානෙසු උත්තමො, සියලු ගුණගුණවලින් උතුම්.

426 යො, යමෙක්; ගිතිභුතො, ගිතිවූයේ; සතෙ සර, සියගෙහි ලා; සට්‍ථෙතොපි, උත්සාහකරන්නේද; අත්තදජ්ඣං, තමාමතුටිණිම; ලාමකා, ලාමකවූ (අධමවූ); පට්ඨයාචාපි, අතරක් සබන් අදිවූ; නිපථාදෙත්‍යං, සපයාගන්නට; අසමජො, අසමජිද.

427 සොපි සිලෙන සම්පනෙනා අකරොනෙනා අනෙසනං,
ලාභී අවනනසෙධානං පච්චයානං පදිස්සති.

428 පදිපෙනතිව තං එතෙ විහාරා වාරදස්සනා,
ගගණුලලිබමානගතවෙතිසඤ්ඤා.

429 මහාමෙසස්ස රොදුරහෙරිවිඤ්ඤානකාලිකා,
තෙකභික්ඛු සහස්සානං සුලභොමාරපච්චයා.

430 අතිතුචෙත්ති දිස්සනති දෙසෙ උච්චාවලුපථා,
භාරගංසතිමොමොදපණ්ඩරා වෙතිසාදයො.

431 තුවත්ස්සාපි විහාරස්ස උමාරා යාදිසි සිරි,
සබ්බදෙසිස්සරස්සාපි න ගෙගෙ තාදිසි සිරි.

432 යදි සිලදුමිඤ්ඤස්ස පුප්ඵමනනමපි ඊදිසං,
ලාභගද්දයකං තස්ස පරලොකඵලනනුකිං.

427 සොපි; හෙද; සිලෙනසම්පනෙනා, සිලයෙන්සම්පන්නවූයේ;
අනෙසනං, එක්විසි අනේසනය; අකරොනෙනා, නොකරන්නේ;
අවනනසෙධානං, අත්තනනශ්‍රෙණිවූ (ඉතාඋතුම්වූ); පච්චයානං, ප්‍ර
ත්තයන්සම්බන්ධි; ලාභී, ලාභිවූයේ; පදිස්සති, පෙනෙයි.

428 429 තං, ඒ (සිලසම්පන්නතාගව අග්‍රලාභලැබෙනබව); ගග
ණුලලිබමාන, අත්තපාලාලෙණවත්, අග්‍රං, අග්‍රභූමි; වෙතිසඤ්ඤා
මණ්ඩිතා, මහාසායෙහිබදදදපෙළින්හෙබි; වාරදස්සනා, මනොඤ
දභිතීයවූ; මහාමෙසස්සර, මහමෙහිගුම්බවූ ස්වරභූමි; උදුර, හෙ
ත්වූ; හෙරි, හෙරිත්; විඤ්ඤාන, දන්තාලය; කාලිකා, කල්භූමි;
තෙකභික්ඛුසහස්සානං, තොයෙක්මහණදහස්තව; සුලභ, සුලභවූ;
උමාර, මවුරවූ (උතුම්වූ); පච්චයා, සතරපක්ෂයන්භූමි; එතෙවිහාරා,
මේවිහාරයෝ; පදිපෙනතිඉව, පානවූත් වැන්නෝයි.

430 අතිතුචෙත්ති, ඉතාතුම්වූ; දෙසෙ, ප්‍රදේශයෙහි; උච්චාවලුප
ථා, උස්ගල්කුළුබදවූ; භාර, මුත්තරයේද; ගංස, හසුන්යේද; හිම,
හිමයේද; අමොද, කිරිවලායේද; පණ්ඩරා, සුදුවූ; වෙතිසාදයො,
දානාභික්ඛුපාභාදිහ; දිස්සනති, දක්නාලැබෙත්.

431 තුවත්ස්සාපි, තුවත්දවූ මිනිස්හතරහා ගෞරවකරණනැතිවූ
වූ; විහාරස්ස, විහාරයක්හුගේ; උමාර, උදුරවූ; යාදිසිසිරි, යම්බද
වූශ්‍රියක්භාද්ද; සබ්බදෙසිස්සරස්සාපි, සියලුදෙයට ඊශ්වරවූරජක්
හුගේද; ගෙගෙ, ගෙහි; සිරි, ශ්‍රීතොමෝ; තාදිසින, එබදුනොමේ.

- 433 මහණණ්ඩානං සබ්බෙසං සභෙව ඛලු භූමියා,
ඛලා දාවජ්ජිතානං ඵලොක්ඛො ආනම්ඤ්ඤිති.
- 434 දුට්ඨාපි තතනාධංගෙනාති සෙට්ඨෙසු ඵ ගණ්ඨිගති,
තුට්ඨාව සතතං හොති ඉඨි ලාභෙන න සීදති.
- 435 පියො සමුහමචාරිතං හජනියොව සීලවා,
අසංකිතො හි සමේනාගතංවාසාදි රහොපිව.
- 436 අවිබණ්ඩිතසීලස්ස අනවජ්ජසුඛං හි යං,
තං බ්‍රහ්මාසුරදෙවිඤ්ඤානාගිඤ්ඤානමපි දුලලහං.
- 437 සඤ්චිට්ඨිකමසංබෙය්‍යඵලං ඉට්ඨෙවමාදිකං,
සීලාමසනතිජනිතං කො නිස්සොසමනණ්ඨිස්සති.

432 සීලදුම්මඤ්ඤා, ශීලදුමේඤ්ඤාගේ (වෘක්ෂාරාජයාගේ); පුළු මතනමපි, පුෂ්ප මාත්‍රයකුදු(පුෂ්ප මාත්‍රයක් ඛලු ඵලයකුදු); සදි, ඉදින් රදිසං, මෙඛලුවේ නම්; තස්ස, ඒ ශීලදුමේඤ්ඤාගේ; ලාභාග්‍රදයකං, ලාභාග්‍රදයකවූ (අග්‍රලාභදෙන); පරලොකඵලං, පරලොවිති වන ඵල; කිනත්‍රු, කිමෙක්ඤ්ඤො.

433 භූමියා, මහපොළොව හා; සහඵව, එක්කොටම; ඛලා, ඛලාත් කාරයෙන්; ආවජ්ජිතානං, නමනලද; සබ්බෙසං, සියලු; මහණණ්ඩා නංඉව, සාගරයන්ගේ මහොසගෙයින් (වතුරගෙයින්); ඵලොක්ඛො ඛලු, (මේ සීලයෙහි) ඵලවතුර වනාහි; ආනම්ඤ්ඤිති, පරලොවිතිලා එයි.

434 තං, ඒ සිල්වත්තැනැත්තන්; දුට්ඨාපි, සතුරෝද; තධංතා නති, තසාපියනොගෙති; සෙට්ඨෙසු ඵ, ශ්‍රේණිවූ බුදු පස්බුදු ආදි උතුමන්කෙරෙහිද; ගණ්ඨිගති, ගණනුලැබේ; සතතං, හැමවේලෙ හිම; තුට්ඨාව නොති, සතුටුදවෙයි; ඉඨිලාභෙන, ඉඟියක් (කැමති දෙයක්) ලද කල්හිද; නසීදති, ඒ වසනුවෙහි ලොභයෙන් නොඇලෙයි.

435 සමුහමචාරිතං, සමානබ්‍රහ්මචාරීන්ට; පියො, පියවෙයි; සීල වා, සිල්වත්තෙමේ; හජනියොව, සියලුම වුත්ථිසින් සෙවුනාලැබෙ යි; අසංකිතොති, සැකතැනිවූ මහණුන්මසින්; සමේනාග, කැට්ට සතරපභවැලදීමටහා; සංවාසාදි, එක්වවිසීමආදියට; අරහොපි ව, අභිදවෙයි.

436 අවිබණ්ඩිත, අබණ්ඩිකොට රක්ෂාකරණලද; සීලස්ස, සිල් ඇත්තන්ගේ; යං අනවජ්ජසුඛංහි, යම්නිරවද්‍යසුඛයෙක්ඇද්ද; තං, ඒ; බ්‍රහ්මාසුරදෙවිඤ්ඤානාගිඤ්ඤානමපි, මහාබ්‍රහ්ම අසුරරාජ දෙවරාජ නාගරාජ සත මොවුන්වද; දුලලහං, දුලිභයි.

- 438 ඉහාපි යදි ඉවෙව්ව මනනං සීලජ්ජප්පං,
පරලොකඵලස්ස නං කොති තය්සිධ ඤාස්සති.
439 එකානුපායපේතාපි පරතිමිතිවනතිසු,*
යාතසො උපපජ්ජෙය්ස ඉති වුතං මහෙසිනා.
440 කාලපරියන්තිකස්සාපි සීලස්ස යො ඵලොදයො,
අපරියන්තස්ස හි ඵලං කිං වක්ඛාම ඉතොපරං.
441 පරස්සවිස්සායනියො සජ්ජනස්ස යසාවතො,
කුලාලඛකාරභූතො ව ආචාරමිති පමාණකො.
442 අතවජ්ජසුඛං සීලං කුලඤ්ච උදිතොදිතං,
ධනඤ්ච සාමිඛිකරං යාතං වුචානුරූපකං.

437 ඉවෙව්වමාදිකං, මේආදිවු; සීලසමන්තපාසාදිකං, සීලසමන්තපාසාදිකං උපන්; සංදිට්ඨිකං, මේජනමයෙහි දුක්කසුහුටු; අසංකප්පය, පමණනැති; ඵලං, ඵල; නියොගං, නියොගයන්තාව; කො, කවරෙක්; හණ්ණස්සති, කියාද.

438 සීලජ්ජප්පං, සීලයෙන්වුපල; යදි, ඉදින්; ඉහාපි, මේලෙව් හිදු; ඉවෙව්වං, මෙයෙසින්; අනන්තං, පමණනැතිවිනම්; තස්ස, ඒ සීලයාමකිවු; පරලොකඵලස්ස, පරලෙව්හි විඤ්ඤාන ඵලයාගේ; අනන්තං, කෙලවර; ඉධ, මේලෙව්හි; කො හි ඤාස්සති, කවරෙක් නම් දන්දන්ද.

439 එකානුපායපේතාපි, එකදවසක්කම පෙනෙව්සිනිදු, යාත සො, ඒ කාරණයෙන්ම; පරතිමිතිවනතිසු, පරතිමිතිකවසවනිති දෙවලොකයෙහි; උපපජ්ජෙය්ස ඉති, උපදනේයයි; මහෙසිනා, මහාර්ථවුටුරජ්ජුට්ඨිත්; වුතං, වදාණලදී.

440 කාලපරියන්තිකස්සාපි, කාලපරියන්තආභිද (එක්කලකින් පරිවර්තනවුද); සීලස්ස, සීලයාගේ; ඵලොදයො, ඵලොදයනෙමේ (ඵලවාචිකයෙමේ; ඵයො, මේ යටකීයේය; අපරියන්තස්සති, මනසුභි විද්දන්විසින් රක්තාඅපරියන්තසීලයාගේ; ඵලං, ඵලය; ඉතොපරං, මෙයින්වැඩියක්; කිංවක්ඛාම, කුමක්කියමෝද.

441 (සිල්ලන්තෙමේ) පරස්සවිස්සායනියො, පරයහව විශ්වායහව යොග්‍යවෙයි; සජ්ජනස්ස යසාවතො, සජ්ජනයාව යහස්ඵලවන්තේ වෙයි; කුලාලඛකාරභූතො ව, තමාගේ කුලයට පලදනාවක්වැනිද වෙයි; ආචාරමිති, ආචාරයෙහිදු; පමාණකො, (උත්කමිදෙයෙක් කීදෙයෙක් පමණමය යන පරිද්දෙන්) පමණවේ.

442 සීලං, සීලය; අතවජ්ජසුඛං, නිරවද්‍යසුඛයෙක; උදිතො

* පරණපොත්වල - "පරතිමිතිකවසවනතිසු" අනුමුච්ඡිතයාගදේ.

443 සිනානං නොදකඤ්චාපි ගඤ්චාපි දිසංඝමො,
අනුගාමිකතා ඡායා ඡත්තං රතතිතරක්කණා.

444 අරියානමථො වංසො සික්ඛාපිච අනුත්තරා,
සුගතීනම්මහාමග්ගො පභිට්ඨා අවිචාලියා.

445 ඉති දිඨ්ථොධම්මෙපි ආනිසංසෙ අසෙසකෙ,
කොනුගච්ඡන්තං පරියන්තං වදන්තො ඵට්ඨං දිකෙ.

446 චෙලාමදානෙ පඨාය සඤ්ඤා දානගාමමහං,
වත්තා තතොපි සෙඨිනති පඤ්ඤාසීලං පකාසිතං.

447 මග්ගඤ්ඤානොපකාරාය අප්ථා සීලවිසුඤ්ඤා,
දානසංඝාතනතරමෙවු යාපපනතරතොඨිකං.

දිනං, දවසින්දවස හැමසිරිත්වඩනා; කුලඤ්ච, කුලයෙක; සාමිඤ්ඤා, අනවරතයෙන් සමාඛ ඵලවන; ධනඤ්ච, ධනයෙක; වුද්ධානුරූපකං, වැඩිසිටියන්ට සුදුසු වූ; ධානං, ස්ථානයෙකි (තනතුරු යැයි.)

443 අනොදානං, දිනැති වූ; සිනානං අපි, නැහැමෙක; දිසංඝමො, නොයෙක් දිශාවට යන; ගඤ්චාපි, සුවදෙක; අනුගාමිකතා, යනනැතට අනුව යනු කරණ ලද; ඡායා, ඡායා වෙක; ඡත්තං, හට දුක් නමැති වැඩි අවුදුරු කරණ යනෙක; රතතිතරක්කණා, රක්ෂක රක්ෂණයෙක.

444 අප්ථා, නැවත; අරියානං, උතුමන්ගේ; වංසො, වංශ; අනුත්තරා, තමහට ඉතිරියක නැති; සික්ඛාපිච, සික්ඛායොක (තින්මි මෙක); සුගතීනං, සුගතියට; මහාමග්ගො, මහටතෙක; අවිචාලියා, යමක් හුවිසින් පොලවාලිය නොහැකි; පභිට්ඨා, පිහිටෙක.

445 ඉති, මෙසේ; දිඨ්ථොධම්මෙපි, මෙම ජනමයෙහිද; ඵට්ඨං දිකෙ, මේ ආදී වූ; අසෙසකෙ, නිශඤ්ඤාවූ; ආනිසංසෙ, අනුසංස; වදන්තො, කියන්නාවූ; කොනු, කවරෙක් නම්; පරියන්තං, කෙළ වරට, ගැවැත්ය, යන්නේද.

446 චෙලාමදානෙ පඨාය, චෙලාමත්තාහමණයාගේ දානයෙහි පටන්; අග්ගාමමහං, අග්ගයෙහි සමමත වූ; සඤ්ඤා, සඤ්ඤායොකෙරෙහි දෙන ලද; දානං, දානය; වත්තා, වදාරා; තතොපි, එයටද වඩා; පඤ්ඤාසීලං, පන්සිල්, සෙඨිනති, ශ්‍රේෂ්ඨයෙහි (උතුමැසි); පකාසිතං, වදාරණ ලදී.

447 මග්ගඤ්ඤා, මාග්ගිකයට; උපකාරාය, උපකාර වූ; සීල විසුඤ්ඤා, සීල විසුඤ්ඤාගේද; අප්ථා, නැවත; දානසංඝාත, දානයා

448 එවං මහානිසංසන්නි විදිතා සිලසම්පදං,
නගනං එකනෙතෙතොව රකෙහි සිලං චතුඛ්ඛිධං.

449 පාතිමොක්ඛසංචරො ඉඤ්ඤානුරක්ඛණං,
පච්චයානුවෙක්ඛණං ජීවසුඛි එවච,
තං චතුඛ්ඛිධං බුධා සිලසුඛිමිඛියා,
පුරයිති පණ්ඩිතා මාරමදදනං කතා.

450 ඉති සිලගුණං විචින්නයනෙතා,
කුසලො ජීවිත හෙතුතොපි සිලං,
අවිබණ්ඩිය සාධු සොධයනෙතා,
අභිනිඛාති අතඤ්ඤො සචනෙතා.

451 දුතෙ සිලෙව යෙ වුත්තා ආනිසංසා අපයසකා,
තෙ මඤ්ඤාචනායාපි සංසිජ්ඣන්ති අසංසයං.

ගේද; අන්තරං, අතුරුහෙද; මෙර, මේරුපච්ඡිකායාගේ; සාසප, සම්පයක්ත්‍රගේ හා; අනතරානො, අතුරවට්ඨා; අධිකං, අධිකය (බෙහෙව්).

448 එවං, මෙසේ; සිලසම්පදං, සිලසම්පන්නිත; මහානිසංසංඉති, මහත්අනුසස් ඇත්තේයයි; විදිතා, දැන; එකනෙතෙතො, එක ඇසක්ඇත්තෙක්; නගනං ඉව, එකඇසසෙසින්; චතුඛ්ඛිධං සිලං, (සටකි) චතුර්විධවූ සිලය; රකෙහි, රක්ෂාකරන්නේයි.

449 පාතිමොක්ඛසංචරො, ප්‍රාතිමොක්ඛ සංචරය; ඉඤ්ඤානුරක්ඛණං, ඉඤ්ඤාසංචරය; පච්චයානුවෙක්ඛණං, ප්‍රත්‍යාවෙක්ඛණය; ජීවසුඛි එවච, ජීවිකාසුඛිය (ආජීවපාරිසුඛිසිලයයන); තං, ඒ; චතුඛ්ඛිධං, හතරවැදූරුම්වූ; සිලවිසුඛිං, සිලවිසුඛිය; පුරයිතා; පුරා; ඉඛියා, එහි ආනුභාවයෙන්; පණ්ඩිතා, සද්ධර්මවෙකවූ කුසලබුද්ධි ඇති; බුධා, පණ්ඩිතවරුහු, මාරමදදනං කතා, පසුබලායන්නේ මැඩුව කළේ.

450 ඉති, මෙසේ; සිලගුණං, සිලයෙහි ගුණ; විචින්නයනෙතා, සිතන; කුසලො, පණ්ඩිතතෙමේ; ජීවිතහෙතුතොපි, ජීවිතහේතුව කටදවට්ඨා; සිලං, සිලය; අවිබණ්ඩිය, නොකඩ කොට; සාධු, මනා කොට; සොධයනෙතා, පිරිසිදුකරන්නේ; අතඤ්ඤො, නොකුසිතව; සචනෙතා, (සමච්චිද්ධිනාලමිබණ්ණයෙහිද සිත්හු ගලපා) උත්සාහ කරන්නේ; අභිනිඛාති, පිරිනිවේ.

සිලානිසංසගතා නිමියාහ.

451 දුතෙ, දුතයෙහිද; සිලෙව, සිලයෙහිද; යෙ, යම්; ආනිසංසා, අනුසස්කෙනෙක්; වුත්තා, කියනු ලදහුද; තෙ, ඒ අනුසස්ත්‍ර;

- 452 කිලෙසපට්ඨකංච සඤ්ඤං පුඤ්ඤං සමාසනො,
කිලෙසුමමුලකාරණා භාවනා බලවත්තරී.
453 සුකරං බුජ්ජරාජෙන යං සියාසනතුද්ධනං,
චක්කවත්තිනරිඤ්ඤං කථනනං දුක්ඛාරං සියා.
454 භාවනාබලයොගෙන බුඞ්භාවොපි සාධියො.
තදඤ්ඤා, කා හි සමපත්ති භාවනාං අසාධියා.
455 තදඞ්ගවික්කමිනණතො සමුච්ඡේදවසෙනව,
කිලෙසානං පභාණං හි චණ්ණෙන වරවාදිනො.
456 කිලෙසෙ දුනසීලාදි තදඞ්ගෙන හතනනිති,
වික්කමෙන හි තෙ ඤානං මග්ගො භිඤ්ඤි සඤ්ඤා.

අසෙස කා, නිලෙසවුටාහු; මඤ්ඤාචනායාපි, මඤ්ඤාචනායෙ ඤ; අ
සංසයා, නිසැකයෙන්; සංසිඤ්ඤානි, සිද්ධවෙත්.

452 සඤ්ඤං පුඤ්ඤං, සියලුපින්තෙමේ; සමාසනො, සංක්ෂෙපයෙන්;
කිලෙසපට්ඨකංච, කෙලයෙන්ට ප්‍රතිපක්ෂමය (එදි); භාවනා, භා
නාතොමෝ; කිලෙස, කෙලයෙන්; උමමුලකාරණා, උනමුලකාර
ණහෙයින් (මුලින්සිදුනාහෙයින්); බලවත්තරී, බලවත්තරයි (කෙල
යෙන්ට තාක් බලවත්වම ප්‍රතිපක්ෂමැයි). (හේඵසේමැයි)

453 යං සනතුද්ධනං, යම්ගුරුදුෂ්ණයෙන් (සතුරන්මිරිකීමෙන්);
බුජ්ජරාජෙන, ඤාදුරජක්ත්‍රවිසින් (ප්‍රදේශරජක්ත්‍රවිසින්); සුකරං සි
යා, සුවසේකටහැකිවේද; නං, ඒ; චක්කවත්තිනරිඤ්ඤං, චක්‍රවර්තී
නරේඤ්ඤයක්හට; කථං දුක්ඛාරං සියා, කෙසේදුෂ්කරවන්නේද.

454 බුඞ්භාවොපි, බුදුබවද; භාවනාබලයොගෙන, භාවනාවගේ
බලයොගයෙන් (භාවනාශක්තියින්); සාධියො, සාධ්‍යවෙයි; තදඤ්ඤා,
එයින්අත්‍යවූ; කා හි සමපත්ති, කවර්ෆම් සමපත්තියෙන්; භාවනාය
අසාධියා, භාවනාසමපත්තියෙන් අසාධ්‍යවන්නිද.

455 වරවාදිනො, වරවාදිහු (උතුමිනිවත්කියන බුදුසව්වෝ); කි
ලෙසානං, කෙලයෙන්ගේ; පභාණං, ප්‍රභාණිය; තදඞ්ගවික්කමින
තො, තදඞ්ගහෙයින් වික්කමිනහෙයින්ද; සමුච්ඡේදවසෙනව, ස
මුච්ඡේදවසයෙන්ද (යන තුන්පරිද්දෙකින්); චණ්ණෙන, චණ්ණා
කෙරෙන්.

456 දුනසීලාදි, දුනසීලාදිහු; කිලෙසෙ, ඒ එයටප්‍රතිපක්ෂකෙල
යෙන්; තදඞ්ගෙන, තදඞ්ගයෙන්; හතනනි, නසති; තෙ, ඒකෙලය
යෙන්; ඤානං, ධ්‍යානයතෙමේ; වික්කමෙන හි, වික්කමිනණප්‍රභාණය
න් සන්තිද්වයි (මවුන්ම); මග්ගො, මාගිය; සඤ්ඤා, හැමපරිද්දෙන්
ම හෙවත් සමුච්ඡේදවසයෙන්; භිඤ්ඤි, බිඳී.

- 457 භවතා ඵව ඤානඤ්ඤා මග්ගොති ච විපස්සනා,
සමපොති ච නිද්ද්ඪා අවස්ථානරහෙදතො.
- 458 විනිවරණමෙකගමෙකාලමිණසණ්ඨිතං,
ඤානන්ති සමක්ඛාතං සෙසජ්ඣානඛගමණ්ඨිතං.
- 459 කාමච්ඡද්දො ච බ්‍යාපාදො විනම්ඨං සකුකකුචං,
උඤ්චං විවිකිච්ඡාච පඤ්ඤා නිවරණානිමෙ.
- 460 එකගතතාති විත්තස්ස එකාලමිණසණ්ඨිති,
සමපො ච සමාධි ච අවික්ඛපොති තං විදු.
- 461 විතකෙකාච විචාරො ච පිතිචාපි සුඛමපි ච,
උපෙක්ඛාවෙති පඤ්ඤාතෙ සෙසජ්ඣානඛගමණ්ඨිතා
- 462 චතුර්ධගං තිවඛගඤ්ඤා දුට්ඨෙගකෙක අඛගකං,
ඉමෙවං පඤ්ඤාධා භින්නං එකගං ඤානසංඤ්ඤිතං.

457 භාවතා ඵව, භවතාතොමෝම; අවස්ථානරහෙදතො, අවස්ථානරහෙදයෙන් (අනික් අනික් අවස්ථානරහෙදයෙන්); ඤානඤ්ඤා, ධ්‍යානයයි කියාද; මග්ගොති ච, මාගීයයි කියාද; විපස්සනා, විදුහි යායයි කියාද; සමපොතිච, සමථයයි කියාද (මෙසේ අවස්ථාවීමෙන් හෙදයෙන්) නිද්ද්ඪා, දක්වන ලදු. (එයින් ධ්‍යාන නම්):—

458 විනිවරණං, විගතවූ පඤ්ඤා නිවරණයන් ඇතිව; එකාලමිණසණ්ඨිතං, එක් අරමුණක් සිටි; එකගං, එකාග්‍රතාය යන සමාධි නෙම; සෙසජ්ඣානඛග, සෙස ධ්‍යානාඛගයන් විසින්; මණ්ඨිතං, හොබනේ; ඤානන්ති, ධ්‍යානයයි කියා; සමක්ඛාතං හි, සියතලද මැනේ. (එහි)

459 කාමච්ඡද්දොච, කාමච්ඡද්දය; බ්‍යාපාදො, වෙෂය; විනම්ඨං, විනම්ඨය; සකුකකුචං, කුකුස්සනිතවූ; උඤ්චං, උඤ්චය; විවිකිච්ඡාච, විවිකිත්තායයන; ඉමෙපඤ්ඤා, මේපස්දෙන, නිවරණානි, නිවරණයෝ නම්හ.

460 එකගතා ඉති, ඒකාග්‍රතා නමුත්; විත්තස්ස, විත්තයාගේ, එකාලමිණ, එක අරමුණක් සිටි; සණ්ඨිති, සිටීමය; තං, ඒ ඒකාග්‍රතා ච; සමපො ච, සමථයයි කියාද; සමාධි ච, සමාධියයි කියාද; අවික්ඛපොති ච, අවික්ඛපයයි කියාද; විදු, දනිත්.

461 විතකෙකාච, විතකීද; විචාරොච, විචාරද; පිතිච අපි, ප්‍රීතීද; සුඛමපිච, සුඛද; උපෙක්ඛාවඉති, උපෙක්ඛාවද යන; එතෙපඤ්ඤා, මේපස්දෙන; සෙසජ්ඣානඛග, සෙස ධ්‍යානාඛගයහයි; සංඤ්ඤිතා, සංඤ්ඤිතයෝයි (දනනාලදහුයි).

- 463 යදෙව බලු එකගනං පඤ්චමජ්ඣානසමමනං,
තදෙවොලමබ්භෙදෙන අරුපජ්ඣානසමමනං. ,
- 464 ආකාසො චෙව විඤ්ඤාණං තදභාවොව තගාතං,
චිත්තමරුපජ්ඣානස්ස ආලම්බා චතුරො මතා.
- 465 අයං වුත්තො නවවිධො සමථොති පවුච්චති,
සමාපනතිති තං එව වදන්ති වදනංවරා.
- 466 අතිච්චාදිපපකාරෙන සථාභුතභිදස්සනං,
විපස්සනා ච පඤ්ඤා ච විවයොති පවුච්චති.
- 467 චතුසච්චාභිසමයං ඤාණං නිබ්බාණගොචරං,
මග්ගඤාණනති අකම්බාතං අග්ගං නිබ්බාණපාපකං.

462 ක්කාතසංඤ්ඤිතං, ධ්වනසංඤ්ඤිතවු(ධ්වනනනම්ඥාති;) එකගනං, ඒකාග්‍රතානොපේ; චතුරධ්වනං, සතරඅගක්ඥාත්තේයයි කියාද; නිවච්චනඤ්ඤා, තුන්අගක්ඥාත්තේයයිකියාද; ද්වධ්වනං, අධ්වනවසක්ඥාත්තේයයි කියාද; එකෙකඅධ්වනං, එකෙකිඅගක්ඥාත්තේයයි කියාද; ඉතිඑවං, මෙසේ; පඤ්චධාතිනනං, පස්පරිද්දකින්තිනනයි.

463 පඤ්චමජ්ඣානසමමනං, පඤ්චමධ්වනනසයි සමමනවු; යදෙව බලු එකගනං, යම් ඒකාග්‍රතායෙක්ඥාද්ද; තදෙව, හෙම; ආලමබ්භෙදෙන, ආලමබ් නහෙදයෙන්; අරුපජ්ඣානසමමනං, අරුපධ්වනසයි සමමනයි.

464 ආකාසොච එව, කසිනුග්ගපිකාකාසය; විඤ්ඤාණං, එභිපච්චති විඤ්ඤාණස, තදභාවොව, ඒවිඤ්ඤාණයාගේඅභාවය; තගාතං, ඒභාවයෙහි පච්චති; චිත්තං, සිතද යන; චතුරො, සතරදෙන; අරුපජ්ඣානස්ස, අරුපධ්වනසය; ආලම්බා, ආලමබ්භණයයි; මතා, දන්තාලදහු.

465 වුත්තො, කියතලද; නවවිධො, නවපරිද්දෙකින්සිටි; අයං, මේ ධ්වනනෙමේ; සමථොති පවුච්චති, සමථයයිකියා කියනු ලැබෙයි; තංඑව, එම; වදනංවරා, වදනංවරයෝ (බුදුහු;) සමාපනතිභි, සමාපනතියයිද; මදන්ති, වදන්.

466 අතිච්චාදිපපකාරෙන, අතිතස දුඛ අනාතම ප්‍රකාරයෙන්; සථාභුතභිදස්සනං, පඤ්ඤාසකකිසන්ගේ සථාතත්වාභිදගීතය; විපස්සනාව, විදගීතායි කියාද; පඤ්ඤාව, ප්‍රඥයයිකියාද; විවයොති, විවයයිකියාද; පවුච්චති, කියනුලැබේ.

467 නිබ්බාණගොචරං, නිවන් අරමුණුකොටඥාති; චතුසච්චාභිසමයං, චතුස්සතසාධිගමකරණ; නිබ්බාණපාපකං, නිවණ්ටපමු

- 468 සමථො විපස්සනාචාපි යොගිනොගි මනෝරථා,
පාපෙනති නිබ්බාණපුරං රථමුරි යුගං විශ.
- 469 උභයෙසං සමායොගා නතා සිඛි අසාධියා,
තස්සානිසංසෙ විඤ්ඤාතා නත්ති අඤ්ඤා අනායකො.
- 470 දිඨ්ඨමමසුඛජං වා ඵාසජංවා විපය්සිතුං,
භවසමපනති පඤ්ඤානා අභිඤ්ඤාජාය වා පුන,
චත්තාරජචසෙ ඤ්ඤා නිබ්බන්තනනති සමාධියො.
- 471 කිලෙසසංඛොභාභාවා සුඛං විතතවිචෙකජං,
දිඨ්ඨමේමපි චෙදෙති පචරමනාචතාරතො.
- 472 දස්සනියොව තො හොති කස්සපො ච මහිතලෙ,
පඤ්ඤවා සාරිපුත්තොච මොගාලලානොච ඉඛිමා.

නුවත; අග්ගං, අග්‍රවු; ඤ්ණං, ඥාන; මග්ගඤ්ඤාණනති අකඛාතං,
මාගීඤ්ඤාසි කියනලදි.

468 සමථො, සමථසද; විපස්සනාචාපි, විදගීනාචද යන මෙදෙ
දෙන; රථං, රථයක්; ධුරි, ධුරයෙහි යොදනලද; යුගංවිශ, අස්
සභලක්සෙයින්; යොගිනො, යොගිනුන්; මනෝරථං, සිත්තමැතිර
ථා; නිබ්බාණපුරං පාපෙනති, නිවන්පුරයට පමුනුවත්මැයි.

469 උභයෙසං, සමථවිපස්සනාදදෙනානේ; සමායොගා, එක්වී
මෙන්; සාසිඛි, ඒ සිඛිනොමෝ; නඅසාධියා, අසාධයනොවේ; තස්ස,
ඒසමථවිපස්සනාසු නයානේ; අනිසංසෙ, අනුසස්; අනායකො, බුදු
නොවූ; අඤ්ඤා, අනික්; විඤ්ඤාතා නත්ති, දන්තෙක්නැති.

470 දිඨ්ඨමමසුඛජංවා, රහතන්ගේ දුටුදම්සුව විහාරපිණීය
හෝ; විපය්සිතුං, විදගීනාකරන්නට; ඵාසජංවා, ඵාසුකරණපිණීය
(යොගාචාරයන්සේ); භවසමපනති පඤ්ඤානා, භවසමපනති පතන්
නාහු හෝ; වා, නොහොත්; පුන, නැවත; අභිඤ්ඤාජාය, අභිඤ්ඤා
පිණීය හෝ යන චත්තාරජචසෙ ඤ්ඤා, සතරඅභිවයයක් දැන (මේ
සතර අභිවයන් පිණීය); සමාධියො, සමාධිත්; නිබ්බන්තනනති,
උපදවත්.

471 භාවතාරතො, භාවනායෙහි ඇලුනේ; දිඨ්ඨමේමපි, මේජා
තියෙහිද; කිලෙසසංඛොභාභාවා, කෙලසයංකොභානැතිහෙයින්
(කෙලෙස්පිසින් සිත්හුගේ ඇලුම්නැතිහෙයින්); විතතවිචෙකජං.
විතතවිචෙකයෙන්වූ (කෙලෙසුන් කෙරෙන් සිත්හුතාරවූහෙයින්
වූ); පචරං සුඛං, උතුම්වූ ප්‍රචරසුව; චෙදෙති, අනුභවකෙරේ.

- 473 නිසංසිධාන රට්ඨපාලොච නයොවිඤ්ඤාසංවුතො,
පුණේණා සුතාපරතොතො ඛනනියා අභිවිසුසුතො.
- 474 විචරාදිසු සනතු වෙධා 'රියවංසානුපාලකො,
සමනාවිතො ච විඤ්ඤාති සද සමුහමචාරිති.
- 475 පුණේණා මනනාතිපුතොතො සොණඤ්ඤොරොච විරියවා,
තිරාමසයසො භාගි අනුරුධාදිකා විස.
- 476 අරතීරතියතො හොති නාලාහෙ පරිතසසති,
පච්චෙකහවා පිති ඵරතෙ තසං මානසං.

472 සො, හේතෙම; චිතිතලෙ, පොලෝකෙලෙති; කසංපොඉච, මහසුඵලමහතෙරුන්සේද; පඤ්ඤවා, නුවණැති; සාරිපුතොඉච, සැරිසුත්මහතෙරුන්සේද; ඉඞ්චා, සාඞ්ඤාති; මොහලානොඉච, මුලත්මහතෙරුන්සේද; දසසිතියොච හොති, දසීතියදවේ.

473 නිසංසිධාන(කුලෙති ගෙනෙති) ඇළුම්නැති; රට්ඨපාලොඉච, රටපල්මහතෙරුන්සේද; ඉඤ්ඤාසංවුතො, ඉඤ්ඤාසෙත් සංවාතවු (ඉඤ්ඤාසංවරඇති); නයොඉච, නඤ්ඤමහතෙරුන්සේද; ඛනනියා අභිවිසුසුතො, සමාසයත් ඉතාප්පිඞ්චු; සුතාපරතොතො, සුතා පරතතප්තපදයෙති(යොත්රට)විසු; පුණේණාඉච, පුණ්ණමහතෙරුන් සෙසින්ද (දසසිතියොච හොති, දසීතියදවේ.)

474 විචරාදිසු. සිවුරුආදිසතරපසයෙති; සනතු වෙධා, (දෙලොස් පරිද්දෙන්සිටි සනෙතාසයෙත්) සනතුභවෙයි; (ඵහෙසින්). අරිය වංසානුපාලකො, සතරඅරියංසරත්තේදවෙයි; සමුහමචාරිති, සමා නමුහමචාරිචු; විඤ්ඤාති, දනුමැත්තන්විසින්; සද, හැමවේලෙතිම; සමනාවිතොච, (හොති) සමනාවතාකරණ ලද්දේදවෙයි.

475 මනනාතිපුතො, මනත්‍රාණිපුත්‍රචු; පුණේණාඉච, පුණ්ණමහ තෙරුන්සෙසින්ද; විරියවා, විසිවත්චු; සොණඤ්ඤොරොඉච, සොණ මහතෙරුන්වහන්සේද; අනුරුධාදිකාවිස, අනුරුධාදිත්තෙසින් ද; තිරාමසයසොභාගි, ලොකාමිසරතිතවු සසස්භාගිවේ.

476 අරතී, කටසුත්තෙති උකට්ඨිතා; රති, නොකටසුත්තෙති ඇළුම්හා; සහොහොති, සහනේවෙයි (හම්නම්නොවෙයි); ආලාහෙ, අලාහයෙක්ති; නපරිතසසති, නොකලකිරෙයි; පච්චෙකහවා, පච්චෙකයෙන් උපත්; පිති, ප්‍රිතිනොමෝ; තසං, ඒ භාවනාරතයාගේ; මානසං ඵරතෙ, සිතපැතිරෙයි.

- 477 නිරාමිඨං සුඛං එව මනන්තං භාවනාභවං,
මානසො අපරායතනං මහාපුරුෂසෙවිතං.
- 478 භාවිතතෙතොනුභොතිහ නිදසිඤ්ඤාධිකං,
දිට්ඨධම්මෙ සුඛං ඤානං ඉති තස්මා විභාවිතං.
- 479 අනාවලමිති විතතමිති එාසු භොති විපස්සිතුං,
අනාවලමිති උදකෙ මුඛස්සොලොකනං විය.
- 480 අපරිභිණ්ණිකානස්ස යථාධිකවසෙන හි,
රූපාරූපභවෙ භොති භවොතන්තගුණොදයො.
- 481 භාවනාබලසුත්තස්ස අභිඤ්ඤාපි සම්මකුරෙ,
සාධු සාධිතවිජ්ජාස්ස විසෙසාඉව මනන්තා.
- 482 ඉද්ධි පරවිත්තඤ්ඤාඤ්ඤා පුරිමජාති අනුස්සාති,
දිබ්බවකඤ්ඤා ඉසානඤ්ඤා පඤ්ඤාභිඤ්ඤා ඉමා මනා.

477, 478 එවං, මෙසේ; භාවනාභවං, භාවනාසයන්වූ; මානසං, සිත; අපරායතනං, අනුන්තිප්‍රිබද නොවන; මහාපුරුෂසෙවිතං, (මුද්‍ර පණ්ඩුද ආදී) මහපුරුෂයන් විසින් සෙවුනාලද; අනන්තං, පණ්ණාසික; නිදසිඤ්ඤා, ත්‍රිදශෙකුයාසේ; සුඛාධිකං, සුවයවඅධිකවූ; නිරාමිඨං සුඛං, නිරාමිඨවූ සුව; ඉති, මේ ශාසනයෙහි; භාවිතතෙතො, භාවනාසයන් වඩනාලද සිත්ඇත්තේ; අනුභොති, සම්භෙයසින් අනුභවකෙරේද; තස්මා, එහෙයින්; ඤානං, ධ්‍යානය; දිට්ඨධම්මෙ සුඛං ඉති, දැනටමිසුඛවිභාරවෙයිකියා; විභාවිතං, වදාරණලදි.

479 විතතමිති, සිත; අනාවලමිති නොඇලඑනුකල්පිති (අරිණ සාමාධිසයන් සන්ත්‍රන්කල්පිති); විපස්සිතුං, විදග්ගිතාකරන්ව; එාසු භොති, සුවවේ; අනාවලමිතිඋදකෙ, නොකැලැහිදියෙහි; මුඛස්ස, මුඛයාසේ; මූලාකනංවිය, සුවසේ බැලීමවනසෙයිති.

480 අපරිභිණ්ණිකා නස්ස, නොපිරිනුණු රූපාරූපධ්‍යානඇත්ත වුවද; යථාධිකවසෙනහි, අධිකාධිකකොට භවනලදධ්‍යාන හෙ සිත්ම; රූපාරූපභවෙ, රූපාරූපභවයෙහිලා; අනන්ත, පණ්ණාසික; ගුණොදයො, වැඩිගුණඇති; භවො, බවය උත්පත්තිය නොහොත් වැඩ; භොති, වේ.

481 සාධු, සහපත්කොට; සාධිත, සිඩකරණලද; විජ්ජාස්ස, මනත්‍ර විද්‍යාඇත්තභව; මනන්තා, මනත්‍රසයන්වන; විසෙසාඉව, විශෙෂ යන්මෙන් (අධිකලාභයන්සෙයින්); භාවනාබලසුත්තස්ස, සාමාධිභාව නාබලයෙන් සුක්කයාභව (සාමාධිභාවනාබලඇත්තාභව); අභි ඤ්ඤාපි, පඤ්ඤාභිඤ්ඤාභිඤ්ඤාවෝද; සම්මකුරෙ, සිඩවෙන්.

- 483 ඉමාපි භාවිතතනසා සචිතතවසවතනිකා,
තපොවිසෙසා ගොනනිති භාවෙනඤාති භාවතා.
- 494 සුතෙනෙනා සතතවසානි භාවෙනා මෙතනමුතතමං,
සතතසංවට්ඨකපෙසසු නෙමං ලොකං පුතාගමි.
- 485 සංවට්ඨෙව ච විවට්ඨෙව ච බ්‍රහ්මලොකෙව සංඝරී,
ජනනිංසකකිතතං දෙවියො ආසි තෙනෙව කමමුතා.
- 486 අනෙකසතකිතතං සො චකතවතනි මහාසසො,
ආසිති සුතා කිං අඤ්ඤං භාවනාචණ්ණනං වදෙ.
- 497 අනිච්චාතතතතඤ්ඤායො මෙතනානොපි මහපථලා,
තාසං ඵලමහතතං කෙ:පදෙසඤ්ඤපචණ්ණසං.

482 ඉදං, අහං පොලොව මැවීම පොලොව දියකිරීම යනාදි සාහිස; පරචිතතඤ්ඤාඤා, පරසිත්තත්තා නුවණ්ණ; පුරිමජානි අනුසාදි, පුරේනිවාසානුසාදිඤ්ඤානු ඤාදිපිළිවෙල දත්තා නුවණ්ණ; දිඤ්චකමුඤ්ඤා, දිවඤ්ඤානුවණ්ණ; සොතඤ්ඤා, දිවකත්තුවණ්ණ යන; ඉමා, මොහු; පඤ්ඤාදිඤ්ඤානු, පස්දහිඤ්ඤාවසි දත්තා ලදහ.

483 භාවිතතනසා, භාවනාසෙන් වඩනාලද සිත්ඇත්තහුට; ඉමාපි, මේපඤ්ඤාදිඤ්ඤාවෝද; සචිතතවසවතනිකා, මහුගේ සියසිත මහුවසගකොට පවත්වන, තපොවිසෙසා ගොනනිඉදි, තපොවිසෙස කෙණක් මේජනමයෙහිමවෙත්නුයි; භාවතා, සමාධිභාවනා නොමෝ; භාවෙනඤාති, වැඩියුහුමැයි.

494 සුතෙනෙනා, සුතෙහුනම් තාපසශායානෙමේ; උතතමං මෙතනං, උතුම්වූමේත්‍රිභාවතාව; සතතවසානිභාවෙනා, සත් හවුරුද්දක්වඩා (භාවනානොට); සතතසංවට්ඨ කපෙසසු, සත්සංවඨි කප්පයක්හි (සත්කපෙක්හි); ඉමංලොකං, මේලොවට; පුත, තැවත නආගමි, නොආය.

485 සංවට්ඨෙව, සංඛතී කප්පයෙහි (කප්පස්තාකලද); විවට්ඨෙව, විවච්ඡේදයෙහිද (කප්පවගෙණසිටිනාකල්හිද); බ්‍රහ්මලොකෙව සංඝරී, බ්‍රහ්මලොවමඇවිද්ද; තෙනඵවකමමුතා, එම මේත්‍රිභාවතායෙහි ඵලයෙන්; ජනනිංසකකිතතා, සහස්වරෙක; දෙවියොආසි, ශක්‍රවිස.

486 සො, ඒසුතෙහුශායානෙමේ; අනෙකසතකිතතං, නොයෙක් සියවර; මහාසසො, මහපරිවාරවූ; චකතවතනිආසිඉතිසුතා, සත්විතිරජවියගනුඅසාද; අඤ්ඤං, එසිත්පිටත්; භාවනාචණ්ණනං, භාවනාචණ්ණතාවක්; කිංවදෙ, කුමක්කියත්තේද.

488 ධගන්තාව උදෙනතිහ භවත ඡතං යතොති තා,
අතිමයොපි අග්ගච චත්තමානො සකායං.

489 තතො තා සත්තංඛාතර අසිලධිස්ස භාවනො,
මෙත්තානොපි විසිට්ඨාති චුත්තා නිබ්බාණමග්ගද.

490 චෙලාමදනෙ පට්ඨාය යාච මෙත්තාදිකම් ඵලං,
චන්ධා අතිච්චසඤ්ඤනතු අව්ඡරාඝාත කාලිකං.

491 තතො මහපථලතරං ඉදන්ති පරිදිපයි,
දීපභුතො තිලොකස්ස නායකො සිද්ධිදායකො.

492 තස්මා ආතිච්චසඤ්ඤව භාවෙය්‍ය සත්තං බුධො,
සංසාරකොරතරකා මුත්තිකාමො මහාගුණං.

487 අතිච්චාතත්තසඤ්ඤයො, අනිස (දුක්) අනත් තුන්සඤ්ඤා
වෝ; මෙත්තානොපිමඤ්ඤා, මෙත්‍රිභාවනාවටද වඩා මහත්ඵල
ඇත්තාන; තාසං, ඔවුන්ගේ; ඵලමගත්තං, ඵලමගත්වට; පදෙ
සඤ්ඤා, එකදෙයක්මතුදන්තාවු (බුදුනොවු); කො, කවරත්;
උපටණ්ණයෙ, වණිතාකරන්ගේද.

488 අතිමයොපි, ඉතාමදවුද; සකායං, තමාගේ ආශ්‍රය දීමෙන්;
චත්තමානො, පවත්නා; අග්ගඉට, ගිනිහෙයින්; යතො, යම්හෙය
කින්; තාති, ඒතුන්අනුධායාගයෝ (අතිතාදියංඥවෝ); ඉහ, මේ
ලොකයෙහි; භවත ඡතං, භවතාඡණාව; ධගන්තාව, දවත්තාහුම;
උදෙනති, උපදිද්ද.

489 තතො, ඒ; සත්තංඛාතර, සත්තංසකාරයන්ගෙන්; අ
සිලධිස්සභාවනො, අසිලභවුසවභාඇති හෙයින් (තොආඵනුපියවි
ඇතිවැටින්); නිබ්බාණමග්ගද, නිච්චාණමානීවු (නිවන්මග්ගද); තා
ඒ අනුපස්ස තාවෝ; මෙත්තානොපි, මෙත්‍රියවදවඩා; විසිට්ඨාති, වි
ශිෂ්ටයහයි; චුත්තා, වදාරණලදහු.

490 චෙලාමදනෙ පට්ඨාය, චෙලාමකාලයෙහි දුන්දතවත්; යා
ච, යම්තාක්; මෙත්තාදිකම්ඵලං, මෙත්‍රිතාවතාගෙන්වුඵලඵයින්ඵ
යවවඩාසිට්ඨඵලයෙන්ඇද්ද; චන්ධා, ඒවදරා; අව්ඡරාඝාතකාලිකං,
අසුරාගහතප්‍රමාණකලෙක්තිදුටු; අතිච්චසඤ්ඤනතු, අතිතාසංඥ
වටතාහි:-.

491 තිලොකස්ස, තුන්ලොවට; දීපභුතො, ප්‍රදීපවු තොගොත්පි
හිටවු; සිද්ධිදායකො, සිද්ධිදායකවු (නිවන්දෙන); නායකො, නායක
තෙමේ (මුතිරජතෙමේ); තතො, ඒමෙත්‍රිභාවනාවටද වඩා; ඉදං,
මේඅතිතාසංඥව; මහපථලතරංඉති, ඉතාමහත්ඵල ඇත්තේයයි
කියා; පරිදිපයි, වදාළේ.

- 493 * කමමට්ඨානට්ඨානෙ පභිට්ඨපෙත්වාන විතතවරිභුතෙ,
නිවරණේ භඤ්ජිතා කාමරණජයං කරිත්වාන.
- 494 රූපතරුභාරවුජ්ඣික අරූපලොකෙපි සඬග මපතාය,
චලමිතිභවගතමබ්බලං ඤාත්වා කත්වාන විරියවරං.
- 495 බොධිසංකප්පිකාදිමම භාවෙත්වා භාවනා බලප්පනතා,
ගතමරණමරණමජරං විතත රණං විරපුරිසගතං.
- 496 අසුලභමබ්බතමතුලං නිව්චංතිරුජං අසොකමසිසනතං,
බණ්ඩරමවිරොධෙන්නා නිඛාණපුරං හජථ බිප්පා.
- 497 අනතභ්මනපෙකඤ්චා පරභ්ම දියතෙ යතො,
කරුණාතතඤ්ඤතායොගා පතතිදුතං විසෙසිතං.

492 තසමා, එහෙයින්; බුද්ධා, නුවණැත්තන්; සංසාරසොරනරකා, සංසාරනමැති හයංකරවූ නරකයෙක්; මුත්තිකාවෝ, මිදිය පිටුයේ; මහාගුණං, මහත්ගුණඇති; අනිව්චයඤ්ඤාථා, අනිත්‍යසංඥාවම; යතතං, ගැලවෙලෙ; භාවය්‍ය, වඩන්නේය.

493 කමමට්ඨාන, කම්භානනාමති; ථානෙ, ජයස්ථානයෙහි; විතතං, සිත; පභිට්ඨපෙත්වාන, පිහිටුවා; අරිභුතෙ, සතුරුවූ; නිවරණේ, පඤ්චනිවරණයන්; භඤ්ජිතා, බිද; කාමරණ. කාමසුඛයෙහි (කෙලෙසකාමසංග්‍රාමයෙහි); ජයංකරිත්වාන, තමභව ජයගොට.

494 රූප, රූපනමැති; ගරුභාරං, ගරුවූභාරය; උජ්ඣික, ගැර; අරූපලොකෙපි, අරූපබ්‍රහ්මලොකයෙහිද; සඬග, ඇළුම්; අපතාය, ගැරපියා; අබ්බං, නිශෙෂය; භවගතං, භවත්‍රය; චලමිති, චලයයි (සිටියේ නොසිටින්නේය); ඤාති, දැන; විරියවරං, උත්තමවිරිය; කත්වාන, කොට.

495 බොධිසංකප්පිකාදිමම, සත්තිස්බොධිපක්ඛිකධර්මයන්; භාවෙත්වා, වඩා; භාවනාබලප්පනතා, බොධිසංකප්පිකධර්මයන්ගේ භාවනා, බලයට පැමිණියහ; විතතමරණ, විතතවූමරණඇති; අරණං, රණයයන කෙලසයන්නැති; අජරං, ජරානැති; විතත, නටුවා; රණං, කෙලසසංග්‍රාම ඇති; වරපුරිසගතං, වරවූබුදුපසේබුදු ආදීන් කියන ලද:-

496 අසුලභං, සුලභනොවූ; අබ්බතං, අද්භූතවූ (නොවිරුවන්නාවූ); අතුලං, අද්දගවූ; නිව්චං, නිත්‍යවූ; නිරුජං, රොගරහිතවූ; අසොකං සොකරහිතවූ; අභියනතං, එහෙයින්ම ඉතාශාන්තවූ; නිඛාණපුරං, නිවන්පුරය; බණ්ඩරං, උතුම්වූඤ්ඤාසම්පත්තිය; අවිරොධෙන්නා, නොවරදවන්නාවූ; බිප්පං, වහා; හජථ, සෙව (නිවන් පුරවද); භාවනානිසංයගාථා නිව්චිතා

498 පතිකාරපරෙ ලොකෙ ආසාදයබන්ධනං ගතෙ,
උපකාරසමන්තසා සතො කො න කරෙය්‍ය කිං.

499 මතස්ස කම්මදෙසෙන පෙතභුතස්ස ජනතුතො,
ඉහවා බ්‍යසනධිස්ස උපකතතා සුදුලලහො.

500 යෙ ආනිසංඝා නිද්දිධිං දුතෙ මානප්පතායිනා,
සවිසෙසාව තෙ සබ්බෙ පනතිදුතෙපි චෙදියා.

501 යදි තෙ අනුමොදනති පරදනතුපජිවිකා,
පෙතා දුතං පරිග්‍යයන තෙසං තං උපකප්පති.

502 යං යං තං උද්දිසිනිනා දුතවන්තු පදියතෙ,
තං තං තස්ස බණ්ණෙනෙව උප්පජ්ජති අසංඝයං.

497 යතො, යම්හෙතුයෙකින්; කරුණාකත සද්දසායොගා, කරුණාව හා කාරුණිකාව හා දෙදෙනාගේ යොගයෙන්; අත්තන්තං, තම ගවචනවැඩ; අනපෙකකිනා, අපෙක්ෂානොකොට; පරන්තං, පරාක්ෂිපිණි; දියතෙ, දෙනුලැබේද; (තතො, එහෙයින්;) පනතිදුතං, ප්‍රාප්තිදුතය හෙවත් පින්දීම; විසෙසිතං, විසෙසිතයයි කියනුදී.

498 පතිකාරපරෙ, ප්‍රතිකාරපරවූ (ප්‍රත්‍යුපකාරයෙහි නිමගනවූ); ආසාදයබන්ධනංගතෙ, තෘෂ්ණා දහබවටපැමිණි; ලොකෙ, ලොව; උපකාරසමන්තසානො, තමාකළදෙයකට ප්‍රත්‍යුපකාරකරන්ට සමානවූවුන්; කො, කවරෙක්නම්; කිං නකරෙය්‍ය, කුමක්නම් තො කරන්නේද.

499 කම්මදෙසෙන, තමාකළකම්දෙසයෙන්; මතස්ස, මල; පෙතභුතස්ස, ප්‍රේතවූ; ජනතුතො, සන්තියාගව; ඉහ, මෙලෙවිහිම; බ්‍යසනධිස්සවා, බ්‍යසනයෙහිසිටියගවද; උපකතතා, උපකාරකරන් තෙක්; සුදුලලහො, අතිදුර්ගත.

500 මානප්පතායිනා, තවපිට මානදුරුකළ අභාගතයන්විසින්; දුතෙ, දන්ති; යෙ ආනිසංඝා, යම් අනුසස්කෙණක්; නිද්දිධිං, විහාරකොටවදරණලදනුද; තෙසබ්බෙ, ඒ හැමඅනුසස්ත්‍ර; සවිසෙසාව, විසෙෂඇත්තානුම; පනතිදුතෙපි, ප්‍රාප්තිදුතයෙහිදවෙතියි; චෙදියා, දතයුත්තානුයි.

501 පරදනතුපජිවිකා, අනුත්විසින් දුක්දෙයක්ම ජිවිකානොව ඇති; තෙ පෙතා, ඒ ප්‍රෙතයෝ; යදි, ඉදින්; දුතං, ඒ ප්‍රාප්තිදුතය; පරිග්‍යයන, පරික්ෂාකොට ගෙන; අනුමොදනති, අනුමෝදන්වෙත්නම්; තෙසං, ඔවුන්ට; තං, ඒ දුතතා දුතඵලය; උපකප්පති, වැඩේ (උලඹයිම).

- 508 ඉතීදං සාරිපුත්තස්ස මාතුපෙතාය දානතො,
සාධිතඛනතු සංකෙහවිගමන්තං විජානතා.
- 504 තස්සාභාවෙපි අඤ්ඤස්ස සජ්නසෙසාපකපාති,
තස්මිං සනෙත අසනෙතපි දායකාතු අනිථලා.
- 505 සංසාරෙ අනමත්තගෙහ සො ලොකො තස්සඤ්ඤිති,
සුඤ්ඤො අස්සාති අට්ඨානං ඉති ඤෙය්‍යංති සුත්තිනො.
- 506 සස්ස තස්ස මනුස්සස්ස උක්කට්ඨා ලාමකාපිටා,
පච්චයා සුලභාඵව විරියෙන පරියෙසනො.
- 507 පෙතාහි නෙකවස්සාති බුප්පිපාසාතුරාපිට,
පච්චයා නලභනෙතව පරියෙසනාපි සඛිතො.

502 තංඋද්දිසිමාන, ඒ (ප්‍රෙතයා) උදෙසා; සංසංදානවත්තු, යම් යම්දානවස්තුයෙක්; උපදියතෙ, දෙනුලැබේද; තංතං, ඒ ඒදානවස්තුව; තස්ස, ඒ ප්‍රෙතයාගේ; ඛණේඵව, ඛණයකින්ම; අසංසං, නිසකයෙක්; උපපජ්ජති, උපදීයන්න.

503 ඉදං, මේ; විජානතා, දන්නහුවිසින්; සංකෙහවිගමන්තං, සැකගුරුකරණපිණිස; සාරිපුත්තස්ස, සැරිසුත්තෙතරුන්ගේ; මාතුපෙතාය, මවුප්‍රෙතයුවපිණිස; දානතො, දුන්නින්පෙතින්; සාධිතඛනතු, සෑදියයුතුවැයි.

504 තස්සාභාවෙපි, ඒ ආත්මනාදියෙකුගෙන් ප්‍රෙතයන් කෙරෙහි උපන්නෙකුනැතද; අඤ්ඤස්ස, එක්කර්මයක්; සජ්නස්ස, සජ්නන (තමාගේ සිතිය යුතුවක්ව); උපකපාති, වැටෙයි; තස්මිං, එසේ වූ ප්‍රෙතජනයක්හු; සනෙත අසනෙතපි, ඇතද නැතද; දායකාතු, දන්දන්නාහුවනාහි; අනිථලා, නිෂ්ඵලතොවෙන් (ඒ දානසයන් ඵල දායකයෝලබත්වැයි).

505 අනමත්තගෙහ, අනමතානුමු (මහතුහුදු විසින් නොදත හැකි ආදිමකලවරතැති); සංසාරෙ, සංසාරයෙහි; සො ලොකො, ඒ ප්‍රෙත ලොකය; තස්ස, ඒ දායකයාගේ; ඤ්ඤිති, නෑයන්නවිසින්; සුඤ්ඤො අස්සාති, ශුන්‍යවන්නේය යනමේ; අට්ඨානං ඉති, කාරණ නැත්තේ යයි කියාද; සුත්තිනො, සුකතීන්; ඤෙය්‍යංති, දනගුතුවැයි.

506 විරියෙන පරියෙසනො, වියවිසේන්සොයන; මනුස්සස්ස, මිනිස්වූ; සස්ස තස්ස, යම්තම් එකක්වද; උක්කට්ඨා, උපාසාභවුණේ; ලාමකාපිටා, අධිමවුණේ; පච්චයා, සතරපසයෝ; සුලභාඵව, සුලභයෝවැයි.

507 පෙතාහි, ප්‍රෙතයෝවනාහි; නෙකවස්සාති, නොයෙක්වසීය; බුප්පිපාසාතුරාපිට, සිසින්නිපාසයෙන් පිඩිතවූවාහුද; සඛිතො, හැමපරිද්දෙන්; පරියෙසනාපි, සොයනනාහුද; පච්චයා, සතරපසය; නලභනතිඵව, නොලබන්නවැයි.

- 508 තෙසංසකමච්ඡේදෙන සන්තානං බ්‍යසනණ්ණවෙ,
බ්‍යසත්තපග්ගොපාය මජ්ඣිම ඥාතිවර්තං.
අක්ඛරානන්තා චරෙ යොගී තම්හා නික්කරුණෙත්තුකො.
- 509 තස්මා සන්නො සප්පරියා කතඤ්ඤා කතථෙදිනො,
තෙදුතාදිකං පනති දෙනති කාරුඤ්ඤාවොදිතා.
- 510 ඉස්සාව්‍යාපාදමච්ඡේරං විහිංසාවාපි නාසීය,
ගුණරාධිතවින්තො යං අනුමොදති මොදකො.
- 511 යත්තො තතො මහෙසකෙඛා සුරූපො හොනවාපි ච,
දිඝාග්‍රකො සද්ධ ගට්ඨො හොති පුඤ්ඤානුමොදකො.
- 512 විස්සජේෂ්ඨාන නිස්සංඛං චග්ගපුඤ්ඤාසකොට්ඨො,
කත්ථා ජේතවතෙ රමෙම විහාරං වාරුදස්සනං.

508 සකමමදෙසෙන, තමන්ගේකම්දෙසෙයන්; බ්‍යානනණ්ණ
 ථෙව, බ්‍යානනාගරයෙහි; සන්නානං, ගැලුනු; තෙසං, ඔවුන්ගේ; බ්‍ය
 සන්තංගමොපායං, දුක්ඛරුකිරීමටටපාය; අතීති, අතීතයකි; සුචි
 නිවර්තං, සුචිනිවර්තවුටුදුන්විසින් නික්මනොවටදරණලදද; තං
 අකුරානෙතා, ඒ නොකරන්නාවූ; යො, යමෙක්; චරෙ, ඇවිදිනේ;
 තමිනා, ඕහටටබා; නික්කරුණෙහි, කරුණානැත්තෙක්වනාහි;
 කොනු, කවරෙක්දෙහෝ.

509 තැවූ, එහෙයින්; කතකුසු, කෙලෙහිගුණදත්තා; කත
වෙදිකො, අනුත්කම්ගුණ පහකරණපුත්ත; සනෙතා සපපුරිසා, ම
නාවුසත්පුරුෂයෝ; පෙතදනාදිකං, ප්‍රෙතයන්පිණිසදෙනදත්තා
දිකොවඥා; පනති, පින්පෙන්; කාරුකුකුමොදිතා, කරුනායෙන්
මෙහෙයනලද්දකු; දෙනති, දෙන්.

ප්‍රතිදානාදිං ශ්‍රී ලංකා

5:0 ඉසායාචාපාදමවෙත්රං, ඊෂ්ඨාචෙමමාත්සයං යනකෙලෙසුන්.
ද; විනිංචාපාපි, විනිංචාචිත්රකයද; නාසිය, නයා; ගුණරාචිත, ගු
ණයත්විසින් ආරාධනාකරණලද(නලවනලද); චිත්තො. සිත්ඇති;
මොදකො, පින්අනුමොදන්වනනැතැත්තේ; යං, යම්පිතක්; ය
තො, යම්හෙයකින්; අනුමොදනි, අනුමෝදනාකෙරේද.

511 තනො, එහෙයින්; පුද්ගල, නුමොදකො, අනුන්ගේපින්අනු
මෝදන්වුයේ; මහෙසකො, මහෙසාකාරව(ප්‍රධානව); සුරූපො, සහ
පත්ව; හොගවා, වැනුඇතිව; සද්විව, හැමකල්හිදු; හට්ටො, සතු
වුටුයේ; දීසාසකොසහාති, බොහෝදාසූඥාවේ.

512 නිසංඛතං, අළුමිනැතිව; චතුරඤ්ඤායකොට්ඨො, සුපණ්ඨ කෙළක්කත; විසංජේතාන, විසදම්කොට; රමම, රමණීයයි; ජේතවනෙ, ජේතවනයෙහි; චාරුදස්සනං, මනොඥදශීතීයයි; වි භාරංකතා, විභාරයකොට.

- 513 සොණණහිංකාරගන්ධස්ස සුදත්තස්ස සිරිමනො,
දිස්වා සබ්බසුඛස්ස සබ්බස්ස දදනො සිරිං.
514 අහො දුන්නති බහුසො උදුතං අභිභුදිරසං,
මානවො අනුමොදනො අදෙනො කාකනවපිච,
දුස්සකතොපි අධිකං අලභී කුසලොදයං.
515 අකන්තා කායවාචාහි අදන්තා කිංකරි හන්තො,
විත්තප්පසාදමනොපි යදි ඵලං ඵලාවහො.
516 අනුමොදනජං පුඤ්ඤං විත්තායත්තමමහාඵලං,
අකරොනො වරනො හි සොචනියො අයං ජනො.
517 දුරදුරකතෙතොදි දුතං දන්තා අනෙකසො,
විරවිරියෙන යො ලබං ධම්මං දෙනෙති සධයා.
518 අපචේතනො යසොලාභසකාරාදිති අත්තනො,
හිතඤ්ඤාසයනො ඵල සන්තිකිවකරොච සො.

513 සබ්බසුඛස්ස, සච්ඡේදන් බුදුන් ප්‍රමුඛකොටඇති; සබ්බස්ස, සබ්බසාන්තර; දදනො, දෙන; සොණණහිංකාරගන්ධස්ස, (දක්ෂිණොදක දෙන්ට) රත්කෙණ්ඩගත් අත්ඇති; සිරිමනො, ශ්‍රීමත්වූ; සුදත්තස්ස, සුදත්තමහසිටුහුගේ; සිරිං දිස්වා, ශ්‍රී දුක.

514 අහො දුන්නති, ආශ්වාසීයේ මේදුතයයි කියා; බහුසො, බොහෝමේ; උදුතං, ප්‍රීතිවාක්‍යය; අභිභුදිරසං, කියමින්; අනුමොදනො, අනුමොදන්කම්; කාකනවපිච, කණ්ඩකුඩු; අදෙනො, කුඩුන්; මානවො, මානවකයෙක්ද; දුස්සකතොපි, දුස්සකගටද වඩා; අධිකං, බලවත්වූ; කුසලොදයං, කුසලොදයක් (පින්ඵල); අලභී, ලද (මෙහිකණ්ඩකයී දෙවිසටසමාරක්කියත්)

515 කායවාචාහි, කයින් තොලෙන්; කිංකරි, කිසිවක්; අකන්තා, නොකොට; හන්තො, නමාගිනි; (කිංකරි) අදන්තා, කිසිවක් නොදි; විත්තප්පසාදමනොපි, විත්තප්පසාදමානුයක්පවා; යදි, ඉදින්; ඵලං, මෙසේ; ඵලාවහො, ඉඟිඵල දෙන්නෙවිනම්:—

516 විත්තායත්තං, ඵලබ්දවූ සිතින්ද දෙන; මහාඵලං, මහත්ඵලවූ; අනුමොදනජං, අනුමොදනායෙන්වූ; පුඤ්ඤං, පින්; අකරොනො, නොකොට, වරනො, ඇවිදිනා; අයං ජනො, මේ මුළුජනයෙමේ; සොචනියො හි, යොකකටයුතුමැයි.

(අනුමොදනානිසංසගාථා නිට්ඨිතා)

517, 518 අනෙකසො, නොයෙක්පරිද්දෙන්; දුර, අමුචහ; දුරක, දුරවහ; තෙතොදි, ඇස්පාදිය යන; දුතං දන්තා, දන්දි; විරවිරියෙන, සිරිවූ විෂ්ඨි ඇති බුදුන්විසින් නොගොත් සෙසු තමාසේ විරයන්ගේ විශ්වීඤ්ඤා මුතිරජනුවිසින්; ලබං, අධිගමකරණලද;

- 519 දෙසකසස අභාවෙන යතො අපරජකකිකා,
බහු සංවිජ්ජමානාපි න පුනතෙතව තිබ්බුතීං.
- 520 තසමා සකකච්ච සඛමං උග්ගහෙත්වා යථාතථං,
සඛමගරුකො හුත්වා අවිඤ්ඤාතං අවෙදයං.
- 521 සඤ්ඤා පටිපත්තිව චරතො පරහෙතුකං,
අනාමිසගරු හුත්වා ධම්මං දෙසෙය්‍ය පණ්ණිනො
- 522 සක්කදානං ධම්මදානං ජිනාතිති ජිනොබුච්චි,
දොසං දෙසකවරො දෙසනා දුලලභාතිව.

ධම්මං, ප්‍රතිපත්තිධර්මය දීපිතවූ පසංඝාපතිධර්මය; සඛයා, සාදුහැසෙත්; අත්තනො, තමහට; යසොලාභාසකාරාදීති, යාසල් ලාභාන්කාර යනාදීන්; අපරජෙනො, නොපතන්නේ; තිඤ්ඤාසයනොථව; තිනාමිසයෙත්ම; යො, යමෙක්; දෙසෙති, දෙසාද; හො, හේනම; සඤ්ඤිවචකරොථව, ශාස්ත්‍රාකාරාකරන්නේමැයි.

519 සංවිජ්ජමානාපි, විද්‍යමානවූද; බහු, බොහෝවූ; අපරජකකිකාපි, අප්‍රාප්තකයෝද (මදවුරාගාදී කෙලෙස්පර්වයෙහි සමාදී පවෙත්‍රියයන් ඇත්තාහුද); දෙසකසස අභාවෙන, තමන්හැදින බණ්ණියත්තන්හුගේ නොවීමෙන්; තිබ්බුතීං, තිවන්; යතො, යම් හෙයකින්; උ පුනත්තිථව, මාගීඤ්ඤාසෙන් සපයිනොකෙරෙද්ද.

520 තසමා, එහෙයින්; සකකච්ච, ශබ්දලක්ෂණාදී පරිඥානයෙන් හා ගෞරවයෙන් සකස්කොට; සඛමං, සඛමය; යථාතථං, තත්ව පරිද්දෙන්; උග්ගහෙත්වා, ඉගෙන; සඛමගරුකොහුත්වා, (සඛමය මෙසේ මාවසින් කියනලද්දේ අනුත්තරානුයෙහි පිහිටා බොහෝකලක් පවතීවයි) සඛමයම ගරුකොට; අවිඤ්ඤාතං, තමා නොදන්නේදෙයක්; අවෙදයං, නොහඟවන්නේ.

521 සඤ්ඤා පටිපත්තිඉව, ශාස්ත්‍රානුගේ ප්‍රතිපත්තින්මෙන්; චරතො, පවත්නේ; අනාමිසගරුහුත්වා, අනාමිසගරුනොට (සතර පසය ගරුකොටනොගෙන); පණ්ණිනො, හුවණැත්තේ; පරහෙතුකං, පරවැඩපිණිය; ධම්මං දෙසෙය්‍ය; දහම්දෙයන්නේය.

522 ජිනො, තථාත්තතෙම; ධම්මදානං, ධර්මදානයෙනමේ; සක්කදානං, සියලුදන්; ජිනාතිඉති, දිනන්නේයයි කියා; අබුච්චි, වදාළේ; දෙසකවරො, දෙසකවරතෙම (දෙසන්නවුන්කෙරෙහි උතුම්වූ මුති රජතෙමේ); දෙසනාව, යටකීතුණාඛනයෙන් හුකතව බණ්ණිමුදු; දුලලභාඉතිව, දුලභයයිද; දෙසයි, වදාළේ.

- 523 අජෝ පදියමානො හි නතො ඛිප්පං විගච්ඡති,
ධම්මො පදියමානො හි උභයජාහිව ඝට්ඨති.
- 524 යොතිසො මනසිකාරො අපො සඛිව්වදසනා,
මහඤ්ඤස්ස හෙතුහි චුත්තො මහඤ්ඤනා සදා.
- 525 සභාවඤ්ඤං ධම්මානං සංසාරාදීනවඤ්ඤනා,
ස ච්චානඤ්ඤාහිසමයො සබ්බෙ තෙ දෙසනා භවා.
- 526 යතොයං දෙසකො ධම්මං සබ්බසම්පන්නි කරණං,
දෙසෙති තස්මා තස්සිධ සබ්බසම්පන්නියො ඵලං.
- 527 ඵවම්මහානිසංසම්පි යො සඛිව්වං සුදුලලහං,
සමජෝපි න දෙසෙති විඵලනතස්ස ජිවිතං.

523 පදියමානො, දෙතලබන; අජෝ, අජිත්තෙමේ; නතො, ඵලදතැනැත්තහු කෙරෙත්; ඛිප්පං, වහා; විගච්ඡති හි, ඔහුගේ මරණින් හෝ තමාගේ නැසීමින් හෝ තොරවීමය; පදියමානො, දෙතලබන; ධම්මොහි, ධර්මවතාහි, උභයජා, මෙලොවපරලොව යන දෙතැන්හිම; අහිවඝට්ඨති, අධිකවූ වාසිසවපැමිණේ.

524 යොතිසො මනසිකාරො, යොතිසො මනසකාරය; අපො, නැවත; සඛිව්වදසනා, අනුත්ව කරන සම්මේදසනය යන මේ දෙක; මහඤ්ඤනා, මාගීඥවූ බුදුරජනුවියන්; සදා, හැමකල්හිම; මහඤ්ඤස්ස, මාගීඥතයව; හෙතුඉදං, හෙතෙසයි; චුත්තො, චතුරණලද.

525 ධම්මානං, ප්‍රත්‍යය ප්‍රත්‍යෝක්‍යනනාධර්මයන්ගේ; සභාවඤ්ඤං, සාමාන්‍යානුකූලානුකූලවශයෙන් සභානුකූලතය (තනුයෙන් දැක්විය); සංසාර, සංසාරයෙහි; ආදීනවඤ්ඤනා, මුහුකම්පිදර්ශනාඥයෙන් ආදීනව දැක්ම; සච්චානං, වතුස්සත්‍යයන්ගේ; අහිසමයොව, අහිසමයවූ මාගීඥතයද යන; තෙසබ්බෙ, ඒ මෙකීනාක් ගුණ සියල්ලෝ; දෙසනාභවා, අනුත් විසින් කරනලද ධර්මදෙසනා යෙන් වෙත්.

526 අයං දෙසකො, මේ ධර්මදෙසනාකරන තැනැත්තේ; යතො, යම්ගෙයකින්; සබ්බසම්පන්නිකරණං, සියලු සම්පන්නිසව කරණවූ; ධම්මං, දහම; දෙසෙති, දෙසාද; තස්මා, එහෙයින්; තස්ස, ඒ ධර්මදෙසනා කරන්නා හට; සබ්බසම්පන්නියො, සියලු සම්පන්නිවූම; ඉධ, මේ ධර්මදෙසනායෙහි; ඵලං, ඵලවෙත්.

527 යො, යමෙක්; සමජෝපි, බණදෙසත්ව සමජිවිත්; ඵවං, මෙසේ; මහානිසංසම්පි, හෙත් අනුසස් ඇතිවූද; සුදුලලහං, අති දුලිහවූ; සඛිව්වං, සදහම; න දෙසෙති, අනුත්ව නොදෙසා නම්; තස්ස, ඔහුගේ; ජිවිතං, දිවි; විඵලං, නිෂ්ඵලයි.

(දෙසනානිසංස ගාථා නිධිතා.)

- 528 සබ්බමං සුඤ්චානස්ස යොති අභ්ථානුසාරිනො
පමොදො නිබ්බුද්ධස්ස දළිඳදස්සාපි න ඤී සො
- 529 කිලෙසඤ්ඤා විතතං සත්තතතං සවණ්ණානා
නාලලියනති සත්තතතං අයොපිණ්ණව චෙක්ඛිකා
- 530 පඤ්ඤවා සුඤ්චානොති සබ්බමං බුබ්බදෙසිතං
සුගච්ඡිරමච්ඡිතං චධුරං අමතං විය
- 531 ලභතෙ පරමං පිතිං දෙවිඤ්ඤාපි දුලලහං
තදෙවාලමඵලනතස්ස මා හොතු පරලොකිකං
- 532 සබ්බමසයිධ ගහණං න හොති සවණං විතා
ගහණෙන විතා අභ්ථානිකා නොපජායති
- 533 අභ්ථානු අපරික්ඛන්තො අතතනො චා පරස්සවා
අසමන්තො සො හොති භික්ඛුපටිපත්තියා

528 සබ්බමං, සදහම්; සුඤ්චානස්ස, අසන; අභ්ථානුසාරිනො, ඒ ධම්මෙහි අභ්ථානුච්ඡිත් අනුව යන්නාහු; සො, සම්; පමොදො, සතුටෙන් ඇද්ද; සො, හේතුවේ; නිබ්බුද්ධස්ස, නිබ්බුද්ධ; දළිඳදස්සාපි, දිළිඳුත් හටද; නඤ්ඤා, නැත්මැයි.

529 සත්තතතං, ගිහිගෙණ දිලියෙන; අයොපිණ්ණං, අවටකට ලභනොවන; චෙක්ඛිකාඉවා, මැස්සන් තෙසින්; සවණ්ණානා, ධම්මානුච්ඡින නමැති වගන්ති; සත්තතතං, දිලියෙන; විතතං, සිත; කිලෙසඤ්ඤා, කෙලෙස් නමැති මැස්සන්; නාලලියනති, ලභනොවෙත් (වැදනොගනිත්).

530 බුබ්බදෙසිතං, බුදුන් විසින් වදාරණලද; සුගච්ඡිරං, අභිශාලි රවු; අමතං, ඒකානතයෙන්ම සත්තවු; අමතං විය, අමාසේ; චධුරං, මිසුරුවු; සබ්බමං, සදහම්; සුඤ්චානො, අසන; පඤ්ඤවාති, නුච්ඡිත්තෙන් වනාහි:—

531 දෙවිඤ්ඤාපි, දෙවෙඤ්ඤා විසිනුදු; දුලලහං, දුල්භවු; පරමං පිතිං, විශිෂ්ටවු ප්‍රීතියක්; ලභතෙ, ලබ්ඳ; තස්ස, ඔහට; පරලොකිකං, පරලොව්හි වන: ඵලං, විජාන; මාහොතු, නොවෙයි; තංඵල (ඵලං), ඒ ලද ප්‍රිය ඵලම; අලං, පමණි.

532 ඉධ, මේ ආසනයෙහි; සවණං විතා, සබ්බමානුච්ඡින නැතිව; සබ්බමස්ස, ඒ සබ්බමානුච්ඡින; ගහණං, ගැන්ම; න හොති, නොවෙයි; ගහණෙන විතා, ඒ සදහම් ගැන්ම නැතිව; අභ්ථානිකා, අභ්ථානෙන්ම උපපරික්ඛන්තොමේ; නොපජායති, නොවෙයි.

533 අභ්ථාන, අභ්ථාන; අපරික්ඛන්තො, පරික්ඛන්තොකරන; සොතු, හේ වනාහි; අතතනොවා, තමහට හෝ; පරස්සවා, මෙරමාහට හෝ;

- 534 පරියන්තිං විතා ධම්මො න නිට්ඨති කුදුවනං
සවණං විතා පරියන්ති තස්මාපි සවණං වරං
535 නෙකකප්පකතුස්සාහ සමානීතොපි සඤ්ඤා
සඛිමො න පතිට්ඨාති සවණෙන විතා යතො
536 තතො තස්මාපි උස්සාහවිසෙසං සමපෙක්ඛිය
සොතබ්බො එව සඛිමො අපි නිබ්බාණදසයිතා
537 යං පඤ්ඤාචුදධිකරණං සඛිමට්ඨිතිකාරණං
එලං තස්ස පමාතුං කො සමචෝ සුගතං විතා
538 දෙවරජ්ජමපි සාධෙතුං සමචෝතොපි තං බණ්ණ
අනාදිසිත්වා තං ධම්මො සොතබ්බො සුගතාගතො

තිතත්ථපටිපත්තිං, නිතානි ප්‍රතිපත්තියෙහි; අසමචෝ එවගොති,
අසමච්ච වේ.

534 ධම්මො, පිටකත්‍රය ධර්මය; පරියන්තිං විතා, පසංඝාපනී නැතිව
(හැදෑරුම් නැතිව); කුදුවනං, කිසිකලෙක්හිදු; න නිට්ඨති, නොසිටී;
පරියන්ති, පසංඝාපනීතොමේ; සවණං විතා, අනුත්තරෙත් ධර්ම
ශ්‍රවණයක් නැතිව නොවෙයි; තස්මාපි, එයින්දු; සවණං, අනුත්
තරෙත් බණ්ණාසීම්; වරං, උතුම්.

535 සඤ්ඤා, ශාස්තෘහු විසින්; නෙකකප්පකතුස්සාහ, නොයෙක්
කප්පයෙහි කරණලද උත්සාහයෙන්; සමානීතොපි, ගෙනඑත
ලදද (මුළුකොට දක්නාලදද); සඛිමො, සඛිමය; යතො, යම්ගෙය
කින්; සවණෙන විතා, අනුත්තරෙත් ඇසීමක් නැතිව; න
පතිට්ඨාති, නොපිහිටාද.

536 තතො, එවැනින්; තස්මාපි, ඒ බුදුරජහුගේද; උස්සාහ
විසෙසං, උත්සාහ විශේෂය, සමපෙක්ඛිය, බලා; නිබ්බාණදසයිතා
අපි, නිවන්දුටුවහු විසින්දු; සඛිමො, සදහම්; සොතබ්බොඑව,
ඇසියයුතුමැයි.

537 යං පඤ්ඤාචුදධිකරණං, යම් බණ්ණාසීමක් නුවණවඩන්නේද;
සඛිමට්ඨිතිකාරණං, සදහම් බොහෝකලක් සිටිමට කාරණාදු;
තස්ස, ඒ ධර්මශ්‍රවණයාගේ; එලං, එල; පමාතුං, පමණ කරන්නට;
සුගතං විතා, බුදුන්මුත්; කො සමචෝ, කවරෙක් සමච්චිද.

538 තං බණ්ණ, එකණෙහි; දෙවරජ්ජමපි, දෙවරාජ්ජයකුදු;
සාධෙතුං, සාධාගන්නට; සමචෝ තාපි, සමච්චිකත්තුදු විසින් වුව;
තං, ඒ දෙවරාජ්ජය; අනාදිසිත්වා, නොගෙන; සුගතාගතො, බුදුන්
ගෙන් පැමිනෙනහුදු; නොගොත් බුදුන් කෙරෙත් ආ බුදුන් ප්‍රභව
කෙට ඇති; ධම්මො, ධර්මය; සොතබ්බො, ඇසියයුතුයි.

(සවනානිසංස ගාථා නිට්ඨතා.)

- 539 මානං පරිච්චජ්ඣාන උප්පාදෙත්ථාන භාරවං
 ගුණං උපපරික්ඛිත්ථා උපකාරංව තාදිසං
- 540 බුඩ්ධාදිසු ගුණාධෙඨ්ථු උපකාරස්ස වාපිව
 සමාකතඤ්ඤාතාපඤ්ඤාභාරවාදීති මණ්ඩිතො
 යතො කරොති පුජං යො භාවතො චන්දනාදිති
- 541 තතො සො ජයති අධෙඨ්ථ කුලමහි උදිතොදිතෙ
 අසංකිතෙහි සතෙහති භාවතො චන්දනාරතෙ
- 542 පරස්ස පුජකො සතො යස්ස යජ්ඣපපජ්ජති
 තස්ස තස්ස විසිට්ඨං සො ධානං ලභති පුජිසං
- 543 පසාදනියවජ්ඣමහි පසාදස්ස ඡලෙන හි
 අනිජ්ඣතඛගපච්චබ්බො හොති පාසාදිකො තරො

539 මානං පරිච්චජ්ඣාන, මත්භාර; භාරවං, ගෞරව; උප්පා
 දෙත්ථාන, උපදවා; ගුණං, ගුණ හෝ; තාදිසං, එබඳුව; උපකාරංවා,
 උපකාරයෙක් හෝ; උපපරික්ඛිත්ථා, පරික්ෂාකොට.

540 බුඩ්ධාදිසු, බුදු පසේබුදු ආදීව; ගුණාධෙඨ්ථු, ගුණයෙන් ආරාධ
 යත් කෙරෙහිද; උපකාරස්ස වාපිව, උපකාර කළුවත් කෙරෙහිද;
 යො, යමෙක්; සමා, සාදහය; කතඤ්ඤාතා, කෙලෙහිගුණ දන්තා
 බවය; පඤ්ඤා, නුවණය; භාරවාදීති, ගෞරවය යන මේ ආදීව
 ගුණයෙන්; මණ්ඩිතො, හෙබියේ; භාවතො, සිතීන්ම; චන්දනාදිති,
 වැදුම් පිදුම් ආදීන්; යතො, යම්හෙයකින්; පුජං කරොති, පුජා
 කෙරේද.

541 තතො, ඒ තෙතූයෙන්; සො, හේතම; උදිතොදිතෙ, උදි
 තොදිතවු (දව්සින් දවසට වඩනා ශ්‍රීභාව ඇති); අධෙඨ්ථ, නිධාන
 කොට තිබෙන බොහෝ ධනඇති; අසංකිතෙහි සතෙහති, නිසකවු
 සතුන් විසින්; භාවතො, සිතීන්ම; චන්දනාරතෙ, වදනට සුදුසුවු;
 කුලමහි ජායති, කුලයෙහි උපඥ.

542 පුජකොසතො, පිදියසුන්නත් පුදන්නේ; පරස්ස, පර
 ලෙවිති; යස්ස යස්ස, යම් යම් තැනෙක; උපපජ්ජති, උපදීද; සො,
 හෙතෙමේ; තස්ස තස්ස, ඒ ඒ තත්ති; පුජිසං, පුජාවු (පිදියසුතුටු);
 විසිට්ඨං, උතුම්වු; ධානං ලභති, තනතුරු ලබයි.

543 පසාදනියවජ්ඣමහි, ප්‍රසාද කළයුතු වස්තුයෙහි කරණලද;
 පසාදස්ස, ප්‍රසාදයාගේ; එලෙන හි, එලයෙන් වනාහි; තරො,
 පුරුෂතෙමේ; අනිජ්ඣතඛගපච්චබ්බො, අනිජ්ඣතවූ අඛගප්‍රත්‍යක්ෂ
 ඇත්තේ; පාසාදිකො හොති, බොහෝදෙනා හට ප්‍රසාද එල්වන්නේ
 වේ.

- 544 කතඤ්ඤානා ගුණවතා කතපුඤ්ඤඵලෙන හි,
අකතඤ්ඤාජතස්සාපි කතමථාතිබහමිස්සති.
- 545 කතඤ්ඤානොපිව කතං පුරාති අකතඤ්ඤානා,
මහාපබ්බතතෙතමපි අවටනනානුංව දිස්සති.
- 546 තස්මා පුඤ්ඤාපකාරිස්ස උපකාරාති පණ්ණිනො,
කරෙය්‍ය හි යථාසත්ති කතාති අවිනායකං.
- 547 පඤ්ඤාපුබ්බිගමං කතා පුඤ්ඤකමමාති පණ්ණිනො,
ඵලොපගොගකාලෙපි ගොති අවටනනපඤ්ඤවා.
- 548 සයං ගුණධෙඪා හුත්වාන ගුණධෙඪා බුධිසාවතෙක
පුජ්‍යත්‍යස්සති ඵලං ගුණධිඪගොච ඤාස්සති.
- 549 “අභිවාදනසිලිස්ස නිවං වධාපවාසිනො,
වනනාරො ධමමා වසිතිනති ආසු වණේණා සුඛං ඛලං”

544 කතඤ්ඤානා, කතඤ්ඤානාය යන; ගුණවතා, ගුණඇත්තහු
වසින්; අකතඤ්ඤාජතස්සාපි, අකතඤ්ඤාජතස්සාගටද; කතං, කරුණ
ලද දෙයක්; කතපුඤ්ඤඵලෙන හි, ඔහු පුළුල්ත්මයෙහි කරුණලද
පුණ්‍යඵලයෙන්; ථාතිං, වාදනයට (ඉතාවැඟියකට;) ගමිස්සති, පැමි
නේමැයි.

545 පුරා, පුළුල්ත්මයෙහි; අකතඤ්ඤානා, අකතඤ්ඤානාවසින්;
කතඤ්ඤානොපිව, කතඤ්ඤානාත්හට; කතං, කරුණලද; මහාපබ්බත
තෙතමපි, මහත්පව්වතයක්පමණවූ උපකාරයෙන්; අවටනනානුංව,
පරමානුචක්ඛේ; දිස්සති, දක්නාලැබේ.

546 තස්මා, එහෙයින්; පණ්ණිනො, නුවණැත්තේ; පුඤ්ඤාපකා
රිස්ස, පුළුල්පකාරයක්හට; කතාති, ඔහු වසින් කරුණලද උපකාර
යෙන්; අවිනායකන්, නොතයන්නේ; යථාසත්ති, ශක්තිවූපරිද්දෙන්;
උපකාරාති කරෙය්‍ය හි, උපකාරකරන්නේමැයි.

547 පණ්ණිනො, නුවණැත්තෙක්; පුඤ්ඤකමමාති, පුණ්‍යකම්පත්;
පඤ්ඤාපුබ්බිගමං, පුඤ්ඤාපුබ්බිගමයකට; කතා, කම්භුමියෙහිලා
කොට; ඵලොපගොගකාලෙපි, ඵලඅනුභවකරනකල්හිදු; අවටනන
පඤ්ඤවා ගොති, අතූනතයෙන්පුඤ්ඤත්වේ.

548 සයං ගුණධෙඪා හුත්වාන, තෙමේ ගුණයෙන්ආසිඪ්‍යව; ගුණ
ධෙඪා, ගුණයෙන්ආසිඪ්‍යවූ; බුධිසාවතෙ, බුදුන්හා බුදුසම්මත්; පුජ
යති, පුදනමි; අස්ස, පුදන්නහුගේ; ඵලංහි, පුණ්‍යඵලවතාහි; ගු
ණධිඪගොච, මේගුණධිඪයන්ටඅග්‍රවූ මුතිරජේක්ම; ඤාස්සති, දනී.

- 550 “එකපුළුං වජ්ඣාන අසීතිං කප්පකොට්ඨො,
දුගගතින්තාභිජානාමි එකපුළුංයයිදම්ඵලං.
551 පුජා ව පුජනීයානං එතමමඛගලමුත්තමං,
ඉවෙවමාදිගාථාති පුජාසම්පන්නි දීපිතා.
552 බුබ්බ ධම්මෙ ව සබ්බෙ වා කතො එකොපි අඤ්ඤාලි,
පගොති හවදුක්ඛග්ගිං නිබ්බාපෙත්තුං අසෙසකං.
553 ඉමිනා පුඤ්ඤායෙන දුක්ඛලෙන පහසිතුනා,
අවස්සවජ්ඣානිකාන යදි සකකා මහාඵලං.
554 පුඤ්ඤං කාතුං අසාරෙන සාරං වරසුඛාවහං,
චරෙය්‍ය තං අකභාන කො හි නාම සවෙනතො.

549 නිව්චං, හැමවේලෙහිම; උඩාපවාසිතො, වැඩිසිටියක් පුදන පුදවූ; අභිවාදනසිලිසා, වැන්දඹුකන් වදනාසුල්ලහව; ආශ්‍ර, ආශ්‍රය; වණ්ණණා, වණ්ණය; සුඛං, සුවය; බලං, කායබල; ඥානබලය යන; වතනාරො ධම්මා, සතරධම්මකෙණෙක්; වර්ෂිනති, වඩනියයි කියාද.

550 එකපුළුං, එකමලක්; වජ්ඣාන, ත්‍යාගකොටපුද; අසීතිං කප්පකොට්ඨො, අසුකෙලික්කප්; දුගගතින්තාභිජානාමි, දුගගිතො හදුනනමි; ඉදං, මේ; එකපුළුංයා, එක්පුළුපයක්හුගේ; ඵලං, ඵල යයිකියාද.

551 පුජනීයානං, පිදියසුත්තනව; පුජාව, කරනපුජාවයන; එතං, මේ; උත්තමං මඛගලං, උතුම්මගුල (උතුම්මචයයනුද); ඉවෙවමාදිගාථාති, මේ ආදිවූ ගාථායෙන්; පුජාසම්පන්නි, පිදියසුත්තන්ව කරණලදපුජායෙහි සම්පන්නිතොමො; දීපිතා, (නොයෙක්තැන නොයෙක්පරිද්දෙන්) දක්වනලදී.

552 බුබ්බ, බුදුන්කෙරෙහි හෝ; ධම්මෙව, ධම්මයෙහිහෝ; සබ්බෙවා, සබ්බයාකෙරෙහි හෝ; කතො, කරණලද; එකොපි අඤ්ඤාලි, එක අඤ්ඤාලිකම්මයෙක්ද; හවදුක්ඛග්ගිං, හවදුක්කම්මැතිහිති; අසෙසකං, නිශෙශ්‍යකොට; නිබ්බාපෙත්තුං, නිවන්තව; පගොති, පොහොසති.

553-554 දුක්ඛලෙන, දුච්චවූ; පහසුතා, බිඳෙනසුලුවූ; අවස්ස වජ්ඣානිකාන, අවස්සයෙන්දුම්මයසුතුටු; අසාරෙන, නිශ්සාරවූ; ඉමිනා පුඤ්ඤායෙන, මේකුණුගර්ථයෙන්; සාරං, සාරවූ; මහාඵලං, මහත්ඵලවූ, වරසුඛාවහං, උතුම්මනිවන්සුවඵලවන, පුඤ්ඤංකාතුං, පින්කරන්තව; යදි සකකා, ඉදින්පිළිවන්විනමි; සවෙනතො, සිත් ඇති; කොහිනාම, කවරෙක්නමි; තං, ඒගර්ථයෙන් කරණවැදුම් පිදුම් ආදීපින්; අකභාන, නොකොට; චරෙය්‍ය, ඇවිදිනේද.

(පුජානිසංඝගාථා නිධිනා.)

- 555 ආපදපු සහායානං ලාභො ඉට්ඨන්ධිද්ධි ච
පරිවාරසමපදවෙති වෙය්‍යාවච්චළමතා
- 556 ගිලානගුණවන්තානං දුනාදිකිරියාපු වා
වෙය්‍යාවච්චාභිසමුතං කො ඵලං වණ්ණසිසාති
- 557 යො ගිලානං උපට්ඨාති සො උපට්ඨාති මං ඉති
මහාකාරුණීනකතාපි සො භුසං පරිවණ්ණිනො
- 558 සබ්බසංසාරං සබ්බදස්සාවිං සයමුං අග්ගපුග්ගලං
උපට්ඨාති කථං වා සො කිමිදං අබ්බතබ්බතං
- 559 පරන්තමං අත්තන්තමිති පස්සති සො මුනි
තෙනානන්තරිතසත්තස්ස උපකාරීව සො තරො

555 ආපදපු, විපතියක් සමග වූ කල්හි; සහායනං ලාභො, සහාය
යන්ගේ ලාභය; ඉට්ඨන්ධිද්ධිව, කැමති අනියක් සිබවීමද; පරි
වාරසමපදව ඉති, පරිවාර සමපතනයද යන මොහු; වෙය්‍යාවච්ච
ඵලං, රොගීන්ව හා මනාවුන්ව කරණිලද අත්පා මෙහෙයෙහි ඵල
යයි; මනා, දන්තාලදහ.

556 ගිලාන, රොගීන්වද; ගුණවන්තානං, ගුණඇත්තන්වද; වා,
නොහොත්; දුනාදි කිරියාපු, දුනාදි ක්‍රියායෙහිද; වෙය්‍යාවච්චාභි
සමුතං, කරණිලද මෙහෙයෙන් හවගන්; ඵලං, ඵල; කො, කව
රෙක්; වණ්ණසිසාති, වණිනා කෙරේද; (දුනාදි යන තන්හි ආදි
බබ්දයෙන් පුජායන්කාරාදි ගත්තේ).

557 යො, යමෙක්; ගිලානං, රොගී හව; උපට්ඨාති, උපස්ථාන
කෙරේද; සො, හෙතෙමේ; මං උපට්ඨාති ඉති, මම උපස්ථාන කෙරෙයි
කියා; මහාකාරුණීනකතා අපි, මහා කරුණාඇති බුදුරජානු විසි
නුදු; සො, ඒ රොගීන්ව අත්පා මෙහෙකරන්නේ; භුසං, බොහෝසේ
(නැවත නැවත); පරිවණ්ණිනො, හැමපරිද්දෙන් වණිනාකරණ
ලදී.

558 යො, ඒ රොගීන්ව අත්පා මෙහෙකරන්නේ; සබ්බසංසාරං,
සවිනේ දන්තා; සබ්බදස්සාවිං, සියලු දතහුතුද අත්ලෙහි තුබ්බාවසේ
දන්තා; සයමුං, සයමු වූ (අනාවරිතකවූ); අග්ගපුග්ගලං, අග්‍ර පුග්‍ග
ලය හව; කථං උපට්ඨාති වා, කෙසේ උපස්ථාන කෙරේද; අබ්බත
අබ්බතං, ඉතා නොවූ විරිවූ; ඉදං කිං වා, මේ කීමෙන් කම්දයත්.

559 යො මුනි, ඒ තථාගතතෙම; පරන්තමං එව, පරාන්තම; අත්තන්ත
මිති, ආනන්තානුයයි; පස්සති, දකින්නේ; තෙන, එහෙයින්; අනන්ත
රිතං, (ඒ රොගීන්ව මෙහෙකරන්නහු බුදුරජ හව මෙහෙකලා නම්

560 තසාං ගිලානුපට්ඨානෙ සමමාසමුද්ධිවණ්ණිනෙ
මහාගුණෙ යථාසත්ති කරෙය්‍ය පරමාදරං

561 බුධාදීනං ගුණධිඤානං වෙය්‍යාවච්චස්ස කො ගුණං
වණ්ණිකුං විනතිකුං වාපි සමජෝ අවිනායකො

562 පහඩගුරෙන කායෙන සුඝරං පුඤ්ඤමුත්තමං
න කරෙය්‍ය කථං විඤ්ඤ අනුමමනනා සවෙතනො

563 පමොදබහුලො ගොති සද්ද සබ්බි පසංසිගො
පසන්නමුඛවණ්ණො ව පසංසාහිරතො තරො

564 පුඤ්ඤකමං කරොන්නානං ගුණං තස්ස විභාවං
ගාසං සඤ්ඤනයිත්ති යතො වසේති ආදරං

ටෙති යනු) ආශ්වාසී නොවෙයි; නො තරො, ඒ රොගීන්ට අත්පා මෙහෙකරණ පුරුෂයෙකුමේ; තස්ස, ඒ මුනිරජ හට; උපකාරී එව, උපකාරකමැයි (බුදුන්ට මෙහෙකළාමැයි).

560 තසාං, එහෙයින්; මහාගුණෙ, මහත්ගුණඇති; සමමාසමුද්ධි වණ්ණිනෙ, සමසක් සමුද්ධියක් විසින් වණ්ණාකරණලද; ගිලානු පට්ඨානෙ, රොගීන්ට අත්පා මෙහෙකිරීමෙහි; යථාසත්ති, ශක්ති පවරෙන්න; පරමාදරං කරෙය්‍ය, උතුම් ආදර කරන්නේයි.

561 බුධාදීනං, බුදුන් ආදිකොට ඇති; ගුණධිඤානං ගුණයෙන් ආරාධනයට කරණලද; වෙය්‍යාවච්චස්ස, අත්පා මෙහෙ පිළිබඳව; ගුණං, ගුණ; වණ්ණිකුං, වණ්ණාකරන්නට ගෝ; විනතිකුං වාපි, වණ්ණා තබා සිටින්නටත්; අවිනායකො, බුදුහු; කො සමජෝ, කවරෙක් සමජීද.

562 පහඩගුරෙන, බිඳෙන සුදු; කායෙන, මේ කුණුයරිරයෙන්; සුඝරං, සුවසේ කටහැකි; උත්තමං, උතුම්වූ; පුඤ්ඤං, අත්පා මෙහෙ ආදිවූ පින්; අනුමමනනා, විශ්වානුහු; සවෙතනො, සිත්ඇති; විඤ්ඤ, දන්නෙක්; කථං, කෙසේනම්; න කරෙය්‍ය, නොකරන්නේද.

(වෙය්‍යාවච්චානිසංස ගාථා නිවර්තනා.)

563 පසංසා, පුණ්ණකම් ප්‍රසංසායෙහි; අහිරතො තරො, ඇළුනු පුරුෂයෙකුමේ; පමොදබහුලො ගොති, උපනුපත් තැන සතුටු බොහෝවෙයි; සද්ද, හැමවේලෙහි; සබ්බි, සැමක් විසින්; පසංසිගො, ප්‍රසංසාහී වෙයි; පසන්නමුඛවණ්ණො ව, (හැමවේලෙහිම) මහත් මුහුණු පැහද ඇතිවේ.

565 තතො සො ජිණ්ණගෙහස්ස උපථිභකරො විශ්
ලභතෙ විපුලං පුඤ්ඤං පුඤ්ඤකම්මප්පසංසකො

566 පුඤ්ඤං අඤ්ඤානන්තස්ස අඤ්ඤාතොච සුඛස්මිනො
අකිභ්භස්ස ලොකස්ස අනන්තාභිනිසිත්තො

567 ආලසෙස්ස නාභිභ්භස්ස අවිඤ්ඤාජනසෙවිතො
පුඤ්ඤකම්මාදරකරො සජ්ඣිකිච්චං ච සො කතෙ

568 යෙ වානුමොදනෙ වුත්තා ගුණා යෙවාපි දෙසනෙ
තෙව යොජ්ජා යථායොගමසෙසා සම්පහංසනෙ

569 තථාගතො විතරණං චතුමාරරණස්සයං
සරණං කො න ගච්ඡෙය්‍ය කරුණාභාවිතාසයං

564 පුඤ්ඤකම්මං කරොන්නාතං, පිත්තම් කරත්තත්ථ; තස්ස,
ඒ පුණ්ණකම්මයානේ; ගුණ, ගුණ; විහ්වයං, පහලි කරත්තේ; හාසං
සජනසිත්තාන, ඒ පිත්තකරත්තානුච සතුටු උපදවා; යතො, යම්
ගෙගකින්; ආදරං, ඔහු සිත ඒ පිතට ආදර; වසෙසිති, වඩාද.

565 තතො, එහෙයින්; සො, හෙතෙමේ; ජිණ්ණගෙහස්ස, මහජ්
ගේකට; උපථිභකරො විශ්, මුඩුදෙත්තකු මෙන්; පුඤ්ඤකම්මප්ප
සංසකො, පිත්තමට ප්‍රසංසාකරත්තේ; විපුලං පුඤ්ඤං, බොහෝ
පින්; ලභතෙ, ලබා.

566, 567 පුඤ්ඤං අඤ්ඤානන්තස්ස, පිත්තොගදහන; අඤ්ඤාතො
එච සුඛස්මිනො, අතිකෙකින්ම සුචප්පස්තා; අනන්තා, තොච්චි
ආලමභණ්ණෙති නිවැඩය යන මෙයින්; අභිසංසිත්තො, අභිමුහුර්ත;
ආලසෙස්ස නාභිභ්භස්ස, මැලිකම්ත් මඩතාලද; අවිඤ්ඤාජනසෙවි
තො, අභ්‍යනවු නිළිකාදි ජනගත් සෙවිතා සුලු; අකිභ්භස්ස,
නුවණැස් නැතිගෙයින් කණවු; ලොකස්ස, ලොවට, පුඤ්ඤකම්මා
දරකරො, පිත්තකිරීමෙහි ආදරකරවන; සො, ඒ පිත්තකිරීමෙහි ප්‍රසංසා
කරත්තේ; සජ්ඣිකිච්චං කරෙ එච, ශාන්තාකාන්ත කරත්තේමැයි.

568 අනුමොදනෙ, පිත්තම් අනුමොදන්වීමෙහි; යෙව ගුණා
වුත්තා, යම් අනුගස් කෙණේත් කියනලදහුද (දෙසනලදහුද);
දෙසනෙ, බණකීමෙහි; යෙවාපි, යම් ගුණකණේත් කියනලදහුද;
අගසයා, නිශෙසමු; තෙව, ඒ ගුණයෝද, සම්පහංසනෙ, සම්ප්‍රසම්
ණ්ණෙති (මෙරමා කරණ පිත්තමට ප්‍රසංසාකිරීමෙහි අනුගස් කියන
ලද තැන); යථායොගං, යෙදෙන පරිද්දෙන්; යොජ්ජා, ගෙදිගසුන්
තෝයි.

(සම්පහංසනානිසංග යාථා නිවසිතා)

570 ස්වාක්කානං තෙන සඛම්මං සංසාරභයභඤ්ඤාකං
කරුණාගුණජනනස්ස සරණං කො න ගච්ඡති

571 පරිපිනාමතරං සඛම්මොසධභාජනං
සසිං පුඤ්ඤකරං කොභි සරණං නාගම්ස්සති

572 එකාදසග්ගිසත්තාපරතිනං රතනතතං
කරුණාගුණයොගෙන අනොඤ්ඤාතිසිතලං

573 සරණන්ති ගතඤ්ඤාකං න සකෙකාති පතාපිඤ්ඤං
යථා තිණ්ණකා නිමමුග්ගා අනොඤ්ඤාමහාසරෙ

569 විතරණං, විගතවු රාගාදි කෙලෙස්ඇති; චතුමාර, (අභි සංසාරමාර කෙලෙසමාර දෙවපුත්‍රමාර මාත්‍රමාර යන) සතර මරුත්තේ; රණජය, සටන් දිනූ; කරුණාභාවිත ආත්මය, කුළුණින් පුරුදුකරණලද සිත්ඇති; තථාගතං, තථාගතයා; සරණං, සරණයයි; කො, කවරෙක්; න ගච්ඡෙය්‍ය, නොයන්නේද (නොදන්නේද නොසෙවුනේද).

570 තෙන, ඒ බුදුරජාපුත්‍ර විසින්; ස්වාක්කානං, (ආදි මධ්‍ය පය්‍යවසාන කල්‍යාණ කොට) මොනටට වදුරණලද; සංසාරභයභඤ්ඤාකං, සංසාර භය තසන්නාවූ; තස්ස, ඒ බුදුරජාපුත්‍රයේ; කරුණාගුණජං, කුළුණු ගුණෙන් උපන්; සඛම්මං, පය්‍යාපතික අභිමත හා එහි අනිවාර්යතා ප්‍රතිපත්ති අභිමත; කො, කවරෙක්; සරණං, සරණකොට; න ගච්ඡති, නොයේද (නොගණේද නොදනිද නොසිටිද).

571 පරිපිනං, හැමපරිද්දෙන්ම බොනලද; අමතරං, ත්‍රිවිධ සඛම්මාන රසඇති; සඛම්මොසධභාජනං, ත්‍රිවිධ අභිමත නැති භෞමියට පාත්‍රවූ; පුඤ්ඤකරං, පුණ්‍යකරවූ; (තස්ස, ඒ බුදුරජාපුත්‍රයේ); සසිං, සමස්තත්වය; කොභි, කවරෙක්නම්; සරණං, සරණකොට; නාගම්ස්සති, නොයේද නොසිටිද.

572 එකාදසග්ගි, (රාග වෙෂ මොහජරා ව්‍යාධි මරණ යොක පරි දෙව දුක්ඛ දෙශමිතස්ස උපායාය යන ම) එකොළොස් ගින්නෙන් වන; සත්තාපරතිනං, සත්තාප රතිනවු (තැවිලිනැති); කරුණාගුණ යොගෙන, කරුණාගුණයාගේ යොගයෙන් (එක්වීමෙන්); අනොඤ්ඤාතිසිතලං, අනවතප්‍රාප්තිලට වඩා නොගොත් කිසිකලෙක්කිද තාපය උපාපැමිණීම; අතිසිතලං, ඉතා සිහිවූ; රතනතතං, රතනත්‍රය:—

573 සරණංඉති, සරණයයි කියා සරණකොට; ගතං, ගත්තහු (සරණගියහු); අනොඤ්ඤාමහාසරෙ, අනවතප්‍රාප්ති මහවිල; නිමමුග්ගා, ගැලුන, තිණ්ණකා යථා, තෘණොලොවක් මෙන් (තණයෙන් කළ පුළු කොලක් මෙන්); දුක්ඛං, දුක්; පතාපිඤ්ඤං, තවත්ව; තසකෙකාති, නොගැක්කු.

- 574 හීතා හි හරණං සන්ති නදිපබ්බතකානනෙ
කා හි තෙසං සරණතා මරණං යෙසු විජ්ජති
- 575 යොව බුබුඤ්ච ධම්මඤ්ච සබ්බඤ්ච සරණං ගතො
මරණස්සාපි නානජ්ජ කරණනතවහි විජ්ජති
- 576 අහො අඤ්ඤාණරාජස්ස ආණා බලවතී භුතං
සද්දෙසො සරණං යාති යාය අනිකතො ජනො
- 577 ද්දෙසවහෙ කරුණාබලභිණේ *
යො සරණන්ති නරො උපගවෙජ්
යො කරුණමරණගහනකිණේණ
සංසරතෙව හවොදධිමජ්ජකා
- 578 යො අතුලො අසමො දිපදගො
කාලබලපරිමදදනසුරො
තං සරණන්ති ගතස්ස හි ලොකෙ
සංකරණේසු සයනනති අපි

574 හීතාහි, සයපත්වූ සත්ත්තු; නදි, ගහභොග; පබ්බත, පඵතය; කානනෙ, වලයන මේ වසනුත්; සරණං සන්ති, සරණකොට යෙති; යෙසු, සම් මෙකී වසනුයකණේකුත් කෙරෙහි; මරණං විජ්ජති, මරණ ඇද්ද (විනාස ඇද්ද); තෙසං, ඔවුන්ගේ; සරණතා, අත්තට සරණ බවෙන්; කාහි, කවරෙක් නම් ඇද්ද.

575 යො ව, යමෙක් වනාහි; බුබුඤ්ච, බුදුන්ද; ධම්මඤ්ච, දහමද; සබ්බඤ්ච, සබ්බයාද; සරණං ගතො, සරණකොට ගියේ; තමහි, ඔහු කෙරෙහි; අසාද්දකරණං, අසාද්දකරණයට (යායතු ගැවසනු පෙළියනු පිටාකිරීම); මරණස්සාපි, මරණ මරනවද; න විජ්ජති, නැති. (ආනාදියති ස්වයතීති ආනරේජා.)

576 යාය, යම් බලවත් ආඥායෙකින්; අනිකතො, අනිකාර කරණලද; ජනො, ජනතෙමේ; සද්දෙසො, දෙස ඇත්තවුන්ම; භුතං, නැවත නැවත; සරණං යාති, සරණකොටයේද (එබැවින්); අහො, විශ්මයහ; අඤ්ඤාණරාජස්ස, මොහරාජයාගේ; ආණා, ආඥා තොමෝ; බලවතී, බලවතු.

577 යො නරො, යම් නරයෙක්; ද්දෙසවහෙ, වෙළඳසහවූ; කරුණාබලභිණේ, කරුණාගතිනැත්තවුන්; සරණං ඉති, සරණ යයි කියා; උපගවෙජ්, එලඹේද; යො, ගතෙමේ; මරණ, මරණ නමැති; ගහනකිණේණ, වණ්ඩනෙකයන් විසින් ගැවසිනත්තාවූ; හවොදධිමජ්ජකා, හවනමැති සාගර මධ්‍යයෙහි; කරුණං, බැගුව; සංසරති එව, ඇවිදිනේමැයි.

* මේ තුන දෙබක නම්.

570 තෙන තථාගතපබ්බතරාජං

යෙ සරණන්ති ගතා නරදෙවා

තෙ මරණාදි භයෙන විහිණං

නිසසරණං චිරණං උපයන්ති

580 යසම් ඛලු මහානාම සමයෙ අරියසාවකො

තථාගතං නුසසරති සඬම්මං සබ්බමෙව වා

581 තෙවසස තසම් සමයෙ රාගාදිපරිසුට්ඨිනං

විතතං ගොතීති සුතෙනසු අනුසසති විසෙසිතා

592 යං යං දානාදි කුසලං අනුසසරති භාවතො

තසස තසසානුරූපං හි යතඤ්චානුසසතිඵලං

573 යො, යම්; දිපදගො, විපදග්‍රයෙක් (බුදුරජෙක්); අතුලො, ඉණයෙන් පමණතොකොටහැකිද; අසමො, මුළුලෙව්වි නමා හා සමයක්හු නැත්තේද; කාලබල, මාරබලයාගේ; පරිවද්දන, වැඩි මෙහි; සුරො, සමඞ්ද; තං, ඒ බුදුරජහු; සරණං ඉති, සරණයයි කියා; ගතස්ස හි, ගියා හට වනාහි (දන්තහුව වනාහි); ලොකෙ, ලෙව්වි; සබ්බරණෙසු, සියලු සුඛයෙහි නොගොත් රණධම්මු කෙලයෙන් කෙරෙහි; භයං, භයක්; නතිඅප්පි, නොමඇති.

579 තෙන, එහෙයින්; තථාගතපබ්බතරාජං, බුදුරජ නමැති පථිතරාජයා; යෙ නරදෙවා, යම් නරදෙව්කෙනෙක්; සරණං ඉති, සරණයයි කියා; ගතා, ගියේද; තෙ, ඔහු; මරණාදිභයෙන, මරණ ආදිවූ භයින්; විහිණං, මුක්තවූ; චිරණං, රාගාදි රණධම්මයන් නැති; නිසසරණං, නිව්භිණයට; උපයන්ති, පැමිණෙත්.

(සරණානිශංස ගාථා නිට්ඨිතා)

590 මහානාම, මහානාමය; අරියසාවකො, ආර්යශ්‍රාවකතෙමේ; යසම් ඛලු සමයෙ, යම් කලෙක්හි; තථාගතං, බුදුන් ගෝ; සඬම්මං, සදහම් ගෝ; සබ්බමෙවවා, සබ්බයා ගෝ; අනුසසරති, සිහිකෙරේද.

581 තසම් සමයෙ, ඒ වෙලෙහි; අසස, ඒ තුනුරුවත් ඉණ සිහි කරන්නාහුගේ; විතතං, සිත; රාගාදි, රාග වෙළ මොහ යනාදි කෙලෙසුන් විසින්; පරිසුට්ඨිනං, වලදනාලද්දේ; තෙව ගොතීති, නොමවෙයි කියා; සුතෙනසු, සුත්‍රාන්තයෙහිලා; අනුසසති, අනුසාහි නොවේ; විසෙසිතා, වෙසෙසනලද (ඤාතිකොට වදාරණලද).

582 යං යං දානාදිකුසලං, යම් යම් දානාදිකුසලයක්; භාවතො, සිහිත්; අනුසසරති, සිහිකරන්නේද; තසස තසස අනුරූපං, ඒ ඒ

- 588 බුඬසෙසකගුණං වාපි සතොන්තසාරතොති යා
පිති සා තිහවිසාරියලබ්සාපි නවිජ්ජති
- 594 තං අනුසාරතො රාග දොස මොහ මහග්ගයො
බන්ධන පරිතිබ්බන්ති මහොසොතොව අග්ගිතො
- 585 සුචිරපරසත්තන්තෝ අවිච්ඡින්නා අනුසාරි
යස්ස තං සරතො පුඤ්ඤං කොති අඤ්ඤා මිනිස්සති
- 586 න මනුස්සාමනුස්සෙති නාගරොගානලෙහි වා
ථිකකම්පි හයං හොති රතනානුසාරිකම්මෙණ
- 587 තසමානුසාරණීයෙසු බුඬාදීසු සගාරවො
අනුසාරෙය්‍ය සත්තං සංසාරපසලච්ඡිතො

දනාදි කුශලයන්ව අනුරූපවූ; යසඤ්ඤා, යසද; අනුසාරිඵලංගි,
අනුසාරිතයෙන්ම ඵලය,

588 බුඬසෙස, බුදුන්ගේ; එකගුණංවාපි, එකගුණයකුදු; අනුසාරතො සතො, සිහිකරණ සන්පුරුෂය හව; යා පිති, යම් ප්‍රීතියක් වේද; සා, ඒ ප්‍රීතියෙන්ම; තිහව, තුන්ලොවට; ඉසාරිය, ඵෙය්‍යාදී යෙන්; ලබ්සාපි, ලැබීමෙනුදු; නවිජ්ජති, නැත්මැයි.

584 තං, ඒ බුදුරජාණන්; අනුසාරතො, සිහිකරන්නාහු පිළිබඳ; රාග දොස මොහ මහග්ගයො, රාග වෙෂ මොහ නමැති වහනිහු; බන්ධන, බන්ධනවලින්; අග්ගිතො ඉව, වහනින් සෙසින්; බන්ධන, බන්ධනයෙන්ම; පරිතිබ්බන්ති, නිවියෙන්.

585 යස්ස, යම් මුතීරජත්වයෙන්; අනුසාරි, අනුසාරිතයෙන්ම; පරසත්තන්තෝ, පරසත්තන්තයෙහි; සුචිරං, ඉතා බොහෝකලක්; අවිච්ඡින්නා, අඛණ්ඩව පැවතීද; තං, ඔහු; සරතො, සිහිකරන්නාහු වන; පුඤ්ඤං, පින්; අඤ්ඤා, ඒ මුතීරජත්ව කෙරෙන් පිටත්; කොති, කවරෙක්නම්; මිනිස්සති, පමණකෙරේද

586 රතනානුසාරිකම්මෙණ, තුනුරුවන් සිහිකරණ කෙණෙහි; මනුස්සාමනුස්සෙති, මිනිසුන් නොමිනිසුන් කෙරෙන් හෝ; නාග රොගානලෙහි වා, නාගයන් කෙරෙන් රොගයෙන් ගින්නෙන් හෝ; ථිකකම්පි හයං න හොති, මදද හයෙක් නොවේ.

587 තසමා, එහෙයින්; සංසාරපසලච්ඡිතො, සසරයක් සන්සිදු වනු කැමැත්තෙන්; අනුසාරණීයෙසු, සිහිකරනුයුතු; බුඬාදීසු, බුඬාදී රතනත්‍රයෙහි; සගාරවො, ගෞරව ඇත්තේ; සත්තං, හැමවේලෙහි; අනුසාරෙය්‍ය, ඒ බුඬාදීන් සිහිකරන්නේයි.

(අනුසාරණාතිසංග ගාථා නිවසිතා)

588 සබ්බං පුඤ්ඤං සමොධාය ඵලතඤ්ඤා විසෙසයං
නායකො නිධිකණ්ණමහි * විසෙසෙනාභිවණ්ණයි

589 අසාධාරණමඤ්ඤාසං අවොරාහරණො නිධි
පච්චෙකඛොධිජිනභුමිං සබ්බමතෙන ලභ්භති

590 සබ්බඤ්ඤාඤ්ඤාසංසාරංසිපජේන නොවහාසිතා
කරුණාපුණ්ණවඤ්ඤා කතසිතපරිගහතා

591 දසවුඩාමලබලොදරාග්ගනවිහාසිතා
කුසලොසධිතාරාහි සංකිණ්ණා සබ්බතොදිගං

592 පුඩාසාධාරණඤ්ඤාසංසාරංසිපජේන නොවහාසිතා
බුඩ්ධිමොරාගෙලෙහි අවරාධා සමනතතො

588 නායකො, බුදුරජතෙම; නිධිකණ්ණමහි, නිධිකණ්ණ සුත්ත
සෙතිලා; සබ්බංපුඤ්ඤං, සියලු පින්; සමොධාය, එක්කොට; තඤ්ඤා
ඵලං, ඒ පුණ්ණයාගේ ඵලවිපාක; විසෙසයං, වෙසෙසයක්; විසෙ
සෙන, විසෙසයෙන්ම (සෙසුතැනට වඩා); අභිවණ්ණයි, වණිනා
කෙළේ.

589 (මේ පින්නම්) අඤ්ඤාසං, අනුත්; අසාධාරණං, අසාධාර
ණය එහෙයින්ම; අවොරාහරණො, සොරැත් විසින් නොගෙණ
යාහැකිවූ; නිධි, නිධියෙක; පච්චෙකඛොධි, ප්‍රත්‍යෙක ඛොධියද;
ජිනභුමිං, බුඩ්ධි භුමියද යන; සබ්බං, සියල්ල; එතෙන ලභ්භති, මේ
පින්තින් ලැබේ.

590 සබ්බඤ්ඤාඤ්ඤාසං, සම්මතඤ්ඤා නමැති; සාරංසි, නොයෙක්
සියලුම ඇති සුක්කියාගේ; පජේන, ආලෝකයෙන්; අවහා
සිතා, බවුලුවනලද; කරුණාපුණ්ණවඤ්ඤා, කරුණා නමැති පුත්
සදහු විසින්; කත, කරණලද; සිතපරිගහතා, සිතපරිග්‍රහ ඇති
(සිහිල් ගැන්වීම් ඇති) (මෙහි සාරංසි යනු උපලක්ෂණ වශයෙන්
කියෙයි.)

591 දස, දසසංව්‍යාසයන් ව්‍යාපූ (දශයෙකැයි කියනලද); බුඩ්ධි,
බුදුන් පිළිබද; අමල, නිමලවූ; බලඋදරාග්ගන, බල නමැති (බුඩ්ධි
වාහසාත් ආදී) මහා ග්‍රහයන් විසින්; විහාසිතා, හොබවනලද;
කුසල, සෙසු අනවද්‍ය බම් නමැති; ඔසධිතාරාහි, ඔසව්‍යධි තාරකාව
හා දවහන් තරුව හා සෙසු තාරකාවන් විසින්; සබ්බතොදිගං,
ගැමදිගාසෙහි; සංකිණ්ණා, ගැටසිගත්.

592 පුඩ්ධි, පිරිසිදුවූ; අසාධාරණඤ්ඤා, අසාධාරණවූ ඤ්ඤානමැති;
පුණ්ණමණිසානුකි, රත්වුවා මැණික්වුවාගල්කුළු ඇති; බුඩ්ධිමම,
අභිදාන බුඩ්ධි නමැති; උරා, මහත්; සෙලෙහි, නොයෙක් පව්‍ය
යන් විසින්; සමනතතො, හාත්පසින්; අවරාධා, වලකනලද.

* “නිධිකණ්ණ” යිද පෙනෙ.

593 වෙසාරජ්ඣමිහිඤ්ඤාති පරිසාවනරාජස්ස,
සුඛවිස්සාඡාමාරිති අවචනනමුපසොතිතා.

594 ලොකධම්මානිලාකමප ධිතිමෙරු ධජ්ඣගමා,
සතිපට්ඨානරට්ඨස්සා පධානානිලවිජිතා,

595 සඛමමදෙසනාවස්සධාරාති පරිසිඤ්චිතා,
බොජ්ඣක්ඛකුසුමාකිණ්ණා මග්ගස්ස මහාපථා.

596 ගුණණ්ණවපරිකඛින්නා සීලාමලනලා සුභා,
බුඬ්ඛමිති යා ලොකෙ ලබා වීරවරෙති සා.

597 විසිට්ඨා සඤ්ඤාමිතං යදි පුඤ්ඤාන ලබ්භති,
අලබ්භතීයමපුඤ්ඤාන ලොකෙ අඤ්ඤං හි කිං සියා.

598 සඤ්ඤා පුඤ්ඤාමිති නිස්සෙසං මනුස්සතෙන සමිජ්ඣති,
තං පඤ්ඤානදිවිජ්ජ ජලවංශදිවඤ්ඤාලං.

593 පරිසාවනරාජස්ස, සතරපිරිස නමැති වනරාජයෙහි; සුඛවිස්සාඡාමාරිති, සුවසේ නිසකව ඇවිදිනා; වෙසාරජ්ඣ, මතුමේසාර දෘතමැති; මිහිඤ්ඤාති, මාගෙඤ්ඤාත් විසින්(සිංහයන් විසින්); අවචනනං, අත්‍යන්තයෙන්ම; උපසොතිතා, ගොඩවනලද:—

594 ලොකධම්මානිල, අභිලොකධම්මිනමැති පටතින්; අකමප, අකමප්පවු (තොතාලවිඤ්ඤාවු); ධිතිමෙරු, ධේවස්තංඛාත මේරු පච්ඡිනනමැති; ධජ්ඣගමා, නැගුණින් ඇති; සතිපට්ඨානරට්ඨස්සා, සතරමගසිට්ඨත් නමැති රවින්ද්‍රාසිභවු (සුකතවු); පධානානිලවිජිතා, සතරවිශිෂ්ටතමැති පටතින්විදුනාලද:—

595 සඛමමදෙසනාවස්සධාරාති, සඛමමදෙසනා නමැති වාච්චිධාරා යෙන්; පරිසිඤ්චිතා, තෙමනලද; බොජ්ඣක්ඛකුසුමාකිණ්ණා, බොධ්‍යක්ඛනාමති විසිතුරු මලින් ගැවසීනත්; මග්ගස්ස මහාපථා, අරි අරිති මහනමැති (කට්ඨපහනනාති ඉදි) මහටත්ඇති.

596, 597 ගුණ, ගුණනමැති; අණණව, සාගරයෙන්; පරිකඛින්නා, පිරිකෙවිකරණලද; සීල, සීලනමැති; අමලනලා, නිමිලවු තලඇඟ (පොළොවපිටුඇඟ); ලොකෙ, ලෙවිති. වීරවරෙති, වීරවරවු බුදුන්විසින්; ලබා, ලබනලද; සුභා, සුභවු(ගොඩනාවු); යා හි බුඬ්ඛමිති, යම් බුඬ්ඛමියක් ඇද්ද; සඤ්ඤාමිතං, සියලුමිත්ව; විසිට්ඨා, විසිටවු; සා, ඒ බුඬ්ඛමිතොමේ; යදි, ඉදිත්; පුඤ්ඤාන ලබ්භති, පුණ්‍යයෙන් ලැබෙනම්; ලොකෙ, ලෙවිති; පුඤ්ඤාන, පිණිත්; අලබ්භතීයං, නොලැබෙන; අඤ්ඤං, අනිත්; කිං හි සියා, කුමක්වත්තේද.

598 සඤ්ඤා පුඤ්ඤා හි, සියලුපිත් වනාහි; නිස්සෙසං, නිශ්ශේෂ

- 599 තසා ඉමං ඛණවරං ලඛා සබ්බසාධකං,
ආදිත්තවෙලසීතාං යොගං සමනුසුඤ්ථ.
600 පමාදං දුරතො කතා අපමාදෙව සෙවියො,
කල්‍යාණමිත්තෙ නිස්සාය භාවනීයගුණාකරො.
601 පමාදෙ සබ්බදෙසානං හෙතුති පරික්කන්තො,
අපමාදෙ තථා සබ්බගුණානං හෙතු සමමතො,
602 පක්කඤ්ඤි අනුජේසු පමාදෙ පරිකප්පිතො,
සුභං සුඛඤ්ඤි නිව්චඤ්ඤි අනුකාති විපරියෙසතො
603 තතො අසුචි බිහව්ශං දුග්ගකිං කිම්බංකුලං,
දෙහං පරමජේගුව්ශං භජනීයන්ති පසාති.

ව; මනුසුන්තෙ සමිජ්ඣති, මනුෂ්‍යාත්මයෙතිලා සිඛවෙයි; තා, ඒ මනුෂ්‍යාත්මයතෙමේ; පබ්බතං දී, පච්ඡිකයෙන් බස්නා නදී කදුරුසේද; විජ්ජ, විදුලියසේද; ජලවජ්ජදී, ජලවජ්ජයාසේද (දියෙතිටුතො සිසිපිලිබ්බිඉආදියේද); වඤ්ඤා, සසලය.

599 තසා, එහෙයින්; සබ්බසාධකං, සමාප්තිසාධකය; ඉමං ඛණවරං, මේ ඛණවරය (උතුම් අවකාශය); ලඛා, ලදින්; ආදිත්තවෙලසීතා ඉව, ගිහිගත්තන්පිලි හා නිස්සාත්තවුන්මෙන්; යොගං, සමථ විදුෂිතායෙති යෙදීම; සමනුසුඤ්ථ, කරවි.

600 භාවනීය, භාවනීයවූ (සිතින් සමභාවනාකටයුතු); ගුණාකරො, ගුණයට ආකරවූ; කල්‍යාණමිත්තෙ නිස්සාය, කල්‍යාණමිත්තයන්තිසා (ආශ්‍රය නොවගෙණ); පමාදං දුරතො කතා, ප්‍රමාදදුරුකොට; අපමාදෙව, අප්‍රමාදයම; සෙවියො, සෙවියයුතු.

601 පමාදෙ, ප්‍රමාදය; සබ්බදෙසානං හෙතුති, සියලුදෙයන්ට හෙතුයයි කියා; පරික්කන්තො, වදාරණලද; අපමාදෙ තථා, අප්‍රමාදය වනාහි; සබ්බගුණානං, සියලුගුණයන්ට; හෙතුසමමතො, හෙතුයයි සමමතයි. (තථා යනු ඵලෙෂවාචිති)

602 පරිකප්පිතො, පරිකල්පිතවූ (ඇතිකරණලද); පමාදෙ, ප්‍රමාදය (යමාතිවිප්‍රවාසය); සුභං සුඛඤ්ඤි නිව්චඤ්ඤි අනුකාති, අසුභයෙහි සුභය දුක්ඛයෙහි සුඛය අතිත්තයෙහි නිත්‍යය අනාත්මයෙහි ආත්මයයි; විපරියෙසතො, විපරිතාසගෙයින් (පෙරලාගැන්මෙන්); අනුජේසු පක්කඤ්ඤි, අනුජේසු දිවේ. (බැලගණි)

603 තතො, එහෙයින්; අසුචි, නොසකස්වූ; බිහව්ශං, පිළිකුල්වූ; දුග්ගකිං, දුර්ගකවූ; කිම්බංකුලං, පණුවන්විසින් ගැවසීයන්; පරමජේගුව්ශං, ඉතා නිඤ්ඤිතවූ; දෙහං, ශරීරය; භජනීයං ඉති පසාති, ගෙවියයුතුයයි දකී.

- 609 කිරියා අවිජානනො අතො අතීති මඤ්ඤාති,
මඤ්ඤනො මාරපාසෙන ආසායඤ්ඤාන ඛජ්ඣති.
- 610 බඩො තෙන යථාකාමකරණීයො ච ගොති සො,
අජේඛානවො ච බලියං මවෙණා ආමිසනණ්ණයා.
- 611 අප්පමනොනු ධම්මානං සභාවමනුසාහති,
සභාවමනුසාහනො මඤ්ඤාණීයං න පසසති.
- 612 තතො සො තිහටං දිස්වා තිස්සාරං හඬගුරං දුබං,
තරකෙ විරවුජො ච තතො තිබ්බිඤ්ඤෙ භුසං.
- 613 තතො සො සත්තසංඛාරෙ විරජ්ජති තරජ්ජති,
විරතො න විරසො ච විමුච්චති සමාතිනො.

609 කිරියා, ආලෝකන විලෝකන නැගුම් ස්ථාන දුටු ක්‍රියා; අවිජානනො, නොදන්නේ; අතො, ආතමයෙන්; අතීති මඤ්ඤාති, ඇතැයි සිතයි; මඤ්ඤනො, එසේ සිතන්නේ; ආසායඤ්ඤාන, ආසායයන සංඥා ඇති තෘෂ්ණා නැමති; මාරපාසෙන, මාරපායයෙන් (මර හුණේ මලින්); ඛජ්ඣති, බැඳෙයි (බඳනාලැබෙයි).

610 බඩො, එයින් බඳනාලද; සො, හේතෙම; ආමිසනණ්ණයා, ආමිසතෘෂ්ණායෙන්; බලියං, බිලිය; අජේඛානවො මවෙණාගුව, ගිලුම් සකුලෙන්; තෙන, ඒ මරහු විසින්; යථාකාමකරණීයො එව ගොති, යථාකාමකරණීය නම්වේ. (යම් යම් කම්කටුලක් හේ කරන්නා කැමතිද හේ කම්කටුලට තාක් ප්‍රත්‍යයවේ.)

611 අප්පමනොනු, අප්‍රමාදයා වනාහි; ධම්මානං, සියලු ප්‍රත්‍යක්ෂත් පනත බම්මෙන්ගේ; සභාවං, සමුලක්ෂණ සාමාන්‍ය ලක්ෂණය යන සභාව; අනුසාහති, අනුව විචාරා දනි; සභාවමනුසාහනො, ඒ සභාවය විද්‍රැව්නා ඥානයෙන් දන්නේ; මඤ්ඤාණීයං, තෘෂ්ණා හෙයින් හෝ දැනි හෙයින් හෝ මාන හෙයින් හෝ මානනීයයක් (සිතිය යුත්තක්); තපසසති, නොබඳති.

612 තතො, ඉක්බිති; සො, හේතෙම; තිස්සාරං, තිස්සාරවු; හඬගුරං, බිඳෙනළුලු; දුබං, දුක්වු; තිහටං දිස්වා, තුන්ලොව දක; තරකෙ, තරකයෙහි; විරවුජො, බොහෝ කලක් විසුටක් හුණමත්; තතො, තුන්ලොවින් ඒ හෙතු ාකාටනෙන්; භුසං, අත්‍යවේශයෙන්; තිබ්බිඤ්ඤෙ, තිබ්බකෙරෙයි (උකට්ටිවේ).

613 තතො, පසුව; සො, හේතෙම; සත්තසංඛාරෙ, සත්‍යසංඛාරයෙහි (සත්‍යයන් හා සංඝාරා බම්මෙහි); විරජ්ජති, විරාගකෙරෙයි; තරජ්ජති, නොඇලෙයි; විරතො, විරක්කවූයේ; සමාතිනො, සමාති තවූයේ; න විරසං එව, නොබෝ කලකින්ම; විමුච්චති, විද්‍රැව්නා

614 විමුක්තිසාරං නාඨස්ස සාසනං සාරදස්සිනො,
අප්පමත්තස්ස වසනො සා විමුක්ති නදුලලහා.

615 තස්මා හි අප්පමාදෙන විගරෙය්‍ය සගාරවො,
පත්තං පරමවිජරහි පඤ්ඤානො පරමං පදං.

616 ඉති සධ්‍යමොපායනමිදමතිගමහි මමලවිපුලන්තං,
උද්දස්ස බුධිසොමං උපරජිතං ගන්තිරුතං.

617 මජ්ඣනං ධම්මකථානසානහිඤ්ඤානමපිව සුගමතරං,
භවතුති සුතතිසුතතිමවොක්කමිත්වා අවිඤ්ඤාණං.

618 ඨාතු විරං සධ්‍යමො ධම්මධරා ව ඉධ තිට්ඨනතු,
සබ්බස්සා භවතු සමනො සබ්බො ලොකො සුඛි භවතු.

ඥානයෙන් සමුච්ඡේදවිමුක්තිත් කෙලයෙන් කෙරෙත් විමුක්තාවො.

614 නාඨස්ස, ලොකනාඨයාගේ; සාසනං, ශාසනය; විමුක්තිසාරං, විමුක්තිය සාරකොටම ඇත්තේ; සාරදස්සිනො, සාරදර්ශීවු (සාර දක්නා සුළුවු); අප්පමත්තස්ස වසනො, නොපමාව වසන්නහුව; සා විමුක්ති, ඒ විමුක්තිනොමෝ; නදුලලහා, දුලිහනාවො.

615 තස්මා, එහෙයින්; පරමවිජරහි, පරමවිරයන්විසින්; පත්තං, පැමිණෙනලද; පරමං, විශිෂ්ටවු; පදං, තිථිණපදය ගෙවත් තිථිණ නමැතිප්‍රතිස්ථාව; පඤ්ඤානො, පතන්නේ; සගාරවො, ඒ ධම්මෙහි නොරචඇත්තේ; අප්පමාදෙන හි, අප්‍රමාදයෙන්ම; විගරෙය්‍ය, වාදන් කේසි.

අප්පමාදනිසංකතාථා ඡ ට්ඨිතා

616, 617 ධම්මකථානසානහිඤ්ඤානං, ධම්මකථානෙහි රාග නො දක්නා; ගන්තිරුතං, ග්‍රන්තිරුතවු; මජ්ඣනමපිව, මජ්ඣමිකවත්වද; සුගමතරං භවතු ඉති, සුමොධතරවේවායි (ඉතාසුච්ඡේදනතැකිවේවායි කියා); ඉතිගමිතිරං, ඉතාගමිතිරවු; අමලං, නිමිලවු; විපුලතනං, බොහෝවු අතීතැති; සුතතිසුතති, පිටකත්‍රය යන සුත්‍රයෙහි අතීතසුතතිය; අවොක්කමිත්වා, නොඉක්ම; අවිඤ්ඤාණං, විඤ්ඤිතොවු (බොහෝ නොවු); ඉදං සධ්‍යමොපායනං, මේ සධ්‍යමොපාය නමිවු ප්‍රකරණය; බුධිසොමං උද්දස්ස, බුධිසොමනම් හිඤ්ඤන්උදෙසා (බහුපිණිත); ඉති, මෙසේ; උපරජිතං, රචනාකරණලදී.

618 ඉධ, මේ සස්තනහි; සධ්‍යමො, ත්‍රිවිධසධම්මය; විරං ඨාතු, බොහෝකලක් සිටිවා; ධම්මධරා ව, ඒ සධම්මධරවු පුද්ගලයෝද; තිට්ඨනතු, බොහෝකලක් සිටිත්වා; සබ්බස්සා, සබ්බතෙමේද; සමනො භවතු, සමගිවේවා; සබ්බො ලොකො, සියලු ලොවැසි තෙමේ; සුඛි භවතු, සුචරත්වේවා.

619 මම සම්මොච්ඡායනරවනුසාරයෙන් ජනිතපුඤ්ඤක,
භවතු සකලොපි ලොකො නිලොකනිනිවරණමනිවරණයා.

620 බුදුබුද්ධාදෙන සතිතං ලබා මානුසසමුචං,
සාසනෙ පබ්බජිතාන නාලං භික්ඛු පමජ්ඣං.

621 කිකිච අණ්ඩං වච්චිව වාලං,
පියංව පුතතං නයනංව එකකං,
තථෙව සීලං අනුරක්ඛමානකා,
සුපෙසලා ගොථ සද්ද සගාරවා,

619 මම, මාපිළිබදවූ; සම්මොච්ඡායනරවනුසාරයෙන්, මේ සම්මොච්ඡායන රවනායෙහිවූ උත්සාහයෙන්; ජනිතපුඤ්ඤක, උපත් පිනිත්; සකලොපි-ලොකො, මුළු ලෝවැසි ජනතෙමේද; නිලොක නිවරණමනිවරණයා; තුන්ලොව එතරකිරීමෙහි (පිනීමෙහි) සමාන වූයේ; භවතු, වේවා.

620 බුදුබුද්ධාදෙන සතිතං, බුද්ධිතපාදය හා එක්වූ; මානුසසමුචං, මනුෂ්‍යභවය; ලබා, ලදින්; සාසනෙ පබ්බජිතාන, ශාසනයෙහි මහණව; භික්ඛු, මහණතෙමේ; පමජ්ඣං, ප්‍රමාදවත්තව; නාලං, කුසුදුසුයි.

621 (එබැවින්) අණ්ඩං, තමාගේ බිජුවට රක්තා; කිකිඉව, කිරල කමෙන්ද; වාලං, වාලංය රක්තා; වච්චිඉව, තෙමරකන්ද; වානොගොත්; පියං, පියවූ; එකකං පුතතං, එකපුතකු රක්තෙක්ද; වා, නොගොත්; එකකං නයනං, එක් ඇසක් රක්තා එකඇසක් ඇත්තෙක්; (යථා අනුරක්ඛති, යම්සේ රක්තාකෙරේද;) තථා එව, එසෙසිත්ම; සීලං, සිල්; අනුරක්ඛමානකා, රක්තාකරුන්නාවූ; සගාරවා, අවිප්‍රකාරවුගොරවතෙත් ගොරව ඇත්තාහු; සද්ද, හැමකළුනිම; සුපෙසලා ගොථ, සුපෙසලව වී ඉතාමුත්වූහිලි වවී. (මෙහි, අවිච්චිගොරව නම් බුද්ධගොරව ධර්මික ගොරව සබ්බගොරව සික්ඛායෙහි ගොරව අප්‍රමාදයෙහි ගොරව ආමිතපටිසභාරධර්ම යන මිව්බවූ පටිසභාරයෙහි ගොරවය.)

ඉති හදනනානානුකූලෝපන නානං සම්මොච්ඡායනසං සකුඤ්ඤාගරණං සමතතං.

- 1 දිට්ඨම්මතාදිට්ඨම්මතා සබ්බෙ සප්පරිසාදයො,
අනුමොදිත්වා මිමං පුඤ්ඤං පාපුණ්ණතු සිවං පදං.
- 2 රාජාරාජාධිරාජනො මච්චාමච්චාදිසාධවො,
අනුමොදිත්වාමිමං පුඤ්ඤං සාධයනතු සිවං පදං.
- 3 සබ්බෙ සත්තා ච භූතා ච භික්ඛා ච අභික්ඛා ච මෙ,
අනුමොදිත්වාමිමං පුඤ්ඤං බොධයනතු සිවං පදනති.

(පතනිදානානුමොදනාසි.)

- 4 භවාහවෙ සංසරතොතා යාචනිඤාණපතතිසා,
ජාතිස්සරෙන ඤාණෙන තිගෙතුපටිසක්ඛිකො.
- 5 උප්පනනුප්පනනුඤ්ඤා පුරෙත්වා සුඤ්ඤාපාරමි,
මඛගලො වීඨ සමුද්ධා හුත්වා ලොකෙ අනුත්තරො.
- 6 සාසාරෙ සංසරනාතං සත්තාතං නිත්තමාචහං,
ධම්ම නාචාය තෙ තෙත්වා තාරදිස්සං භවණ්ණවාති.
- 7 ඉති නෙකෙහි තාමෙහි ක්තනිසා ච මහෙසිනා,
වුට්ඨානගාමිනිසත්තා පරිසුද්ධා විපස්සනා.
- 8 පුඤ්ඤොගො බාහුසච්චං දෙසභාසා ච ආගමො,
පරිපුච්ඡා අධිගමො ගරුසන්නිස්සයො තථා,
මිත්තසමපතනි වෙච්චාපි පටිසම්භිද්ධව්වසාති.

සම්මන්ත්රණය